

URZĄD STATYSTYCZNY
W ZIELONEJ GÓRZE

PORTRETY POWIATÓW I GMIN WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W 2016 R.

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

ZIELONA GÓRA 2017 R.

URZĄD STATYSTYCZNY W ZIELONEJ GÓRZE
65-954 ZIELONA GÓRA, ul. Spokojna 1
Kontakt: tel. 68 322 31 12; fax 68 325 36 79
Adres w Internecie: <http://zielonagora.stat.gov.pl>

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Przewodniczący

Roman Fedak

Z-ca przewodniczącego

Krystyna Motyl

Członkowie

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Teresa Sokołowska,
Bogusława Kołeczek, Robert Wróbel

Opracowanie publikacji

Elżbieta Adamska, Angela Burchardt, Iwona Goździcka, Małgorzata Sadowska,
Zuzanna Sikora, Iwona Surgucka, Maja Suchcicka

Projekt okładki, graficzne wykonanie wykresów i map, prace edytorskie:

Marek Bartoszewicz, Edyta Leśniarek

Druk:

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

nakład 60 egz., B5

Cena 25,00 zł

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu piąte wydanie publikacji „Portrety powiatów i gmin województwa lubuskiego w 2016 r.”, mając nadzieję, że okaże się ona szczególnie interesująca dla osób oraz instytucji zajmujących się problematyką społeczno-gospodarczą naszego województwa.

Publikacja zawiera analityczne opracowanie zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu powiatowym i gminnym, stanowiąc cenne źródło informacji dla jednostek samorządowych naszego województwa.

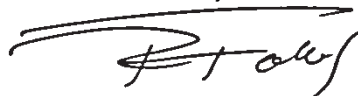
Dla pełniejszego zobrazowania oraz oceny zróżnicowania poszczególnych zjawisk wybrano dane statystyczne z zakresu demografii, ochrony środowiska, rynku pracy, edukacji, kultury i turystyki, infrastruktury komunalnej i mieszkaniowej, finansów publicznych oraz podmiotów gospodarki narodowej z uwzględnieniem skali tych zmian w porównaniu z 2015 r.

Publikacja zawiera uwagi ogólne i metodyczne oraz informacje o powiatach i gminach wzbogacone zestawieniami tabelarycznymi oraz mapami i wykresami poszczególnych zjawisk i procesów.

Analityczny charakter wydawnictwa może stanowić interesujące uzupełnienie publikacji „Podregiony, powiaty, gminy – województwo lubuskie” wydawanej corocznie wraz z „Rocznikiem statystycznym województwa lubuskiego”.

Dyrektor Urzędu Statystycznego

w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, grudzień 2017 r.

Spis treści

	Str.
PRZEDMOWA	3
UWAGI OGÓLNE	7
UWAGI METODYCZNE	8
WPROWADZENIE	16
POWIAT GORZOWSKI	23
Demografia	23
Środowisko i ekologia	25
Rynek pracy	28
Kultura i turystyka	31
Edukacja i wychowanie	33
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	35
Finanse publiczne	37
Podmioty gospodarki narodowej	40
POWIAT MIĘDZYRZECKI	41
Demografia	41
Środowisko i ekologia	43
Rynek pracy	46
Kultura i turystyka	49
Edukacja i wychowanie	51
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	53
Finanse publiczne	55
Podmioty gospodarki narodowej	58
POWIAT SŁUBICKI	59
Demografia	59
Środowisko i ekologia	61
Rynek pracy	63
Kultura i turystyka	66
Edukacja i wychowanie	68
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	70
Finanse publiczne	72
Podmioty gospodarki narodowej	75
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI	77
Demografia	77
Środowisko i ekologia	80
Rynek pracy	81
Kultura i turystyka	84
Edukacja i wychowanie	86
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	88
Finanse publiczne	91
Podmioty gospodarki narodowej	94

	Str.
POWIAT SULECIŃSKI	95
Demografia	95
Środowisko i ekologia	97
Rynek pracy	99
Kultura i turystyka	102
Edukacja i wychowanie	104
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	106
Finanse publiczne	109
Podmioty gospodarki narodowej	112
POWIAT KROŚNIEŃSKI	113
Demografia	113
Środowisko i ekologia	115
Rynek pracy	117
Kultura i turystyka	120
Edukacja i wychowanie	122
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	124
Finanse publiczne	126
Podmioty gospodarki narodowej	129
POWIAT NOWOSOLSKI	131
Demografia	131
Środowisko i ekologia	133
Rynek pracy	136
Kultura i turystyka	139
Edukacja i wychowanie	141
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	143
Finanse publiczne	145
Podmioty gospodarki narodowej	148
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI	149
Demografia	149
Środowisko i ekologia	151
Rynek pracy	154
Kultura i turystyka	157
Edukacja i wychowanie	159
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	161
Finanse publiczne	163
Podmioty gospodarki narodowej	166
POWIAT WSCHOWSKI	167
Demografia	167
Środowisko i ekologia	169
Rynek pracy	171
Kultura i turystyka	174
Edukacja i wychowanie	176
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	178
Finanse publiczne	180
Podmioty gospodarki narodowej	182

	Str.
POWIAT ZIELONOGÓRSKI	183
Demografia	183
Środowisko i ekologia	185
Rynek pracy	188
Kultura i turystyka	191
Edukacja i wychowanie	193
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	195
Finanse publiczne	198
Podmioty gospodarki narodowej	201
POWIAT ŻAGAŃSKI	203
Demografia	203
Środowisko i ekologia	205
Rynek pracy	208
Kultura i turystyka	211
Edukacja i wychowanie	213
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	216
Finanse publiczne	219
Podmioty gospodarki narodowej	222
POWIAT ŻĄRSKI	223
Demografia	223
Środowisko i ekologia	225
Rynek pracy	228
Kultura i turystyka	231
Edukacja i wychowanie	233
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	235
Finanse publiczne	238
Podmioty gospodarki narodowej	241
MIASTA NA PRAWACH POWIATU GORZÓW WLKP. I ZIELONA GÓRA	243
Demografia	243
Środowisko i ekologia	245
Rynek pracy	248
Kultura i turystyka	251
Edukacja i wychowanie	253
Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi	255
Finanse publiczne	258
Podmioty gospodarki narodowej	228
POWIATY W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2016 R. (wykaz map)	22-23
Przyrost naturalny na 1000 ludności	22-23
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności	22-23
Lesistość	22-23
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	22-23
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej w województwie	22-23
Stopa bezrobocia rejestrowanego	22-23
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych	22-23
Organizacja imprez masowych	22-23
Zdawalność egzaminów maturalnych	22-23
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	22-23
Mieszkania oddane do użytkowania	22-23
Drogi powiatowe i gminne o nawierzchni twardej	22-23
Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	22-23
Dochody własne gmin	22-23
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	22-23
Podmioty gospodarki narodowej w zarejestrowane rejestrze REGON	22-23

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentowane dla powiatów odpowiadają poziomowi 4 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych dla Celów Statystycznych (NTS) opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573), z późniejszymi zmianami.

2. Dane prezentuje się w **układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

3. Dane opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.

4. Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

5. Pod pojęciem podmiotów gospodarczych rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

6. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

7. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

8. Przy **przeliczeniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

9. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych, prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

11. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD)

	sekcje	
skrót		pełna
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

UWAGI METODYCZNE

Powierzchnia i ochrona środowiska

1. Powierzchnia **gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do powierzchni **lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Wskaźnik **lesistości (lesistość)** obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

2. Informacje o **zużyciu wody** dotyczą:

- w pozycji „na cele produkcyjne” – poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

3. **Ścieki przemysłowe** to ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu odprowadzone urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysłe” obejmującym sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizację metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji rzez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

4. Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczenia**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

5. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważeniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody. Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami). Formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

6. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218).

Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Ludność

1. Dane opracowano na podstawie bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Dane o ludności zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 przy uwzględnieniu:

- zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych;
- różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;

2. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni 45–64 lata, kobiety 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zameldowania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego; urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka; zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 177, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

4. **Przyrost naturalny ludności** stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

5. Dane o **migracjach ludności** opracowano na podstawie informacji o zameldowaniach na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

6. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej (według stanu w dniu 30 VI).

Rynek pracy

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Prezentowane dane dotyczą pracujących w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz bez duchownych).

2. Dane dotyczące **pracujących** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

3. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** ujmują wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonyjącą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat;
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych i pracę społecznie użyteczną.

5. Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo, duchacowanych na podstawie wyników spisów.

6. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to zgodnie z art. 49 ww. ustawy, osoby spełniające co najmniej jedno z kryteriów, w tym m.in.:

- długotrwale bezrobotni,
- bezrobotni do 25 roku życia,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,

7. Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

8. Bezrobotni do 25 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia.

9. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 lat życia.

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane dotyczą wynagrodzeń pracowników w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników: jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz Polskich Kolei Państwowych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także:
- osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Infrastruktura komunalna

1. Dane o **urządzeniach komunalnych** dotyczą urządzeń czynnych i prezentowane są według lokalizacji obiektów.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów).

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

3. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

4. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami z gazomierzy zbiorczych. Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

Mieszkania

1. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. **Mieszkanie** jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

3. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane w publikacji dane dotyczą:

- szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów, ponadgimnazjalnych),
- szkół policealnych,
- placówek wychowania przedszkolnego; od roku 204/05 dzieci 6-letnie, a od roku szkolnego 2011/12 dzieci 5-letnie mają obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego; ponadto w latach szkolnych 2009/10-2013/14 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, a w roku szkolnym 2014/15 do pierwszej klasy szkoły podstawowej obowiązkowo poszły dzieci 6-letnie, urodzone w pierwszej połowie 2008 r.

4. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

5. **Współczynnik skolaryzacji netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

6. **Placówki wychowania przedszkolnego** są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

7. Dane prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej łącznie ze szkołami specjalnymi.

8. Dane dotyczące wychowania przedszkolnego oraz szkół podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec poprzedniego roku szkolnego.

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

2. Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

Turystyka i sport

1. Termin **turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** od 2010 r. dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego i indywidualnego zakwaterowania.

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu, itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

6. Dane dotyczące obiektów noclegowych i ich wykorzystania opracowano bez uwzględnienia imputacji dla jednostek zobowiązanych do złożenia sprawozdania na formularzu KT-1, które odmówiły udziału w badaniu.

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowią: ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 i 1241), z późniejszymi zmianami oraz ustawa o samorządzie gminnym, powiatowym, województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590–1592), z późniejszymi zmianami, a także ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526) z późniejszymi zmianami.

2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2000–2011.

3. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Podmioty Gospodarki Narodowej

Dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** obejmują podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON), tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Informacje zaprezentowane zostały według **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** i nie obejmują: osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie oraz podmiotów mających w rejestrze REGON status jednostek lokalnych (zakładów, oddziałów, filii).

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

WPROWADZENIE

Województwo lubuskie zajmuje powierzchnię blisko 14 tys. km², co stanowi 4,5% powierzchni kraju. Według stanu w końcu 2016 r., spośród 12 powiatów województwa największą powierzchnię zajmują powiaty: żarski, krośnieński, międzyrzecki i zielonogórski (po 1,4 tys. km²). Wśród powiatów o najmniejszej powierzchni znajdują się miasta na prawach powiatu (Zielona Góra i Gorzów Wlkp. – łącznie 0,4 tys. km²) oraz powiaty: wschowski (0,6 tys. km²), nowosolski (0,8 tys. km²) i świebodziński (0,9 km²).

Ludność

Województwo lubuskie jest jednym z najmniejszych pod względem liczby ludności województw w Polsce (obok województwa opolskiego). W końcu 2016 r. ludność województwa lubuskiego liczyła 1 017,4 tys. osób. Ponad 62% ogółu ludności województwa zamieszkiwała jego południową część (tj. podregion zielonogórski), w tym mieszkańcy Zielonej Góry stanowili 13,7% ogółu mieszkańców województwa, mieszkańcy powiatu żarskiego – 9,6%, a powiatu nowosolskiego – 8,6%. Spośród powiatów podregionu gorzowskiego najwięcej mieszkańców liczył Gorzów Wlkp. (12,2% ogółu ludności województwa) oraz powiat gorzowski (7,0%) i międzyrzecki (5,7%). Województwo lubuskie wyróżnia wyższy od średniego w kraju stopień urbanizacji (na poziomie 64,9% wobec 60,2% w kraju). W podregionie gorzowskim odsetek mieszkańców miast sięga 64,2%, w tym, nie licząc miasta na prawach powiatu Gorzów Wlkp., najwyższy był w powiecie słubickim (63,9%) i międzyrzeckim (52,3%). W podregionie zielonogórskim udział mieszkańców miast w ogóle ludności wyniósł 65,4%, przy czym najwyższy był (nie licząc miasta na prawach powiatu Zielona Góra) w powiecie nowosolskim (64,3%). Ponad 60% ludności mieszkającej w miastach notuje się także w powiatach żarskim (60,5%) i żagańskim (60,7%). Spośród 42 lubuskich miast w 18 liczba ludności przekracza 10 tys. Wśród największych pod względem liczby mieszkańców miast znajdują się miasta na prawach powiatu: Zielona Góra i Gorzów Wlkp. (odpowiednio 139,3 tys. i 124,0 tys. ludności) oraz gminy miejskie: Nowa Sól (39,3 tys.), Żary (38,0 tys.), Żagań (26,2 tys.) i Świebodzin (22,0 tys.). Do znaczących ze względu na liczebność populacji ośrodków miejskich należą także miasta: Międzyrzecz, Kostrzyn nad Odrą, Sulechów, Słubice i Gubin.

W województwie lubuskim na 1 km² powierzchni przypada średnio 73 mieszkańców (wobec 123 średnio w kraju). Bardziej zaludniona jest południowa część województwa niż północna. W 2016 r. w podregionie zielonogórskim na 1 km² przypadało 80 osób, przy czym gęstość zaludnienia w powiatach podregionu (nie licząc miasta na prawach powiatu) wyniosła od 40 osób na 1 km² powierzchni w powiecie krośnieńskim do 70 w powiecie żarskim i 71 w powiecie żagańskim. Z kolei w podregionie gorzowskim na 1 km² przypadały 63 osoby, jednak w większości powiatów północnej części województwa gęstość zaludnienia nie przekraczała 50 osób na 1 km². Jedynie w powiecie gorzowskim na 1 km² przypadało 59 osób. W miastach na prawach powiatu w województwie lubuskim zróżnicowanie gęstości zaludnienia pogłębiło się w związku ze zmianą administracyjną granic miasta Zielona Góra, wskutek której powierzchnia miasta wzrosła ponad 4,5-krotnie. W rezultacie, w 2016 r. w Zielonej Górze na 1 km² powierzchni przypadały 503 osoby, podczas gdy w Gorzowie Wlkp. – 1442.

W populacji województwa lubuskiego 18,1% stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (tj. o 0,2 p. proc. mniej niż w 2014 r., jednak o 0,2 p. proc. więcej w porównaniu z średnią wartością tego wskaźnika w kraju). Najwyższy odsetek osób młodych zanotowano w powiatach: gorzowskim (19,7%) i wschowskim (19,6%), a najniższy w miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. (17,2%) i Zielona (17,4%) oraz w powiecie krośnieńskim (17,4%).

W prezentowanym okresie zmniejszył się także odsetek ludności w wieku produkcyjnym w województwie lubuskim (z 63,8% w 2014 r. do 62,4% w 2016 r.), który pozostał jednak na poziomie nieco wyższym niż średnio w kraju (61,8%). Największy odsetek ludności w wieku produkcyjnym zanotowano w powiecie słubickim (64,3%) i gorzowskim (64,0%), a najniższy w Gorzowie Wlkp. (60,6%) i w Zielonej Górze (60,8%).

Jednocześnie zwiększył się udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności województwa, który w 2016 r. wyniósł 19,5% (wobec 18,0% w 2014 r. i 20,2% średnio w kraju).

W rezultacie wskaźnik obciążenia demograficznego w województwie lubuskim pogorszył się. W 2016 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 60,2 osób w wieku nieprodukcyjnym (wobec 56,8 osób w 2014 r. i 61,7 osób średnio w kraju). Wskaźnik ten pogorszył się we wszystkich powiatach województwa, najbardziej w Gorzowie Wlkp. (z 59,3% w 2014 r. do 64,9%). Najmniej osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym zanotowano w powiatach: słubickim (55,5), gorzowskim (56,2) oraz zielonogórskim (56,8).

W 2016 r. (podobnie jak w 2015 r.) w województwie lubuskim zanotowano ubytek naturalny ludności (saldo przyrostu naturalnego wyniosło odpowiednio minus 221 osób i minus 736). Współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł minus 0,1‰ wobec minus 0,2‰ w 2015 r. W grupie powiatów, w których w 2016 r. wystąpił ubytek naturalny ludności znajduje się m.in., powiat żagański (z współczynnikiem przyrostu naturalnego na poziomie minus 1,6‰), powiat strzelecko-drezdenecki i krośnieński (po minus 1,4‰). Z kolei dodatni przyrost naturalny zanotowano m.in. w powiatach: wschowskim (w którym współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł 2,2‰), zielonogórskim (1,1‰) oraz gorzowskim (1,0‰).

Obserwowane zjawisko depopulacji i starzenia się ludności województwa wspierają niekorzystnie przebiegające procesy migracyjne. Utrzymuje się przewaga odpływu ludności z obszaru województwa lubuskiego nad jej napływem. W rezultacie w 2016 r. saldo migracji na pobyt stały wyniosło minus 831 osób, a w przeliczeniu na 1000 ludności – minus 0,8. Nieco większy ubytek ludności zanotowano w południowej części województwa niż północnej (współczynnik salda migracji na pobyt stały w podregionie zielonogórskim wyniósł minus 0,9‰ wobec minus 0,7‰ w podregionie gorzowskim). Spośród powiatów województwa największy ubytek ludności wystąpił w powiatach: międzyrzeckim (współczynnik salda migracji wyniósł minus 4,0‰), sulęcińskim (minus 3,5‰), strzelecko-drezdeneckim (minus 3,4‰) i żarskim (minus 3,1‰). Dodatkowo saldo migracji na pobyt stały zanotowano w miastach na prawach powiatu: Zielona Góra (współczynnik salda migracji w mieście wyniósł 3,3‰) i Gorzów Wlkp. (1,1‰) oraz w powiatach je okalających, tj. w gorzowskim (2,3‰) i zielonogórskim (0,5‰).

Środowisko

Blisko połowę powierzchni województwa lubuskiego zajmują lasy. W powiatach: krośnieńskim i sulęcińskim lasy stanowią ponad 55% powierzchni. Relatywnie wysoki jest także udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni województwa lubuskiego (38,1% wobec 32,5% w kraju), przy czym w północnej części województwa odsetek ten sięga 49,5%, w tym w powiecie strzelecko-drezdeneckim wynosi 72,8%, w powiecie gorzowskim 56,6%, a w sulęcińskim 51,5%. W południowej części województwa, w podregionie zielonogórskim, obszary prawnie chronione stanowią 29,2% ogółu powierzchni, w tym najwięcej w powiecie żarskim - 44,7% i w świebodzińskim - 32,3%.

W 2016 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wyniosły 207,9 mln zł (wobec 530,0 mln zł w 2015 r. i 485,4 w 2014 r.). Z ogółu nakładów 73,8% zrealizowano w podregionie zielonogórskim. Były to głównie nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód (37,2 mln zł), na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk oraz naturalnego

i półnaturalnego krajobrazu (35,9 mln zł), na gospodarkę odpadami (22,0 mln zł) oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (10,0 mln zł). W podregionie gorzowskim najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (26,0 mln zł), na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (12,1 mln zł) oraz na obwałowania przeciwpowodziowe (5,5 mln zł).

Województwo lubuskie wyróżnia niska emisja zanieczyszczeń powietrza. W 2016 r. było to 0,9 tys. t zanieczyszczeń pyłowych (tj. 0,07 t na 1 km² wobec 0,12 t na km² średnio w kraju) oraz 2184,2 tys. t zanieczyszczeń gazowych (tj. 156 t na km² wobec 674 t na km² średnio w kraju). Mniejsze wskaźniki emisji zanieczyszczeń powietrza notuje się jedynie w województwach: podlaskim i warmińsko-mazurskim, a w przypadku zanieczyszczeń pyłowych także w lubelskim. Stosowane w zakładach szczególnie uciążliwych urządzenia do redukcji zanieczyszczeń zatrzymują lub neutralizują 99,2% wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych (wobec 99,8% średnio w kraju). W przypadku zanieczyszczeń gazowych odsetek ten wynosi 65,3% (wobec 62,8% średnio w kraju). Blisko połowę zanieczyszczeń gazowych w województwie emitowały zakłady zlokalizowane w miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. (511,4 tys. t na rok, tj. 23,4% ogółu gazowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w województwie) i Zielona Góra (546,1 tys. t, tj. 25,0%). Wysoką w skali województwa emisję zanieczyszczeń gazowych notowano także w powiatach: żarskim (365,9 tys. t, tj. 16,8% ogółu zanieczyszczeń gazowych województwie) i gorzowskim (325,4 tys. t na rok, tj. 14,9%). Najmniejsza emisja zanieczyszczeń gazowych występuje w powiatach: wschowskim (0,4 tys. t na rok), sulęcińskim (10,3 tys. t) i ślubickim (15,1 tys. t). Zanieczyszczenia gazowe w 99,6% wiążą się emisją dwutlenku węgla. Z kolei zanieczyszczenia pyłowe występują głównie w powiecie żarskim (w 2016 r. w ilości 188 t na rok), zielonogórskim (142 t), międzyrzeckim (107 t) i świebodzińskim (101 t). Były to głównie zanieczyszczenia pyłowe ze spalania paliw oraz w przypadku powiatu zielonogórskiego – zanieczyszczenia krzemowe.

W 2016 r. na potrzeby przemysłu zużyto 11,9 tys. dam³ wody, w tym najwięcej w powiecie gorzowskim (4,9 tys. dam³) i w Gorzowie Wlkp. (1,9 tys. dam³). Łączne zużycie wody w tych jednostkach podziału administracyjnego województwa stanowiło 57,6% zużycia wody na potrzeby przemysłu w województwie ogółem. Wśród powiatów o największym zużyciu wody znajdują się także powiaty: żarski (1,4 tys. dam³) oraz zielonogórski (0,9 tys. dam³).

W ciągu roku odprowadzono 8,2 tys. dam³ ścieków przemysłowych, z tego 63,1% bezpośrednio do wód lub do ziemi, a 36,9% – do sieci kanalizacyjnej. Z ogółu ścieków wymagających oczyszczenia w 2016 r. oczyszczono 99,8% ścieków przemysłowych (wobec 88,2% średnio w Polsce). Spośród powiatów województwa lubuskiego najmniejszy udział ścieków oczyszczonych w ogóle ścieków wymagających oczyszczenia zanotowano w powiecie międzyrzeckim (28,6%) i żagańskim (85,7%).

Rynek pracy

W 2016 r. liczba pracujących w województwie lubuskim wyniosła 228,4 tys. osób. Było to o 2,3% więcej niż w 2014 r. (223,2 tys.). Najwięcej pracujących koncentrują przedsiębiorstwa przemysłowe (35,6%), prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych (12,6%) oraz związane z edukacją (11,4%). Znaczną liczbę pracujących zanotowano w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (7,7%), a także w podmiotach związanych z transportem i gospodarką magazynową (7,2%).

Oprócz miast na prawach powiatu (Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry), w których pracuje łącznie 37,0% ogółu pracujących w województwie, najwięcej pracujących koncentrują powiaty: żarski (w którym pracuje 9,2% ogółu pracujących w województwie), świebodziński (7,2%), nowosolski (6,9%), zielonogórski (6,2%) oraz gorzowski (6,0%).

W przeliczeniu na liczbę ludności liczba pracujących w województwie wyniosła od 136 osób na 1000 pracujących w powiecie żagańskim i 147 w powiecie krośnieńskim, do 293 osób na 1000 mieszkańców w powiecie świebodzińskim i po 320 w miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. Zielona Góra.

W końcu 2016 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie lubuskim wyniosła 32,4 tys. osób (wobec 39,3 tys. w 2015 r. i 47,1 tys. w 2014 r.). W populacji bezrobotnych 49,4% stanowili długotrwale bezrobotni, a 12,4% osoby młode w wieku do 25 lat. Największe bezrobocie mierzone stopą bezrobocia rejestrowanego zanotowano w powiatach: międzyrzeckim (15,0%), strzelecko-drezdeneckiego (14,9%), żagańskim (14,4%), krośnieńskim (14,3%) i nowosolskim (14,2%). Najmniejszą stopę bezrobocia rejestrowanego zanotowano w Gorzowie Wlkp. (3,9%), w powiecie słubickim (4,2%) i w Zielonej Górze (4,6%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie lubuskim w 2016 r. stanowiło około 87,1% przeciętnego wynagrodzenia w kraju. We wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu w województwie lubuskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było niższe od przeciętnego wynagrodzenia w kraju. Najniższe było w powiatach: sułecińskim (73,7% przeciętnej płacy w kraju), wschowskim (78,3%) i żagańskim (79,9%). W grupie powiatów o najwyższym przeciętnym wynagrodzeniu znajduje się powiat żarski (z wynagrodzeniem stanowiącym 91,5% przeciętnego wynagrodzenia w kraju), miasto na prawach powiatu Zielona Góra (91,4%) i powiat gorzowski (90,5%).

Kultura

Podmioty oraz wydarzenia kulturalne w naturalny sposób koncentrują się w dwóch głównych lubuskich ośrodkach miejskich: w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze. W każdym z miast znajduje się filharmonia i teatr dramatyczny, które w 2016 r. łącznie zaoferowały blisko 5,2 tys. przedstawień i koncertów (w tym imprez organizowanych w plenerze) dla około 562,9 tys. widzów. Promocję, prezentację i propagowanie współczesnej twórczości artystycznej prowadziły łącznie 4 galerie sztuki poprzez organizację 73 wystaw i tyle samo ekspozycji, które obejrzało łącznie 81,5 tys. zwiedzających. W województwie lubuskim znajduje się 18 muzeów, które w 2016 r. zwiedziło 258 tys. osób. Blisko 40% ogółu zwiedzających lubuskie muzea zwiedziło muzea usytuowane w Zielonej Górze, a ponad 25% – muzea usytuowane w powiecie międzyrzeckim. Dużą popularnością cieszą się kina, które zajmują czołowe miejsca pod względem frekwencji wśród podmiotów prowadzących działalność w obszarze kultury. W 2016 r. kina zgromadziły 1186,3 tys. widzów podczas 42,9 tys. seansów.

Istotną rolę w zakresie działalności społeczno-kulturalnej pełnią domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice. Instytucje te, zlokalizowane w większości gmin, prowadzą działalność wielokierunkową, integrują poszczególne przedsięwzięcia kulturalne, a przygotowując zróżnicowane oferty skierowane do ludzi w każdym wieku, kreują postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym danej społeczności. W 2016 r. w województwie lubuskim funkcjonowało 81 domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic oraz 234 pracownie specjalistyczne, w których zostało zorganizowanych łącznie 6,9 tys. imprez społeczno-kulturalnych. Było to m.in. blisko 1,2 tys. prelekcji, spotkań i wykładów, 1,1 tys. koncertów, 0,9 tys. seansów filmowych, 0,8 tys. warsztatów, 0,7 tys. imprez turystycznych i sportowo-rekreacyjnych oraz 0,4 tys. wystaw. Odbywające się w domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach imprezy w 2016 r. zgromadziły 978,8 tys. uczestników.

Kolejną znaczącą grupą instytucji prowadzących działalność kulturalną są biblioteki, których w województwie lubuskim w 2016 r. było 253, w tym, 166 na terenach wiejskich. Biblioteki koncentrują 149,1 tys. czytelników, którzy w ciągu roku wypożyczyli około 2674,1 tys. woluminów z księgozbioru liczącego blisko 3651,3 tys. egzemplarzy.

Turystyka

Pomimo korzystnych warunków przyrodniczych, różnorodności flory i fauny sprzyjających rozwojowi turystyki podstawowe wskaźniki wykorzystywane do opisu ruchu turystycznego w województwie lubuskim kształtują się na poziomie zbliżonym do średnich krajowych lub niższym. Na 100 km² powierzchni województwa lubuskiego przypadały 2 turystyczne obiekty noclegowe (w kraju - 3). Obiekty te oferowały łącznie 18,4 tys. miejsc noclegowych, co stanowiło 2,5% ogólnej liczby miejsc noclegowych w Polsce. Na 1000 Lubuszan przypadało przeciętnie 18 miejsc noclegowych.

Według stanu w końcu lipca 2016 r. spośród 289 turystycznych obiektów noclegowych, posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych, 198 oferowało miejsca całoroczne. Na przyjęcie gości przygotowano 3598 pokoi w obiektach hotelowych, z których 97,3% wyposażonych było we własną łazienkę i WC. Baza noclegowa turystyki obejmowała 126 obiektów hotelowych oraz 163 pozostałe obiekty. Wśród obiektów hotelowych znajdowały się głównie hotele (60 obiektów) oraz hotele, motele, pensjonaty, którym nie została nadana żadna kategoria, a także domy gościnne, zajazdy, wille i zamki świadczące usługi hotelowe np. codzienne sprzątanie, ścielenie łóżek, mycie urządzeń sanitarnych (łącznie 39 obiektów). W grupie pozostałych obiektów najliczniej reprezentowane były ośrodki wczasowe (w liczbie 27), kwatery agroturystyczne (26) i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (23).

Pod względem rozwoju infrastruktury turystycznej województwo lubuskie jest niejedolite – charakteryzuje się znacznym stopniem koncentracji przestrzennej. Najwięcej (54,7%) turystycznych obiektów noclegowych prowadzi działalność w północnej i środkowej części województwa (wyjątek stanowi powiat wschowski). W lipcu 2016 r. (przy średniej liczbie 21 obiektów przypadających na jeden powiat) najwięcej turystycznych obiektów noclegowych zlokalizowanych było w powiecie świebodzińskim (41), międzyrzeckim (36), słubickim (32), sulęcińskim (28), wschowskim (27), oraz strzelecko-drezdeneckim i mieście Zielona Góra (po 21), natomiast najmniej w powiecie żagańskim (6), w mieście Gorzów Wielkopolski (10) oraz w powiecie żarskim (11 obiektów).

Największą liczbę miejsc noclegowych spośród powiatów województwa lubuskiego oferowały obiekty znajdujące się w powiecie świebodzińskim (17,8% wszystkich miejsc w województwie) oraz w powiatach wschowskim i międzyrzeckim (14,1% i 13,0%).

Najwyższymi wartościami wskaźnika gęstości bazy noclegowej wyróżniało się miasto na prawach powiatu – Gorzów Wlkp. (na 100 km² powierzchni przypadało 890 miejsc noclegowych) oraz powiaty: wschowski (417) i świebodziński (349 miejsc noclegowych na 100 km²). Najmniej miejsc noclegowych w przeliczeniu na 100 km² było w powiecie żarskim – 23.

Edukacja

W roku szkolnym 2016/2017 sieć szkół i placówek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (łącznie ze szkolnictwem specjalnym) w województwie lubuskim tworzyło: 511 placówek wychowania przedszkolnego, 339 szkół podstawowych, 185 gimnazjów, 189 szkół ponadgimnazjalnych. Funkcjonowało również 46 szkół policealnych oraz 46 szkół dla dorosłych. Edukację akademicką prowadziło 6 szkół wyższych. Działalność placówek oświatowych była w większości finansowana i koordynowana przez samorząd. Władze lokalne i podmioty sektora niepublicznego współtworzyły strukturę szkolną.

Od 1995 r. stopniowo maleje liczba uczniów na poszczególnych poziomach kształcenia, w związku ze spadkiem liczby ludności w wieku szkolnym. W 2016 r. liczebność większości roczników wieku edukacyjnego była mniejsza w porównaniu z 2014 r. Zwiększyła się jedynie liczba dzieci w wieku 7-12 lat, odpowiadającym kształceniu na poziomie podstawowym. Odpowiedzią na wzrost potrzeb w obszarze

wychowania przedszkolnego było uruchomienie nowych placówek prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego (6 nowych przedszkoli). Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego wzrosła, przy czym odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w miastach był dużo większy niż na wsi (odpowiednio 87,1% i 28,4%).

W latach 2014-2016 zmniejszyła się liczba uczniów oraz absolwentów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Niektóre typy szkół zawodowych uległy likwidacji. Obniżeniu współczynników skolaryzacji w szkołach zawodowych (z wyjątkiem techników) towarzyszył relatywnie niski odsetek osób, które zdały egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Skutki niżu demograficznego odczuwają również szkoły wyższe, które przyjęły na studia mniejszą liczbę studentów. W roku akademickim 2016/2017 w 6 szkołach wyższych mających siedzibę jednostki macierzystej na terenie województwa lubuskiego kształciło się 13,7 tys. studentów (w tym 3,5 tys. osób na pierwszym roku), tj. o 16,8% mniej niż w roku akademickim 2014/2015.

Infrastruktura techniczna

W województwie lubuskim znajduje się 8,7 tys. km dróg publicznych o nawierzchni twardej. Było to 62,3 km dróg w przeliczeniu na 100 km² powierzchni (wobec 94,1 km na 100 km² w kraju). Ponad 70% ogółu dróg o nawierzchni twardej stanowiły łącznie drogi powiatowe (3,5 tys. km) i gminne (2,8 tys. km), a ponad 18% – drogi wojewódzkie (1,6 tys. km). Drogi krajowe (0,9 tys. km) stanowiły ponad 10% ogółu dróg o nawierzchni twardej w województwie. Infrastrukturę drogową dopełnia 1211 mostów i wiaduktów trwałych, 6 tuneli i przejść podziemnych oraz 5 przepraw promowych.

Na terenie województwa lubuskiego w 2014 r. znajdowało się 890 km linii kolejowych eksploatowanych, w tym 337 km linii zelektryfikowanych oraz 402 km linii dwu- i więcej torowych. Na 100 km² przypadało 6,4 km linii kolejowych eksploatowanych (wobec 6,1 km średnio w kraju).

W końcu 2016 r. zasoby mieszkaniowe województwa lubuskiego liczyły 369,1 tys. mieszkań, z których 70,3% mieściło się w miastach. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba mieszkań wyniosła 363, tj. mniej niż średnio w kraju (371). Najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności znajduje się w miastach na prawach powiatu: w Zielonej Górze (421) i w Gorzowie Wlkp. (419) oraz w powiecie żagańskim (365). Najmniej mieszkań w przeliczeniu na liczbę ludności znajduje się w zasobach powiatu gorzowskiego (315 na 1000 mieszkańców), wschowskiego (320) i zielonogórskiego (327).

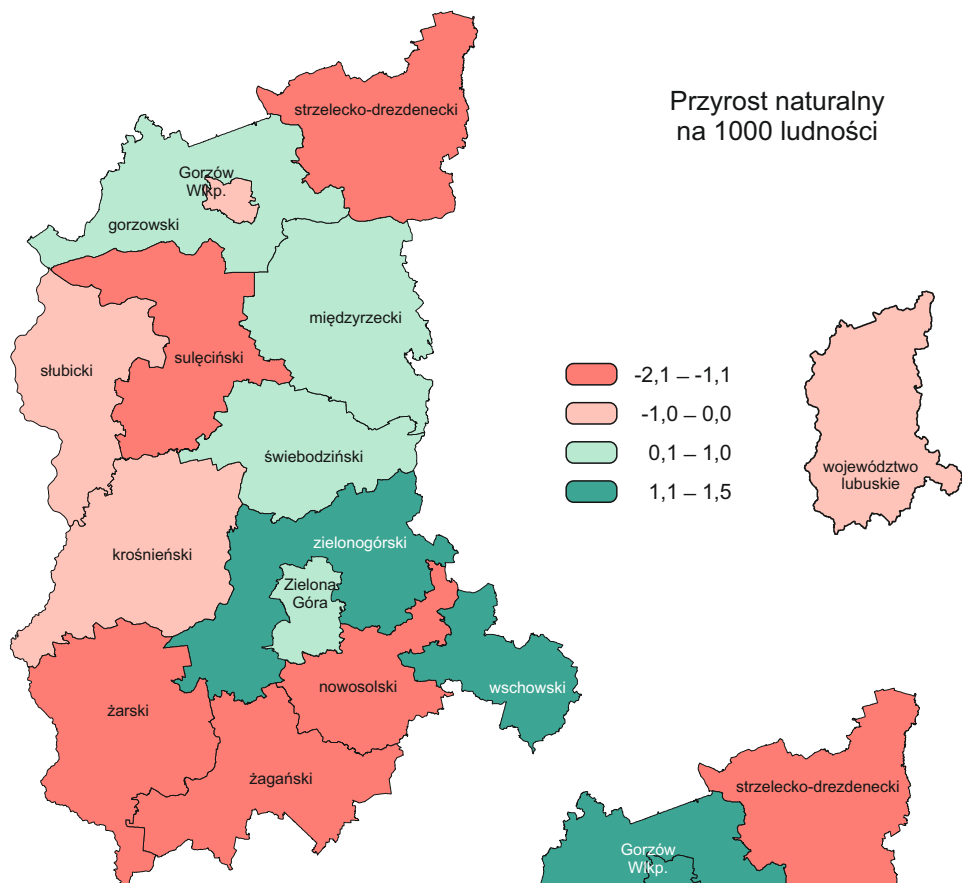
Odsetek korzystających z sieci wodociągowej w województwie lubuskim sięga 94,5% (wobec 91,9% średnio w kraju) i był najwyższy w Gorzowie Wlkp. (100,0%), w powiecie zielonogórskim (96,1%) i w żagańskim (96,0%). Nadal najmniejszy odsetek korzystających z sieci wodociągowej notuje się w powiatach: międzyrzeckim (88,8%) i krośnieńskim (92,0%). Z instalacji kanalizacyjnej korzysta 73,5% ogółu ludności województwa (wobec 70,2% średnio w kraju). Widoczne są jednak znaczne dysproporcje w wykorzystaniu instalacji kanalizacyjnej przez mieszkańców miast (z których 91,1% korzystało z sieci kanalizacyjnej) i wsi (40,8%). Biorąc pod uwagę obszary miejskie, najmniejszy odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej zanotowano w Zielonej Górze (84,4%) oraz w miastach powiatu żarskiego i żagańskiego (odpowiednio 85,2% i 85,4%). Z kolei największy udział korzystających z sieci kanalizacyjnej w ludności miasta zanotowano w Gorzowie Wlkp. (99,0%) oraz w powiatach: świebodzińskim (97,3%) i nowosolskim (96,0%). Na obszarach wiejskich relatywnie najwięcej ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej występuje w powiecie świebodzińskim (72,3% ogółu mieszkańców miast). Ponad połowa ludności korzysta z kanalizacji w powiatach: gorzowskim (52,8%) i sulęcińskim (51,2%). W pozostałych powiatach odsetek ludności wiejskiej korzystającej z sieci kanalizacyjnej nie przekracza 45%, przy czym najmniejszy był w powiatach: strzelecko-drezdeneckim (22,3%) i żarskim (16,8%).

Podmioty gospodarcze

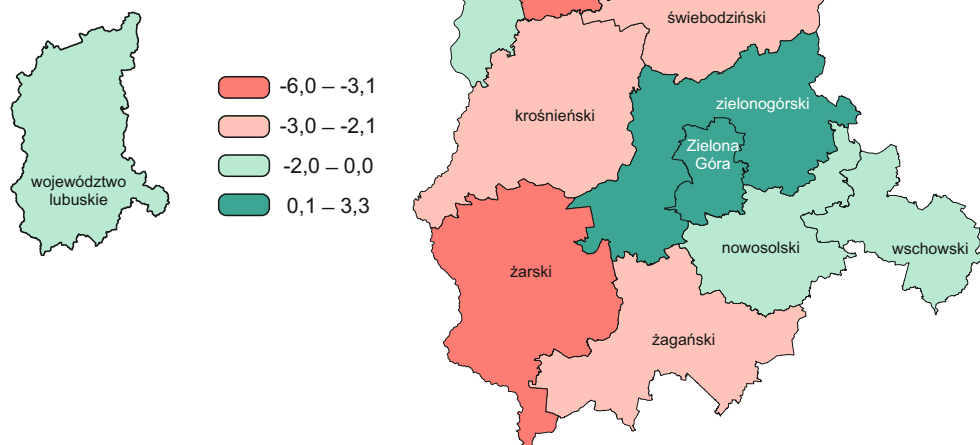
W 2016 r. w województwie lubuskim było 111,8 tys. podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Było to 3,4 tys. jednostek prowadzących działalność w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, 9,5 tys. jednostek związanych z przemysłem i 14,2 tys. – z budownictwem. Pozostałe 92,5 tys. podmiotów prowadziło działalność gospodarczą o charakterze usługowym. W grupie tej najczęściej podmiotów koncentrowały sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych (27,6 tys.), obsługa rynku nieruchomości (10,9 tys.), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7,8 tys.), transport i gospodarka magazynowa (7,6 tys.) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,1 tys.).

W 2016 r. na 1000 ludności w województwie przypadało 109,8 podmiotów wpisanych do rejestru REGON (wobec 110,3 średnio w kraju). Najwięcej podmiotów gospodarczych w relacji do liczby ludności notuje się w miastach na prawach powiatu (Gorzów Wlkp. – 143,6 i Zielona Góra – 151,7 na 1000 ludności) oraz w powiecie słubickim (120,1). Wśród powiatów o najmniejszej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności mieszczą się powiaty: nowosolski (85,4) i sulęciński (82,2).

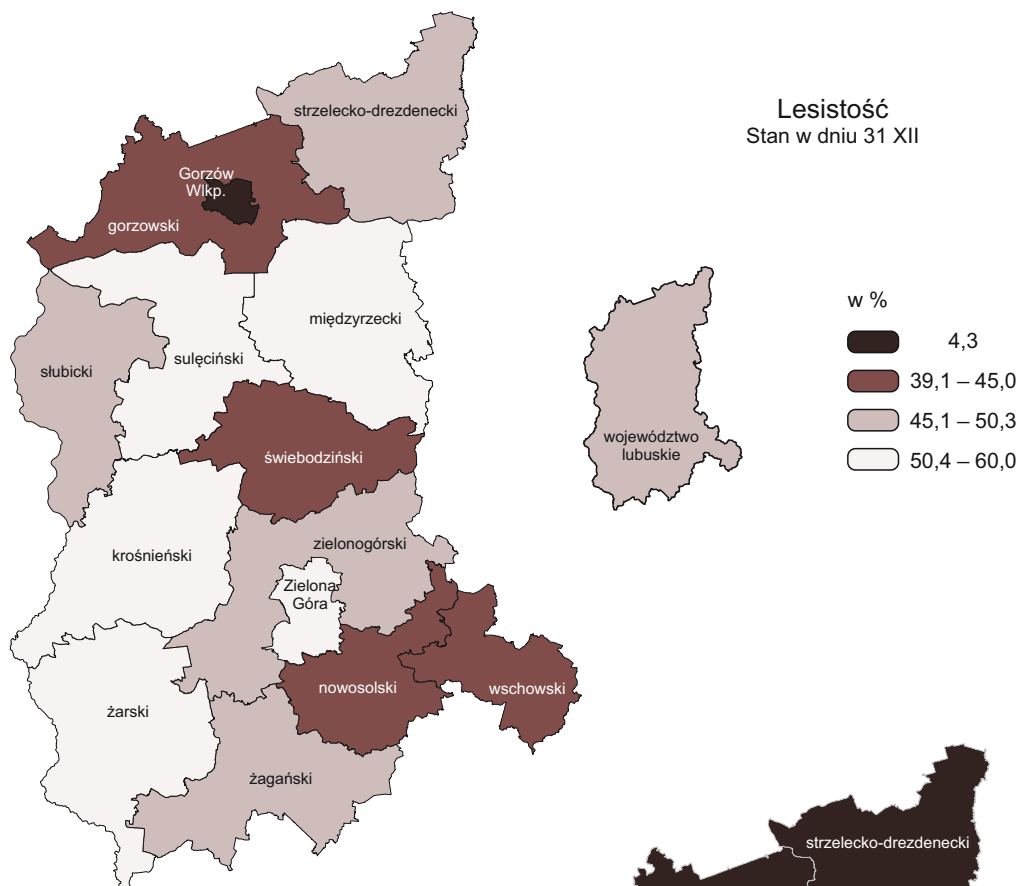
W województwie lubuskim rocznie rejestruje się ponad 9 tys. nowych podmiotów gospodarczych. W 2016 r. było to 9,3 tys. podmiotów gospodarczych, tj. o 5,0% mniej niż w 2015 r. W największym stopniu zmniejszyła się liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w powiecie świebodzińskim (o 14,8%) i w Zielonej Górze (o 10,5%). Jednocześnie zwiększyła się liczba podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON. W 2016 r. wyniosła 8,8 tys., wobec 8,5 tys. w 2015 r. W stosunku do 2015 r. liczba podmiotów wyrejestrowanych najbardziej wzrosła w powiatach: sulęcińskim (o 22,9%) i słubickim (10,8%).

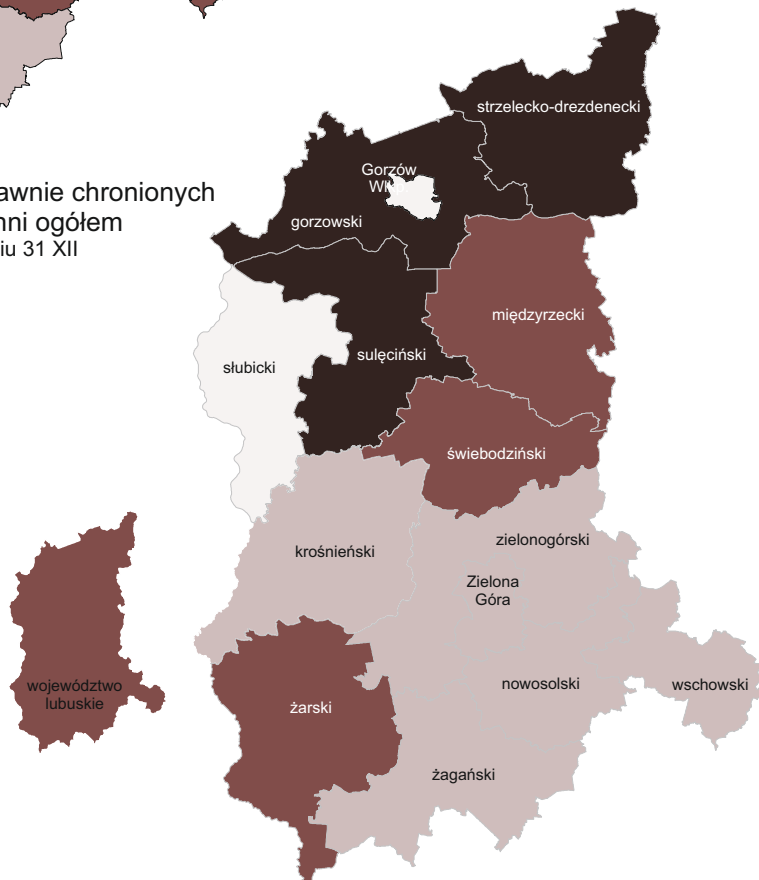
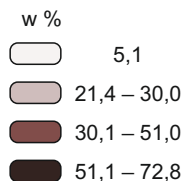
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności

Lesistość
Stan w dniu 31 XII

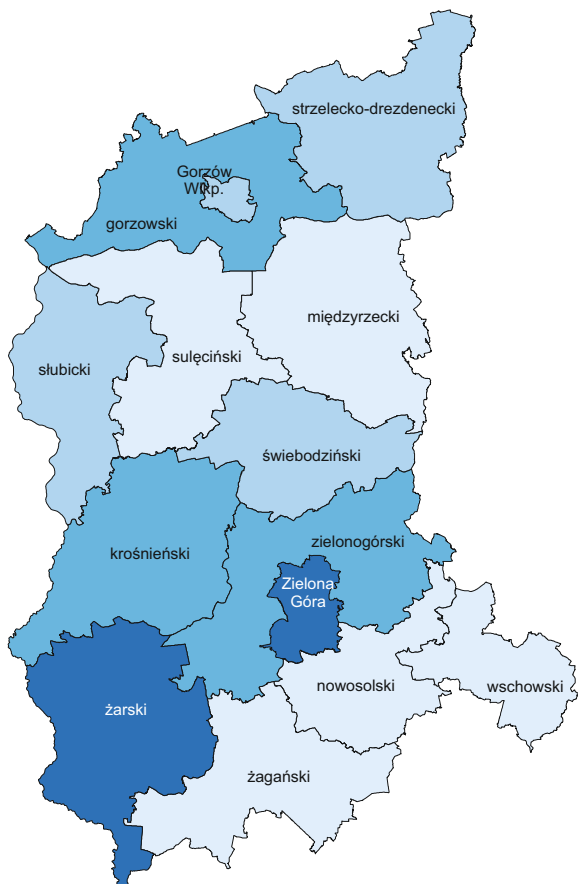
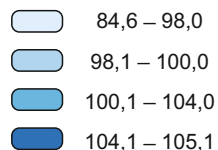

Udział obszarów prawnie chronionych
w powierzchni ogółem
Stan w dniu 31 XII

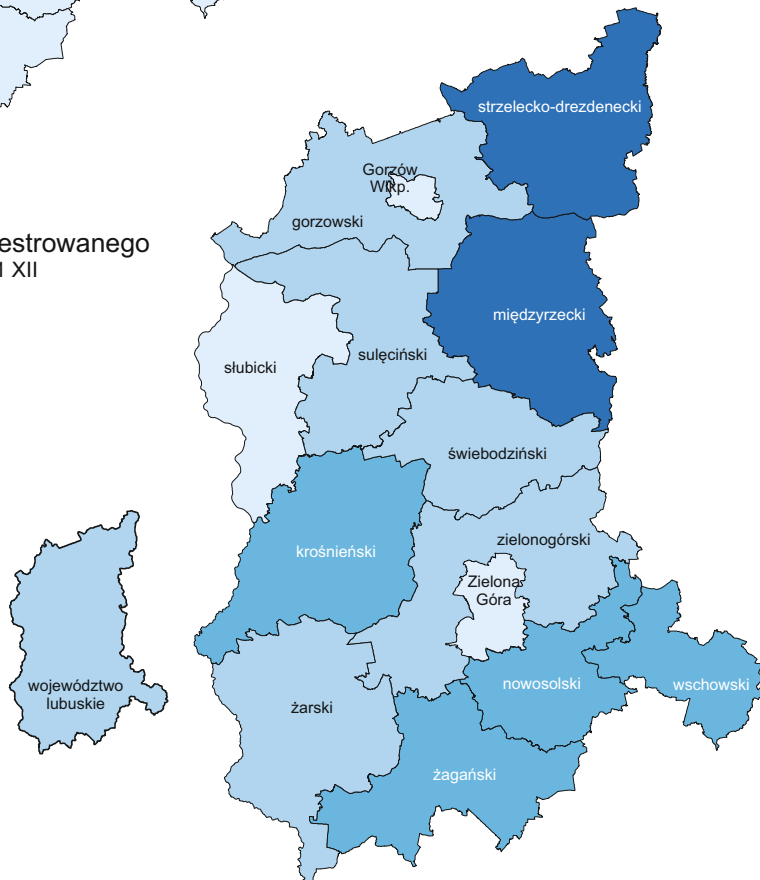
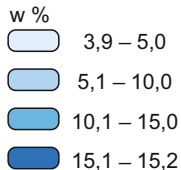

Przeciętne miesięczne
wynagrodzenia brutto
w relacji do średniej w województwie
(bez podmiotów gospodarczych
o liczbie pracujących do 9 osób)

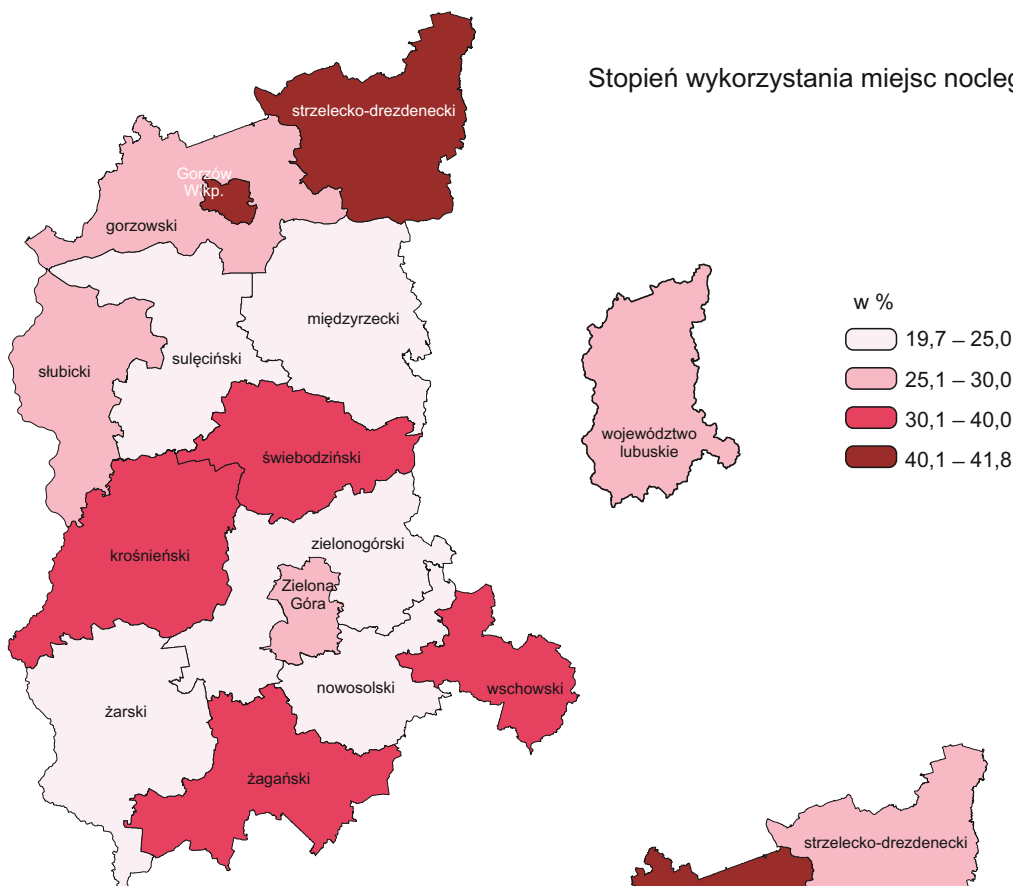
Województwo = 100

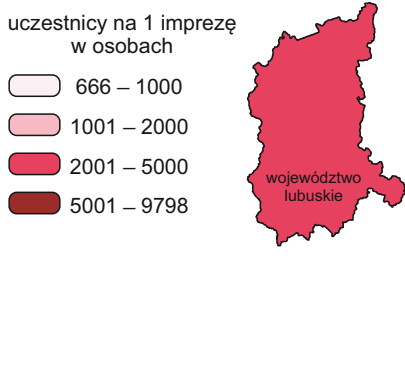
Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 XII

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych

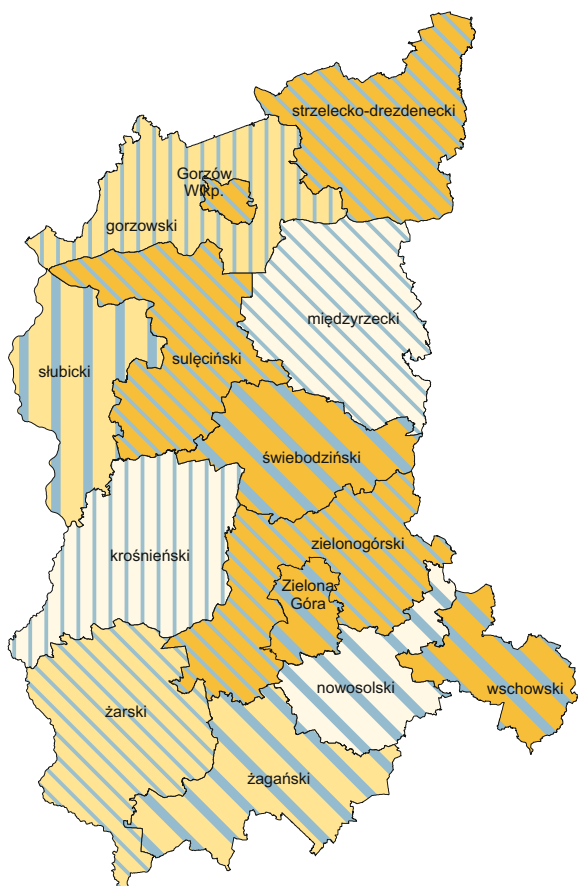
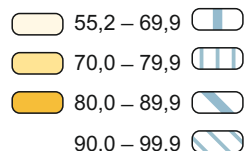
Organizacja imprez masowych

Zdawalność egzaminów maturalnych

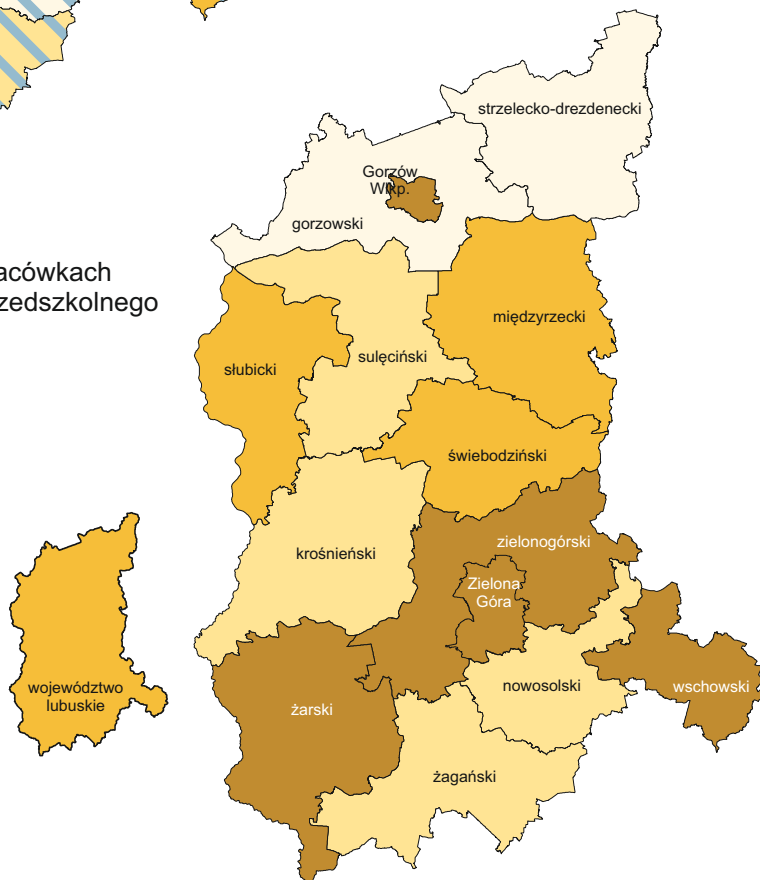
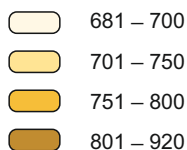
Udział absolwentów otrzymujących świadectwo dojrzałości do liczby absolwentów przystępujących do egzaminu

szkoły ponadgimnazjalne ogólnokształcące
zawodowe licea

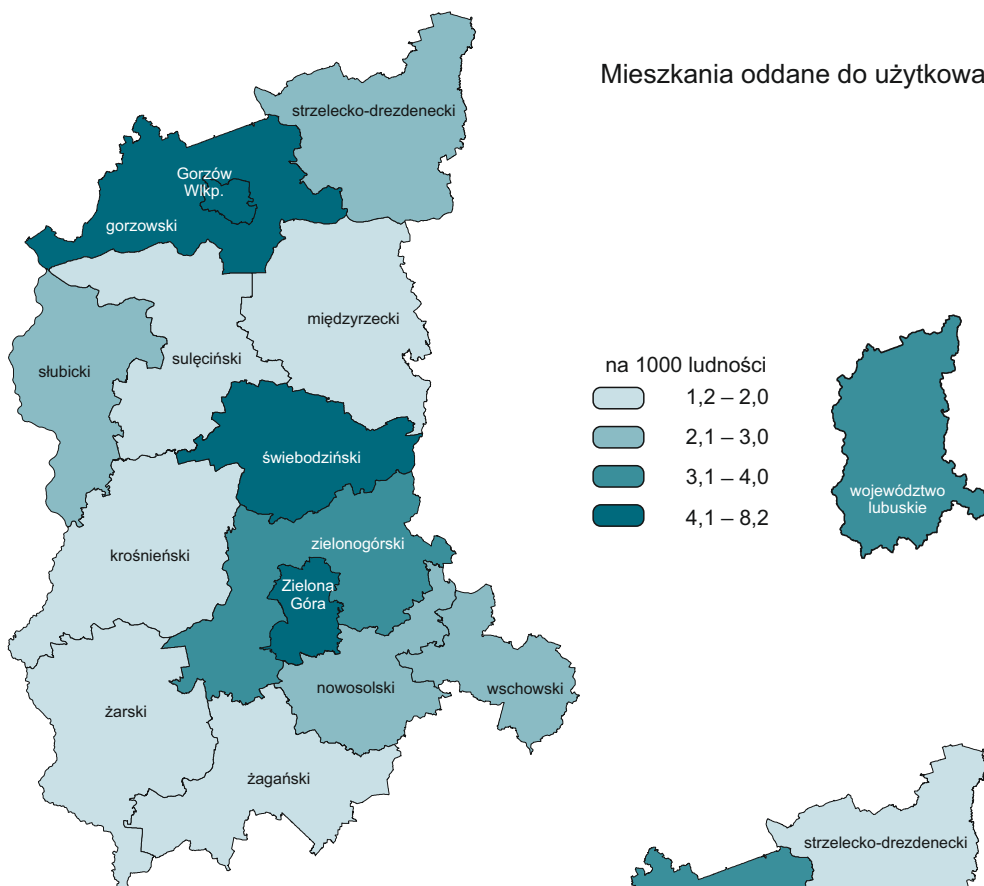

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego

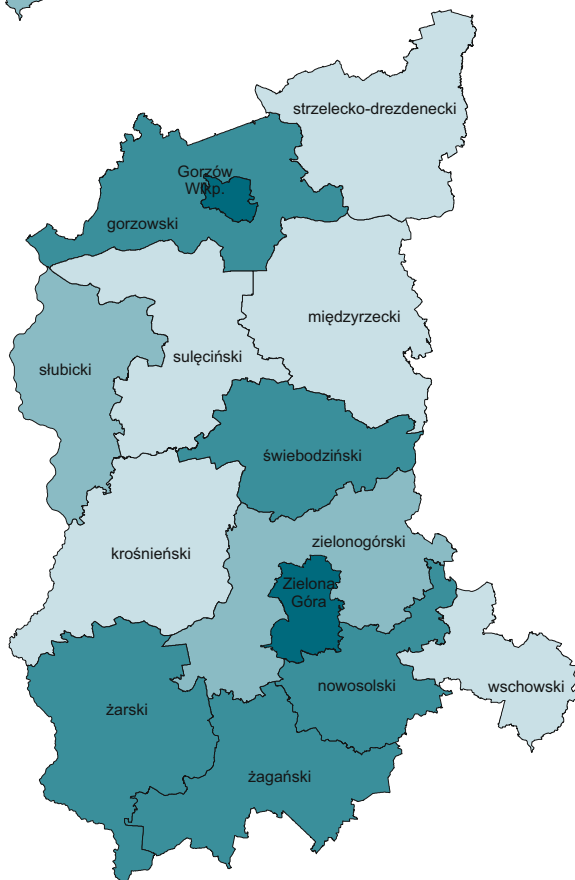
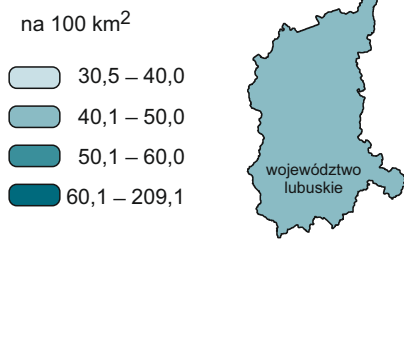
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat

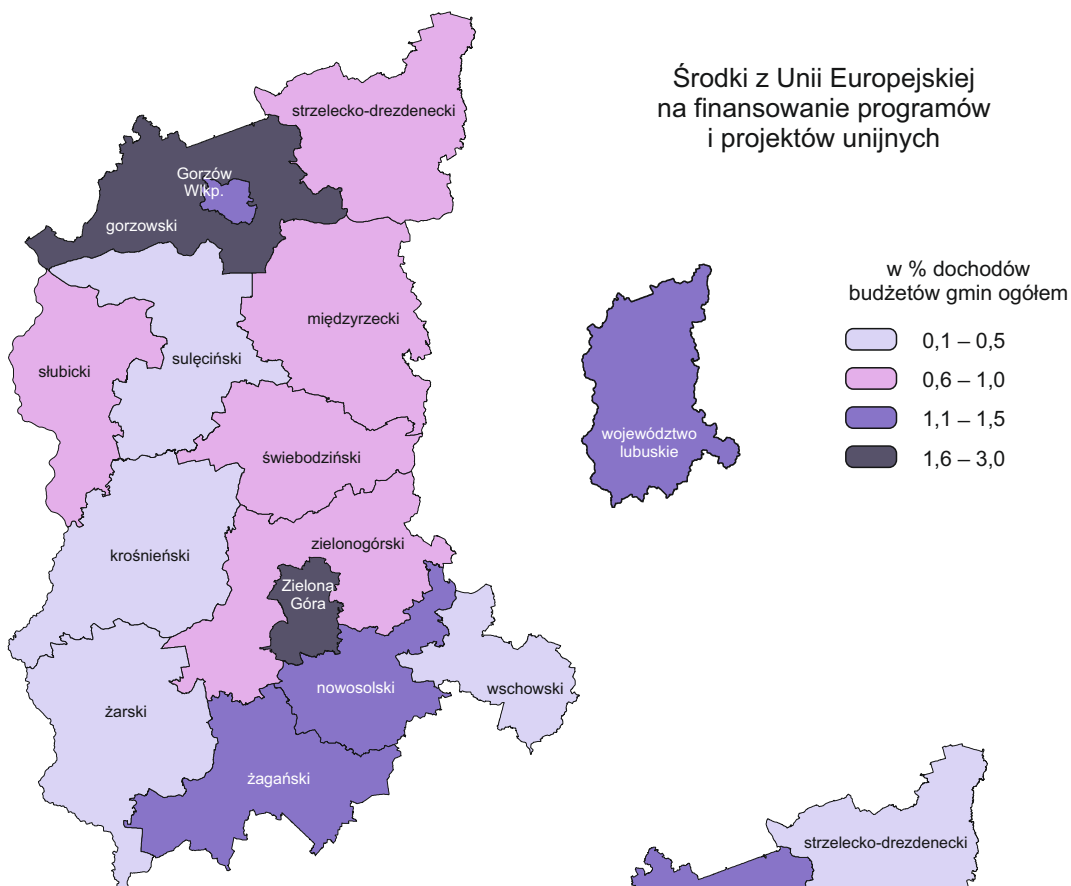
Mieszkania oddane do użytkowania

Drogi powiatowe i gminne o nawierzchni twardej
Stan w dniu 31 XII

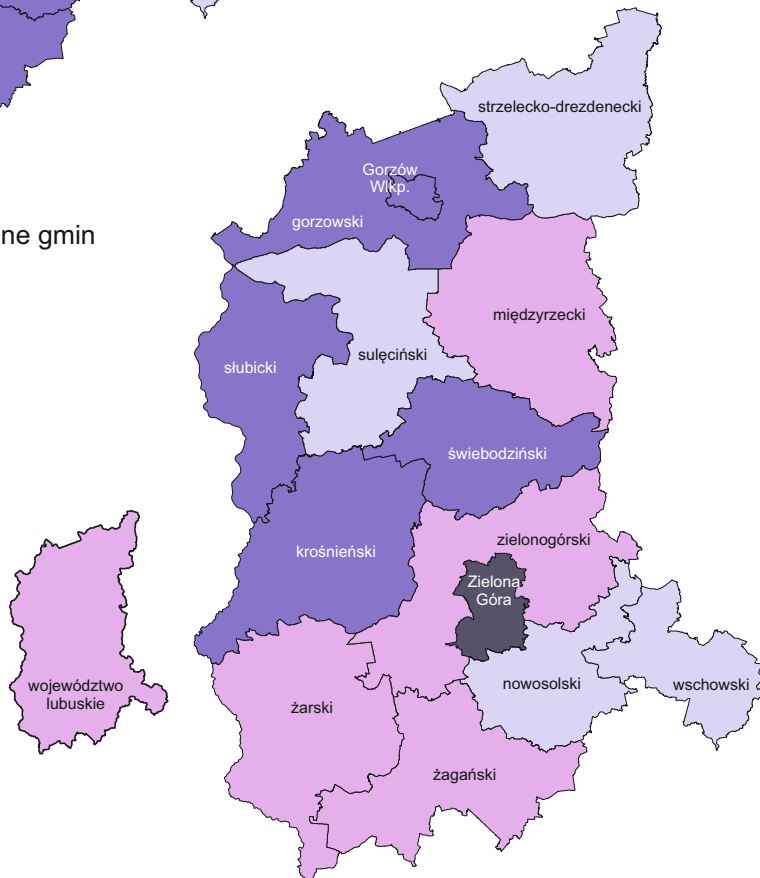
Środki z Unii Europejskiej
na finansowanie programów
i projektów unijnych

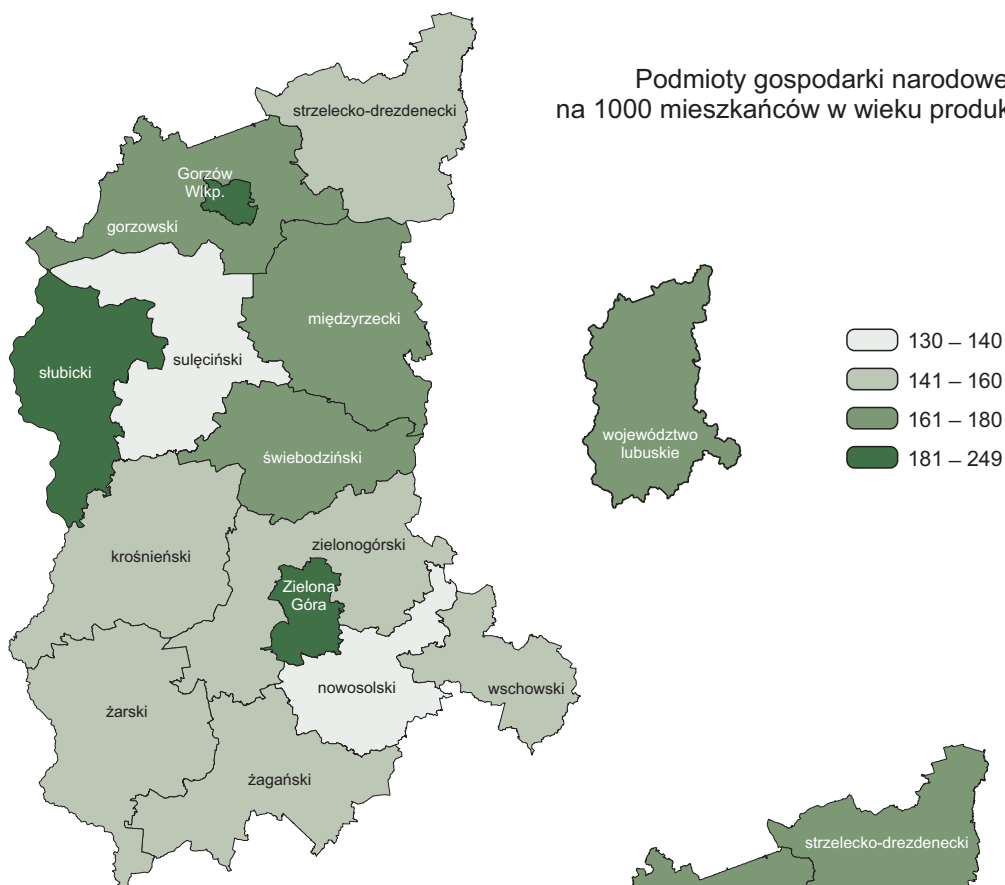
Dochody własne gmin

w % dochodów budżetów gmin ogółem

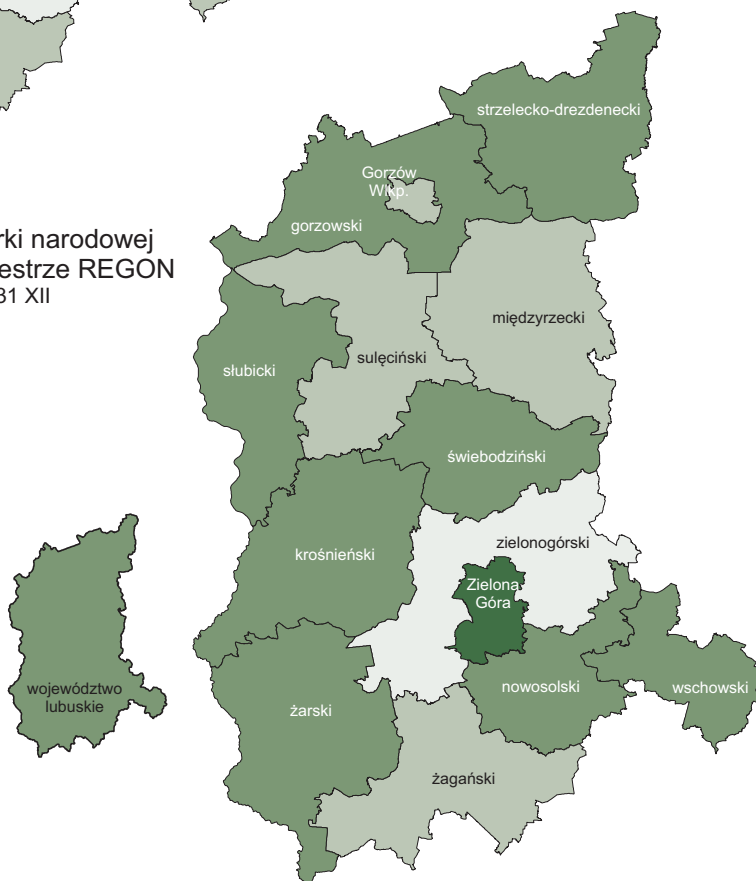
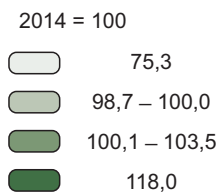
- 39,9 – 45,0
- 45,1 – 50,0
- 50,1 – 55,0
- 55,1

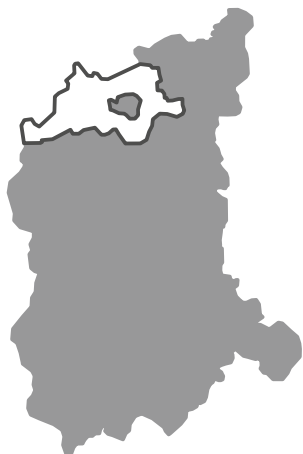
Podmioty gospodarki narodowej
na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Podmioty gospodarki narodowej
zarejestrowane w rejestrze REGON
Stan w dniu 31 XII

POWIAT GORZOWSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT GORZOWSKI 2015	1214	8,7	70929	7,0	35802
..... 2016	1214	8,7	71234	7,0	35936
Gmina miejska					
Kostrzyn nad Odrą	46	0,3	18055	1,8	9179
Gmina miejsko-wiejska					
Witnica	279	2,0	12998	1,3	6651
Gminy wiejskie:					
Bogdaniec	112	0,8	7102	0,7	3594
Deszczno	168	1,2	9522	0,9	4756
Kłodawa	235	1,7	8407	0,8	4241
Lubiszyn	205	1,5	6873	0,7	3384
Santok	169	1,2	8277	0,8	4131

Powiat gorzowski, 6. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 7,0% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie rosła, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 3,6% wyższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy wzrost liczby mieszkańców powiatu gorzowskiego, do ponad 79,8 tys. osób w 2050 r. – w porównaniu z rokiem bazowym 2013 oznacza to największy (o 13,4%) przyrost ludności wśród powiatów województwa lubuskiego.

W gminie Kłodawa w 2016 r. odnotowano najwyższy przyrost naturalny w powiecie (2,5 osoby na 1000 ludności). Od 2010 r. gmina każdego roku wykazuje dodatni przyrost naturalny.

Ujemny przyrost naturalny w 2016 r., tak jak i w 2015 r., zanotowały jedynie gminy Witnica i Lubiszyn.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest jednym z dwóch najniższych w województwie (na poziomie 50,4%). W rezultacie relatywnie niski jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie gorzowskim przypadają 102 kobiety.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Powiat gorzowski wyróżnia najniższy w województwie wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 34,9% i był o 0,5 p. proc. mniejszy niż w 2014 r. oraz o 1,5 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie gorzowskim była niższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 4,6 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,1 małżeństwa na 1000 ludności mniej niż w 2014 r. i o 1,3 mniej niż w 2010 r. Lepiej kształtuje się natomiast współczynnik rozwodów, który jest niższy niż średnio w województwie (w 2016 r. było to 1,7 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności wzrosła o 0,1, jednak powiat gorzowski jest jedynym z nielicznych powiatów, w którym współczynnik rozwodów ukształtował się na poziomie niższym niż w 2010 r. (o 0,4).

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	na 1000 ludności		
POWIAT GORZOWSKI 2015	9,2	9,1	0,1
..... 2016	9,4	8,8	0,5
Gmina miejska			
Kostrzyn nad Odrą.....	9,9	9,5	0,3
Gmina miejsko-wiejska			
Witnica.....	8,8	9,5	-0,7
Gminy wiejskie:			
Bogdaniec	10,0	8,5	1,6
Deszczno.....	9,8	8,8	1,0
Kłodawa.....	8,9	6,3	2,5
Lubiszyn	8,3	9,0	-0,7
Santok	9,5	9,1	0,4

W 2016 r. w gminie Kłodawa zanotowano najmniejszy w województwie udział ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 13,8% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Kłodawa jest jedną z lubuskich gmin o relatywnie większym odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 65,2% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie gmina ta wyróżnia się relatywnie niższym wskaźnikiem obciążenia demograficznego (53,4 wobec 60,2 średnio w województwie).

W powiecie gorzowskim korzystnie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń – liczony na 1000 mieszkańców – był o 0,2 pkt. wyższy niż w roku 2015. Jednak w stosunku do 2014 r. wskaźnik był niższy o 0,4 pkt., a w relacji do 2010 r. o 2,3. Powiat gorzowski wyróżnia najniższy w województwie współczynnik zgonów (o 1 pkt. niższy od jego średniej wartości w województwie). W rezultacie gorzowski jest jednym z sześciu powiatów w województwie lubuskim, które w 2016 r. zanotowały dodatni przyrost naturalny (wraz z powiatem zielonogórskim, wschowskim, świebodzińskim, międzyrzeckim i Zieloną Górą).

W populacji powiatu gorzowskiego 64,0% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 56 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. o 4 osoby mniej niż średnio w województwie. Powiat gorzowski odnotował najniższą wartość wskaźnika obciążenia demograficznego (wraz z powiatem słubickim). Prognozuje się jednak, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia

demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie gorzowskim wzrośnie do 73.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

Spośród gmin powiatu gorzowskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały niezmiennie notuje się w gminie Deszczno i Kłodawa. W 2016 r. było to odpowiednio 249 i 206 osób, tj. łącznie 42% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie gorzowskim. Z kolei najwięcej wymeldowań notuje się w gminie Kostrzyn nad Odrą (w 2016 r. - 204) oraz Witnica (189). Łącznie było to blisko 42% ogółu wymeldowań w powiecie.

Powiat gorzowski jest jedynym z nielicznych powiatów w województwie, w którym saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności pozostaje dodatnie. Istotny jest jednak spadek przewagi liczby zameldowań na pobyt stały nad wymeldowaniami z 7,1 osoby na 1000 ludności w 2011 r. do 2,3 w 2016 r.

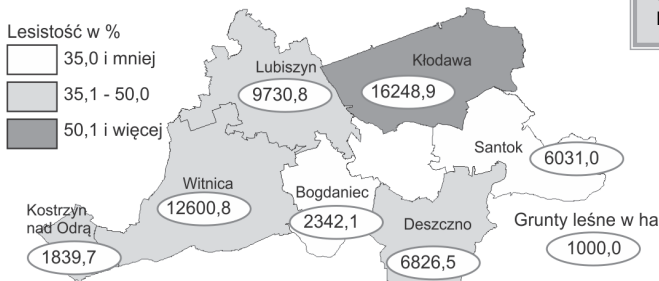
Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu gorzowskiego zajmowały obszar 55619,7 ha stanowiąc 7,8% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 54089,5 ha porastały 44,5% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Kłodawa (67,5) i Lubiszyn (46,1), a najniższy w mieście Witnica (16,6).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowały się gminy Kłodawa (15,8%) i Witnica (13,5%), a najmniejszym miasto Kostrzyn nad Odrą (0,9%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu gorzowskiego wynosiła 68706,6 ha, co stanowiło 4,9% powierzchni geograficznej województwa i 56,6% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT GORZOWSKI 2015	68518,3	829,0	46280,6	384,6	78
2016	68706,6	829,0	46280,6	384,6	79
Gmina miejska					
Kostrzyn nad Odrą	1117,7	-	-	-	8
Gmina miejsko-wiejska					
Witnica.....	16422,5	21,1	4808,0	16,1	33
Gminy wiejskie:					
Bogdaniec	9492,2	72,4	9419,8	-	8
Deszczno.....	1641,9	455,9	1166,2	19,9	4
Kłodawa.....	19147,4	114,4	10516,0	9,9	8
Lubiszyn	10422,8	119,0	10119,9	183,9	13
Santok	10462,1	46,3	10250,7	154,8	5

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Gorzowski jest trzecim powiatem w województwie (za krośnieńskim i żarskim) pod względem zużycia wody ogółem. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 120,7 m³, tj. o 36,2 m³ więcej niż średnio w województwie. Najwięcej – 57,2% zużytej wody – wykorzystano w przemyśle, 13,8% w rolnictwie, a 29,0% eksploatując sieć wodociągową.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano na cele produkcyjne w przemyśle (miasto Kostrzyn nad Odrą – 82,9%) i na potrzeby rolnictwa (gmina Kłodawa – 66,8% ogółu zużytej wody). Wielkość zużycia wody w gminie Bogdaniec i Santok jest zdeterminowana zużyciem wody w gospodarstwach domowych. W 2016 r. eksploatacja sieci wodociągowej stanowiła w tych gminach odpowiednio: 100,0% i 74,8% zużytej wody.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 5479 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 11,3% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 54,7% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 64,8% ogółu mieszkańców powiatu (o 8,9 p. proc. więcej niż w 2014 r.). Niski udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat gorzowski na 10. lokacie w województwie.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną		
		w dam ³		w dam ³			
POWIAT GORZOWSKI	2015	5176	5176	56,6	-	-	59,3
	2016	5479	5479	54,7	-	-	64,8
Gmina miejska							
Kostrzyn nad Odrą		4436	4436	64,9	-	-	99,8
Gmina miejsko-wiejska							
Witnica		336	336	2,1	-	-	59,3
Gminy wiejskie:							
Bogdaniec		117	117	-	-	-	55,7
Deszczno		151	151	37,1	-	-	32,8
Kłodawa		193	193	-	-	-	69,1
Lubiszyn		86	86	27,9	-	-	49,9
Santok		160	160	20,6	-	-	49,7

NAKLADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 6,8 mln zł, tj. 96 zł w przeliczeniu na mieszkańca (9. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej – 62,1% poniesionych nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 32,3% na pozostałą działalność związaną z ochroną środowiska (oszczędzanie energii), 5,5% na gospodarkę odpadami, a pozostałe 0,1% na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochronę wód podziemnych i powierzchniowych.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 1,3 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 18 zł. Najwięcej środków finansowych (72,7%) przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody, 20,4% poniesionych nakładów wydatkowano na regulację i zabudowę rzek i potoków, 5,5% stanowiły środki przeznaczone na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody, a 1,4% środków wydano na obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki własne (stanowiące 88,3% ogółu zainwestowanych środków), 7,8% środków pochodziło z zagranicy, 3,4% z budżetu województwa, a 0,5% udziału tworzyły inne środki.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT GORZOWSKI 2015	19554,8	6363,0
2016	6825,9	1260,5
Gmina miejska		
Kostrzyn nad Odrą.....	4909,0	-
Gmina miejsko-wiejska		
Witnica.....	-	8,9
Gminy wiejskie:		
Bogdaniec	1,0	-
Deszczno.....	161,0	81,2
Kłodawa.....	909,9	592,6
Lubiszyn	-	562,0
Santok	845,0	15,8

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W 2016 r. pracujący w powiecie gorzowskim stanowili 6,0% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba (13,7 tys. osób) wzrosła w porównaniu z 2014 r. o 2,1% (wobec wzrostu liczby pracujących w województwie średnio o 2,3%).

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo=100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	13197	5,9	6107
GORZOWSKI	2016	13721	6,0	6278
Gmina miejska				
	Kostrzyn nad Odrą	7470	3,3	3399
Gmina miejsko-wiejska				
	Witnica.....	2207	1,0	935
Gminy wiejskie:				
	Bogdaniec	659	0,3	333
	Deszczno.....	702	0,3	325
	Kłodawa.....	616	0,3	308
	Lubiszyn	769	0,3	351
	Santok	1298	0,6	627

^a Patrz Uwagi ogólne.

Spośród gmin powiatu gorzowskiego najwięcej pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zanotowano w gminie Kostrzyn nad Odrą (414, tj. o 189 pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców więcej niż średnio w województwie). Wartość prezentowanego wskaźnika w tej gminie jest drugą najwyższą spośród gmin w województwie (po gminie Zbąszynek) i 22 spośród 303 gmin miejskich w Polsce.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących w powiecie wyniosła 193 (tj. o 32 osoby mniej od średniej liczby pracujących na 1000 mieszkańców w województwie).

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 45,8%, tj. o 4,6 p. proc. mniej niż średnio w województwie, jednak ich liczba wzrosła w stosunku do 2014 r. o 3,1%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn 1,2%.

W powiecie gorzowskim notuje się najwyższy wśród powiatów województwa lubuskiego odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie (w 2016 r. było to 56,3% ogółu pracujących w powiecie wobec 38,6% średnio w województwie).

Spośród ogółu pracujących w powiecie gorzowskim, ponad 54,4% pracuje w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w gminie miejskiej Kostrzyn nad Odrą, a 16,1% w gminie Witnica.

Większy od przeciętnego w województwie był także udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (4,3% ogółu pracujących wobec 2,8% w województwie), a mniejszy w przedsiębiorstwach prowadzących działalność usługową, w których pracowało 39,4% ogółu pracujących (wobec 58,6% średnio w województwie).

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie gorzowskim stanowili 5,4% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, przy czym ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 18,7% do 1,8 tys. osób. Stopa bezrobocia w końcu 2016 r. wyniosła 6,9% i była jedną z najniższych w województwie (niższą stopę bezrobocia zanotowano w powiecie słubickim oraz miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. i Zielona Góra).

Spśród gmin powiatu gorzowskiego najwięcej bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców notuje się w gminie Witnica (50 osób), przy średniej wartości tego wskaźnika w powiecie na poziomie 25 osób na 1000 mieszkańców, a w województwie 32 osoby. Najmniejszą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w przeliczeniu na liczbę ludności notuje się w gminie Kłodawa (14) i Kostrzyn nad Odrą (15). Spośród gmin województwa lubuskiego mniejszą wartość prezentowanego wskaźnika notuje się jedynie w gminie Słubice (11).

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo=100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	2002	5,1	1091
GORZOWSKI	2016	1751	5,4	971
Gmina miejska				
	Kostrzyn nad Odrą	265	0,8	141
Gmina miejsko-wiejska				
	Witnica.....	649	2,0	336
Gminy wiejskie:				
	Bogdaniec	131	0,4	82
	Deszczno.....	170	0,5	100
	Kłodawa.....	117	0,4	69
	Lubiszyn	189	0,6	111
	Santok	230	0,7	132

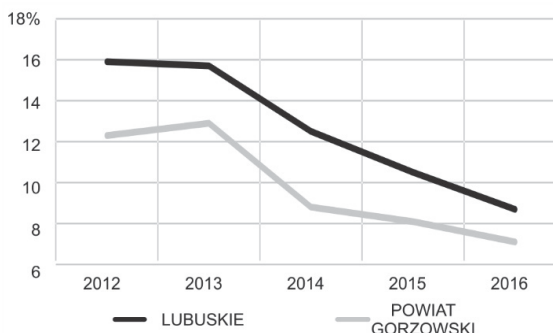
W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 55,5% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 15,3%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 22,7%.

W porównaniu z 2014 r. w powiecie gorzowskim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 24,4%, tj. mniej dynamicznie niż średnio w województwie (spadek o 36,4%). Ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 43,9% (tj. o 3,2 p. proc. mniej niż w 2014 r.). Korzystne zmiany obserwowano także w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. do 11,9% (tj. o 2,4 p. proc.).

W powiecie gorzowskim nie zmienił się w porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat odsetek absolwentów, który wyniósł 3,3% wobec 3,2% średnio w województwie. Nie-korzystne zmiany zachodzą natomiast w populacji osób w wieku powyżej 50 roku życia, których udział w ogóle bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 2,0 p. proc., tj. w większym stopniu niż w większości pozostałych powiatów województwa i wyniósł 34,7% (wobec 30,2% średnio w województwie lubuskim).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

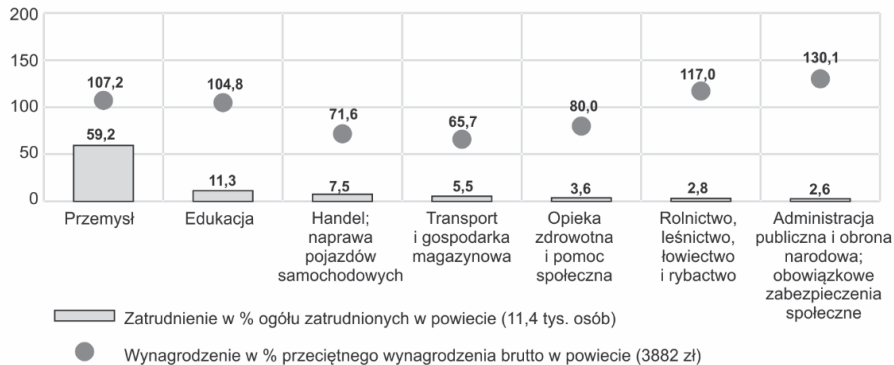
Stan w dniu 31 XII

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie gorzowskim od lat jest jednym z wyższych wśród powiatów województwa lubuskiego. W 2016 r. wyniosło 3882 zł i było o 3,9% wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). W stosunku do lat 2014 i 2015 przeciętne wynagrodzenie w powiecie wzrosło odpowiednio o 7,9% i 1,7% (wobec wzrostu średniego wynagrodzenia w województwie odpowiednio o 9,0% i 4,7%).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie gorzowskim funkcjonowało 14 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 5,5% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, liczba woluminów księgozbioru również nie uległa zmianie, a liczba czytelników zmalała o 13,6%.

W stosunku do 2014 r. spadła liczba wypożyczeń o 3,7%.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu gorzowskiego instytucje zorganizowały łącznie 443 imprezy (6,5% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 48,6 tys. osób.

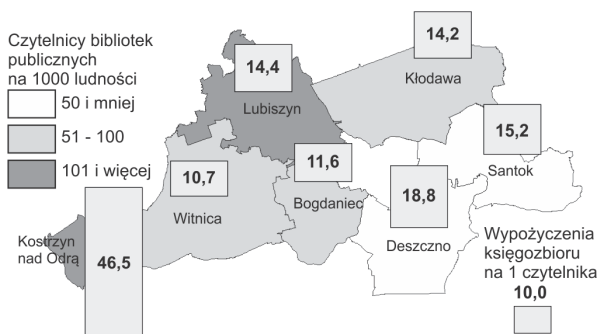
Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Kostrzyn nad Odrą – 46 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Witnica – 11 woluminów.

W powiecie gorzowskim funkcjonowało 18 zespołów artystycznych (3,9% zespołów artystycznych w województwie), w tym 1 zespół wokalny i chór, 6 zespołów folklorystycznych oraz 4 zespoły muzyczno-instrumentalne. Zespoły te skupiały łącznie 287 członków, tj. 4,2% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu gorzowskiego funkcjonowało 13 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 4,5% wszystkich obiektów w województwie. Były to 4 obiekty hotelowe oraz 9 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 695 miejsc noclegowych, tj. o 6,3% mniej niż

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	14	15	186,0	5970	156,5
GORZOWSKI 2016	14	14	188,5	5942	147,6
Gmina miejska					
Kostrzyn nad Odrą.....	1	8	35,5	2057	95,7
Gmina miejsko-wiejska					
Witnica	3	2	37,1	1121	12,0
Gminy wiejskie:					
Bogdaniec.....	1	2	11,3	455	5,3
Deszczno	1	0	13,6	281	5,3
Kłodawa	2	2	24,3	836	11,8
Lubiszyn.....	4	0	42,3	793	11,4
Santok.....	2	0	24,3	399	6,0

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Kostrzyn nad Odrą - 51,7% ogólnej liczby imprez w powiecie.

W gminie Santok odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyły 144 osoby.

w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 52,5% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 31,1% - w hotelach. Pozostałe 47,5% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe, w tym 25,3% - zespoły domków noclegowych. Miejsca całoroczne stanowiły 72,1% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT 2015	12	9	680	504	38226	7777	64641	15118
GORZOWSKI 2016	13	9	695	501	30877	4492	51656	8380
Gmina miejska i miejsko-wiejska	5	4	376	296	18367	4386	31793	8053
Gminy wiejskie.....	8	5	319	205	12510	106	19863	327

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku.

W 2016 r. w powiecie gorzowskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 30,9 tys. turystów, tj. 5,1% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 4,5 tys. osób stanowili 14,5% turystów w powiecie i 3,1% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano spadek liczby osób korzystających z noclegu - o 16,6%, w tym turystów zagranicznych - o 50,1%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Kłodawa (30,8% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz Witnica (23,1% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Witnica (średnio 4,2 dnia) a najkrótszy w gminie Lubiszyn (średnio 1,1 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 1,7 dnia.

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie gorzowskim spadła o 7,0 tys., tj. o 11,9%. Zmniejszyła się również liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym o 4,7 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wyniósł 16,2%, tj. o 6,1 p. proc. mniej niż w 2014 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie gorzowskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 3,1 p. proc. niższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie Kostrzyn nad Odrą (33,3% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 34,7% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu gorzowskiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie gorzowskim funkcjonowało 35 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 6,8% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 ich liczba zmniejszyła się o 6 placówek, tj. o 14,6%.

Przedszkola stanowiły 51,4% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 ich liczba zmniejszyła się o 2 przedszkola tj. o 10%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie gorzowskim przypadało 98 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 2,2 tys. dzieci. Dzieci w przedszkolach stanowiły 81,0% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 5,0 p. proc. więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie gorzowskim przypadało 62 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przed-szkolach	w wieku 6 lat
POWIAT GORZOWSKI 2015/2016	35	19	1686	1863	1561	53
POWIAT GORZOWSKI 2016/2017	35	18	1771	2187	1764	382
Gmina miejska						
Kostrzyn nad Odrą	8	6	614	698	638	158
Gmina miejsko-wiejska						
Witnica	6	2	325	404	310	71
Gminy wiejskie:						
Bogdaniec	6	2	100	170	98	
Deszczno	5	1	75	249	92	7
Kłodawa	2	2	210	205	205	39
Lubiszyn	4	2	185	192	173	43
Santok	4	3	262	269	248	64

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2016/2017 w 27 szkołach znajdujących się w powiecie gorzowskim uczyło się 4,5 tys. dzieci, tj. 7,3% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zwiększyła się o 1,4%, zmniejszyła się natomiast liczba absolwentów szkół podstawowych (o 3,9%). Na jedną szkołę w powiecie gorzowskim przypadało średnio 166 uczniów.

Najwięcej szkół podstawowych zlokalizowanych było w gminie Lubiszyn (22,2% ogólnej liczby szkół podstawowych w powiecie).

Edukację młodzieży w powiecie gorzowskim zapewniało także 12 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,9 tys. uczniów, tj. 6,9% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 3,9%, zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 6,3%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie gorzowskim przypadało 155 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT 2015/16	27	4910	616	12	1859	636
GORZOWSKI 2016/17	27	4477	621	12	1862	567
Gmina miejska						
Kostrzyn nad Odrą.....	2	1277	166	2	503	172
Gmina miejsko-wiejska						
Witnica.....	4	175	113	1	356	104
Gminy wiejskie:						
Bogdaniec.....	4	452	54	1	198	53
Deszczno.....	4	609	77	1	248	68
Kłodawa.....	2	498	70	2	185	68
Lubiszyn.....	6	460	65	2	173	50
Santok.....	5	466	76	3	199	52

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 82,5% i był o 8,3 p.proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie gorzowskim 79,0% i był o 10,0 p.proc. niższy niż ogółem w województwie.

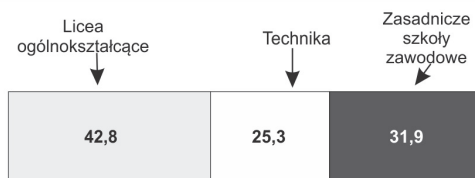
Szkoły podstawowe w powiecie gorzowskim zatrudniały łącznie 330 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 163.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie gorzowskim pozostawało 8 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,0 tys. uczniów. Były to 3 zasadnicze szkoły zawodowe, 2 licea ogólnokształcące i 3 technika.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie gorzowskim funkcjonowała również 1 szkoła policealna, w której kształciło się 7 osób.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w%)

a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Powiat wyróżnia jeden z wyższych wskaźników zagęszczenia sieci wodociągowej. W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 782,4 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 64,4 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie). Nie licząc miast na prawach powiatu, wyższy wskaźnik notuje się tylko w powiecie nowosolskim (69,1 km na 100 km²).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 92,4% (wobec 94,5% średnio w województwie). W 2016 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie gorzowskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 28,8 m³, tj. o 0,3% mniej niż w 2014 r.

Spośród gmin powiatu gorzowskiego największe zużycie wody w gospodarstwach domowych zanotowano w gminie Kostrzyn nad Odrą (37,3 m³, tj. o 28,2% wyższe od przeciętnego zużycia wody w gospodarstwach domowych w województwie), a najmniejsze w gminach Deszczno i Witnica (po 21,9 m³, tj. o 24,7% mniejsze od średniego w województwie).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT GORZOWSKI 2015	804,9	66,3	92,2	399,3	32,9	64,5
..... 2016	782,4	64,4	92,4	420,3	34,6	67,1
Gmina miejska						
Kostrzyn nad Odrą	53,4	115,7	99,9	22,4	48,5	92,9
Gmina miejsko-wiejska						
Witnica	101,7	36,5	87,4	64,5	23,1	58,6
Gminy wiejskie:						
Bogdaniec	148,8	133,2	99,7	70,9	63,5	66,3
Deszczno	163,0	96,8	78,2	62,7	37,3	57,2
Kłodawa	119,9	51,1	99,0	83,0	35,4	63,6
Lubiszyn	124,4	60,6	83,7	50,1	24,4	24,4
Santok	71,2	42,0	94,9	66,7	39,4	75,5

W Kostrzynie nad Odrą na 100 km² powierzchni przypadło 206,2 km sieci gazowej. W pozostałych gminach powiatu wskaźnik ten kształtował się na poziomie od 16,3 km na 100 km² powierzchni w gminie Lubiszyn do 58,9 km w gminie Santok.

Najwyższy odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej notowano w Kostrzynie nad Odrą (66,6%) i w gminie Witnica (46,2%), a najniższy w gminie Lubiszyn (3,3%).

W porównaniu z 2014 r. wzrosła długość czynnej sieci kanalizacyjnej (o 67,8% do 420,3 km). Na 100 km² przypadło 34,6 km sieci. Było to o 3,4 km na 100 km² więcej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 67,1% ludności powiatu gorzowskiego (wobec 55,4% w 2014 r. i 73,5% średnio w województwie).

Powiat gorzowski wyróżnia największe zagęszczenie sieci gazowej wśród powiatów województwa lubuskiego

(nie licząc miast na prawach powiatu: Zielona Góra i Gorzów Wlkp.). W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 604,4 km, tj. o 11,5% więcej niż w 2014 r. Było to 49,8 km na 100 km² (wobec 44,6 km w 2014 r. i 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie wyniósł 39,7% (wobec 38,9%

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

w 2014 r. i 51,9% średnio w województwie). W porównaniu ze stanem z przed dwóch lat liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu zwiększyła się o 4,5% do 9,3 tys. Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 861,6 m³, tj. o 9,0% więcej niż w 2014 r.

W powiecie gorzowskim w końcu 2016 r. było 24,9 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 2553 kWh, tj. o 7,2% więcej niż w 2014 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu było to 897 kWh (wobec 771 kWh w 2014 r. i 730 średnio w województwie).

MIESZKANIA

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie gorzowskim zmniejszyła się w stosunku do 2015 r. (o 11,4%), była jednak o 22,8% większa w porównaniu z 2014 r. Było to 296 mieszkań (tj. 8,3% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 219 mieszkań w budownictwie indywidualnym (tj. 12,2% ogółu mieszkań oddanych

W latach 2015 i 2016 najczęściej mieszkań oddano do użytkowania w gminach Deszczno, Santok, Kłodawa i Kostrzyn nad Odrą. W 2015 r. mieszkania oddane do użytkowania w tych gminach stanowiły łącznie 82,1% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie, a w 2016 r. – 81,7%.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

do użytkowania w budownictwie indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 105,2 m² (wobec 120,3 m² w 2014 r. i 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 4,2 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 914 mieszkań, tj. o 29,0% więcej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie gorzowskim znajduje się 623,2 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (tj. 10,0% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada 51,3 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie).

Spośród gmin powiatu gorzowskiego 61,5% łącznej długości ścieżek rowerowych w powiecie znajduje się w gminach Kostrzyn nad Odrą i Witnica.

Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 629 wobec 574 w 2014 r.

W 2016 r. w powiecie odnotowano 43 wypadki drogowe (wobec 29 w 2015 r. i 52 w 2014 r.), tj. 6,3% ogółu wypadków drogowych w województwie. W przeliczeniu na 10 tys. ludności było to 6,0 wypadków (wobec 4,1 w 2015 r. i 7,4 w 2014 r.). Liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych w powiecie gorzowskim w 2016 r. wyniosła 9 (w 2015 r. 13), a liczba rannych – 64 (w 2015 r. 40).

W powiecie gorzowskim znajduje się 59,8 km ścieżek rowerowych. W przeliczeniu na 100 km² było to 4,9 km wobec 3,7 km średnio w województwie. Więcej ścieżek w przeliczeniu na powierzchnię powiatu występuje w powiecie nowosolskim (5,9 km na 100 km²) oraz w miastach na prawach powiatu: w Zielonej Górze (22,3 km na 100 km²) i w Gorzowie Wlkp. (51,2 km).

Finanse publiczne

Rok budżetowy 2016 powiat gorzowski zamknął nadwyżką, która stanowiła 8,0% ogółu dochodów, wobec deficytu w 2015 r. w wysokości odpowiadającej 73,6% ogółu dochodów.

Spośród gmin powiatu gorzowskiego w większości zanotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami. Jedynie w gminie Lubiszyn rok 2016 zamknięto deficytem stanowiącym 2,6% ogółu dochodów gminy.

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu gorzowskiego w wysokości 50,0 mln zł były o 4,9% niższe w porównaniu z osiągniętymi w 2015 r. i o 1,1% wyższe w stosunku do notowanych w 2014 r. Z kolei wydatki w kwocie 46,0 mln zł były niższe niż w latach 2015 i 2014 odpowiednio o 49,6% i 3,9%. Nadwyżka budżetu powiatu gorzowskiego w 2016 r. wyniosła 4,0 mln zł (wobec deficytu w wysokości 38,7 mln zł w 2015 r. i nadwyżki w kwocie 1,6 mln zł w 2014 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu gorzowskiego wyniosły 704 zł i były o 35,1% niższe od przeciętnych dochodów powiatów na 1 mieszkańca na województwie. Wydatki natomiast, w wysokości 648 zł na 1 mieszkańca, były o 28,9% niższe od średnich wydatków powiatów 1 na mieszkańca w województwie.

Powiat gorzowski wyróżnia najwyższy wśród powiatów województwa udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu, który w 2016 r. wyniósł 48,7% wobec 35,5% średnio w powiatach w województwie lubuskim. Jednocześnie w powiecie gorzowskim zanotowano najniższy wśród powiatów województwa udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem (25,8% wobec 40,9% średnio w powiatach lubuskich). Dochody z tytułu dotacji stanowiły 25,5% ogółu dochodów powiatu (wobec przeciętnie 23,6% w powiatach województwa).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu gorzowskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 0,1 mln zł, co stanowiło 0,2% ogółu dochodów powiatu i były mniejsze niż w latach poprzednich: o 96,4% w stosunku do 2015 r. i o 94,7% w porównaniu z 2014 r.

W strukturze wydatków powiatu gorzowskiego 93,3% stanowiły wydatki bieżące, w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń (48,1%). Dalsze 6,7% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 9,7% w 2014 r. i 7,9% przed rokiem). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 44 zł, tj. mniej w porównaniu z wydatkami inwestycyjnymi zrealizowanymi w 2015 r. (o 56,9%) i o 26,7% mniej w stosunku do średnich wydatków inwestycyjnych powiatów na 1 mieszkańca w województwie lubuskim.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT GORZOWSKI	704	342	648	604	44
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gmina miejska					
Kostrzyn nad Odrą	4610	2903	4101	3785	316
Gmina miejsko-wiejska					
Witnica	4323	1945	3775	3545	231

(dok.)

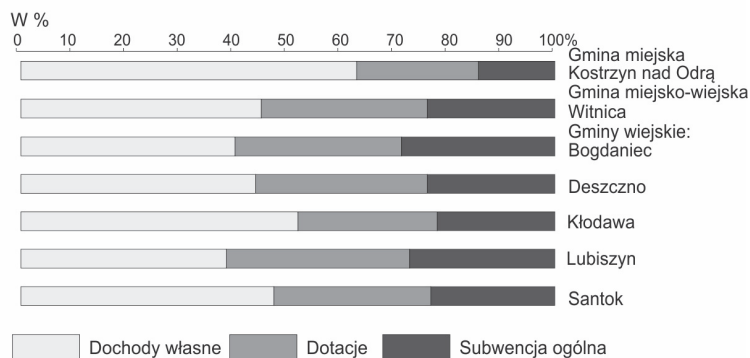
Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy wiejskie:					
Bogdaniec	3500	1404	3401	3232	169
Deszczno	3815	1679	3766	2940	826
Kłodawa	4187	2172	4012	3135	877
Lubiszyn	3751	1445	3850	3328	521
Santok	3728	1765	3409	3245	164

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu gorzowskiego zbiorczo wyniosły 291,5 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 14,8%) i w 2014 r. (o 24,8%). W strukturze dochodów gmin powiatu gorzowskiego 50,1% stanowiły dochody własne. Dalsze 28,4% zapewniały dotacje, a 21,6% – subwencja ogólna.

W 2016 r. spośród gmin powiatu gorzowskiego najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w gminie Kostrzyn nad Odrą (o 59,2% wyższe od przeciętnych dochodów własnych gmin w województwie na 1 mieszkańca) i w gminie Kłodawa (o 19,1% wyższe). Najmniejsze dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w gminie Bogdaniec i Lubiszyn (stanowiące odpowiednio 77,0% i 79,3% przeciętnych dochodów własnych gmin w województwie na 1 mieszkańca).

Struktura dochodów gmin powiatu gorzowskiego według rodzajów w 2016 r.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu gorzowskiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł	w tys. zł	w % ogółu dochodów
Gmina miejska			
Kostrzyn nad Odrą	5704,7	2174,3	2,6
Gmina miejsko-wiejska			
Witnica	551,2	3200,5	5,7
Gminy wiejskie:			
Bogdaniec	2651,0	27,3	0,1
Deszczno	1082,5	75,3	0,2
Kłodawa	1599,9	43,1	0,1
Lubiszyn	2088,7	20,2	0,1
Santok	2149,1	102,0	0,3

W 2016 r. spośród gmin powiatu gorzowskiego najwyższy odsetek dochodów na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych zanotowano w gminie Witnica (5,7%) i Kostrzyn nad Odrą (2,6%). Z kolei najmniejszy udział dochodów z tej kategorii dochodowej w ogóle zrealizowanych dochodów wystąpił w gminach: Bogdaniec, Kłodawa i Lubiszyn (po 0,1%).

Dochody gmin powiatu gorzowskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 4106 zł (tj. o 5,8% więcej w porównaniu z przeciętną wielkością dochodów gmin w województwie lubuskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca), w tym dochody własne 2056 zł (tj. o 12,8% więcej).

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu gorzowskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 5,6 mln zł, tj. 1,9% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 64,3% mniej w porównaniu z 2015 r. i o 32,2% mniej niż w 2014 r.

Łączne wydatki gmin powiatu gorzowskiego w 2016 r. wzrosły do 270,6 mln zł (tj. o 11,8% w porównaniu z 2015 r. i o 18,9% w stosunku do 2014 r.). W strukturze łącznych wydatków gmin powiatu 88,9% stanowiły wydatki bieżące, a 11,1% wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie gorzowskim wyniosły 3812 zł (tj. o 1,8% więcej niż średnio w gminach województwa lubuskiego), w tym wydatki bieżące 3390 zł. Wydatki inwestycyjne wyniosły 422 zł na 1 mieszkańca, tj. o 14,1% więcej niż średnio w gminach województwa).

W 2016 r. średnio 32,8% ogółu wydatków gmin powiatu gorzowskiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Najwyższy odsetek tych wydatków notowano w gminie Santok (38,4%), Bogdaniec (35,7%) i Kostrzyn nad Odrą (34,1%), a najmniejszy w gminie Kłodawa (28,1%) i Deszczno (30,6%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki w dziale oświata i wychowanie wyniosły od 1151 zł w gminie Deszczno do 1396 zł w gminie Kostrzyn nad Odrą.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie gorzowskim zarejestrowanych było 7,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 6,8% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów wzrosła o 223 (3,0%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejskiej Kostrzyn nad Odrą oraz gminie wiejskiej Kłodawa odpowiednio 29,0% i 15,6% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym

- 150 i mniej
- 151 - 190
- 191 i więcej

Powiat gorzowski mieści się w grupie powiatów o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym (obok miast na prawach powiatu: Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry oraz powiatu słubickiego). W 2016 r. było to 167 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.

Powiat gorzowski wyróżnia jeden z wyższych (3. lokata) wśród powiatów województwa lubuskiego odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przemysłu i budownictwa na poziomie 25,0% (wobec 21,2% średnio w województwie). Podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowiły 4,2% ogółu podmiotów gospodarczych, a podmioty prowadzące działalność usługową – 70,8%.

Gmina wiejska Kłodawa i gmina miejska Kostrzyn nad Odrą mieszczą się w grupie gmin o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym (odpowiednio 217 – 5. lokata oraz 197 – 7. lokata).

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym					
			spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
			razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT	2015	7561	584	220	324	15	227	5976
GORZOWSKI	2016	7637	607	221	322	14	236	6019
Gmina miejska Kostrzyn nad Odrą		2218	218	112	130	5	51	1610
Gmina miejsko-wiejska Witnica		1094	104	43	34	2	36	844
Gminy wiejskie:								
Bogdaniec		742	60	20	34	2	36	586
Deszczno		1034	74	12	35	-	26	870
Kłodawa		1188	61	12	47	-	35	1011
Lubiszyn		543	38	13	17	2	27	418
Santok		818	52	9	25	3	25	680

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminach: Kostrzyn nad Odrą oraz Witnica (odpowiednio 50,7% i 19,5% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 607 stanowiły 7,9% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 221 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (36,4% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT MIĘDZYRZECKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT MIĘDZYRZECKI 2015	1388	9,9	58496	5,7	29584
..... 2016	1388	9,9	58397	5,7	29573
Gminy miejsko-wiejskie:					
Międzyrzec.....	315	2,3	25101	2,5	12838
Skwierzyna.....	285	2,0	12303	1,2	6284
Trzciel.....	178	1,3	6545	0,6	3256
Gminy wiejskie:					
Bledzew.....	247	1,8	4440	0,4	2215
Przytoczna.....	185	1,3	5708	0,6	2771
Pszczew.....	178	1,3	4300	0,4	2209

Powiat międzyrzecki, 3. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 5,7% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu tylko nieznacznie zmalała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 0,9% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się jednak większy spadek liczby mieszkańców powiatu międzyrzeckiego, do 44,8 tys. osób w 2050 r. – w porównaniu z rokiem bazowym 2013 oznacza to największy (o 23,7%) ubytek ludności wśród powiatów województwa lubuskiego (po powiecie żagańskim i krośnieńskim).

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest jednym z najniższych w województwie (na poziomie 50,6%). W rezultacie relatywnie niski jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie międzyrzeckim przypadają 103 kobiety.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Największy wzrost przyrostu naturalnego zanotowano w gminie Pszczew (z 2,8 osoby na 1000 ludności w 2014 r. do 4,9 w 2016 r.). Największy natomiast jego spadek wystąpił w gminie Bledzew (odpowiednio z 0,7 do minus 5,2 osoby na 1000 ludności) oraz w gminie Przytoczna (z 1,6 do minus 1,9 osoby na 1000 ludności).

W badanych latach w powiecie międzyrzeckim nieco zmalał wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 52,3% i był o 0,2 p. proc. mniejszy niż w 2014 r. oraz o 0,7 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie międzyrzeckim jest równa średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 5,0). Było to o 0,2 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,9 mniej niż w 2010 r. Korzystnie też kształtuje się współczynnik rozwodów, który jest wyraźnie niższy niż średnio w województwie (w 2016 r. było to 1,6 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu

z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności zmniejszyła się o 0,1, natomiast w relacji do 2010 r. wzrosła o 0,1.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
POWIAT MIĘDZYRZECKI	2015	9,3	10,1	-0,7
	2016	10,0	9,6	0,3
Gminy miejsko-wiejskie:				
Międzyrzecz		11,5	9,6	1,9
Skwierzyna		7,5	7,9	-0,3
Trzciel		8,9	10,6	-1,7
Gminy wiejskie:				
Bledzew		7,9	13,0	-5,2
Przytoczna		9,6	11,5	-1,9
Pszczew		12,4	7,5	4,9

W powiecie międzyrzeckim korzystnie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,4 pkt. wyższy niż średnio w województwie i nieznacznie tylko, bo 0,3 pkt. niższy niż na początku tej dekady. Natomiast w odniesieniu do 2014 r. liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła o 0,3 urodzenia. Zwiększył się także współczynnik zgonów (o 0,5 pkt. w stosunku do 2014 r. oraz o 0,6 pkt. w porównaniu z 2010 r.). W wyniku przewagi liczby

urodzeń żywych nad liczbą zgonów powiat międzyrzecki odnotował w 2016 r. dodatni przyrost naturalny, podobnie jak pięć innych powiatów w województwie.

W 2016 r. w gminie Trzciel zanotowano najmniejszy w powiecie udział ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 18,1% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Trzciel znajduje się w grupie gmin o relatywnie większym odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 63,6% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie gminę wyróżnia niższy niż w województwie wskaźnik obciążenia demograficznego (57,3 wobec 60,2 średnio w województwie).

W populacji powiatu międzyrzeckiego 63,0% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 59 osób w wieku nieprodukcyjnym. Było to o ponad 1 osobę mniej niż średnio w województwie, co lokuje powiat międzyrzecki w grupie powiatów o relatywnie niższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Prognozuje się jednak, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie międzyrzeckim wzrośnie do 80.

W powiecie międzyrzeckim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Istotny jest jednak ponowny wzrost przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 4,5 osoby na 1000 ludności w 2013 r., poprzez 2,5 w 2014 r. do 4,0 w 2016 r.

Spośród gmin powiatu międzyrzeckiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Międzyrzecz i Skwierzyna. W 2016 r. było to odpowiednio 287 i 120 osób, tj. blisko 67% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie międzyrzeckim. W tych gminach notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 387 i 166). Łącznie było to blisko 66% ogółu wymeldowań w powiecie.

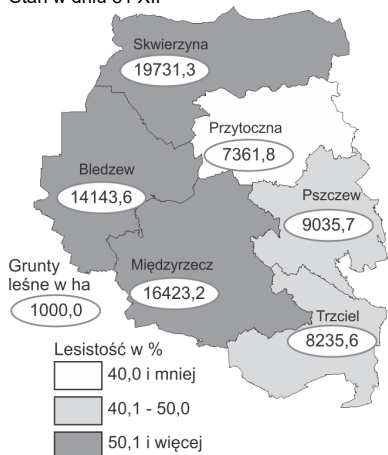
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

Środowisko i ekologia

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu międzyrzeckiego zajmowały obszar 74931,1 ha stanowiąc 10,6% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 73000,5 ha porastały 52,6% powierzchni powiatu.

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano na obszarze wiejskim Skwierzyny (72,5), a najniższy w mieście Międzyrzecz (2,0).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowały się gminy: Pszczew (10,7%) i Międzyrzecz (7,2%), a najmniejszym gmina Trzciel (2,0%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu międzyrzeckiego wynosiła 43021,8 ha, co stanowiło 3,1% powierzchni geograficznej województwa i 31,0% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
		w ha			
POWIAT MIĘDZYRZECKI 2015	43758,8	321,9	34054,1	365,7	152
2016	43021,8	321,9	33317,0	365,7	178
Gminy miejsko-wiejskie:					
Międzyrzecz.....	10037,3	46,5	9555,1	185,7	64
Skwierzyna.....	5081,5	4,0	5042,5	34,9	29
Trzciel.....	2784,9	263,9	1971,7	51,3	18
Gminy wiejskie:					
Bledzew.....	5842,9	-	5773,6	69,3	25
Przytoczna.....	4368,4	4,4	3037,0	2,0	21
Pszczew.....	14906,8	3,1	7937,2	22,5	21

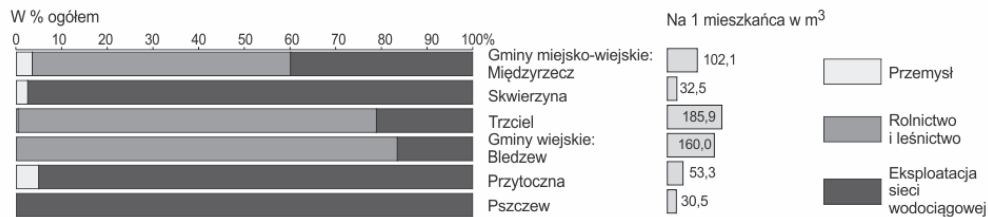
WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Międzyrzecze jest siódmym powiatem w województwie (za powiatami: krośnieńskim, żarskim, gorzowskim, miastami: Zielona Góra i Gorzów Wlkp. oraz powiatem słubickim) pod względem zużycia wody ogółem. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie (obszar wiejski Międzyrzecza – 86,9% i obszar wiejski Trzciela – 85,0% ogółu zużytej wody). Wielkość zużycia wody w gminach: Trzciel (miasto), Pszczew i Skwierzyna (wieś) jest zdeterminowana zużyciem wody w gospodarstwach domowych. W 2016 r. eksploatacja sieci wodociągowej stanowiła w tych gminach 100,0% zużytej wody.

narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 91,1 m³, tj. o 6,6 m³ więcej niż średnio w województwie. Najwięcej – 56,3% zużytej wody – wykorzystano w rolnictwie i leśnictwie, 41,5% w gospodarstwach domowych, a 2,2% w przemyśle.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 1721 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 6,6% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 16,2% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 76,0% ogółu mieszkańców powiatu (w 2014 r. 73,3%). Wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat międzyrzecki na 4. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT MIĘDZYRZECKI 2015	1690	1670	16,1	20	15	74,9
2016	1721	1695	16,2	26	21	76,0
Gminy miejsko-wiejskie:						
Międzyrzecz.....	952	926	0,5	26	21	92,5
Skwierzyna.....	390	390	-	-	-	79,0
Trzciel.....	133	133	86,5	-	-	50,2
Gminy wiejskie:						
Bledzew.....	30	30	100,0	-	-	28,2
Przytoczna.....	130	130	95,4	-	-	67,6
Pszczew.....	86	86	-	-	-	71,4

NAKLADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 6,3 mln zł, tj. 108 zł w przeliczeniu na mieszkańca (6. wartość w województwie lubuskim). Najwięcej – 83,3% poniesionych nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 14,1% na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, 2,1% na działalność związaną z oszczędzaniem energii, a pozostałe 0,5% – na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 1,2 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 21 zł. Na inwestycje związane z ujęciami i doprowadzeniem wody przeznaczono 70,7% ogółu środków, na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 18,8%, a pozostałe 10,5% środków wydatkowano na regulację i zabudowę rzek oraz stacje pomp.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki własne, które stanowiły 56,9% ogółu zainwestowanych środków, 17,3% środków pochodziło z kredytów i pożyczek krajowych (w tym bankowych), finansowanie z budżetu centralnego stanowiło 14,7%, środki z budżetów województwa, powiatu i gminy wyniosły 10,4%, a pozostałe 0,7% sfinansowano z funduszy pochodzących z zagranicy.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT MIĘDZYRZECKI 2015	24687,2	2691,0
2016	6324,6	1249,8
Gminy miejsko-wiejskie:		
Międzyrzecz	2155,0	334,0
Skwierzyna	943,0	693,9
Trzciel	304,5	194,6
Gminy wiejskie:		
Bledzew	11,0	-
Przytoczna	1895,9	27,0
Pszczew	1015,2	0,3

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W 2016 r. pracujący w powiecie międzyrzeckim stanowili 4,9% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba (11,3 tys. osób) była zbliżona do zanotowanej w latach 2014 i 2015.

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	11130	5,0	5813
MIĘDZYRZECKI	2016	11264	4,9	5970
Gminy miejsko-wiejskie:				
	Międzyrzecz	6269	2,7	3240
	Skwierzyna.....	1832	0,8	957
	Trzciel	1087	0,5	635
Gminy wiejskie:				
	Bledzew	209	0,1	112
	Przytoczna	1086	0,5	471
	Pszczew	781	0,3	555

^a Patrz Uwagi ogólne.

Spośród gmin powiatu międzyrzeckiego najwyższy odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie zanotowano w gminie Trzciel (50,1%) i Przytoczna (46,3%).

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 193 (tj. o 32 osoby mniej niż średnio w województwie).

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 53,0%, tj. o 2,6 p. proc. więcej niż średnio w województwie, jednak ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 2,9%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn o 3,3%.

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Z ogółu pracujących w powiecie 55,6% stanowią pracujący w gminie Międzyrzecz. Liczba pracujących w tej gminie w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 250, tj. o 26 osób więcej niż średnio w województwie. Tym samym Międzyrzecz jest 6. gminą miejsko-wiejską w województwie o największej liczbie pracujących w relacji do liczby ludności. W grupie gmin wiejskich o największej liczbie pracujących w relacji do liczby ludności w województwie znajdują się gminy: Przytoczna (190 pracujących na 1000 mieszkańców – 3. lokata) i gmina Pszczew (182 – 4. lokata). Najmniej pracujących na 1000 ludności zanotowano w gminie Bledzew (47).

W powiecie międzyrzeckim notuje się wyższy niż średnio w województwie odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie (w 2016 r. łącznie było to 41,5% ogółu pracujących w powiecie wobec 38,6% średnio w województwie). Większy niż przeciętnie w województwie był także udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (4,1% ogółu pracujących wobec 2,8% w województwie lubuskim), a nieco mniejszy w przedsiębiorstwach prowadzących działalność usługową, w których pracowało 54,4% ogółu pracujących

(wobec 58,6% średnio w województwie). Z ogółu pracujących 11,2% stanowili pracujący w edukacji, 10,4% w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej, a 10,2% w handlu; naprawach pojazdów samochodowych.

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie międzyrzeckim stanowili 9,7% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim. Ich liczba (3,1 tys. osób) zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 21,1%, tj. mniej dynamicznie niż średnio w powiatach województwa (spadek o 31,3%). W rezultacie stopa bezrobocia w powiecie międzyrzeckim, pomimo spadku w ciągu 2 lat o 3,6 p. proc., ukształtowała się na najwyższym poziomie w województwie (15,0% wobec 8,6% średnio w województwie).

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 54,8% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 13,8%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 28,5%.

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT 2015 MIĘDZYRZECKI 2016	3295 3140	8,4 9,7	1686 1721
Gminy miejsko-wiejskie:			
Międzyrzecz	1210	3,7	648
Skwierzyna.....	698	2,2	388
Trzciel	308	1,0	177
Gminy wiejskie:			
Bledzew	328	1,0	182
Przytoczna	370	1,1	206
Pszczew	226	0,7	120

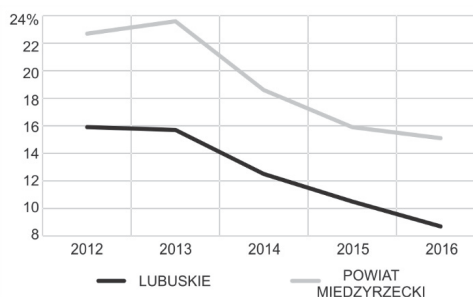
W porównaniu z 2014 r. w powiecie międzyrzeckim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 32,3%, a ich udział w ogóle bezrobotnych wyniósł 51,6% (tj. o 8,5 p. proc. mniej niż w 2014 r.). Korzystne zmiany obserwowano w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. do 12,6% (tj. o 1,4 p. proc.).

W porównaniu z końcem 2014 r. w grupie zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie międzyrzeckim o 0,3 p. proc. zwiększył się odsetek absolwentów, który w końcu 2016 r. wyniósł 3,2%. Zmniejszył się natomiast udział osób w wieku 50 lat i więcej (o 0,9 p. proc. do 29,6%)

We wszystkich gminach powiatu międzyrzeckiego liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była wyższa niż średnio w województwie (32 osoby) i wyniosła od 47 bezrobotnych na 1000 mieszkańców w gminie Trzciel do 74 w gminie Bledzew. Największy spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 ludności w porównaniu z 2014 r. wystąpił w gminie Pszczew (o 27 osób na 1000 mieszkańców) i w gminie Trzciel (o 21 osób).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

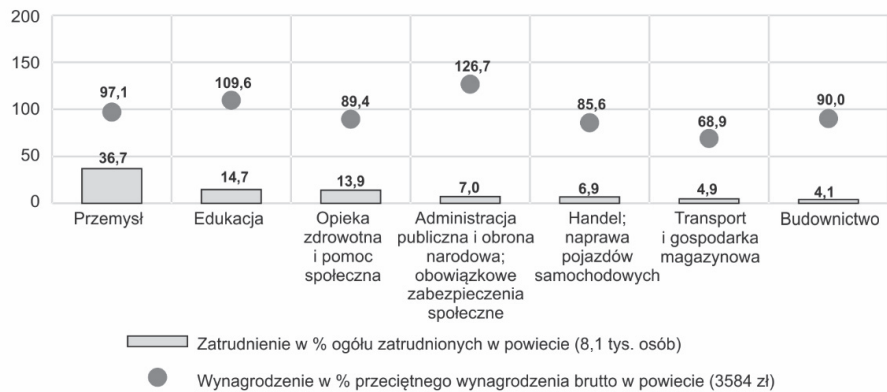
Stan w dniu 31 XII

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie międzyrzeckim od lat jest jednym z niższych wśród powiatów województwa lubuskiego. W 2016 r. wyniosło 3584 zł, tj. było o 4,0% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). W 2016 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do lat poprzednich był mniej dynamiczny niż średnio w województwie. W stosunku do 2014 r. wyniósł 7,1%, a w relacji do 2015 r. – 3,4% (wobec odpowiednio 9,0% i 4,7% średnio w województwie).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie międzyrzeckim funkcjonowały 22 biblioteki publiczne łącznie z filiami, tj. 8,7% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, zwiększyła się nieznacznie liczba woluminów księgozbioru o 0,8%, natomiast liczba czytelników wzrosła o 18,5%.

W stosunku do 2014 r. spadła natomiast liczba wypożyczeń o 1,8%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Pszczew – 25 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Międzyrzecz – 12 woluminów.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	22	16	280,7	10196	144,0
MIĘDZYRZECKI 2016	22	16	279,7	10965	166,1
Gminy miejsko-wiejskie:					
Międzyrzecz	5	12	121,1	6417	77,8
Skwierzyna	4	-	39,6	1157	22,3
Trzciel	3	1	39,6	1585	36,4
Gminy wiejskie:					
Bledzew	4	-	26,9	860	12,0
Przytoczna	4	-	28,1	517	7,0
Pszczew	2	3	24,5	429	10,6

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Międzyrzecz - 35,5% ogólnej liczby imprez w powiecie.

W gminie Pszczew odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 338 osób.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic.

W 2016 r. działające na terenie powiatu międzyrzeckiego instytucje zorganizowały łącznie 330 imprez (4,8% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 72,8 tys. osób.

W powiecie międzyrzeckim funkcjonowały 32 zespoły artystyczne (7,0% zespołów artystycznych w województwie), w tym 11 zespołów wokalnych i chórów, 2 zespoły folklorystyczne oraz 1 zespół muzyczno-instrumentalny. Zespoły te skupiały łącznie 762 członków, tj. 11,1% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu międzyrzeckiego funkcjonowało 36 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 12,5% wszystkich obiektów w województwie. Było to 11 obiektów hotelowych oraz 25 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 2390 miejsc noclegowych, tj. o 5,7% więcej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 17,7% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 6,6% - w hotelach. Pozostałe 82,3% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe, w tym 4,0% - zespoły domków noclegowych. Miejsca całoroczne stanowiły 47,3% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT 2015	38	22	2412	1139	37214	6838	116036	7987
MIĘDZYRZECKI 2016	36	21	2390	1130	35410	6537	100515	8509
Gminy miejsko-wiejskie:								
Międzyrzecz.....	6	4	377	154	9487	427	21311	904
Skwierzyna.....	4	4	234	234	4079	1234	5184	1324
Trzciel.....	5	4	206	110	6666	4349	10079	4982
Gminy wiejskie:								
Bledzew.....	3	1	307	234	3619	10	17598	60
Przytoczna.....	3	3	112	112	3146	20	6334	80
Pszczew.....	15	5	1154	286	8413	497	40009	1159

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku.

W 2016 r. w powiecie międzyrzeckim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 35,4 tys. turystów, tj. 5,8% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 6,5 tys. osób stanowili 18,5% turystów w powiecie i 4,5% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano nieznaczny spadek liczby osób korzystających z noclegu - o 0,6%, w tym turystów zagranicznych - o 15,1%.

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie międzyrzeckim wzrosła o 8,5 tys., tj. o 9,3%. Zmniejszyła się natomiast liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 0,9 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 8,5%, tj. o 1,7 p. proc. mniej niż w 2014 r.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Pszczew (41,7% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz Międzyrzecz (16,7% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Bledzew (średnio 4,9 dnia) a najkrótszy w gminie Skwierzyna (średnio 1,3 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 2,8 dnia.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie międzyrzeckim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych był najniższy w województwie i wyniósł 19,7%,

uksztalał się na poziomie o 9,0 p. proc. niższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie Kostrzyn nad Odrą (33,3% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 34,7% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu gorzowskiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie międzyrzeckim funkcjonowało 31 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 6,1% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek wzrosła o 1, tj. o 3,3%.

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie Międzyrzecz (60,0% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 41,9% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu międzyrzeckiego.

Przedszkola stanowiły 48,4% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba przedszkoli zmniejszyła się o 1, tj. o 6,3%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie międzyrzeckim przypadało 100 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 1,9 tys. dzieci. Dzieci w przedszkolach stanowiły 75,0% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie międzyrzeckim przypadało 62 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przed-szkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przed-szkolach			w przed-szkolach	w wieku 6 lat
POWIAT 2015/2016	27	15	1391	1588	1281	43
MIĘDZYRZECKI 2016/2017	31	15	1497	1912	1435	347
Gminy miejsko-wiejskie:						
Międzyrzecz.....	16	9	627	859	604	155
Skwierzyna.....	3	1	330	392	330	88
Trzciel.....	3	2	215	224	205	56
Gminy wiejskie:						
Bledzew.....	4	1	75	115	66	17
Przytoczna.....	3	1	125	173	125	31
Pszczew.....	2	1	125	149	105	-

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2016/2017 w 16 szkołach znajdujących się w powiecie międzyrzeckim uczyło się 3,5 tys. dzieci, tj. 5,6% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów w nieznanym stopniu się zwiększyła. Zmniejszyła się natomiast liczba absolwentów szkół podstawowych (o 7,3%). Na jedną szkołę w powiecie międzyrzeckim przypadało średnio 215 uczniów.

Najwięcej szkół gimnazjalnych zlokalizowanych było w gminie Międzyrzecz (40% ogólnej liczby szkół gimnazjalnych w powiecie).

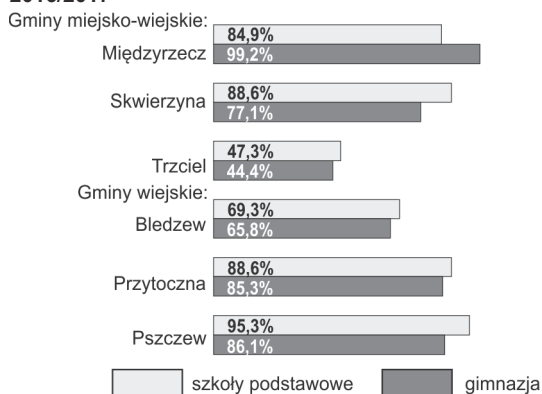
Edukację młodzieży w powiecie międzyrzeckim zapewniało także 10 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,5 tys. uczniów, tj. 5,4% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 6,0%. Zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 0,4%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie międzyrzeckim przypadało 148 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT 2015/2016	16	3777	455	9	1453	508
MIĘDZYRZECKI 2016/2017	16	3445	482	10	1475	515
Gminy miejsko-wiejskie:						
Międzyrzecz.....	6	1560	218	4	744	240
Skwierzyna.....	3	675	100	1	249	121
Trzciel.....	2	384	50	2	152	48
Gminy wiejskie:						
Bledzew.....	2	226	25	1	89	36
Przytoczna.....	2	331	52	1	130	44
Pszczew.....	1	269	37	1	111	26

^a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 89,6% i był o 1,2 p. proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie międzyrzeckim 86,9% i był o 2,1 p. proc. niższy niż ogółem w województwie.

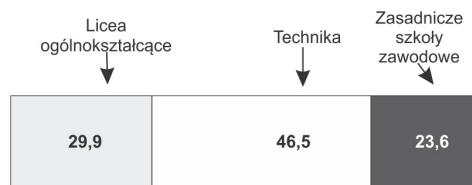
Szkoły podstawowe w powiecie międzyrzeckim zatrudniały łącznie 253 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 138.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie międzyrzeckim pozostawało 13 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,5 tys. uczniów. Były to 4 zasadnicze szkoły zawodowe, 3 licea ogólnokształcące, 5 techników i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie międzyrzeckim funkcjonowały 2 szkoły policealne, w których kształciło się 143 osoby.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w%)

^a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W powiecie międzyrzeckim notuje się najniższy w województwie wskaźnik zagęszczenia sieci wodociągowej. W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 355,2 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 25,6 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 88,8% (wobec 88,6% w 2014 r. i 94,5% średnio w województwie). Przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie międzyrzeckim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 29,9 m³, tj. o 2,7% więcej niż przeciętnie w województwie.

Spośród gmin powiatu międzyrzeckiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych zanotowano w gminie Trzciel (33,6 m³) i Przytoczna (32,8 m³), a najmniejsze w gminie Bledzew (24,9 m³). Największy wzrost zużycia wody w stosunku do 2014 r. wystąpił w gminie Pszczew (o 15,7%).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT MIĘDZYRZECKI. 2015	359,1	25,9	88,7	346,8	25,0	65,1
2016	355,2	25,6	88,8	350,4	25,3	66,6
Gmina miejsko-wiejska						
Międzyrzecz.....	125,7	39,9	92,9	217,7	69,0	85,2
Skwierzyna.....	61,4	21,6	89,3	36,0	12,6	66,3
Trzciel.....	39,0	22,0	72,4	38,8	21,9	46,0
Gminy wiejskie:						
Bledzew.....	43,6	17,6	93,0	7,8	3,2	32,6
Przytoczna.....	25,9	14,0	89,6	18,1	9,8	41,1
Pszczew.....	59,6	33,5	82,3	32,0	18,0	59,5

Spośród gmin powiatu międzyrzeckiego największy odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej zanotowano w gminie Przytoczna (29,3%).

Brak sieci gazowej utrzymuje się w gminie Trzciel.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

W porównaniu z 2014 r. wzrosła długość czynnej sieci kanalizacyjnej (o 35,8% do 350,4 km). W rezultacie na 100 km² powierzchni powiatu przypadło 25,3 km sieci kanalizacyjnej (wobec 18,6 km w 2014 r.). Było to o 5,9 km na 100 km² mniej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 66,6% ludności powiatu międzyrzeckiego (wobec 64,5% w 2014 r. i 73,5% średnio w województwie).

Zagęszczenie sieci gazowej w powiecie międzyrzeckim jest mniejsze niż średnio w województwie. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 385,7 km, tj. w przeliczeniu na 100 km² – 27,8 km (wobec 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie na poziomie 15,3% jest jednym z dwóch najniższych w województwie, obok powiatu sulęcińskiego (12,5%). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu w powiecie zwiększyła się o 4,7% do 3,1 tys. Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 1098 m³, tj. o 58,1% więcej niż średnio w województwie, jednak o 4,8% mniej niż w 2014 r.

W powiecie międzyrzeckim w końcu 2016 r. było 22,8 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 1947 kWh, tj. o 3,2% mniej niż w 2014 r. i o 2,0% mniej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca przeciętne zużycie energii elektrycznej wyniosło 759 (wobec 713 kWh w 2014 r. i 730 średnio w województwie).

MIESZKANIA

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie międzyrzeckim była

Mieszkania oddane do użytkowania w 2014 r.

W latach 2015 i 2016 najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w gminie Międzyrzecz (odpowiednio 52,2% i 40,7% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie). W 2016 r. znaczna liczba mieszkań była zlokalizowana również w gminie Pszczew (30,1% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania).

mniejsza niż w 2014 r. (o 11,7%), ale większa niż w 2015 r. (o 25,6%). Było to 113 mieszkań (tj. 3,2% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 95 mieszkań w budownictwie indywidualnym. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 123,9 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 1,9 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 390 mieszkań, tj. o 45,0% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie międzyrzeckim znajduje się 448,5 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 7,2% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypadają 32,3 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 611 wobec 567 w 2014 r.

W powiecie międzyrzeckim ścieżki rowerowe występują głównie w gminie Międzyrzecz 20,0 km, tj. 6,3 km na 100 km². Pozostałe ścieżki rowerowe w powiecie zlokalizowane są w gminie Skwierzyna.

W 2016 r. w powiecie międzyrzeckim zanotowano 59 wypadków drogowych. Było to o 11 więcej niż w 2015 r. i o 3 mniej w stosunku do liczby wypadków w 2014 r. W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba wypadków w powiecie (10,1) była wyższa niż w pozostałych powiatach województwa (o 3,4 wypadki na 10 tys. ludności wyższa w stosunku do średniej w województwie).

W 2016 r. w powiecie międzyrzeckim zanotowano 13 ofiar śmiertelnych wypadków drogowych. Było to ponad 2,5-krotnie więcej niż w 2015 r. i ponad 3-krotnie więcej niż w 2014 r. Z kolei liczba rannych w wypadkach drogowych wyniosła 69 i była o 31,7% mniejsza niż w 2014 r., jednak o 9,5% wyższa w porównaniu z 2015 r.

W powiecie międzyrzeckim znajduje się 21,0 km ścieżek rowerowych (4,0% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² było to 1,5 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie). Niższy wskaźnik notuje się jedynie w powiecie wschowskim (0,7 km).

Finanse publiczne

W 2016 r. zanotowano nadwyżkę dochodów budżetu powiatu międzyrzeckiego nad jego wydatkami w wysokości odpowiadającej 2,7% ogółu dochodów, wobec deficytu w 2015 r. stanowiącego 18,4% dochodów.

We wszystkich gminach powiatu międzyrzeckiego dochody budżetów były wyższe niż wydatki. Najwyższą nadwyżkę zanotowano w gminie Pszczew (w wysokości odpowiadającej 16,6% dochodów gminy) oraz w gminie Przytoczna (9,6%).

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu międzyrzeckiego w wysokości 62,9 mln zł były wyższe od notowanych w 2015 r. i 2014 r. (odpowiednio o 4,6% i 6,0%). Z kolei wydatki w kwocie 61,2 mln zł ukształtowały się na poziomie niższym niż w poprzednim roku (o 14,1%) i o 2,2% wyższym niż w 2014 r. W rezultacie rok 2016 powiat międzyrzecki zamknął nadwyżką na poziomie 1,7 mln zł, wobec deficytu w 2015 r. (minus 11,1 mln zł) i w 2014 r. (minus 0,5 mln zł).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu międzyrzeckiego wyniosły 1077 zł i były o 14,5% wyższe od przeciętnych dochodów powiatów na 1 mieszkańca w województwie. Wydatki natomiast w wysokości 1048 zł na 1 mieszkańca były o 15,0% wyższe od średnich wydatków powiatów na 1 mieszkańca w województwie.

Udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu był nieco wyższy niż średnio w powiatach województwa lubuskiego. W 2016 r. wyniósł 36,1% wobec 35,5% średnio w powiatach województwa lubuskiego. Ponadto powiat międzyrzecki ma relatywnie wysoki udział dotacji w ogóle dochodów (28,4% wobec średnio 23,6% w powiatach województwa). Dochody z tytułu subwencji ogólnej stanowiły 35,5% ogółu dochodów budżetu powiatu, wobec 40,9% średnio w powiatach województwa.

W 2016 r. dochody budżetu powiatu międzyrzeckiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 320,4 tys. zł, co stanowiło 0,5% ogółu dochodów powiatu. Wpływy do budżetu powiatu z omawianej kategorii dochodowej były o 131,2% wyższe niż w roku poprzednim, jednak o 69,5% niższe w porównaniu z 2014 r.

W strukturze wydatków budżetu powiatu międzyrzeckiego 94,1% stanowiły wydatki bieżące, w tym 59,8% – wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń. Pozostałe 5,9% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 21,4% przed rokiem i 7,0% w 2014 r.), w tym 5,8% – wydatki o charakterze inwestycyjnym. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki inwestycyjne wyniosły 61 zł, tj. były o 75,8% niższe niż w 2015 r., jednak o 1,7% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na mieszkańca w powiatach województwa.

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

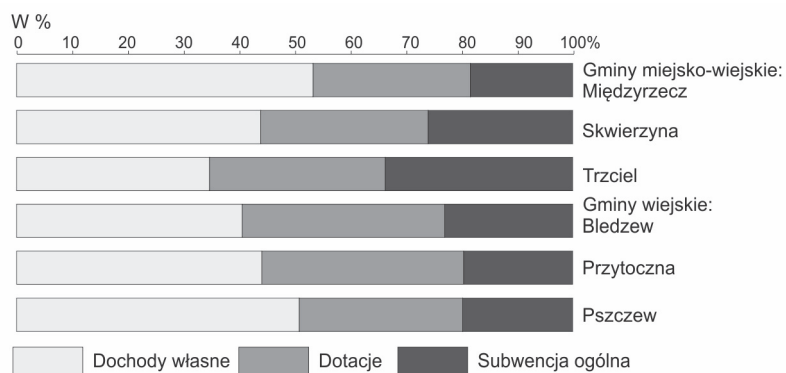
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT MIĘDZYRZECKI	1077	389	1048	986	61
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gmina miejsko-wiejska					
Międzyrzecz.....	3612	1927	3602	3214	381
Skwierzyna	4251	1866	4142	3641	501
Trzciel.....	3677	1276	3661	3408	254
Gmina wiejska					
Bledzew.....	3997	1624	3675	3567	108
Przytoczna.....	4989	2202	4508	4054	454
Pszczew	5251	2666	4379	3886	493

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu międzyrzeckiego zbiorczo wyniosły 235,8 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 10,2%) i w 2014 r. (o 15,8%). Jednocześnie łączne wydatki gmin wzrosły do 226,2 mln zł (tj. o 10,2% w stosunku do 2015 r. i o 9,3% w porównaniu z 2014 r.).

Struktura dochodów gmin powiatu międzyrzeckiego według rodzajów w 2016 r.

W 2016 r. spośród gmin powiatu międzyrzeckiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminie Międzyrzecz (53,4% ogółu dochodów) oraz Pszczew (50,8%), a najmniejszy w gminie Trzciel (34,7%).

W 2016 r. spośród gmin powiatu międzyrzeckiego najwyższe dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych zanotowano w gminie Przytoczna. Ich udział w ogóle dochodów gminy wyniósł 6,5%. W 2 gminach powiatu międzyrzeckiego w 2016 r. nie odnotowano dochodów z prezentowanej kategorii dochodowej.

W dochodach budżetów gmin powiatu międzyrzeckiego średnio 47,0% stanowiły dochody własne. Dalsze 30,7% zapewniały dotacje, a 22,3% – subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu międzyrzeckiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 4039 zł, w tym dochody własne 1899 zł.

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu międzyrzeckiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 2,3 mln zł, co stanowiło 1,0% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 86,7% mniej niż w 2015 r. i o 83,5% mniej niż w 2014 r.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu międzyrzeckiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów
Gminy miejsko-wiejska			
Międzyrzecz	2565,0	24,6	0,0
Skwierzyna.....	659,4	23,3	0,0
Trzciel	3121,9	-	-
Gminy wiejskie:			
Bledzew	786,7	-	-
Przytoczna	6130,0	1846,1	6,5
Pszczew.....	3954,0	387,2	1,7

Z ogółu wydatków budżetów gmin w powiecie międzyrzeckim 89,9% stanowiły wydatki bieżące, a 10,0% wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin wyniosły 3874 zł, w tym wydatki bieżące 3484 zł, a inwestycyjne – 387 zł.

W 2016 r. średnio 30,2% wydatków gmin powiatu międzyrzeckiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Najwyższy odsetek tych wydatków notowano w gminie Trzciel (33,0%), Skwierzyna (31,7%) oraz Bledzew (30,8%), a najniższy w gminie Pszczew (27,8%).
W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki w dziale oświata i wychowanie wyniosły od 1059 zł w gminie Międzyrzecz do 1313 zł w gminie Przytoczna i 1312 zł w gminie Skwierzyna.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie międzyrzeckim zarejestrowanych było 6,0 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 5,4% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów zmniejszyła się o 12 (0,2%) .

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminach miejsko-wiejskich Międzyrzecz i Skwierzyna, odpowiednio 49,1% i 21,2% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Powiat międzyrzecki znajduje się w grupie powiatów o wysokiej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym (obok miast na prawach powiatu: Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry oraz powiatów słubickiego i gorzowskiego). W 2016 r. były to 164 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.

Gmina miejsko-wiejska Międzyrzecz mieści się w grupie gmin o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – 189 podmiotów (9. lokata wśród ogółu gmin w województwie).

na poziomie 22,0% (wobec 21,2% średnio w województwie). Podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowiły 4,4% ogółu podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty związane z sektorem usług – 73,6%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

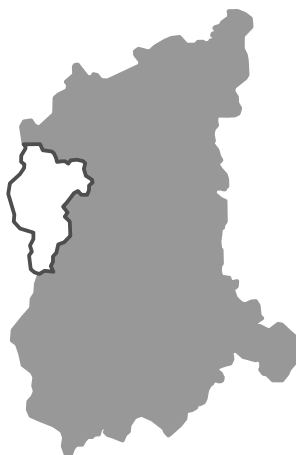
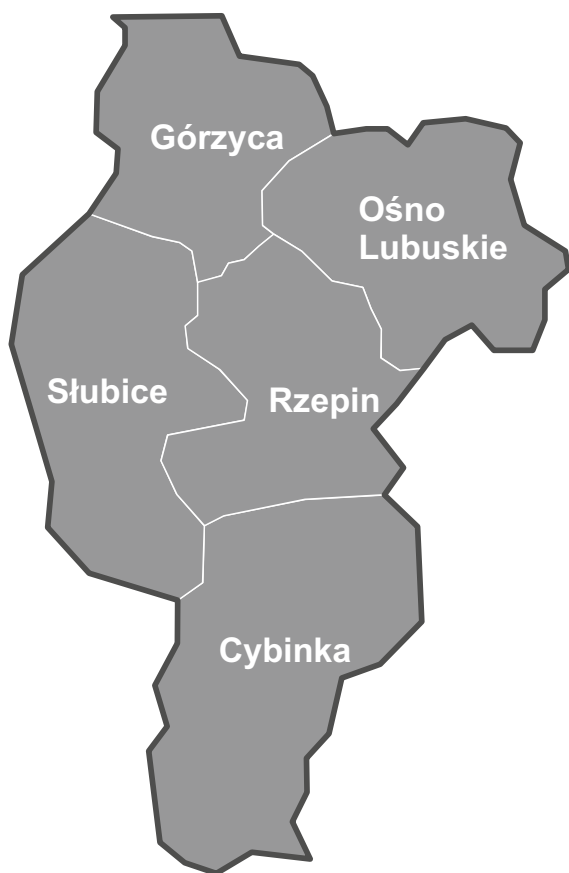
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym						
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego					
POWIAT	2015	5999	435	139	267	35	246	4176
MIĘDZYRZECKI	2016	6013	453	142	269	35	252	4155
Gminy miejsko-wiejskie:								
Międzyrzecz		2952	215	69	148	12	98	2061
Skwierzyna		1273	102	17	54	11	51	838
Trzciel		665	47	14	28	6	33	438
Gminy wiejskie:								
Bledzew		295	15	11	8	2	16	203
Przytoczna		460	54	19	18	1	28	326
Pszczew		368	20	12	13	3	26	289

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminach: miejsko-wiejskiej Międzyrzecz i wiejskiej Przytoczna (odpowiednio 48,6% i 13,4% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 453 stanowiły 7,5% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 142 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (31,3% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT SŁUBICKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

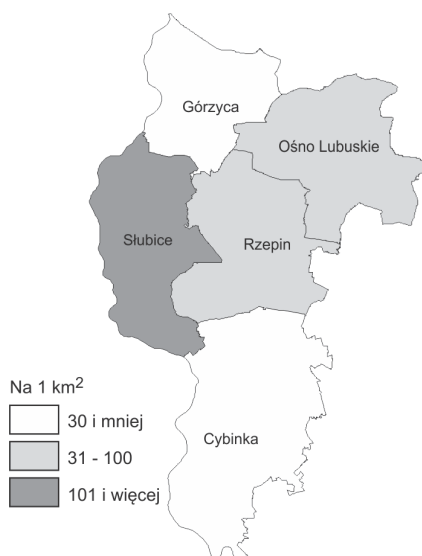
Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT ŚLUBICKI 2015	999	7,1	47275	4,6	24033
..... 2016	999	7,1	47093	4,6	23998
Gminy miejsko-wiejskie:					
Cybinka.....	280	2,0	6611	0,6	3247
Ośno Lubuskie.....	198	1,4	6405	0,6	3250
Rzepin.....	191	1,4	9852	1,0	4985
Ślubice.....	186	1,3	19971	2,0	10422
Gmina wiejska					
Górzycza.....	144	1,0	4254	0,4	2094

Powiat ślubicki, 9. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 4,6% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu nieznacznie zmalała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 1,0% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu ślubickiego, do ponad 41,2 tys. osób w 2050 r.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu wynosi 51,0% i jest nieco niższy od średniej wartości w województwie (51,3%). W rezultacie nieco niższy niż w województwie jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie ślubickim przypadają 104 kobiety.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

W okresie 2015-2016 r. niemal wszystkie gminy zanotowały spadek przyrostu naturalnego, największy wystąpił w gminie Górzycza (z poziomu 0,7 do minus 3,0 osoby na 1000 ludności) oraz w gminie Rzepin (z poziomu 1,3 do minus 0,7 osoby na 1000 ludności). Obie gminy wykazywały w latach poprzednich dodatni przyrost naturalny.

Powiat ślubicki jest jednym z dwóch powiatów o najwyższym w województwie wskaźniku urbanizacji (wraz z powiatem nowosolskim). Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 63,9% i był podobny jak w 2014 r. oraz o 0,3 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie ślubickim jest wyższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 5,3 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,7 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,8 mniej niż w 2010 r. Słabiej kształtuje się natomiast współczynnik rozwodów, którego wartość wzrosła i jest wyższa niż

średnio w województwie (w 2016 r. było to 2,0 rozwody na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności wzrosła o 0,1, a w relacji do 2010 r. o 0,3.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

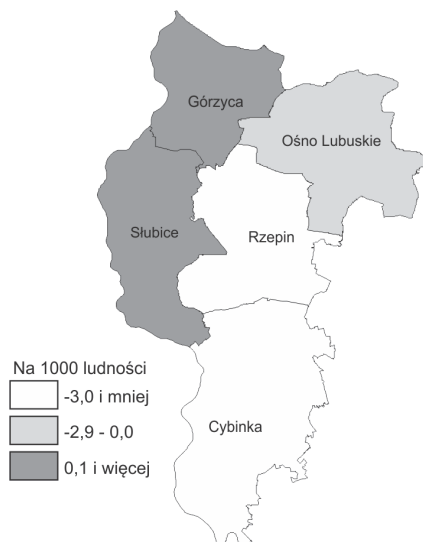
Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
POWIAT SŁUBICKI	2015	8,9	9,1	-0,2
	2016	8,8	9,5	-0,7
Gminy miejsko-wiejskie:				
Cybinka		8,2	9,1	-0,9
Ośno Lubuskie		9,0	9,3	-0,3
Rzepin		9,7	10,4	-0,7
Słubice		8,8	9,0	-0,3
Gmina wiejska				
Górzycza		8,0	11,0	-3,0

W powiecie słubickim mniej korzystnie niż w województwie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,7 pkt. niższy niż średnio w województwie. Liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu wyraźnie się obniżyła (o 1,3 urodzenia w stosunku do 2014 r. i o 2,1 w relacji do 2010 r.), podczas gdy liczba zgonów utrzymała się na relatywnie wysokim poziomie. W rezultacie słubicki jest jednym

z ośmiu powiatów w województwie, które odnotowały ujemny przyrost naturalny.

W populacji powiatu słubickiego 64,3% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało prawie 56 osób w wieku nieprodukcyjnym. Było to o około 5 osób mniej niż średnio w województwie, co lokuje powiat słubicki wśród powiatów o najniższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego (wraz z powiatem gorzowskim). Prognozuje się jednak, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie słubickim wzrośnie do 76.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W 2016 r. w gminie Górzycza zanotowano jeden z najmniejszych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 14,5% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Górzycza jest jedną z gmin o największym odsetku osób w wieku przedprodukcyjnym (na poziomie 20,4% wobec 18,1% przeciętnie w województwie). Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w gminie jest wyraźnie niższa od średniej w województwie (odpowiednio 53,7 wobec 60,2).

Spośród gmin powiatu słubickiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Słubice i Rzepin. W 2016 r. były to odpowiednio 244 i 104 osoby, tj. łącznie 61% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie słubickim. W tych gminach notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 217 i 142). Łącznie było to blisko 58% ogółu wymeldowań w powiecie.

W powiecie słubickim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Odnotowano jednak spadek przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 1,9 osoby na 1000 ludności w 2014 r. do 0,9 w 2016 r.

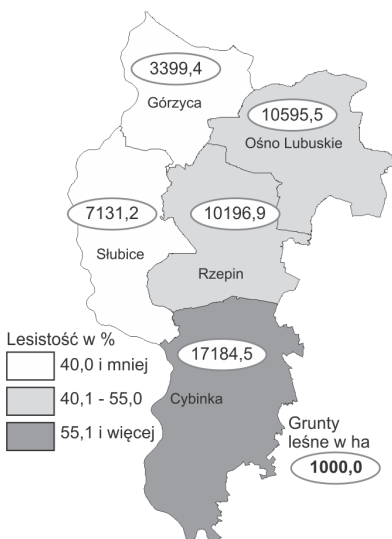
Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu słubickiego zajmowały obszar 48507,6 ha stanowiąc 6,8% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 47046,0 ha porastały 47,1% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Cybinka (59,6) i Ośno Lubuskie (52,0), a najniższy w gminie Górzycza (22,8).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowały się gminy Cybinka (14,4%) i Słubice (9,6%), a najmniejszym gmina Rzepin (1,8%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu słubickiego wynosiła 38896,7 ha, co stanowiło 2,8% powierzchni geograficznej województwa i 38,9% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

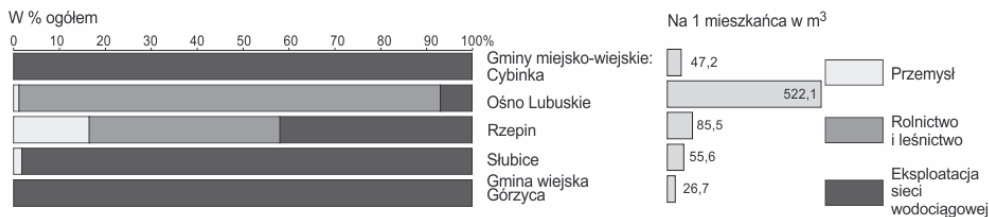
Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT SŁUBICKI 2015	39597,6	541,1	26228,9	342,4	37
..... 2016	38896,7	541,1	25527,9	342,4	38
Gminy miejsko-wiejskie:					
Cybinka.....	14421,5	92,9	12364,2	83,6	22
Ośno Lubuskie.....	5660,0	-	2122,0	-	2
Rzepin	1822,9	45,3	1649,9	127,7	10
Słubice.....	9597,2	391,1	9163,8	42,3	4
Gmina wiejska					
Górzycza.....	7395,1	11,8	228,0	88,8	-

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Słubicki jest szóstym powiatem w województwie (za krośnieńskim, żarskim, gorzowskim oraz miastami Zielona Góra i Gorzów Wlkp.) pod względem zużycia wody. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 121,7 m³, tj. o 37,2 m³ więcej niż średnio w województwie.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano na potrzeby rolnictwa i leśnictwa (na obszarze wiejskim gminy Ośno Lubuskie – 96,5% ogółu zużytej wody). Wielkość zużycia wody w miastach Cybinka i Ośno Lubuskie, w gminie Górzycza i na terenie wiejskim Słubice jest zdeterminowana zużyciem wody w gospodarstwach domowych. W 2016 r. eksploatacja sieci wodociągowej w ww. gminach stanowiła 100,0% zużytej wody.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 1611 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 2,5% ilości ścieków odprowadzonych. Całkowitą ilość ścieków odprowadzonych poddano oczyszczaniu biologicznemu (100,0%). Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 75,7% ogółu mieszkańców powiatu, (w 2014 r. 74,7%). Wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat słubicki na 5. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT SŁUBICKI 2015	1576	1576	100,0	-	-	74,1
..... 2016	1611	1611	100,0	-	-	75,7
Gminy miejsko-wiejskie:						
Cybinka.....	98	98	100,0	-	-	50,5
Ośno Lubuskie.....	144	144	100,0	-	-	60,7
Rzepin.....	378	378	100,0	-	-	70,8
Słubice.....	851	851	100,0	-	-	87,8
Gmina wiejska						
Górzycza.....	140	140	100,0	-	-	91,6

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 2,9 mln zł, tj. 62 zł w przeliczeniu na mieszkańca (10. lokata w województwie lubuskim). Całość poniesionych nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 6,2 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 130 zł (najwięcej wśród powiatów województwa lubuskiego). Na obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp przeznaczono 89,9% środków finansowych, 10,1% wydatków pochłonęły inwestycje związane z ujęciami i doprowadzeniem wody.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki z budżetu województwa oraz budżetu gminy (stanowiące 61,6% ogółu zainwestowanych środków), a 38,4% sfinansowano ze środków własnych.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT SŁUBICKI 2015	2932,7	4135,1
..... 2016	2947,5	6165,2
Gminy miejsko-wiejskie:		
Cybinka.....	1239,4	-
Ośno Lubuskie.....	199,1	273,8
Rzepin.....	-	52,0
Słubice.....	1384,0	5327,9
Gmina wiejska		
Górzycza.....	125,0	511,5

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W 2016 r. pracujący w powiecie słubickim w liczbie 10,4 tys., stanowili 4,6% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba wzrosła w porównaniu z 2014 r. bardziej dynamicznie niż średnio w województwie (o 7,8% wobec wzrostu liczby pracujących w województwie średnio o 2,3%).

Spośród gmin powiatu słubickiego najwięcej pracujących w przeliczeniu na liczbę ludności notuje się gminach miejsko-wiejskich: Słubice (293) i Rzepin (248), które są odpowiednio 4. i 7. gminą miejsko-wiejską w województwie o największej liczbie pracujących w relacji do liczby ludności. W pozostałych gminach liczba ta kształtuje się na poziomie od 76 pracujących na 1000 ludności w gminie Górzycza do 144 w gminie Ośno Lubuskie.

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT SŁUBICKI..... 2015	9619	4,3	4832
2016	10431	4,6	4971
Gminy miejsko-wiejskie:			
Cybinka	890	0,4	432
Ośno Lubuskie	921	0,4	532
Rzepin	2 443	1,1	1 208
Słubice	5 854	2,6	2 641
Gmina wiejska			
Górzycza	323	0,1	158

^a Patrz Uwagi ogólne.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących w powiecie wyniosła 221 (tj. o 3 osoby mniej niż średnio w województwie). Słubicki mieści się jednak w grupie powiatów o relatywnie wysokiej wartości tego wskaźnika, za powiatem świebodzińskim i miastami na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. i Zielona Góra.

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 47,7%, tj. o 2,7 p. proc. mniej niż średnio w województwie, jednak ich liczba wzrosła w stosunku do 2014 r. o 3,0%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn o 12,6%.

Gmina Słubice mieści się w grupie 4 gmin w województwie o najwyższym odsetku pracujących w przedsiębiorstwach usługowych (na poziomie 83,7% ogółu pracujących w gminie), obok gmin: Torzym, Lubrza i Brody.

W powiecie słubickim notuje się relatywnie niski odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie (w 2016 r. łącznie było to 24,3% ogółu pracujących w powiecie wobec 38,6% średnio w województwie). Z kolei zdecydowanie większe niż w innych powiatach jest znaczenie sektora usług dla rynku pracy, który koncentruje 70,6% ogółu pracujących w powiecie (większy odsetek pracujących w przedsiębiorstwach usługowych notuje się jedynie w mieście na prawach powiatu Zielona Góra – 75,8%). Spośród przedsiębiorstw usługowych wyróżniają się jednostki prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej, w których pracuje 21,3% ogółu pracujących w powiecie (wobec 7,2% średnio

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

w województwie). Większy niż przeciętny w województwie był także udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (5,1% ogółu pracujących wobec 2,8% w województwie lubuskim).

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie słubickim w liczbie 0,7 tys. osób, stanowili 2,1% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, a ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 45,8%. Był to najgłębszy wśród powiatów województwa lubuskiego spadek liczby bezrobotnych w relacji do 2014 r. Powiat wyróżnia najniższa obok miast na prawach powiatu stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie, która w 2016 r. wyniosła 4,2% (wobec 3,9% w Gorzowie Wlkp. i 4,6%

We wszystkich gminach powiatu słubickiego liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest niższa niż średnio w województwie (32 osoby) i wyniosła od 11 bezrobotnych na 1000 mieszkańców w gminie Stubice do 20 w gminie Cybinka.

W 2016 r. spośród gmin powiatu słubickiego, 4 mieściły się w grupie 7 gmin w województwie o najmniejszej liczbie bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Obok gminy Stubice była to gmina Rzepin, Ośno Lubuskie i Górzycza (po 16 bezrobotnych na 1000 mieszkańców).

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT SŁUBICKI..... 2015	989	2,5	467
2016	681	2,1	308
Gminy miejsko-wiejskie:			
Cybinka	135	0,4	59
Ośno Lubuskie	103	0,3	50
Rzepin.....	153	0,5	66
Stubice	221	0,7	102
Gmina wiejska			
Górzycza.....	69	0,2	31

w Zielonej Górze oraz 8,6% średnio w województwie).

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 45,2% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 46,6%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 45,1%.

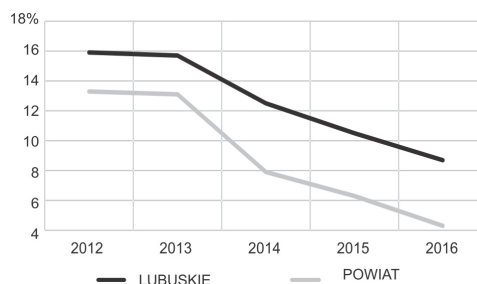
W porównaniu z 2014 r. w powiecie słubickim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 52,5%, tj. w większym stopniu niż w pozostałych powiatach (średnio w województwie spadek wyniósł 36,4%). Udział tej grupy bezrobotnych zmniejszył się

w porównaniu ze stanem z przed dwóch lat do 39,6%, tj. o 5,6 p. proc. Korzystne zmiany obserwowano w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. o 5,0 p. proc. i wyniósł 7,6%.

Powiat słubicki wyróżnia najniższy w województwie odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 1,6%, wobec 3,2% średnio w województwie). Było to o 1,2 p. proc. mniej niż w 2014 r. Niekorzystne zmiany zachodzą natomiast w populacji osób w wieku 50 lat i więcej, których udział w ogóle bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 5,1 p. proc., tj. w większym stopniu niż średnio w pozostałych powiatach województwa i wyniósł 41,0% (wobec 30,2% średnio w województwie lubuskim).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

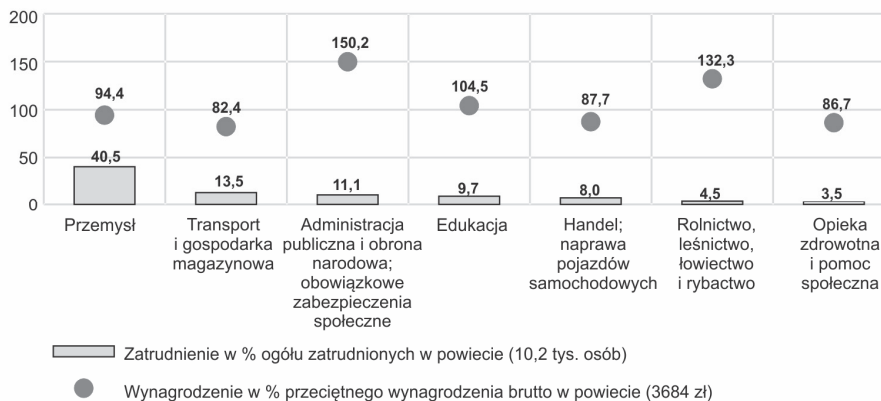
Stan w dniu 31 XII

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie słubickim w ostatnich latach kształtuje się na poziomie nieco niższym niż średnio w województwie. W 2016 r. wyniosło 3684 zł, tj. stanowiło 98,6% przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). Notowany w 2016 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do lat poprzednich był mniej dynamiczny niż średnio w województwie. W stosunku do 2014 r. wyniósł 6,6%, a w porównaniu z 2015 r. – 4,2% (wobec odpowiednio 9,0% i 4,7% średnio w województwie).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

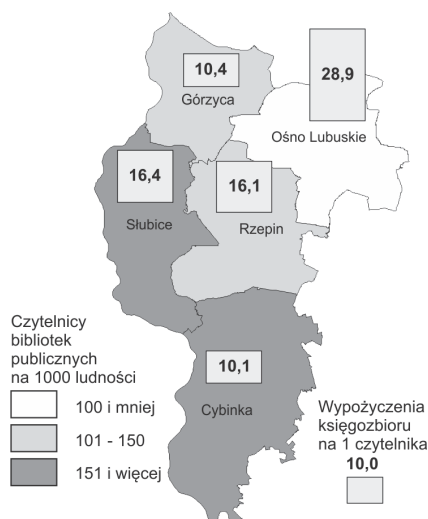
W końcu grudnia 2016 r. w powiecie słubickim funkcjonowało 12 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 4,7% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, zmniejszyła się nieznacznie liczba woluminów księgozbioru o 0,7%, oraz liczba czytelników o 1,9%.

W stosunku do 2014 r. wzrosła natomiast liczba wypożyczeń o 4,8%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Ośno Lubuskie – 29 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminach Górzycza i Cybinka – po 10 woluminów.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu słubickiego instytucje zorganizowały łącznie 705 imprez (10,3% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 80,2 tys. osób.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Słubice - 65,7% ogólnej liczby imprez w powiecie.

W gminie Rzepin natomiast odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 159 osób.

W powiecie słubickim funkcjonowało 28 zespołów artystycznych (6,1% zespołów artystycznych w województwie), w tym 9 zespołów wokalnych i chórów, 2 zespoły folklorystyczne oraz 6 zespołów muzyczno-instrumentalnych. Zespoły te skupiały

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT SŁUBICKI 2015	12	13	149,8	6618	92,3
POWIAT SŁUBICKI 2016	12	14	147,8	6638	103,0
Gminy miejsko-wiejskie:					
Cybinka	4	1	28,8	1427	14,4
Ośno Lubuskie	1	1	16,7	504	14,6
Rzepin	3	1	33,1	1007	16,2
Słubice	2	9	55,5	3227	52,9
Gmina wiejska					
Górzycza	2	2	13,6	473	4,9

łącznie 310 członków, tj. 4,5% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu słubickiego funkcjonowały 32 turystyczne obiekty noclegowe, tj. 11,1% wszystkich obiektów w województwie. Było to 20 obiektów hotelowych oraz 12 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 1797 miejsc noclegowych, tj. o 6,4% więcej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 69,6% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 47,6% - w hotelach. Pozostałe 30,4% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe. Miejsca całonocne stanowiły 94,4% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT SŁUBICKI 2015	31	28	1851	1741	94603	34756	151112	52496
2016	32	29	1797	1697	103054	32190	170751	60094
Gminy miejsko-wiejskie:								
Cybinka.....	#	#	#	#	667	73	1110	79
Ośno Lubuskie.....	6	4	284	204	12834	5587	31907	14249
Rzepin	#	#	#	#	9410	2905	14870	5073
Słubice.....	16	15	1292	1272	78564	23568	119376	40513
Gmina wiejska								
Górzycza.....	3	3	74	74	1579	57	3488	180

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

W 2016 r. w powiecie słubickim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 103,1 tys. turystów, tj. 17,0% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 32,2 tys. osób stanowili 31,2% turystów w powiecie i 22,4% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano wzrost liczby osób korzystających z noclegu - o 29,5%, w tym turystów zagranicznych - o 7,5%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Słubice (50,0% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz Ośno Lubuskie (18,8% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie słubickim wzrosła o 37,8 tys., tj. o 28,4%. Zwiększyła się również liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 18,6 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 35,2%, tj. o 4,0 p. proc. więcej niż w 2014 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Ośno Lubuskie (średnio 2,5 dnia) a najkrótszy w gminie Słubice (średnio 1,5 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 1,7 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

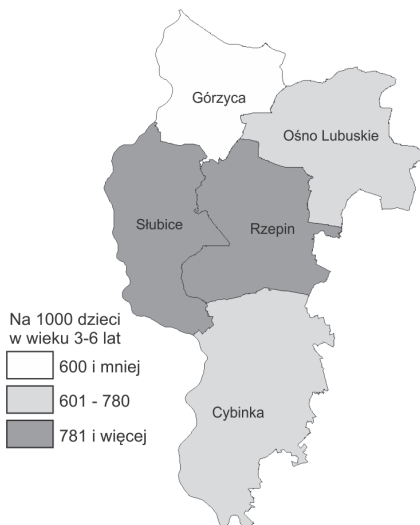

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie słubickim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 2,2 p. proc. niższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie Słubice (42,9% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 49,7% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu słubickiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie słubickim funkcjonowało 28 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 5,5% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek zmniejszyła się o 5, tj. o 15,2%.

Przedszkola stanowiły 50,0% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba przedszkoli zmniejszyła się o 3, tj. o 17,6%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie słubickim przypadało 99 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 1,5 tys. dzieci, tj. o 5,6% mniej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 83,6% wszystkich dzieci

objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 5,1 p. proc. więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie słubickim przypadało 53 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT SŁUBICKI 2015/2016	28	14	1326	1363	1147	34
2016/2017	28	14	1389	1478	1236	320
Gminy miejsko-wiejskie:						
Cybinka.....	4	2	150	181	149	56
Ośno Lubuskie.....	3	1	100	172	100	-
Rzepin.....	4	3	363	340	304	84
Słubice.....	12	6	690	687	622	174
Gmina wiejska						
Górzycza.....	5	2	86	98	61	6

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2016/2017 w 18 szkołach znajdujących się w powiecie słubickim uczyło się 3,1 tys. dzieci, tj. 5,0% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 ich liczba w nieznacznym stopniu się zwiększyła (o 0,6%). Zwiększyła się również liczba absolwentów szkół podstawowych (o 5,5%). Na jedną szkołę w powiecie słubickim przypadało średnio 172 uczniów.

Najwięcej szkół podstawowych zlokalizowanych było w gminie Słubice (44,4% ogólnej liczby szkół podstawowych w powiecie).

Edukację młodzieży w powiecie słubickim zapewniało także 8 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,3 tys. uczniów, tj. 4,7% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się (o 5,0%), zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 11,7%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie słubickim przypadało 161 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT SŁUBICKI 2015/2016	18	3407	416	8	1304	423
2016/2017	18	3093	443	8	1284	421
Gminy miejsko-wiejskie:						
Cybinka.....	2	432	66	1	207	59
Ośno Lubuskie.....	2	422	54	1	172	45
Rzepin.....	2	655	107	2	283	101
Słubice.....	8	1292	172	3	498	164
Gmina wiejska						
Górzycza.....	4	292	44	1	124	52

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

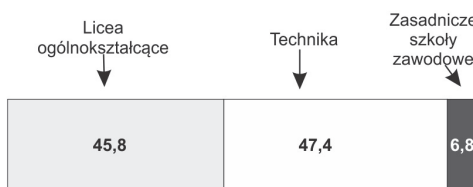
Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 90,7% i był o 0,1 p. proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie słubickim 87,8% i był o 1,2 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie.

Szkoły podstawowe w powiecie słubickim zatrudniały łącznie 220 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 103.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie słubickim pozostawało 9 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,3 tys. uczniów. Były to 2 zasadnicze szkoły zawodowe, 2 licea ogólnokształcące, 4 technika i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

a łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W powiecie słubickim w końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła ponad 312,2 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 31,2 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie). Niższy wskaźnik zagęszczenia sieci wodociągowej notuje się w powiatach: sulęcińskim (30,3) i międzyrzeckim (25,6).

Spośród gmin powiatu słubickiego największe zużycie wody w gospodarstwach domowych notuje się w gminie Słubice (36,8 m³ na 1 mieszkańca), przy czym w gminie tej zanotowano najwyższy w powiecie wzrost zużycia wody w stosunku do 2014 r. – o 5,4%.

Gminą o najmniejszym zużyciu wody w gospodarstwach domowych w powiecie była gmina Górzycza (26,2 m³ na 1 mieszkańca).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 92,6% (wobec 94,5% średnio w województwie). W 2016 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie słubickim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 31,4 m³, tj. o 2,3% więcej niż w 2014 r.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT SŁUBICKI 2015	304,4	30,5	92,5	182,7	18,3	71,1
..... 2016	312,2	31,2	92,6	200,5	20,1	71,3
Gminy miejsko-wiejskie:						
Cybinka.....	84,8	30,3	88,4	30,4	10,9	52,8
Ośno Lubuskie.....	42,5	21,5	98,0	31,4	15,9	57,3
Rzepin	57,9	30,3	86,0	31,2	16,3	70,0
Słubice.....	80,1	43,2	94,7	60,4	32,5	81,8
Gmina wiejska						
Górzycza	46,9	32,3	96,3	47,1	32,4	74,6

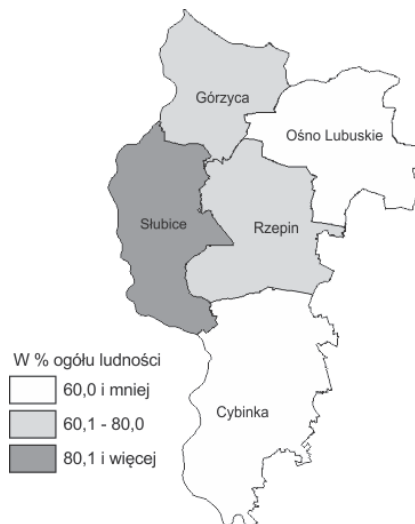
Spośród gmin powiatu słubickiego największe zagęszczenia sieci gazowej występuje w gminie Słubice (76,8 km na 100 km²) i Rzepin (36,5 km na 100 km²).

W gminach tych odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej wyniósł odpowiednio 72,3% i 20,5%. W pozostałych gminach powiatu kształtował się na poziomie od 13,4% w gminie Cybinka do 19,4% w gminie Górzycza.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie wyniosła 200,5 km, tj. o 10,5% więcej niż w 2014 r. Na 100 km² przypadało 20,1 km sieci kanalizacyjnej. Było to o 11,1 km na 100 km² mniej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 71,3% ludności powiatu słubickiego (wobec 73,5% średnio w województwie).

W powiecie słubickim w końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 358,2 km. W przeliczeniu na 100 km² było to 35,8 km (wobec 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej

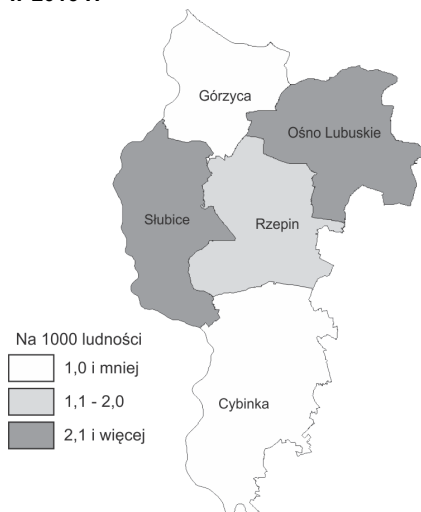
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

z instalacji gazowej w powiecie wyniósł 40,7% (wobec 51,9% średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu zwiększyła się (o 4,2%, tj. do 6,9 tys.). Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 939,8 m³, tj. o 35,3% więcej niż średnio w województwie.

W powiecie słubickim w końcu 2016 r. było 17,6 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 1980 kWh, tj. o 1,1% więcej niż w 2014 r. Było to jednak o 0,4% mniej niż średnio w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii elektrycznej wyniosło 736 kWh (wobec 669 kWh w 2014 r. i 730 kWh średnio w województwie).

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

MIESZKANIA

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie słubickim była mniejsza niż w latach poprzednich: o 27,7% w stosunku do 2014 r. i o 30,7% w porównaniu z 2015 r. Było to 115 mieszkań (tj. 3,2% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 85 mieszkań w budownictwie indywidualnym (tj. 4,7% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 111,7 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Z 281 mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie słubickim w latach 2015-2016, większość (73,7%) było zlokalizowanych w gminie Słubice.

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 2,4 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano

do użytkowania 458 mieszkań, tj. o 35,3% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

Spośród gmin powiatu słubickiego najwięcej km ścieżek rowerowych na 100 km² powierzchni zanotowano w gminie Słubice (6,0 km), Górzycą (3,2 km) i Ośno Lubuskie (2,9 km).

W powiecie słubickim znajduje się 408,6 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 6,6% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada 40,9 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 589 wobec 524 w 2014 r. W 2016 r. zmniejszyła się liczba wypadków drogowych z 42 w 2014 r. i 40 w 2015 r. do 39 w 2016 r. Wypadki drogowe w powiecie stanowiły 5,7% ogółu wypadków drogowych w województwie. W przeliczeniu na 10 tys. ludności było to 8,3 wypadków, tj. o 1,6 wypadku na 10 tys. ludności więcej niż średnio w województwie.

W wypadkach drogowych w powiecie słubickim odnotowano 5 ofiar śmiertelnych (o 1 ofiarę mniej niż w 2015 r. i o 3 ofiary mniej niż w 2014 r.) oraz 50 rannych (wobec 52 rannych w 2014 r. i 49 w 2015 r.).

W powiecie słubickim znajduje się 29,1 km ścieżek rowerowych (tj. 5,6% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² powierzchni powiatu było to 2,9 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie).

Finanse publiczne

Rok budżetowy 2016 r. powiat słubicki zamknął nadwyżką w wysokości odpowiadającej 1,2% ogółu dochodów powiatu, wobec nadwyżki w 2015 r. stanowiącej 8,6% dochodów.

Spośród gmin powiatu słubickiego w większości dochody budżetów były wyższe niż wydatki. Podobnie jak w 2015 r. deficyt zanotowano w gminie Cybinka (w wysokości 5,9% ogółu dochodów).

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu słubickiego w wysokości 41,1 mln zł były niższe od notowanych w 2015 r. (o 8,4%) i w 2014 r. (o 1,3%). Niższe niż w poprzednich latach były także wydatki powiatu słubickiego, które ukształtowały się na poziomie 40,6 mln zł (tj. o 1,1% niższym niż w 2015 r. i 6,7% niższym w porównaniu z 2014 r.). W rezultacie wynik budżetu powiatu słubickiego wyniósł 0,5 mln zł, wobec 3,8 mln zł w 2015 r. i deficytu w 2014 r. (w kwocie minus 1,9 mln zł).

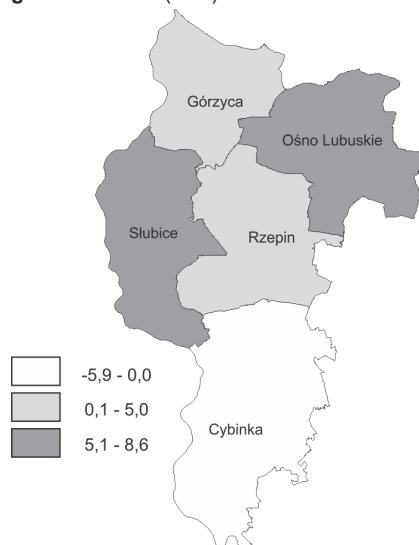
W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu słubickiego wyniosły 869 zł i były o 7,6% niższe od przeciętnych dochodów powiatów na 1 mieszkańca w województwie. Wydatki natomiast w wysokości 858 zł na 1 mieszkańca były o 5,8% niższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca w województwie.

Udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu powiatu był wyższy niż średnio w powiatach województwa lubuskiego. W 2016 r. wyniósł 40,8% wobec 35,5% średnio w powiatach w województwie lubuskim. Subwencja ogólna stanowiła 39,1% ogółu dochodów powiatu, a dotacje – 20,1% (wobec odpowiednio 40,9% i 23,6% średnio w powiatach województwa lubuskiego).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu słubickiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 1,8 mln zł, co stanowiło 4,4% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były o 45,3% niższe w porównaniu ze zrealizowanymi przed rokiem i o 36,7% wyższe w porównaniu z zanotowanymi w 2014 r.

W strukturze wydatków budżetu powiatu słubickiego 98,5% stanowiły wydatki bieżące, w tym 61,4% – wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Pozostałe 1,5% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 7,0% przed rokiem i 10,5% w 2014 r.), w tym 1,1% - wydatki o charakterze inwestycyjnym. Wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 10 zł, tj. najmniej spośród powiatów województwa lubuskiego (o 83,3% mniej od średnich wydatków inwestycyjnych na mieszkańca w powiatach województwa). W stosunku do poprzedniego roku wydatki te zmniejszyły się o 83,6%.

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

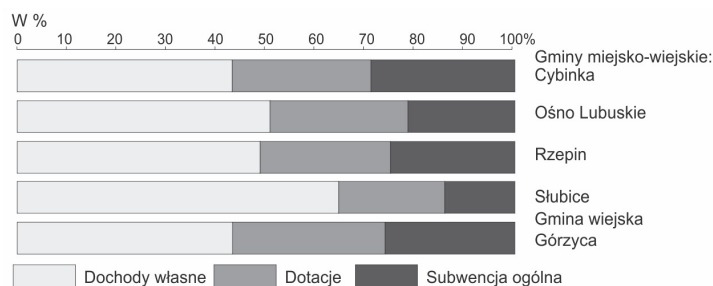
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT SŁUBICKI	869	354	858	845	10
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejsko-wiejskie:					
Cybinka.....	3676	1588	3894	3264	574
Ośno Lubuskie.....	4734	2403	4472	4122	350
Rzepin	4164	2033	3986	3602	384
Słubice.....	4017	2593	3671	3214	458
Gmina wiejska					
Górzycza	4572	1980	4501	4214	286

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu słubickiego zbiorczo wyniosły 196,0 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 13,3%) i w 2014 r. (o 19,6%). Z kolei łączne wydatki gmin wzrosły do 186,8 mln zł (tj. odpowiednio o 12,3% i 14,2%).

Struktura dochodów gmin powiatu słubickiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu słubickiego średnio 54,3% stanowiły dochody własne. Dalsze 25,1% zapewniały dotacje, a 20,6% – subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu słubickiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 4148 zł, w tym dochody własne 2254 zł.

W 2016 r. w gminach powiatu słubickiego odsetek dochodów własnych wyniósł od 43,2% w gminie Cybinka do 64,6% w gminie Słubice.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu słubickiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
		w tys. zł	w % ogółu dochodów
Gminy miejsko-wiejskie:			
Cybinka.....	793,6	36,1	0,1
Ośno Lubuskie.....	1196,4	-	-
Rzepin.....	696,9	966,9	2,3
Słubice.....	2879,9	630,4	0,8
Gmina wiejska			
Górzycza	949,4	-	-

W 2016 r. spośród gmin powiatu słubickiego największe wsparcie budżetu w postaci dochodów na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych zanotowano w gminie Rzepin, w której dochody te stanowiły 2,3% dochodów ogółem.

Z kolei w budżetach gmin: Górzycza i Ośno Lubuskie nie odnotowano dochodów na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych.

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu słubickiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 1,6 mln zł, co stanowiło 0,8% ogółu

dochodów gmin w powiecie. Było to o 74,9% mniej niż w 2015 r. i o 60,8% mniej niż w 2014 r.

W strukturze wydatków budżetów gmin w powiecie słubickim 89,0% stanowiły wydatki bieżące, a 10,8% wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie słubickim wyniosły 3953 zł, w tym wydatki bieżące 3517 zł, a inwestycyjne – 428 zł.

W 2016 r. średnio 31,0% wydatków gmin powiatu słubickiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków związanych z oświatą i wychowaniem zanotowano w gminie Rzepin (34,2%), a najniższy w gminie Ośno Lubuskie (24,1%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki te wyniosły od 1077 zł w gminie Ośno Lubuskie do 1364 zł w gminie Rzepin.

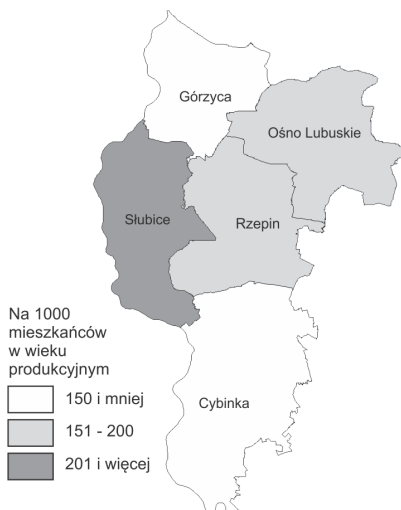
Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie słubickim zarejestrowanych było 5,7 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 5,1% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów wzrosła o 88 (o 1,6%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminach miejsko-wiejskich Słubice i Rzepin, odpowiednio 57,4% i 18,0% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Gmina miejsko-wiejska Słubice mieści się w grupie gmin o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – 251 podmioty (2. lokata wśród ogółu gmin w województwie).

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r. Stan w dniu 31 XII

Powiat słubicki znajduje się w grupie powiatów o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym (obok miast na prawach powiatu: Zielonej Góry i Gorzowa Wlkp.). W 2016 r. było to 187 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.

Powiat słubicki wyróżnia jeden z najwyższych, wśród powiatów województwa lubuskiego, odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność usługową – 78,8%. Podmioty z zakresu przemysłu i budownictwa stanowiły 16,8% ogółu podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – 4,4%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT SŁUBICKI 2015	5632	640	329	315	25	155	3750
2016	5655	669	343	318	25	168	3722
Gminy miejsko-wiejskie:							
Cybinka.....	473	43	15	23	4	19	358
Ośno Lubuskie.....	630	83	48	26	4	23	451
Rzepin.....	1017	124	56	51	5	27	651
Słubice.....	3248	391	211	210	10	81	2053
Gmina wiejska							
Górzycza.....	287	28	13	8	2	18	209

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminie miejsko-wiejskiej Słubice (61,5% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 669 stanowiły 11,8% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 343 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (51,3% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT STRZELECKO- -DREZDENECKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT	1248	8,9	50061	4,9	25400
STRZELECKO-DREZDENECKI	1248	8,9	49842	4,9	25291
Gminy miejsko-wiejskie:					
Dobiegniew	351	2,5	6673	0,7	3366
Drezdenko	400	2,9	17360	1,7	8796
Strzelce Krajeńskie	319	2,3	17292	1,7	8852
Gminy wiejskie:					
Stare Kurowo	78	0,6	4130	0,4	2057
Zwierzyn	100	0,7	4387	0,4	2220

Powiat strzelecko-drezdenecki, 5. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 4,9% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie malała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 1,7% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu strzelecko-drezdeneckiego, do ponad 41,1 tys. osób w 2050 r.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest jednym z niższych w województwie (na poziomie 50,7%). W rezultacie relatywnie niski jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie strzelecko-drezdeneckim przypadają 103 kobiety.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

W okresie 2015-2016 r. niemal wszystkie gminy w powiecie zanotowały spadek przyrostu naturalnego, największy był w gminie Strzelce Krajeńskie (z poziomu 2,2 do 0,1 osoby na 1000 ludności). Przy czym była to jedyna gmina, która wykazała dodatni przyrost naturalny.

Najniższy przyrost naturalny od lat niezmiennie występuje w gminie Dobiegniew (w 2016 r. minus 4.0 osobv na 1000 ludności).

Powiat strzelecko-drezdenecki cechuje jeden z niższych wskaźników urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 47,2% i był o 0,1 p. proc. większy niż w 2014 r. oraz o 0,2 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie strzelecko-drezdeneckim jest nieco niższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 4,9 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,3 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,9 mniej niż w 2010 r. Korzystniejsz kształtuje się natomiast współczynnik rozwodów, który jest jednym z najniższych w województwie (w 2016 r. było to 1,5 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności spadła o 0,4, natomiast w relacji do 2010 r. nie zmieniła się.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

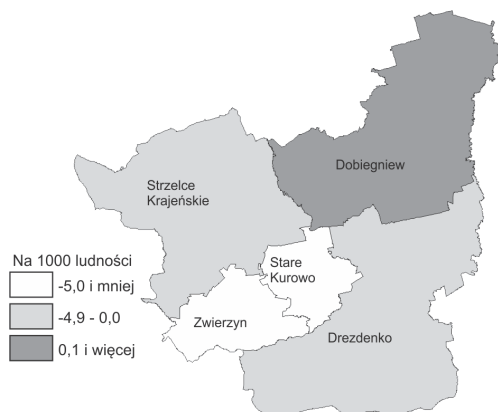
Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI	2015	9,8	9,8	0,0
	2016	9,6	10,7	-1,1
Gminy miejsko-wiejskie:				
Dobiegniew.....		9,6	13,6	-4,0
Drezdenko.....		10,1	10,8	-0,6
Strzelce Krajeńskie.....		9,4	9,3	0,1
Gminy wiejskie:				
Stare Kurowo.....		9,0	10,9	-1,9
Zwierzyn.....		8,9	11,8	-3,0

W powiecie strzelecko-drezdeneckim słabiej kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 1,1 pkt. niższy niż współczynnik zgonów. Jednocześnie liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była niższa niż w latach poprzednich (o 0,4 urodzenia w stosunku do 2014 r. i o 2,3 w relacji do 2010 r.). W powiecie odnotowano także jeden z najwyższych współczynników zgonów w województwie

(o 0,9 pkt. wyższy od jego średniej wartości w województwie). W rezultacie strzelecko-drezdenecki jest jednym z tych powiatów w województwie, które zanotowały ujemny przyrost naturalny.

W populacji powiatu strzelecko-drezdeneckiego 62,1% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadają 61 osób w wieku nieprodukcyjnym. Było to o około 1 osobę więcej niż średnio w województwie, co lokuje powiat strzelecko-drezdenecki wśród powiatów o wyższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Prognozuje się, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie strzelecko-drezdeneckim wzrośnie do 79.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W 2016 r. w gminie Zwierzyn zanotowano najmniejszy w powiecie udział ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 16,5% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Zwierzyn znajduje się w grupie gmin o relatywnie większym odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 64,1% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie gminę tę wyróżnia relatywnie niższy wskaźnik obciążenia demograficznego (55,9 wobec 60,2 średnio w województwie).

W powiecie strzelecko-drezdeneckim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Odnotowano jednak spadek przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 4,9 osoby na 1000 ludności w 2013 r., poprzez 4,3 w 2014 r. do 3,4 w 2016 r.

Spośród gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego najczęściej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Strzelce-Krajeńskie i Drezdenko. W 2016 r. było to odpowiednio 158 i 145 osób, tj. łącznie 67% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie strzelecko-drezdeneckim. W tych gminach notuje się także najczęściej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 226 i 204). Łącznie było to blisko 69% ogółu wymeldowań w powiecie.

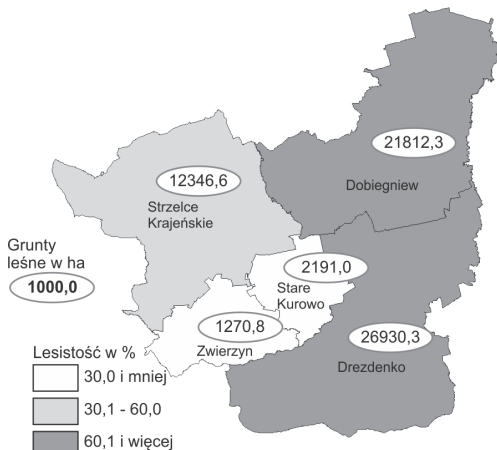
Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu strzelecko-drezdeneckiego zajmowały obszar 64551,0 ha stanowiąc 9,1% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 62717,4 ha porastały 50,3% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Drezdenko (65,2) i Dobiegiew (60,3), a najniższy w gminie Zwierzyn (12,3).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowały się gminy Dobiegiew (27,8%) i Drezdenko (23,9%), a najmniejszą gmina Stare Kurowo (5,4%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego wynosiła 90860,6 ha, co stanowiło 6,5% powierzchni geograficznej województwa i 72,8% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

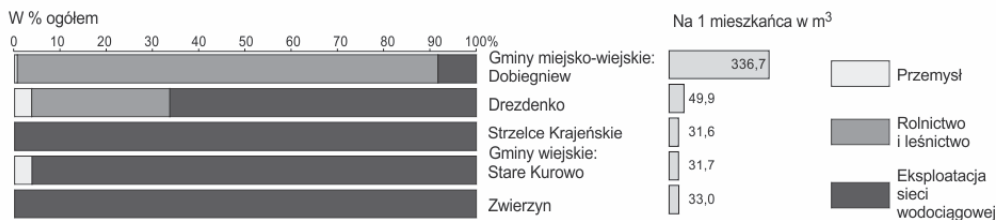
Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI 2015	90860,7	370,2	79950,5	292,1	69
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI 2016	90860,6	370,2	79950,4	292,1	69
Gminy miejsko-wiejskie:					
Dobiegiew.....	34664,1	28,0	29042,8	24,5	19
Drezdenko.....	29776,4	301,9	28177,0	113,5	35
Strzelce-Krajeńskie.....	12112,3	40,0	8549,0	28,3	15
Gminy wiejskie:					
Stare Kurowo.....	6738,0	-	6738,0	-	-
Zwierzyn.....	7569,8	0,4	7443,6	125,8	-

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Strzelecko-drezdenecki jest dziewiątym powiatem w województwie (za powiatami: krośnieńskim, żarskim, gorzowskim, miastami: Zielona Góra i Gorzów Wlkp. oraz powiatami: słubickim, międzyrzeckim i żagańskim) pod względem zużycia wody ogółem. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 78,9 m³, tj. o 5,6 m³ mniej niż średnio w województwie. Najwięcej – 58,6% zużytej wody – wykorzystano w rolnictwie i leśnictwie, 40,1% w gospodarstwach domowych, a 1,3% w przemyśle.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie (obszar wiejski gminy Dobiegiew – 96,1% ogółu zużytej wody). Wielkość zużycia wody w gminach Zwierzyn i Strzelce Krajeńskie jest zdeterminowana zużyciem wody w gospodarstwach domowych. W 2016 r. eksploatacja sieci wodociągowej stanowiła w tych gminach po 100,0% zużytej wody.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 988 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 7,4% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 59,9% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 61,2% ogółu mieszkańców powiatu wobec (60,5% w 2014 r.). Niski udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat strzelecko-drezdenecki na ostatniej lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI 2015	972	972	59,8	-	-	60,7
2016	988	988	59,9	-	-	61,2
Gminy miejsko-wiejskie:						
Dobiegniew.....	161	161	100,0	-	-	72,7
Drezdenko.....	396	396	100,0	-	-	62,2
Strzelce-Krajeńskie.....	390	390	-	-	-	71,5
Gminy wiejskie:						
Stare Kurowo.....	41	41	85,4	-	-	60,5

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 5,0 mln zł, tj. 100 zł w przeliczeniu na mieszkańca (8. lokata w województwie lubuskim). Większość poniesionych nakładów (98,9%) przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, a pozostałe 1,1% na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 0,2 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 4 zł. Środki w całości przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki własne (stanowiące 94,2% ogółu zainwestowanych środków), 3,8% pochodziło z budżetu centralnego, a 2,0% stanowiły kredyty i pożyczki krajowe.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI 2015	4583,3	3563,1
2016	4990,4	198,2
Gminy miejsko-wiejskie:		
Dobiegniew.....	20,8	80,8
Drezdenko.....	4383,0	20,0
Strzelce-Krajeńskie.....	115,0	-
Gminy wiejskie:		
Stare Kurowo.....	471,6	29,7
Zwierzyn.....	-	67,7

Rynek pracy

PRACUJĄCY

Pracujący w powiecie strzelecko-drezdeneckim w liczbie 8,5 tys. osób, stanowili 3,7% ogółu pracujących w województwie lubuskim.

Ich liczba wzrosła w porównaniu z 2014 r. o 5,8% (wobec wzrostu liczby pracujących w województwie w relacji do 2014 r. o 2,3%).

Spośród gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego, we wszystkich liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była mniejsza niż średnia w województwie (224). Najwięcej pracujących w relacji do liczby ludności zanotowano w gminie Drezdenko (191 na 1000 ludności) oraz Strzelce Krajeńskie (182), a najmniej w gminie Zwierzyn (92).

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT STRZELECKO- -DREZDENECKI 2015	8243	3,7	3698
2016	8546	3,7	3810
Gminy miejsko-wiejskie:			
Dobiegniew	1011	0,4	442
Drezdenko	3313	1,5	1511
Strzelce-Krajeńskie	3153	1,4	1464
Gminy wiejskie:			
Stare Kurowo	666	0,3	238
Zwierzyn	403	0,2	155

^a Patrz Uwagi ogólne.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 171 (tj. o 53 osoby mniej niż średnio w województwie). Strzelecko-drezdenecki mieści się w grupie powiatów o najniższej wartości tego wskaźnika obok powiatów: krośnieńskiego i zagańskiego.

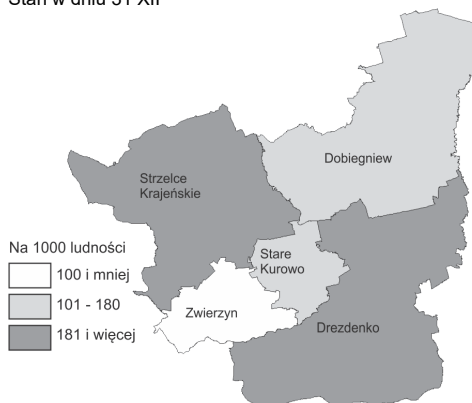
Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 44,6%, tj. o 5,8 p. proc. mniej niż średnio w województwie, jednak ich liczba wzrosła w stosunku do 2014 r. o 8,0%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn o 4,0%.

Blisko 39% ogółu pracujących w powiecie pracuje w gminie Drezdenko, a dalsze 37% - w gminie Strzelce Krajeńskie. We wszystkich gminach powiatu odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie był wyższy niż średnio w województwie i wyniósł od 46,3% w gminie Strzelce Krajeńskie i 46,4% w gminie Drezdenko do 65,2% w gminie Stare Kurowo.

W populacji pracujących w powiecie strzelecko-drezdeneckim relatywnie wysoki był udział pracujących w przemyśle i budownictwie (48,2% wobec 38,6% średnio w województwie). Większy niż przeciętnie w województwie był także udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (5,6% ogółu pracujących wobec 2,8% w województwie lubuskim). Mniejszy niż w pozostałych powiatach województwa był natomiast odsetek pracujących w sektorze usług, który wyniósł 46,2%. Spośród przedsiębiorstw usługowych najwięcej pracowników koncentrują jednostki prowadzące działalność w zakresie edukacji (10,3%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (9,8%), opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (7,3%) oraz administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (o 6,5%).

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie strzelecko-dreźnieckim w liczbie 2,6 tys. stanowili 8,1% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim. Ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 27,0%. Powiat był jednak drugim powiatem w województwie o najwyższej stopie bezrobocia, która w 2016 r. wyniosła 14,9% (wyższą stopę bezrobocia zanotowano w powiecie międzyrzeckim).

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 59,2% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 19,9%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 35,3%.

W porównaniu z 2014 r. w powiecie strzelecko-dreźnieckim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych o 34,5%, a ich udział w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie zmniejszył się o 6,1 p. proc. i wyniósł 52,9%. W porównaniu z 2014 r. w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych nieznacznie zwiększył się udział osób młodych, w wieku do 25 lat (o 0,2 p. proc. do 13,9%).

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

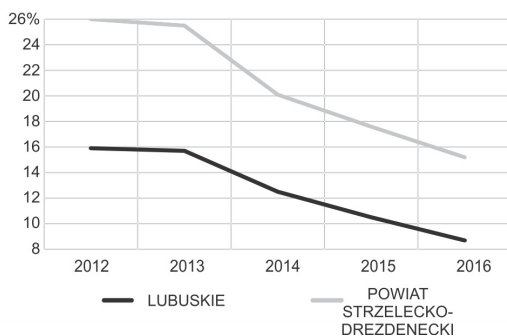
Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT STRZELECKO- 2015 -DREZDENECKI 2016	3104 2629	7,9 8,1	1702 1557
Gminy miejsko-wiejskie:			
Dobiegniew	526	1,6	287
Drezdenko	947	2,9	565
Strzelce-Krajeńskie	778	2,4	474
Gminy wiejskie:			
Stare Kurowo	221	0,7	132
Zwierzyn	157	0,5	99

We wszystkich gminach powiatu strzelecko-dreźnieckiego liczba zarejestrowanych bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest wyższa niż średnio w województwie (32 osób). Najwięcej bezrobotnych było w gminie Dobiegniew (79 na 1000 mieszkańców). W końcu 2016 r. była to gmina o największym natężeniu bezrobocia w województwie lubuskim. W grupie 10 gmin w województwie o największej liczbie bezrobotnych w relacji do liczby ludności znalazły się także gmina Drezdenko (55 bezrobotnych na 1000 mieszkańców) i Stare Kurowo (54).

Najmniejszą liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zanotowano w gminie Zwierzyn (36) i Strzelce Krajeńskie (45). W gminach tych liczba bezrobotnych znacząco zmniejszyła się w porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat, odpowiednio o 30 i 25 bezrobotnych na 1000 mieszkańców.

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

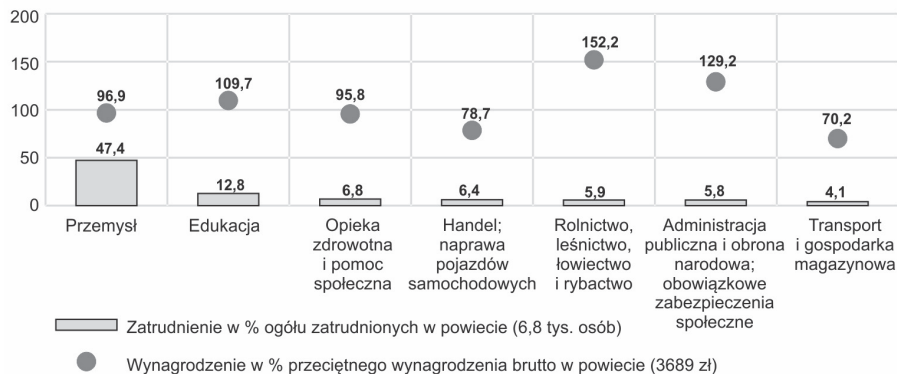

Powiat strzelecko-dreźniecki wyróżnia relatywnie niski odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 2,5%, wobec 3,2% średnio w województwie). Było to o 0,3 p. proc. mniej niż w 2014 r. W odróżnieniu od większości powiatów województwa lubuskiego, w powiecie strzelecko-dreźnieckim zmniejszył się odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej, który wyniósł 28,1% (tj. o 0,6 p. proc. mniej niż w 2014 r.).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie strzelecko-drezdeneckim kształtuje się na poziomie nieco niższym niż średnio w województwie. W 2016 r. wyniosło 3689 zł i było o 1,2% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). Notowany w 2016 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do lat poprzednich był mniej dynamiczny niż średnio w województwie. W stosunku do 2014 r. wyniósł 8,2%, a w relacji do 2015 r. – 3,8% (wobec odpowiednio 9,0% i 4,7% średnio w województwie).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

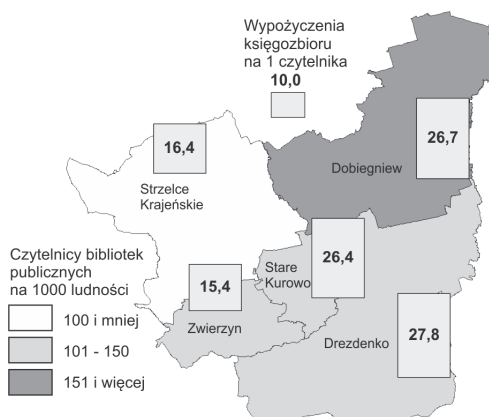
Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie strzelecko-drezdeneckim funkcjonowało 16 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 6,3% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, zmniejszyła się natomiast liczba woluminów księgozbioru o 4,0%, oraz liczba czytelników o 6,3%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Drezdenko – 28 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Zwierzyn – 15 woluminów.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT					
STRZELECKO- 2015	16	7	154,6	5881	134,9
-DREZDENECKI 2016	16	5	153,3	5606	130,0
DREZDENECKI					
Gminy miejsko-wiejskie:					
Dobiegniew	2	-	31,9	1113	29,7
Drezdenko.....	6	5	59,4	2018	56,0
Strzelce Krajeńskie.....	5	-	36,0	1589	26,0
Gminy wiejskie:					
Stare Kurowo.....	1	-	11,9	416	11,0
Zwierzyn.....	2	-	14,1	470	7,2

W stosunku do 2014 r. spadła również liczba wypożyczeń o 16,0%.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego instytucje zorganizowały łącznie 264 imprezy (3,9% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 41,8 tys. osób.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Strzelce Krajeńskie - 48,9% ogólnej liczby imprez w powiecie.

W gminie Drezdenko natomiast odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 471 osób.

W powiecie strzelecko-drezdeneckim funkcjonowało 45 zespołów artystycznych (9,8% zespołów artystycznych w województwie), w tym 8 zespołów wokalnych i chórów, 3 zespoły folklorystyczne oraz 13 zespołów muzyczno-instrumentalnych. Zespoły te skupiały łącznie 706 członków, tj. 10,3% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu strzelecko-drezdeneckiego funkcjonowało 21 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 7,3% wszystkich obiektów w województwie. Było to 6 obiektów hotelowych oraz 15 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 1591 miejsc noclegowych, tj. o 11,6% więcej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc

noclegowych 18,0% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 10,8% - w hotelach. Pozostałe 82,0% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe, w tym 8,4% - zespoły domków noclegowych. Miejsca całoroczne stanowiły 39,7% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT								
STRZELECKO- 2015	20	9	1557	628	28531	2144	119602	4962
-DREZDENECKI 2016	21	9	1591	632	33146	2450	131536	9020
Gminy miejsko-wiejskie:								
Dobiegńew.....	3	2	232	207	12245	1584	21570	3239
Drezdenko.....	11	3	932	306	12361	573	85391	5284
Strzelce Krajeńskie.....	7	4	427	119	8540	293	24575	497
Gminy wiejskie:								
Stare Kurowo.....	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwierzyn.....	-	-	-	-	-	-	-	-

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

W 2016 r. w powiecie strzelecko-drezdeneckim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 33,1 tys. turystów, tj. 5,5% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 2,4 tys. osób stanowili 7,4% turystów w powiecie i 1,7% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano wzrost liczby osób korzystających z noclegu - o 19,7% oraz wzrost liczby turystów zagranicznych - o 24,7%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Drezdenko (52,4% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz Strzelce Krajeńskie (33,3% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Drezdenko (średnio 6,9 dnia) a najkrótszy w gminie Dobiegńew (średnio 1,8 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 4,0 dnia.

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie strzelecko-drezdeneckim wzrosła o 20,6 tys., tj. o 18,6%. Zwiększyła się również liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 5,1 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 6,9%, tj. o 3,3 p. proc. więcej niż w 2014 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie strzelecko-drezdeneckim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 12,5 p. proc. wyższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie wiejskiej Zwierzyn (40,0% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 11,6% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu strzelecko-drezdeneckiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie strzelecko-drezdeneckim funkcjonowało 31 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 6,1% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek zmniejszyła się o 2, tj. o 6,1%.

Przedszkola stanowiły 32,3% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba przedszkoli wzrosła o 2, tj. o 25,0%. Średnio

na 1 przedszkole w powiecie strzelecko-drezdeneckim przypadało 105 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 1,5 tys. dzieci, tj. o 5,7% więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 72,5% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 1,1 p. proc. więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie strzelecko-drezdeneckim przypadało 47 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI 2015/2016	30	10	995	1249	931	27
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI 2016/2017	31	10	1047	1470	1066	301
Gminy miejsko-wiejskie:						
Dobiegniew	2	1	150	182	140	20
Drezdenko	14	1	331	550	331	92
Strzelce Krajeńskie	8	3	345	501	386	120
Gminy wiejskie:						
Stare Kurowo	3	1	100	118	90	40
Zwierzyn	4	4	121	119	119	29

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

Najwięcej szkół podstawowych zlokalizowanych było w gminie Drezdenko (45,5% ogólnej liczby szkół podstawowych w powiecie).

W roku szkolnym 2016/2017 w 22 szkołach znajdujących się w powiecie strzelecko-drezdeneckim uczyło się 3,1 tys. dzieci, tj. 5,1% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 4,0%, zmniejszyła się również liczba absolwentów szkół podstawowych o 11,9%. Na jedną szkołę w powiecie strzelecko-drezdeneckim przypadało średnio 141 uczniów.

Edukację młodzieży w powiecie strzelecko-drezdeneckim zapewniało także 8 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,4 tys. uczniów, tj. 5,2% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 8,5%. Zmniejszyła się również liczba absolwentów o 6,9%. Średnio na 1 gimnazjum w powiecie strzelecko-drezdeneckim przypadało 175 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja			
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI	2015/2016 2016/2017	22 22	3438 3108	482 446	8 8	1435 1396	483 432
Gminy miejsko-wiejskie:							
Dobiegiew.....		1	370	57	1	181	48
Drezdenko		10	1125	135	2	437	124
Strzelce Krajeńskie		6	1091	163	2	505	180
Gminy wiejskie:							
Stare Kurowo		2	251	45	1	136	37
Zwierzyn		3	271	46	2	137	43

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

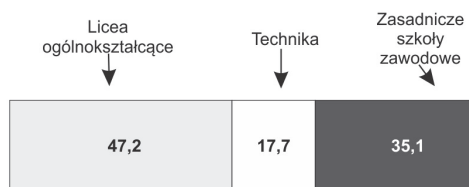
Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 88,9% i był o 1,9 p. proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wyniósł w powiecie strzelecko-drezdeneckim 84,7% i był o 4,3 p. proc. niższy niż ogółem w województwie.

Szkoły podstawowe w powiecie strzelecko-drezdeneckim zatrudniały łącznie 233 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 121.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie strzelecko-drezdeneckim pozostawało 10 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,1 tys. uczniów. Były to 4 zasadnicze szkoły zawodowe, 3 licea ogólnokształcące, 2 technika i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła ponad 510,5 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 40,9 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 92,9% (wobec 94,5% średnio w województwie). W 2016 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie strzelecko-drezdeneckim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 27,1 m³, tj. o 1,9% więcej niż w 2014 r.

Spośród gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych w 2016 r. zanotowano w gminie Zwierzyn (30,2 m³ na 1 mieszkańca). W większości gmin powiatu zużycie wody na 1 mieszkańca wzrosło w stosunku do 2014 r., najbardziej w gminie Dobiegniew (o 21,4% do 27,2 m³). Spadek zużycia wody na 1 mieszkańca wystąpił w gminie Drezdenko (o 10,9% do 25,4 m³).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²		
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI	2015 2016	513,7 510,5	41,2 40,9	92,7 92,9	229,6 236,9	18,4 19,0	54,8 55,3
Gminy miejsko-wiejskie:							
Dobiegniew		88,4	25,2	90,8	79,8	22,7	73,7
Drezdenko		106,1	26,5	87,2	69,3	17,3	55,0
Strzelce-Krajeńskie		105,7	33,1	97,7	76,0	23,8	68,9
Gminy wiejskie:							
Stare Kurowo		92,9	119,8	93,9	11,8	15,2	27,9
Zwierzyn		117,4	117,2	98,2	-	-	-

Największe zagęszczenie sieci gazowej w powiecie strzelecko-drezdeneckim występuje w gminie Stare Kurowo (26,0 km na 100 km² powierzchni). W pozostałych gminach powiatu wskaźnik ten kształtował się na poziomie od 10,1 km na 100 km² powierzchni w gminie Zwierzyn, do 21,0 km na 100 km² w gminie Strzelce Krajeńskie.

We wszystkich gminach powiatu długość sieci gazowej wzrosła w stosunku do 2014 r., najbardziej w gminie Zwierzyn (o 80,4%) i Strzelce Krajeńskie (o 45,0%).

Najwyższy odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej zanotowano w gminach Drezdenko (57,2%) i Strzelce Krajeńskie (14,9%).

Jedyną gminą powiatu, w której nie występuje sieć gazowa jest gmina Dobiegniew.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie strzelecko-drezdeneckim wzrosła w porównaniu z 2014 r. o 11,3% do 236,9 km. Na 100 km² przypadało 19,0 km sieci kanalizacyjnej. Było to o 12,2 km na 100 km² mniej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 55,3% ludności powiatu strzelecko-drezdeneckiego (wobec 73,5% średnio w województwie).

Powiat strzelecko-drezdenecki wyróżnia najmniejsze zagęszczenie sieci gazowej wśród powiatów województwa lubuskiego. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 165,6 km, tj. 13,3 km w przeliczeniu na 100 km² (wobec 11,0 km w 2014 r. i 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie wyniósł 25,4% (wobec 51,9% średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu zwiększyła się o 2,0% do 4,3 tys.). Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 787,8 m³, tj. o 13,5% więcej niż średnio w województwie.

W powiecie strzelecko-drezdeneckim w końcu 2016 r. było 18,8 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 1947 kWh, tj. o 0,4% mniej niż w 2014 r. i 2,0% mniej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii elektrycznej wyniosło 733 kWh (wobec 668 kWh w 2014 r. i 730 kWh średnio w województwie).

MIESZKANIA

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Z 249 mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2015-2016, większość oddano do użytkowania w gminach Drezdenko i Strzelce Krajeńskie (łącznie 76,7%).

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie strzelecko-drezdeneckim była większa niż w latach poprzednich: o 8,2% w porównaniu z 2014 r. i o 39,4% w stosunku do 2015 r. Było to 145 mieszkań (tj. 4,0% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 106 mieszkań w budownictwie indywidualnym (tj. 5,9% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 90,8 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 2,9 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 592 mieszkania, tj. o 16,4% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie strzelecko-dreźnieckim znajduje się 428,6 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 6,9% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada 34,3 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 673 wobec 616 w 2014 r.

Spośród gmin powiatu strzelecko-dreźnieckiego najwięcej km ścieżek rowerowych znajdowało się w gminach Zwierzyn i Strzelce Krajeńskie (po ponad 10 km).

W 2016 r. zwiększyła się liczba wypadków drogowych z 31 w 2014 r. i 37 w 2015 r. do 43, co stanowiło 6,3% ogółu wypadków drogowych w województwie. W przeliczeniu na 10 tys. ludności było to 8,6 wypadku tj. o 1,9 wypadku na 10 tys. ludności więcej niż średnio w województwie.

W wypadkach drogowych w powiecie strzelecko-dreźnieckim odnotowano 3 ofiary śmiertelne (wobec 4 w 2014 r. i 6 w 2015 r.) oraz 52 rannych (wobec 33 rannych w 2014 r. i 44 w 2015 r.).

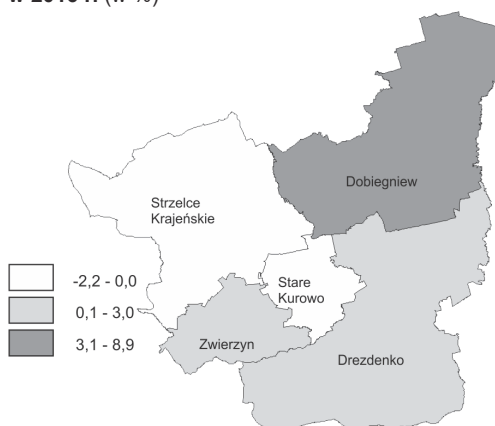
W 2016 r. w powiecie strzelecko-dreźnieckim znajdowało się 28,3 km ścieżek rowerowych (tj. 5,4% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² było to 2,3 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie). Mniejsza gęstość ścieżek rowerowych występuje w powiatach: żagańskim, międzyrzeckim i wschowskim.

Finanse publiczne

Rok budżetowy 2016 powiat strzelecko-drezdenecki zamknął nadwyżką dochodów nad wydatkami w wysokości odpowiadającej 3,3% ogółu dochodów, wobec nadwyżki w 2015 r. stanowiącej 1,3% dochodów budżetu.

Spośród gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego ujemną relację wyniku do dochodu zanotowano w gminach: Stare Kurowo (deficyt na poziomie stanowiącym 2,2% ogółu dochodów budżetu) oraz Strzelce Krajeńskie (deficyt odpowiadający 1,8% dochodów). W pozostałych gminach powiatu strzelecko-drezdeneckiego rok budżetowy zamknięto nadwyżką.

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w wysokości 44,3 mln zł były wyższe w porównaniu ze zrealizowanymi w 2015 r. (o 5,7%) i w 2014 r. (o 3,6%). Wydatki wzrosły w analogicznym okresie do 42,8 mln zł, tj. odpowiednio o 3,6% i o 6,2%. W rezultacie wynik budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego ukształtował się na poziomie 1,4 mln zł wobec 0,6 mln zł w 2015 r. i 2,4 mln zł w 2014 r.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu strzelecko-drezdeneckiego wyniosły 887 zł i były o 5,7% niższe od przeciętnych dochodów powiatów na 1 mieszkańca w województwie. Wydatki w wysokości 858 zł na 1 mieszkańca były o 5,8% niższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca w województwie.

W strukturze dochodów budżetu powiatu 47,5% stanowiły dochody z tytułu subwencji ogólnej (wobec 40,9% średnio w powiatach województwa). Dalsze 31,7% stanowiły dochody własne, a 20,9% - dotacje.

W 2016 r. dochody budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 217,1 tys. zł, co stanowiło 0,5% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były niższe niż w latach poprzednich: o 76,1% w stosunku do poprzedniego roku i o 86,2% w porównaniu z 2014 r.

W strukturze wydatków budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego 93,9% stanowiły wydatki bieżące, w tym 59,2% – wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Pozostałe 6,1% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 3,9% przed rokiem i 2,2% w 2014 r.). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 53 zł, tj. były o 65,6% wyższe niż w poprzednim roku, jednak o 11,7% niższe od średnich wydatków inwestycyjnych powiatów w województwie lubuskim na 1 mieszkańca.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

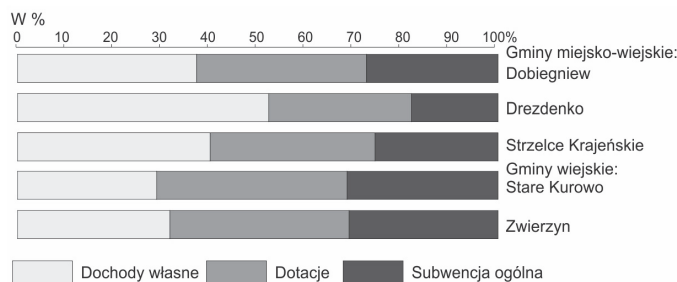
Wyszczególnienie	Dochody ogółm	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI	887	281	858	805	53
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejsko-wiejskie:					
Dobiegów	4274	1595	3895	3706	174
Drezdenko	4357	2281	4228	3764	465
Strzelce-Krajeńskie	3685	1479	3749	3215	534
Gminy wiejskie:					
Stare Kurowo	4342	1257	4437	3547	890
Zwierzyn	4181	1323	4163	3805	358

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego zbiorczo wyniosły 204,5 mln zł i były wyższe od notowanych w latach 2014 i 2015 odpowiednio o 19,9% i o 20,3%. Jednocześnie łączne wydatki gmin wzrosły do 201,2 mln zł (tj. o 18,8% w stosunku do 2014 r. i o 21,1% w porównaniu z 2015 r.).

W 2016 r. spośród gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego najwyższy odsetek dochodów własnych zanotowano w gminie Drezdenko (52,3% ogółu dochodów gminy) oraz Strzelce Krajeńskie (40,1%). Najmniejszy udział dochodów własnych w dochodach ogółem zanotowano w gminie Stare Kurowo (28,9%).

Struktura dochodów gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego średnio 42,5% stanowiły dochody własne. Dalsze 33,5% zapewniały dotacje, a 24,0% – subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 4096 zł, w tym dochody własne 1742 zł.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu strzelecko-drezdeneckiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów
Gminy miejsko-wiejskie:			
Dobiegów	985,2	1205,8	4,2
Drezdenko	2362,0	-	-
Strzelce-Krajeńskie	2309,1	131,7	0,2
Gminy wiejskie:			
Stare Kurowo	31,3	-	-
Zwierzyn	170,7	2,8	0,0

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 1,3 mln zł, co stanowiło 0,7% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 77,1% mniej niż w 2015 r. i o 82,1% mniej niż w 2014 r.

W 2016 r. spośród gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w największym stopniu wsparły budżet gminy Dobiegniew (stanowiły 4,2% ogółu dochodów gminy). Dochody z tej kategorii dochodowej uzyskały także gminy: Strzelce Krajeńskie i Zwierzyn.

Z kolei gminy Stare Kurowo i Drezdenko nie wykazały dochodów na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych.

Z ogółu wydatków budżetów gmin w powiecie strzelecko-drezdeneckim 88,1% stanowiły wydatki bieżące, a 11,8% wydatki inwestycyjne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie strzelecko-drezdeneckim wyniosły 4029 zł, w tym wydatki bieżące 3551 zł, a inwestycyjne – 476 zł.

W 2016 r. 29,3% wydatków gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków związanych z oświatą i wychowaniem notowano w gminie Zwierzyn (32,6%) i Strzelce Krajeńskie (30,4%), a najniższy w gminie stare Kurowo (26,2%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to od 1135 zł w gminie Dobiegniew do 1355 zł w gminie Zwierzyn.

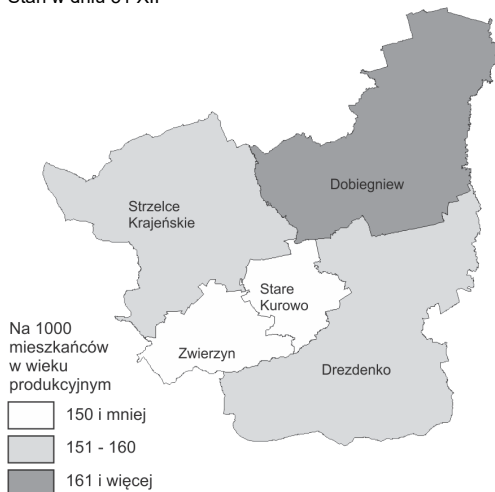
Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie strzelecko-drezdeneckim zarejestrowanych było 4,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 4,1% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów wzrosła o 38 (o 0,8%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejsko-wiejskiej Strzelce Krajeńskie – 36,3% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Powiat strzelecko-drezdenecki znajduje się w grupie powiatów o niskiej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. było to 149 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym, wobec 176 w województwie lubuskim.

Gmina miejsko-wiejska Dobiegniew jest w powiecie strzelecko-drezdeneckim gminą o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym (162 podmioty gospodarcze).

Powiat strzelecko-drezdenecki wyróżnia jeden z najwyższych, wśród powiatów województwa lubuskiego, odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem (na poziomie 6,2% wobec 3,0%

średnio w województwie). Podmioty związane z przemysłem i budownictwem stanowiły 20,3% ogółu podmiotów gospodarczych, a podmioty związane z sektorem usług – 73,5%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI 2015	4571	235	82	177	19	185	3455
2016	4602	245	83	180	18	190	3458
Gminy miejsko-wiejskie:							
Dobiegniew	675	32	13	16	1	28	499
Drezdenko	1661	75	19	66	8	48	1384
Strzelce Krajeńskie	1671	107	41	78	7	78	1119
Gminy wiejskie:							
Stare Kurowo	279	15	4	10	2	17	216
Zwierzyn	316	16	6	10	-	19	240

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminie miejsko-wiejskiej Strzelce Krajeńskie (49,4% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 245 stanowiły 5,3% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 83 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (33,9% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT SULECIŃSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

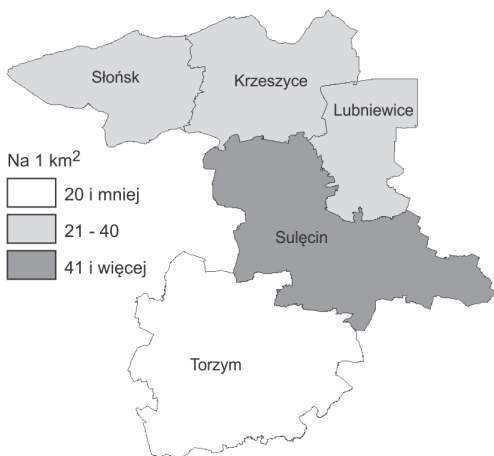
Wyszczególnienie		Powierzchnia		Ludność		
		w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT SULECIŃSKI	2015	1178	8,4	35596	3,5	17916
	2016	1178	8,4	35409	3,5	17813
Gminy miejsko-wiejskie:						
Lubniewice.....		130	0,9	3122	0,3	1566
Sulecin.....		320	2,3	15947	1,6	8096
Torzym.....		375	2,7	6817	0,7	3461
Gminy wiejskie:						
Krzeszyce.....		194	1,4	4726	0,5	2337
Słońsk.....		159	1,1	4797	0,5	2353

Powiat suleciński, 7. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 3,5% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie malała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 1,8% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu sulecińskiego, do ponad 29,2 tys. osób w 2050 r.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest najniższy w województwie (na poziomie 50,3%). W rezultacie najniższy jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie sulecińskim przypada 101 kobiet.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

W okresie 2015-2016 r. największy spadek przyrostu naturalnego zanotowano w gminie Krzeszyce (z poziomu 4,6 do minus 0,4 osoby na 1000 ludności). Natomiast w gminie Lubniewice poziom przyrostu naturalnego (w 2016 r. minus 5,1 osoby na 1000 ludności) był jednym z najniższych w województwie.

Powiat suleciński wyróżnia niski wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 41,7% i był podobny jak w 2014 r. oraz o 0,6 p. proc. większy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie sulecińskim jest wyższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 5,6 wobec 5,0 w województwie lubuskim).

Było to 0,8 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,6 mniej niż w 2010 r. Korzystnie kształtuje się także współczynnik rozwodów, który jest najniższy w województwie (w 2016 r. było to 1,4 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). Liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności nie zmieniła się w stosunku do 2014 i 2010 r.

Ruch naturalny ludności
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	na 1000 ludności		
POWIAT SULECIŃSKI 2015	8,8	10,8	-2,0
2016	10,2	11,3	-1,2
Gminy miejsko-wiejskie:			
Lubniewice.....	6,7	11,8	-5,1
Sulęcín.....	10,5	11,4	-0,9
Torzým.....	10,6	11,8	-1,2
Gminy wiejskie:			
Krzeszyce.....	9,7	10,1	-0,4
Słońsk.....	11,2	11,4	-0,2

W powiecie sulęcińskim słabiej kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był niższy niż współczynnik zgonów (o 1,2 pkt.). Mimo, że liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła w skali roku (o 1,4 urodzenia), pozostała na poziomie niższym niż liczba zgonów. Powiat sulęciński wyróżnia najwyższy (po powiecie żagańskim) w województwie współczynnik zgonów (o 1,5 pkt. wyższy od średniej wartości

w województwie). W rezultacie powiat sulęciński lokuje się w grupie powiatów o niskiej wartości współczynnika przyrostu naturalnego.

W populacji powiatu sulęcińskiego 63,4% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 58 osób w wieku nieprodukcyjnym. Były to o ponad 2 osoby mniej niż średnio w województwie, co lokuje powiat sulęciński w grupie powiatów o relatywnie niższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Prognozuje się jednak, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie sulęcińskim wzrośnie do 77.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W 2016 r. w gminie Słońsk zanotowano jeden z mniejszych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 15,5% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Słońsk jest jedną z gmin o relatywnie wysokim odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 65,1% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie gminę wyróżnia relatywnie niski wskaźnik obciążenia demograficznego (53,5 wobec 60,2 średnio w województwie).

W powiecie sulęcińskim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Istotny jest jednak ponowny wzrost przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 3,9 osoby na 1000 ludności w 2011 r., poprzez 1,7 w 2014 r. do 3,5 w 2016 r.

Spośród gmin powiatu sulęcińskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Sulęcín. W 2016 r. były to 222 osoby, tj. 52% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie sulęcińskim. W tej samej gminie notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. – 290). Było to blisko 53% ogółu wymeldowań w powiecie.

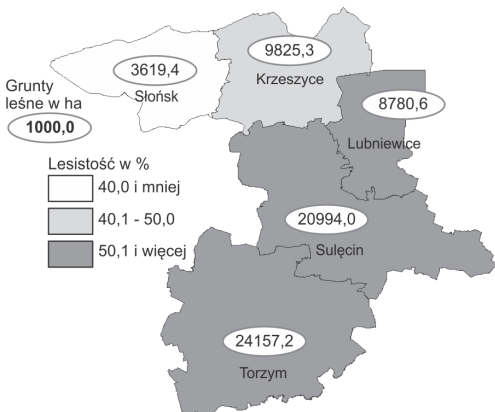
Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu sulecińskiego zajmowały obszar 67376,5 ha stanowiąc 9,5% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 65215,4 ha porastały 55,4% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Lubniewice (65,6), Sulęcín (63,4) i Torzym (62,2), a najniższy w gminie Słońsk (22,2).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowały się gminy Torzym (14,4%) i Sulęcín (12,7%), a najmniejszym gmina Krzeszyce (6,7%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu sulecińskiego wynosiła 60706,4 ha, co stanowiło 4,3% powierzchni geograficznej województwa i 51,5% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

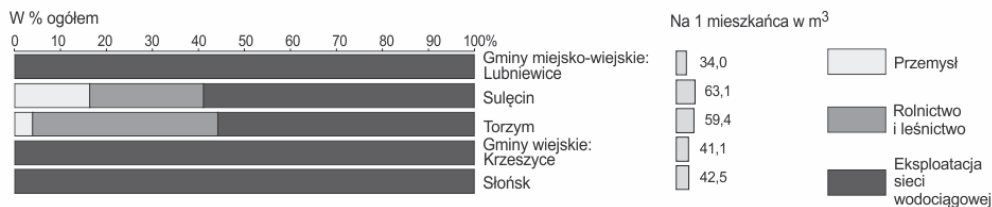
Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT SULECIŃSKI ... 2015	61725,1	477,9	46759,3	270,6	145
2016	60706,4	477,9	45740,6	270,6	148
Gminy miejsko-wiejskie:					
Lubniewice.....	7869,8	50,5	6566,5	13,2	14
Sulęcín.....	14960,7	115,9	12463,0	54,9	63
Torzym.....	16962,5	239,5	16520,8	202,2	51
Gminy wiejskie:					
Krzeszyce.....	7896,4	-	7896,4	-	16
Słońsk.....	13017,0	72,0	2294,0	0,3	4

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Suleciński jest czternastym powiatem w województwie (po powiecie wschowskim) pod względem zużycia wody ogółem. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 54,1 m³, tj. o 30,4 m³ mniej niż średnio w województwie. Najwięcej – 69,0% zużytej wody – wykorzystano eksploatując sieć wodociągową, 21,6% w rolnictwie i leśnictwie, a 9,4% na cele produkcyjne w przemyśle.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie (obszar wiejski gmin: Torzym i Sulęcín – odpowiednio: 53,3% i 43,3% ogółu zużytej wody). Wielkość zużycia wody w gminach: Lubniewice, Krzeszyce, Słońsk oraz w mieście Torzym jest zdeterminowana zużyciem wody w gospodarstwach domowych. W 2016 r. eksploatacja sieci wodociągowej stanowiła w tych gminach 100,0% zużytej wody.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 1211 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 16,9% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 100,0% ścieków (w 2014 r. – 89,5%). Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 75,3% ogółu mieszkańców powiatu. Wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat sulęciński na 6. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT SULECIŃSKI 2015	1151	1151	100,0	-	-	73,2
2016	1211	1211	100,0	-	-	75,3
Gminy miejsko-wiejskie:						
Lubniewice.....	118	118	100,0	-	-	88,6
Sulęcín.....	690	690	100,0	-	-	85,8
Torzym.....	195	195	100,0	-	-	66,1
Gminy wiejskie:						
Krzeszyce.....	79	79	100,0	-	-	34,6
Słońsk.....	129	129	100,0	-	-	84,8

NAKLADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 0,5 mln zł, tj. 13 zł w przeliczeniu na mieszkańca (13. lokata w województwie lubuskim). Poniesione środki w całości przeznaczone zostały na gospodarkę ściekową i ochronę wód.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 0,3 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 9 zł. Całość środków wykorzystano na inwestycje związane z ujęciami i doprowadzeniem wody.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki własne, które stanowiły 95,4% ogółu zainwestowanych środków, 4,6% środków pochodziło z budżetu gminy.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT SULECIŃSKI 2015	3108,4	422,5
2016	477,9	318,2
Gminy miejsko-wiejskie:		
Lubniewice	37,0	-
Sulęcín	336,0	301,0
Torzym	10,8	-
Gminy wiejskie:		
Krzeszyce.....	57,0	-
Słońsk	37,1	17,2

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W końcu 2016 r. pracujący w powiecie sulęcińskim w liczbie 6,3 tys. osób, stanowili 2,8% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba wzrosła w porównaniu z 2014 r. o 4,7% (wobec wzrostu w analogicznym okresie liczby pracujących w województwie o 2,3%)

Z ogółu pracujących w powiecie sulęcińskim 61,8% koncentrują pomioty zlokalizowane w gminie Sulęcín. W gminie tej na 1000 mieszkańców przypadają 244 pracujących.

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT SULECIŃSKI..... 2015	6127	2,8	3412
2016	6304	2,8	3625
Gminy miejsko-wiejskie:			
Lubniewice.....	260	0,1	178
Sulęcín.....	3897	1,7	2343
Torzym.....	1040	0,5	621
Gminy wiejskie:			
Krzeszyce.....	534	0,2	242
Stońsk.....	573	0,3	241

a Patrz Uwagi ogólne.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 178 (tj. o 46 osób mniej niż średnio w województwie). Sulęciński mieści się w grupie powiatów o najniższej wartości tego wskaźnika wraz z powiatem żagańskim, krośnieńskim i strzelecko-drezdeneckim.

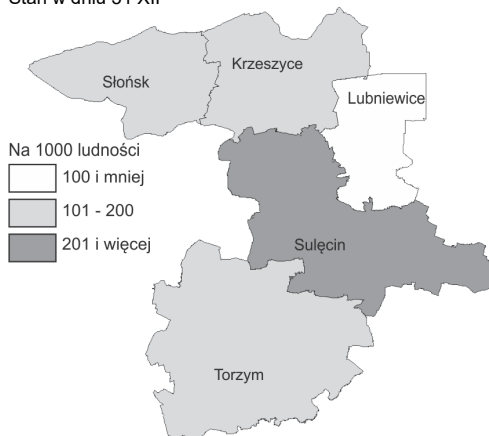
Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 57,5%, tj. o 7,1 p. proc. więcej niż średnio w województwie, a ich liczba wzrosła w stosunku do 2014 r.

o 8,8%, przy spadku liczby pracujących mężczyzn o 0,4%.

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Spośród gmin powiatu sulęcińskiego największy odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie notuje się w gminie Krzeszyce (56,7%) oraz Stońsk (45,7%). Z kolei w gminach Torzym i Lubniewice większość miejsc pracy zapewniały przedsiębiorstwa usługowe, które koncentrowały odpowiednio 84,5% i 71,2% ogółu pracujących w gminach.

Z ogółu pracujących w powiecie sulęcińskim 33,2% pracuje w przemyśle i budownictwie (wobec 38,6% średnio w województwie). Większy niż przeciętnie w województwie był natomiast udział pracujących w podmiotach prowadzących działalność usługową (61,7% wobec 58,7% średnio w województwie), w tym po 11,6% w jednostkach prowadzących działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych oraz w edukacji, 10,8% w podmiotach związanych z opieką zdrowotną i pomocą społeczną, a 9,0% w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych. Wyższy niż średnio w województwie był także odsetek pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (5,0% ogółu pracujących wobec 2,8% w województwie lubuskim).

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie sulęcińskim w liczbie 1,1 tys. osób, stanowili 3,4% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, przy czym ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 28,2%. Powiat mieści się jednak w grupie powiatów o wyższej niż średnio w województwie stopie bezrobocia, na poziomie 9,7%.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 48,2% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie

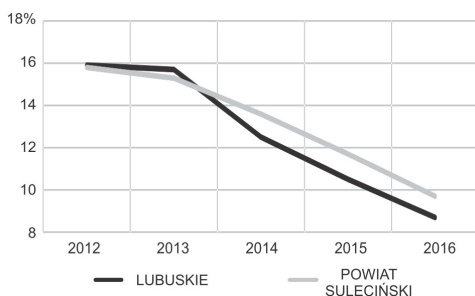
W gminach powiatu sulęcińskiego liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców kształtowała się na poziomie od 22 w gminie Stońsk, która była 7. gminą wiejską w województwie o najmniejszym natężeniu bezrobocia, do 41 – w gminie Torzym. Największy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w stosunku do 2014 r. wystąpił w gminie Lubniewice (o 18 bezrobotnych na 1000 mieszkańców), w gminie Sulęcín (o 14) i w gminie Krzeszyce (o 11).

zmniejszyła się o 27,7%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 28,6%.

W porównaniu z 2014 r. w powiecie sulęcińskim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 27,2%, wobec spadku średnio w województwie o 36,4%), jednak ich udział w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 0,6 p. proc. i wyniósł 47,3%. Korzystne zmiany obserwowano w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. o 2,9 p. proc. do 14,1% wobec 12,4% średnio w województwie.

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

W powiecie sulęcińskim notuje się wyższy niż średnio w województwie odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 3,7%, wobec 3,2% średnio w województwie). Było to jednak o 0,4 p. proc. mniej niż w 2014 r. Niekorzystne zmiany zachodzą natomiast w populacji osób w wieku 50 lat i więcej, których udział w ogóle bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 2,9 p. proc., tj. w większym stopniu niż średnio w województwie i wyniósł 33,5% (wobec 30,2% średnio w województwie lubuskim).

Bezrobotni zarejestrowani

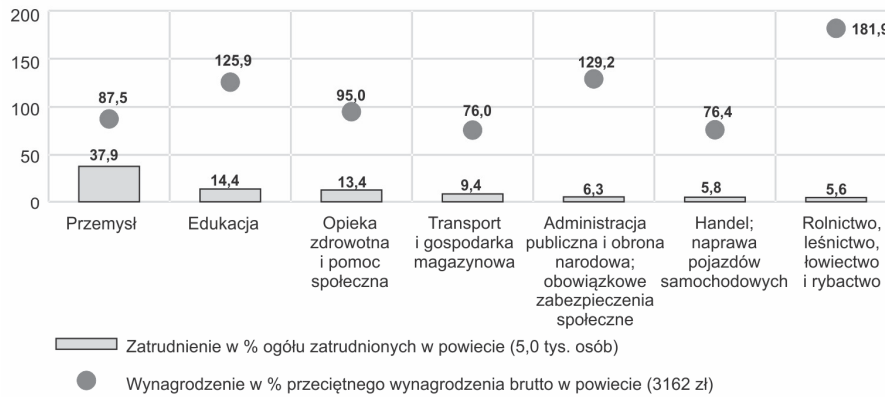
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT SULECIŃSKI..... 2015	1336	3,4	627
2016	1102	3,4	531
Gminy miejsko-wiejskie:			
Lubniewice.....	113	0,3	44
Sulęcín.....	477	1,5	230
Torzým.....	278	0,9	124
Gminy wiejskie:			
Krzeszyce.....	128	0,4	68
Stońsk.....	106	0,3	65

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie sulęcińskim jest niższe niż w pozostałych powiatach województwa lubuskiego. W 2016 r. wyniosło 3162 zł, co stanowiło 84,6% przeciętnego wynagrodzenia w województwie. Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w stosunku do 2014 r. wyniósł 8,1% (wobec 9,0% średnio w województwie), a w porównaniu z 2015 r. – 4,7% (podobnie jak średnio w województwie).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

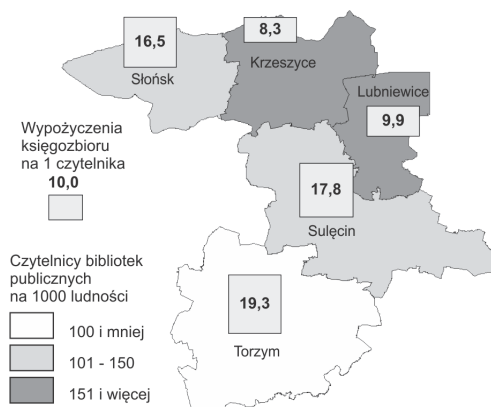
BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie sulęcińskim funkcjonowało 13 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 5,1% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, zmniejszyła się natomiast liczba woluminów księgozbioru o 7,9% zwiększyła natomiast liczba czytelników o 5,8%.

W stosunku do 2014 r. wzrosła również liczba wypożyczeń o 12,0%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Torzym – 19 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Krzeszyce – 8 woluminów.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	13	1	135,5	4407	65,0
SULĘCIŃSKI 2016	13	1	128,4	4347	65,2
Gminy miejsko-wiejskie:					
Lubniewice	1	-	10,0	485	4,8
Sulęcín	4	-	52,6	1877	33,4
Torzym	3	1	29,7	597	11,5
Gminy wiejskie:					
Krzeszyce	3	-	20,8	909	7,5
Słońsk	2	-	15,2	479	7,9

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu sulęcińskiego instytucje zorganizowały łącznie 270 imprez (3,9% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 27,6 tys. osób.

W powiecie sulęcińskim funkcjonowało 8 zespołów artystycznych (1,7% zespołów artystycznych w województwie), w tym 3 zespoły wokalne i chóry, 2 zespoły folklorystyczne oraz 1 zespół muzyczno-instrumentalny. Zespoły te skupiały łącznie 133 członków, tj. 1,9% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu sulęcińskiego funkcjonowało 28 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 9,7% wszystkich obiektów w województwie. Było to 12 obiektów hotelowych oraz 16 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 1631 miejsc noclegowych, tj. o 10,7% więcej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 51,6% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 9,9% - w hotelach. Pozostałe 48,4% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe. Miejsca całoroczne stanowiły 82,7% wszystkich miejsc noclegowych.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Torzym - 36,7% ogólnej liczby imprez w powiecie.
W gminie Krzeszyce natomiast odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 181 osób.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT 2015	26	22	1463	1264	61985	19353	105256	33205
SULECIŃSKI 2016	28	23	1631	1349	62291	20228	114835	33061
Gminy miejsko-wiejskie:								
Lubniewice.....	9	6	573	476	16115	2343	54846	11946
Sulecin.....	5	4	207	122	5995	1587	14997	4451
Torzym.....	9	8	694	594	37262	15747	40247	15877
Gminy wiejskie.....	5	5	157	157	2919	551	4745	787

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

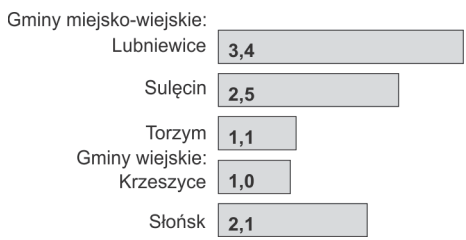
W 2016 r. w powiecie sulecińskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 62,3 tys. turystów, tj. 10,3% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 20,2 tys. osób stanowili 32,5% turystów w powiecie i 14,1% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano wzrost liczby osób korzystających z noclegu - o 3,1%, w tym turystów zagranicznych - o 10,2%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Torzym oraz Lubniewice (po 32,1% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie sulecińskim wzrosła o 20,0 tys., tj. o 21,1%. Zwiększyła się również liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 7,2 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 28,8%, tj. o 1,6 p. proc. więcej niż w 2014 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Lubniewice (średnio 3,4 dnia) a najkrótszy w gminie Krzeszyce (średnio 1,0 dzień), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 1,8 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie sulecińskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 4,5 p. proc. niższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminach Sulęcín i Torzym (po 30,0% ogółu) i oferowały one łącznie 67,8% wszystkich miejsc w przedszkolach w powiecie.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie sulęcińskim funkcjonowało 16 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 3,1% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek nie zmieniła się.

Przedszkola stanowiły 62,5% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 ich liczba nie zmieniła się. Średnio na 1 przedszkole w powiecie sulęcińskim przypadało 107 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 1,1 tys. dzieci, tj. o 0,8% mniej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 88,3% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 1,1 p. proc. mniej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie sulęcińskim przypadało 71 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT SULĘCIŃSKI 2015/2016	15	10	1047	1102	974	103
2016/2017	16	10	1070	1133	1000	263
Gminy miejsko-wiejskie:						
Lubniewice.....	1	1	95	94	94	23
Sulęcín.....	6	3	450	507	454	108
Torzym.....	4	3	275	227	202	61
Gminy wiejskie:						
Krzeszyce.....	3	2	125	146	125	38
Słońsk.....	2	1	125	159	125	33

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2016/2017 w 12 szkołach znajdujących się w powiecie sulęcińskim uczyło się 2,2 tys. dzieci, tj. 3,6% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 ich liczba w nieznacznym stopniu zwiększyła się. Zwiększyła się również liczba absolwentów o (2,9%). Na jedną szkołę w powiecie sulęcińskim przypadało średnio 186 uczniów.

Najwięcej szkół gimnazjalnych zlokalizowanych było w gminie Torzym (33,3%) ogólnej liczby szkół gimnazjalnych w powiecie).

Edukację młodzieży w powiecie sulęcińskim zapewniało także 6 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,0 tys. uczniów, tj. 3,6% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 2,5%.

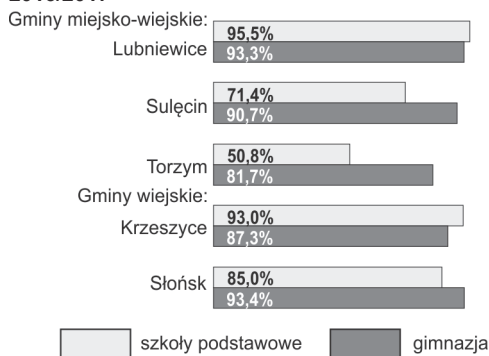
Zmniejszyła się również liczba absolwentów o (15,0%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie sulęcińskim przypadło 161 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT SULECIŃSKI 2015/2016	12	2376	335	6	978	322
2016/2017	12	2232	320	6	966	301
Gminy miejsko-wiejskie:						
Lubniewice.....	1	148	19	1	88	28
Sulęcín.....	4	1054	149	2	423	140
Torzým.....	4	444	54	1	165	54
Gminy wiejskie:						
Krzeszyce.....	2	305	43	1	144	34
Słońsk.....	1	281	55	1	146	45

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 91,1% i był o 0,3 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wyniósł w powiecie sulęcińskim 89,2% i był o 0,2 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie.

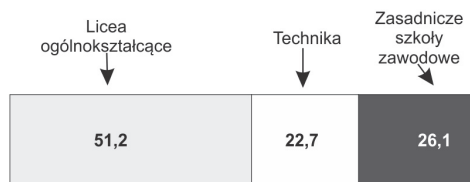
Szkoły podstawowe w powiecie sulęcińskim zatrudniały łącznie 166 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 86.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie sulęcińskim pozostawało 5 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 0,7 tys. uczniów. Była to 1 zasadnicza szkoła zawodowa, 2 licea ogólnokształcące, 1 technikum i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie sulęcińskim funkcjonowała również jedna szkoła policealna, w której kształciło się 16 osób.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016

a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła ponad 357,2 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 30,3 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 92,5% (wobec 92,4% w 2014 r. i 94,5% średnio w województwie). W 2016 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie sulęcińskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 31,3 m³, tj. o 3,6% więcej niż w 2014 r.

Spośród gmin powiatu sulęcińskiego największe zużycie wody w gospodarstwach domowych notuje się w gminie Krzeszyce (36,8 m³ na 1 mieszkańca) i Sulęcín (35,5 m³), a najmniejsze w gminie Torzym (20,5 m³).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT SULECIŃSKI..... 2015	358,1	30,4	92,4	183,1	15,5	65,9
2016	357,2	30,3	92,5	183,8	15,6	66,4
Gminy miejsko-wiejskie:						
Lubniewice.....	20,7	16,0	92,6	32,9	25,4	81,5
Sulęcín.....	98,4	30,7	95,3	72,2	22,6	78,8
Torzym.....	58,1	15,5	83,1	33,3	8,9	56,2
Gminy wiejskie:						
Krzeszyce.....	115,7	59,6	89,4	17,5	9,0	33,8
Słońsk.....	64,3	40,5	99,6	27,9	17,6	62,0

Największe zagęszczenie sieci gazowej w powiecie sulęcińskim występuje w gminie Sulęcín (28,4 km na 100 km² powierzchni). W pozostałych gminach powiatu wskaźnik ten kształtował się na poziomie od 4,6 km na 100 km² powierzchni w gminie Torzym do 20,1 km w gminie Lubniewice.

Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w gminie Sulęcín wyniósł 18,6%. Drugą gminą w powiecie ze względu na odsetek korzystających z sieci gazowej była gmina Lubniewice (18,1%). W pozostałych gminach wskaźnik ten nie przekroczył 6,5%.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie sulęcińskim wzrosła w stosunku do 2014 r. o 8,6% do 183,8 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni przypadła 15,6 km sieci kanalizacyjnej. Było to o 15,6 km na 100 km² mniej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 66,4% ludności powiatu sulęcińskiego (wobec 64,1% w 2014 r. i 73,5% średnio w województwie).

W końcu 2016 r. długość sieci gazowej w powiecie wyniosła 187,8 km, tj. w przeliczeniu na 100 km² – 15,9 km (wobec 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie sulęcińskim był najniższy w województwie, na poziomie 12,5% (wobec 9,0% w 2014 r. i 51,9% średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu zwiększyła się o 24,2% do 1,4 tys.).

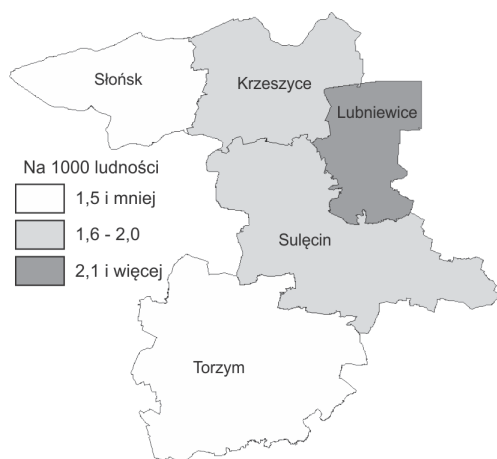
W powiecie sulęcińskim w końcu 2016 r. było 13,4 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej (o 6,1% więcej niż w 2014 r.). Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 1958 kWh, tj. o 2,3% więcej niż w 2014 r. Było to jednak o 1,5% mniej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca zużycie energii w powiecie wyniosło 738 kWh (wobec 675 kWh w 2014 r. i 730 kWh średnio w województwie).

MIESZKANIA

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie sulęcińskim była mniejsza niż w latach poprzednich: o 50,4% w stosunku do 2014 r. i o 35,1% w porównaniu z 2015 r. Były to 63 mieszkania (tj. 1,8% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 62 mieszkania w budownictwie indywidualnym (tj. 3,5% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 116,3 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Z 260 mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie sulęcińskim w latach 2015-2016, 48,8% było zlokalizowanych w gminie Sulęcín.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 1,8 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 320 mieszkań, tj. o 44,8% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie sulęcińskim znajduje się 358,9 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 5,8% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada 30,5 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni, tj. najmniej spośród powiatów województwa (wobec 44,4 km średnio w województwie).

W powiecie rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 630 wobec 580 w 2014 r. Liczba wypadków drogowych w powiecie, która w 2016 r. wyniosła 34, zmniejszyła się zarówno w stosunku do 2014 r. (o 10), jak i w porównaniu z 2015 r. (o 3).

W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba wypadków wyniosła 9,6, tj. o 2,9 wypadku na 10 tys. ludności więcej niż średnio w województwie. W wypadkach drogowych w powiecie sulęcińskim odnotowano 6 ofiar śmiertelnych (wobec 4 w 2014 r. i 7 w 2015 r.) oraz 46 rannych (wobec 47 rannych w 2014 r. i 41 w 2015 r.).

Większość ścieżek rowerowych w powiecie było zlokalizowanych w gminie Sulęcín (28 km, tj. 82,6% ogółu ścieżek w powiecie).

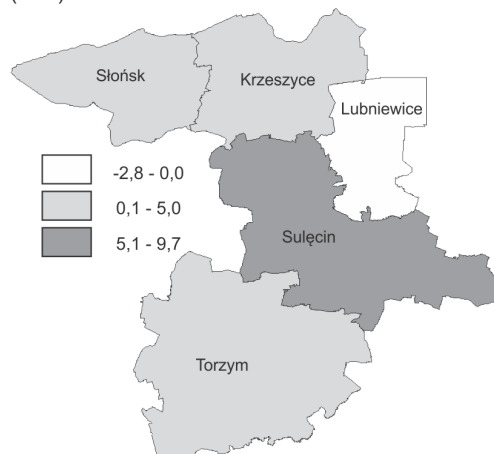
W 2016 r. w powiecie sulęcińskim znajdowało się 34,2 km ścieżek rowerowych (tj. 6,6% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² było to 2,9 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie).

Finanse publiczne

Rok budżetowy 2016 powiat suleciński zamknął nadwyżką stanowiącą 9,0% ogółu dochodów powiatu (wobec nadwyżki w 2015 r. odpowiadającej 0,4% ogółu zrealizowanych dochodów).

Spośród gmin powiatu sulecińskiego w większości zanotowano nadwyżkę budżetową, najwyższą w gminie Sulęcín (relacja wyniku do dochodów ogółem wyniosła 9,7%). Deficytem rok budżetowy 2016 zamknęła gmina Lubniewice (w wysokości odpowiadającej 2,8% ogółu dochodów).

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r.
(w %)

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu sulecińskiego w wysokości 37,3 mln zł były niższe niż w latach 2015 i 2014 odpowiednio o 1,2% i 12,1%. Wydatki zmniejszyły się do poziomu 33,9 mln zł, tj. o 9,8% w stosunku do 2015 r. i o 15,5% w porównaniu z 2014 r. Podobnie jak w poprzednich latach wynik budżetu powiatu sulecińskiego był dodatni i wyniósł 3,3 mln zł, wobec 0,2 mln zł w 2015 r. i 2,3 mln zł w 2014 r.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu sulecińskiego wyniosły 1051 zł i były o 11,7% wyższe od przeciętnych dochodów powiatów w województwie lubuskim na 1 mieszkańca. Wydatki natomiast w wysokości 956 zł na 1 mieszkańca były o 5,0% wyższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca.

Udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu wyniósł 43,5% i był drugim najwyższym w województwie (obok powiatu gorzowskiego), przy średnim udziale tej kategorii dochodowej w dochodach powiatów na poziomie 35,5%. Niższy niż średnio w powiatach był natomiast udział subwencji ogólnej w dochodach powiatu sulecińskiego (36,4% wobec 40,9% średnio w powiatach) oraz dotacji (20,2% wobec 23,6%).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu sulecińskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 0,9 mln zł, co stanowiło 2,5% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były niższe niż w latach poprzednich: o 39,3% w stosunku do 2015 r. i 88,2% w porównaniu z 2014 r.

W strukturze wydatków budżetu powiatu sulecińskiego 98,0% stanowiły wydatki bieżące, w tym 66,4% – wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Pozostałe 2,0% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 11,6% przed rokiem i 17,0% w 2014 r.). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 19 zł, tj. były o 84,4% niższe niż przed rokiem i o 68,3% niższe od średnich wydatków inwestycyjnych powiatów w województwie lubuskim na 1 mieszkańca.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

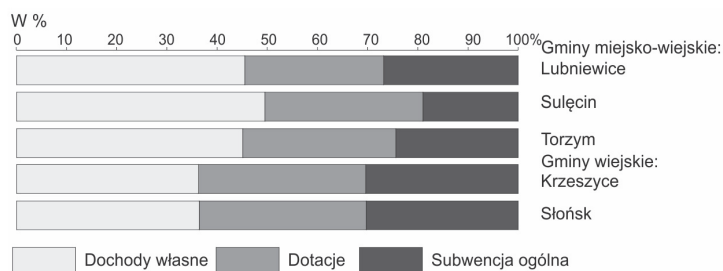
Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT SULĘCIŃSKI.....	1051	457	956	937	19
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejsko-wiejskie:					
Lubniewice.....	4046	1841	4159	3722	437
Sulęcín.....	3948	1954	3563	3302	243
Torzým.....	4160	1875	3955	3859	95
Gminy wiejskie:					
Krzeszyce.....	4003	1452	3907	3787	120
Słońsk.....	3940	1434	3887	3392	495

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu sulęcińskiego zbiorczo wyniosły 142,0 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 11,5%) i w 2014 r. (o 19,3%). Z kolei łączne wydatki gmin wzrosły do 134,1 mln zł (tj. o 15,9% w stosunku do 2015 r. i o 13,0% w porównaniu z 2014 r.).

Najwyższy odsetek dochodów własnych zanotowano w gminie Sulęcín (49,5%), Lubniewice (45,5%) i Torzým (45,1%).

Struktura dochodów gmin powiatu sulęcińskiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu sulęcińskiego średnio 44,8% stanowiły dochody własne. Dalsze 31,4% zapewniały dotacje, a 23,8% – subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu sulęcińskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 4004 zł (tj. o 3,2% więcej od przeciętnych dochodów gmin w województwie na 1 mieszkańca), w tym dochody własne 1792 zł (tj. o 1,7% mniej od średnich w gminach).

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu sulęcińskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 191,8 tys. zł, co stanowiło 0,1% ogółu dochodów gmin w powiecie.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu sulęcińskiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów
Gminy miejsko-wiejskie:			
Lubniewice.....	1545,3	134,8	1,1
Sulęcín.....	4867,9	24,5	0,0
Torzým.....	88,6	-	-
Gminy wiejskie:			
Krzyszycy.....	758,8	8,5	0,0
Słońsk.....	1312,2	23,9	0,1

na 1 mieszkańca. Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3524 zł, a inwestycyjne – 248 zł.

W wartościach bezwzględnych było to o 97,8% mniej niż w 2015 r. i o 96,4% mniej niż w 2014 r.

W strukturze w wydatków budżetów gmin w powiecie sulęcińskim średnio 93,2% stanowiły wydatki bieżące, a 6,6% wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie sulęcińskim wyniosły 3781 zł, tj. o 1,0% więcej w porównaniu ze średnimi wydatkami gmin w województwie lubuskim

W 2016 r. średnio 32,4% wydatków gmin powiatu sulęcińskiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków związanych z oświatą i wychowaniem zanotowano w gminie Torzým (38,9%), a najniższy w gminie Lubniewice (28,6%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki te wyniosły od 1065 zł w gminie Sulęcín do 1537 zł w gminie Torzým.

W 2016 r. spośród gmin powiatu sulęcińskiego najwyższe wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca zanotowano w gminie Słońsk (495 zł) i Lubniewice (437 zł). Były one odpowiednio o 33,8% i 18,1% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych gmin w województwie lubuskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Najniższe wydatki inwestycyjne zrealizowano w gminie Torzým – 95 zł na 1 mieszkańca, tj. stanowiące 25,7% średnich wydatków inwestycyjnych gmin na 1 mieszkańca w województwie.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie sulęcińskim zarejestrowanych było 2,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 2,6% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów obniżyła się o 38 (o 1,3%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejsko-wiejskiej Sulęcín – 43,1% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Powiat sulęciński znajduje się w grupie powiatów o najniższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym (obok powiatu nowosolskiego). W 2016 r. było to 130 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym (przy 176 w województwie lubuskim).

Gmina wiejska Lubniewice jest w powiecie sulęcińskim gminą o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym (145 podmiotów gospodarczych).

W powiecie sulęcińskim w 2016 roku odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przemysłu i budownictwa kształtował się na poziomie 24,0% (wobec 21,2% średnio w województwie). Podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowiły 7,7% ogółu podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty prowadzące działalność usługową – 68,3%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT SULECIŃSKI							
2015	2597	216	92	127	19	122	2251
2016	2911	243	94	130	20	128	2167
Gminy miejsko-wiejskie:							
Lubniewice.....	291	34	13	10	1	18	190
Sulęcín.....	1256	91	40	66	9	55	930
Torzým.....	492	46	22	31	3	24	351
Gminy wiejskie:							
Krzeszyce.....	438	28	10	10	2	17	357
Stońsk.....	434	44	9	13	5	14	339

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminach miejsko-wiejskich Sulęcín i Torzým (odpowiednio 42,6% i 23,4% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 243 stanowiły 8,3% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 94 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (38,7% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT KROŚNIEŃSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT KROŚNIEŃSKI 2015	1391	9,9	55943	5,5	28486
..... 2016	1391	9,9	55759	5,5	28346
Gmina miejska					
Gubin	21	0,2	16773	1,6	8721
Gmina miejsko-wiejska					
Krosno Odrzańskie	212	1,5	18105	1,8	9287
Gminy wiejskie:					
Bobrowice	185	1,3	3219	0,3	1646
Bytnica	209	1,5	2514	0,2	1238
Dąbie	171	1,2	5025	0,5	2449
Gubin	379	2,7	7295	0,7	3615
Maszewo	214	1,5	2828	0,3	1390

Powiat krośnieński, 2. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 5,5% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie malała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 2,4% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu krośnieńskiego, do 42,9 tys. osób w 2050 r. – w porównaniu z rokiem bazowym 2013 oznacza to największy (o 24,3%) ubytek ludności wśród powiatów województwa lubuskiego (po powiecie żagańskim).

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu wynosi 50,8% i mniejszy jest od średniej wartości w województwie (51,3%). Współczynnik feminizacji wskazuje, że na 100 mężczyzn w powiecie krośnieńskim przypadają 103 kobiety.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Na 1 km²

W gminie Maszewo w 2016 r. zanotowano najniższy przyrost naturalny w województwie (na poziomie minus 11,8 osoby na 1000 ludności). Gminę wyróżnia znaczne pogorszenie wartości współczynnika przyrostu naturalnego w okresie 2015-2016 r. Znaczącą natomiast poprawę przyrostu naturalnego w tym czasie obserwowano jedynie w gminie Bobrowice (wzrost z minus 3,4 do 5,6 osoby na 1000 ludności).

W badanych latach w powiecie krośnieńskim nieco zmalał wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 50,9% i był o 0,1 p. proc. mniejszy niż w 2014 r. oraz o 0,2 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie krośnieńskim była nieco niższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 4,9 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,1 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 1,0 mniej niż w 2010 r. Współczynnik rozwodów był podobny do średniej wartości w województwie (w 2016 r. było to 1,9 rozwodów na 1000 ludności). W porównaniu z 2014 r., jak i z 2010 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności wzrosła o 0,2.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

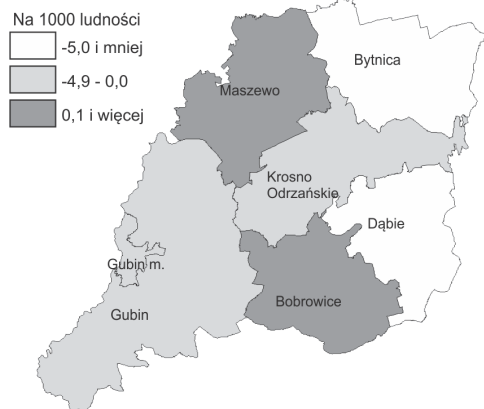
Wyszczególnienie	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	na 1000 ludności		
POWIAT KROŚNIEŃSKI... 2015	9,5	10,6	-1,1
2016	8,8	9,7	-0,9
Gmina miejska			
Gubin.....	8,5	9,6	-1,1
Gmina miejsko-wiejska			
Krosno Odrzańskie	9,3	9,5	-0,2
Gminy wiejskie:			
Bobrowice	12,1	6,5	5,6
Bytnica.....	7,5	11,0	-3,6
Dąbie.....	9,6	10,0	-0,4
Gubin.....	7,4	7,4	-
Maszewo	7,7	19,5	-11,8

W powiecie krośnieńskim mniej korzystnie niż w województwie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,8 pkt. niższy niż średnio w województwie. Liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu zmniejszyła się (o 0,7 urodzenia w stosunku do 2014 r. i o 1,7 w relacji do 2010 r.), podczas gdy liczba zgonów utrzymała się na relatywnie wysokim poziomie. W rezultacie krośnieński jest jednym z tych powiatów w województwie lubuskim, które zanotowały ujemny przyrost naturalny.

W 2016 r. w gminie Dąbie odnotowano najmniejszy w powiecie udział ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 15,4% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Dąbie znajduje się w grupie gmin o największym odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 65,7% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie gminę wyróżnia jeden z niższych wskaźników obciążenia demograficznego (52,2 wobec 60,2 średnio w województwie).

W populacji powiatu gorzowskiego 63,6% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 57 osób w wieku nieprodukcyjnym. Były to o 3 osoby mniej niż średnio w województwie, co lokuje powiat krośnieński w grupie powiatów o najniższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego (wraz z powiatem zielonogórskim, gorzowskim i słubickim). Prognozuje się jednak, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie krośnieńskim wzrośnie do 81.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W powiecie krośnieńskim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Odnotowano jednak spadek przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 5,2 osoby na 1000 ludności w 2014 r. do 2,9 w 2016 r.

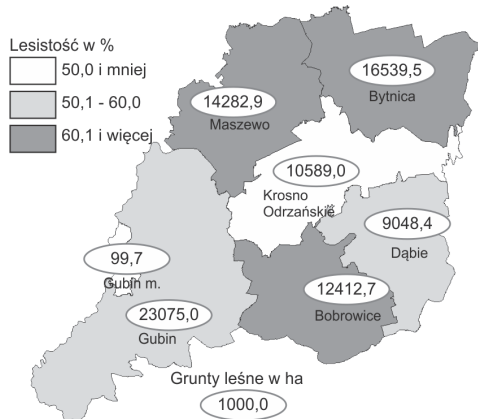
Spośród gmin powiatu krośnieńskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Krosno Odrzańskie i gminie miejskiej Gubin. W 2016 r. było to odpowiednio 256 i 140 osób, tj. łącznie 64% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie krośnieńskim. W tych gminach notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 320 i 184). Łącznie było to prawie 65% ogółu wymeldowań w powiecie.

Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu krośnieńskiego zajmowały obszar 86047,2 ha stanowiąc 12,1% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 83485,7 ha porastały 60,0% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r. Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Bytnica (76,6 – najbardziej zalesiona gmina w województwie lubuskim) i Bobrowice (65,1), a najniższy w mieście Gubin (4,7).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowały się gminy wiejskie Gubin (8,3%) i Bobrowice (4,8%), a najmniejszym miasto Gubin (0,2%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu krośnieńskiego wynosiła 36817,9 ha, co stanowiło 2,6% powierzchni geograficznej województwa i 26,5% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

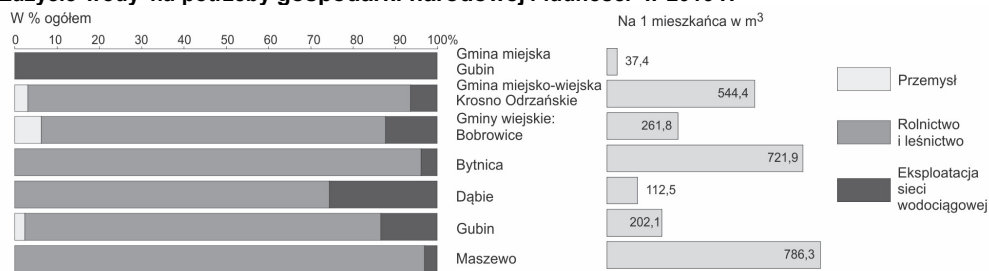
Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT KROŚNIEŃSKI 2015	37537,2	115,5	27623,6	852,3	91
..... 2016	36817,9	115,5	26919,6	836,9	92
Gmina miejska					
Gubin	317,2	99,8	200,2	17,2	24
Gmina miejsko-wiejska					
Krosno Odrzańskie	5063,3	-	4445,1	275,6	14
Gminy wiejskie:					
Bobrowice	6647,0	-	6360,9	286,1	2
Bytnica	3010,7	-	900,0	63,1	16
Dąbie	4129,6	-	4103,4	26,2	10
Gubin	11541,5	15,7	6710,0	133,9	14
Maszewo	6108,6	-	4200,0	34,8	12

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Krośnieński jest pierwszym powiatem w województwie pod względem zużycia wody. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 312,8 m³, tj. o 228,3 m³ więcej niż średnio w województwie. Najwięcej – 87,2% zużytej wody – wykorzystano do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie, 10,5% w wyniku eksploatacji sieci wodociągowej, a 2,3% na cele produkcyjne w przemyśle.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano w rolnictwie i leśnictwie (obszar wiejski gminy Krosno Odrzańskie – 98,0% i gmina Maszewo – 97,0% ogółu zużytej wody). Wielkość zużycia wody w miastach Gubin i Krosno Odrzańskie jest zdeterminowana zużyciem wody w gospodarstwach domowych. W 2016 r. eksploatacja sieci wodociągowej stanowiła w tych gminach odpowiednio 100,0% i 60,4%.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 1393 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił spadek o 1,9% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 11,1% ilości ścieków odprowadzonych. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 64,8% ogółu mieszkańców powiatu, (w 2014 r. 61,8%). Niski udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat krośnieński na 11. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT KROŚNIENSKI 2015	1395	1392	8,2	3	3	63,6
2016	1393	1393	11,1	-	-	64,8
Gmina miejska						
Gubin	755	755	-	-	-	96,6
Gmina miejsko-wiejska						
Krosno Odrzańskie	494	494	4,0	-	-	82,0
Gminy wiejskie:						
Bobrowice	54	54	100,0	-	-	53,4
Bytnica	47	47	100,0	-	-	63,3
Dąbie	23	23	100,0	-	-	20,3
Gubin	13	13	23,1	-	-	5,4
Maszewo	7	7	100,0	-	-	12,8

NAKLADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 0,4 mln zł, tj. 6 zł w przeliczeniu na mieszkańca (ostatnia lokata w województwie lubuskim). Całość poniesionych nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 0,8 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 15 zł (8. miejsce wśród powiatów województwa lubuskiego). Najwięcej (52,3%) środków finansowych przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody, 34,4% wydatków pochłonęły inwestycje na obwałowania przeciwpowodziowe, natomiast budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody to wydatki rzędu 13,3%. Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki z własne (stanowiące 76,2% ogółu zainwestowanych środków), 18,2% tworzyły środki pochodzące z budżetu gminy, a 5,6% stanowiły środki pozyskane z budżetu województwa.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT KROŚNIENSKI 2015	11950,2	11421,3
2016	361,5	812,6
Gmina miejska		
Gubin	43,7	-
Gmina miejsko-wiejska		
Krosno Odrzańskie	165,0	226,9
Gminy wiejskie:		
Bobrowice	60,3	102,7
Bytnica	26,9	-
Dąbie	-	165,0
Gubin	58,6	192,5
Maszewo	7,0	125,5

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W 2016 r. pracujący w powiecie krośnieńskim stanowili 3,6% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba (8,2 tys. osób) zmniejszyła się w porównaniu z 2014 r. o 0,6% (wobec wzrostu liczby pracujących w województwie średnio o 2,3%).

Liczba pracujących w powiecie krośnieńskim w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest jedną z niższych w województwie. W końcu 2016 r. wyniosła 147 (tj. o 77 osób mniej niż średnio w województwie). Niższą wartość tego wskaźnika notuje się jedynie w powiecie żagańskim (136).

Liczba pracujących na 1000 mieszkańców w gminach powiatu krośnieńskiego jest znacznie zróżnicowana, jednak we wszystkich gminach jest niższa od średniej wartości tego wskaźnika w województwie (224). Najwięcej pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców notuje się w gminie Krosno Odrzańskie (203) oraz w gminie miejskiej Gubin (152), a najmniej w gminach wiejskich: Maszewo (64), Dąbie (83) i Gubin (97).

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	8144	3,7	4082
KROŚNIEŃSKI	2016	8202	3,6	4095
Gmina miejska				
Gubin.....		2546	1,1	1335
Gmina miejsko-wiejska				
Krosno Odrzańskie.....		3676	1,6	1804
Gminy wiejskie:				
Bobrowice.....		405	0,2	176
Bytnica.....		274	0,1	138
Dąbie.....		416	0,2	243
Gubin.....		704	0,3	301
Maszewo.....		181	0,1	98

^a Patrz Uwagi ogólne.

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 49,9%, tj. o 0,5 p. proc. mniej niż średnio w województwie, a ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 0,9%, przy spadku liczby pracujących mężczyzn 0,2%.

Z ogółu pracujących w powiecie 32,0% pracuje w przemyśle i budownictwie (wobec 38,6% średnio w województwie).

Z ogółu pracujących w powiecie krośnieńskim, blisko 29% pracuje w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w gminie Krosno Odrzańskie. W gminie tej łącznie 32,4% miejsc pracy zapewniają przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlane. 63,9% ogółu pracujących zatrudniają przedsiębiorstwa usługowe, a 3,7% – związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.

Ponadto notuje się relatywnie wysoki odsetek pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (w 2016 r. było to 5,8% ogółu pracujących wobec 2,8% średnio w województwie lubuskim). Pozostałe 62,2% ogółu pracujących pracuje w przedsiębiorstwach usługowych, w tym po 14,8% w jednostkach związanych z handlem; naprawą pojazdów samochodowych i edukacją oraz 10,0% – w jednostkach z sekcji administracja publiczna; obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Na 1000 ludności

- 90 i mniej
- 91 - 140
- 141 i więcej

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie krośnieńskim (w liczbie 2,4 tys. osób) stanowili 7,5% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, przy czym ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 25,2%. W porównaniu ze stanem z przed 2 lat stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się z 18,6% do 14,3% w końcu 2016 r. Powiat mieści się jednak w grupie czterech powiatów o najwyższej w województwie stopie bezrobocia (wraz z powiatami żagańskim, strzelecko-drezdeneckim i międzyrzeckim).

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 56,2% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 22,6%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 28,3%.

W porównaniu z 2014 r. w powiecie krośnieńskim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 30,7%, tj. nieco mniej dynamicznie niż średnio w województwie (spadek o 36,4%). Korzystne zmiany obserwowano także w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. o 1,9 p. proc. do 14,2%.

Bezrobotni zarejestrowani

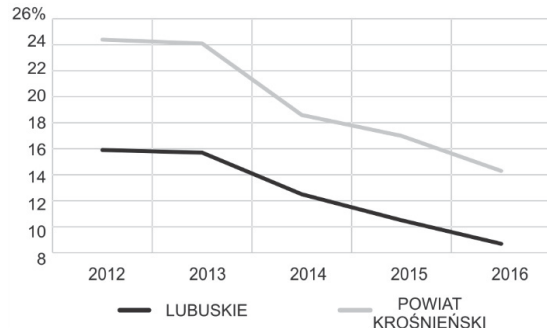
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	2933	7,5	1601
	2016	2430	7,5	1365
Gmina miejska				
	Gubin	883	2,7	474
Gmina miejsko-wiejska				
	Krosno Odrzańskie	532	1,6	303
Gminy wiejskie:				
	Bobrowice	108	0,3	66
	Bytnica	90	0,3	63
	Dąbie	213	0,7	116
	Gubin	496	1,5	281
	Maszewo	108	0,3	62

Spośród gmin powiatu krośnieńskiego najmniej bezrobotnych na 1000 ludności notuje się w gminie Krosno Odrzańskie (29), która jest 7. gminą miejsko-wiejską w województwie o najmniejszym natężeniu bezrobocia. Z kolei najwięcej bezrobotnych w relacji do liczby ludności występuje w gminach miejskiej i wiejskiej Gubin (odpowiednio 53 i 68). Tym samym w gminie miejskiej Gubin natężenie bezrobocia wyrażone liczbą bezrobotnych w relacji do liczby ludności było największe wśród gmin miejskich w województwie.

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

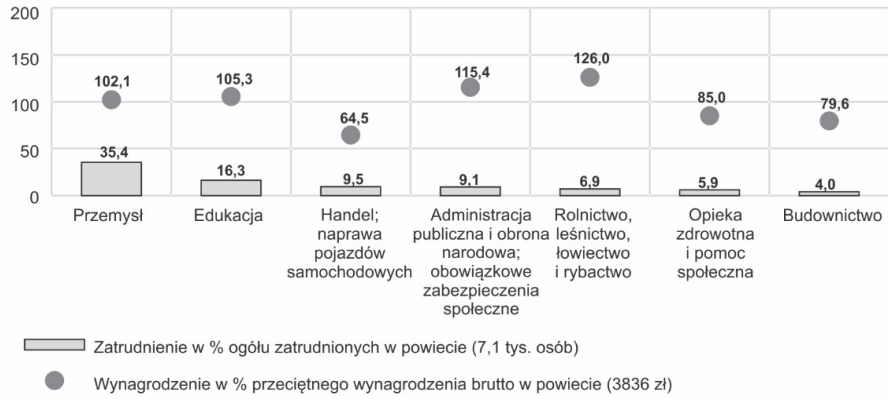

W powiecie krośnieńskim zmniejszył się odsetek bezrobotnych absolwentów, który wyniósł 3,1% (wobec 4,5% w 2014 r. i 3,2% średnio w województwie). Podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, niekorzystne zmiany zachodzą w populacji osób w wieku 50 lat i więcej, których udział w ogóle bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 1,4 p. proc. i wyniósł 29,4% (wobec 30,2% średnio w województwie lubuskim).

WYNAGRODZENIA

W 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie krośnieńskim wzrosło o 14,5% w porównaniu z 2014 r. i o 9,5% w stosunku do 2015 r., osiągając poziom 3836 zł, tj. o 2,7% wyższy od przeciętnego wynagrodzenia w województwie lubuskim. Notowany w powiecie krośnieńskim wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do lat poprzednich był bardziej dynamiczny niż w pozostałych powiatach województwa.

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

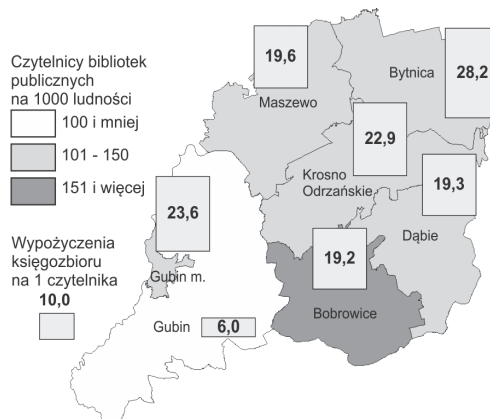
Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie krośnieńskim funkcjonowało 15 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 5,9% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, zmniejszyła się natomiast liczba woluminów księgozbioru o 0,7% oraz liczba czytelników o 12,8%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Bytnica – 28 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie wiejskiej Gubin – 6 woluminów.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

W stosunku do 2014 r. spadła również liczba wypożyczeń o 8,4%.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu krośnieńskiego instytucje zorganizowały łącznie 151 imprez (2,2% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 18,7 tys. osób.

W powiecie krośnieńskim funkcjonowało 20 zespołów artystycznych (4,4% zespołów artystycznych w województwie), w tym 4 zespoły wokalne i chóry oraz 4 zespoły muzyczno-instrumentalne. Zespoły te skupiały łącznie 222 członków, tj. 3,2% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	15	-	202,6	7431	159,6
KROŚNIEŃSKI 2016	15	-	202,6	6777	151,1
Gmina miejska					
Gubin	1	-	55,4	2106	49,7
Gmina miejsko-wiejska					
Krosno Odrzańskie	4	-	64,0	2687	61,6
Gminy wiejskie:					
Bobrowice	2	-	20,7	552	10,6
Bytnica	2	-	17,2	307	8,7
Dąbie	3	-	22,5	692	13,3
Gubin	1	-	7,0	92	0,5
Maszewo	2	-	15,8	341	6,7

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu krośnieńskiego funkcjonowało 17 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 5,9% wszystkich obiektów w województwie. Było to 5 obiektów hotelowych oraz 12 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowane

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Krosno Odrzańskie - 54,3% ogólnej liczby imprez w powiecie.
W gminie miejskiej Gubin odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 129 osób.

były łącznie 854 miejsca noclegowe, tj. o 4,8% mniej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 25,1% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 10,9% - w hotelach. Pozostałe 74,9% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe, w tym 24,1% - zespoły domków noclegowych. Miejsca całoroczne stanowiły 54,9% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT 2015	15	11	715	465	18434	1602	49759	7885
KROŚNIEŃSKI 2016	17	11	854	469	22888	1868	65219	10420
Gmina miejska i miejsko-wiejska.....	7	6	237	182	9931	758	21313	1123
Gminy wiejskie.....	10	5	617	287	12957	1110	43906	9297

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

W 2016 r. w powiecie krośnieńskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 22,9 tys. turystów, tj. 3,8% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 1,9 tys. osób stanowili 8,2% turystów w powiecie i 1,3% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano wzrost liczby osób korzystających z noclegu - o 42,2%, natomiast liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegu nie uległa zmianie.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminie miejskiej Gubin (29,4% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz w gminie wiejskiej Bobrowice (23,5% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie krośnieńskim wzrosła o 9,5 tys., tj. o 17,0%. Zmniejszyła się natomiast liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 0,6 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 16,0%, tj. o 3,7 p. proc. mniej niż w 2014 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie wiejskiej Gubin (średnio 4,3 dnia) a najkrótszy w gminie miejskiej Krosno Odrzańskie (średnio 1,7 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 2,8 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

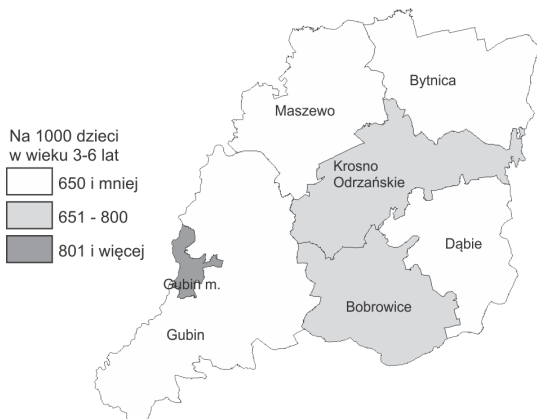

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie krośnieńskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 1,8 p. proc. wyższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w powiecie miasto Gorzów Wielkopolski (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie Krosno Odrzańskie (42,9% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 47,3% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu krośnieńskiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie krośnieńskim funkcjonowało 31 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 6,1% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek nie zmieniła się.

Przedszkola stanowiły 45,2% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 ich liczba nie uległa zmianie. Średnio na 1 przedszkole w powiecie krośnieńskim przypadało 78 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 1,6 tys. dzieci. Dzieci w przedszkolach stanowiły 66% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 4,5 p. proc. mniej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie krośnieńskim przypadało 53 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT 2015/2016	30	14	1065	1400	1029	28
KROŚNIEŃSKI 2016/2017	31	14	1093	1632	1078	269
Gmina miejska						
Gubin.....	7	3	333	513	338	86
Gmina miejsko-wiejska						
Krosno Odrzańskie.....	9	6	517	582	503	140
Gminy wiejskie:						
Bobrowice.....	2	2	81	79	79	20
Bytnica.....	1	1	75	71	71	20
Dąbie.....	5	1	50	138	50	-
Gubin.....	5	-	-	185	-	-
Maszewo.....	2	1	37	64	37	3

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

Najwięcej szkół podstawowych zlokalizowanych było w gminie Krosno Odrzańskie (26,9% ogólnej liczby szkół podstawowych w powiecie).

W roku szkolnym 2016/2017 w 26 szkołach znajdujących się w powiecie krośnieńskim uczyło się 3,2 tys. dzieci, tj. 5,3% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów nieznacznie się zmniejszyła, zmniejszyła się również liczba

absolwentów szkół podstawowych (o 9,9%). Na jedną szkołę w powiecie krośnieńskim przypadało średnio 124 uczniów.

Edukację młodzieży w powiecie krośnieńskim zapewniało także 13 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,3 tys. uczniów, tj. 5,0% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 14,3%. Zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 12,8%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie krośnieńskim przypadało 104 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT KROŚNIEŃSKI 2015/2016	26	3559	460	14	1442	537
POWIAT KROŚNIEŃSKI 2016/2017	26	3236	445	13	1346	496
Gmina miejska Gubin.....	4	957	137	3	397	136
Gmina miejsko-wiejska Krosno Odrzańskie.....	7	1100	142	3	409	169
Gminy wiejskie:						
Bobrowice.....	2	221	27	1	83	31
Bytnica.....	1	132	17	1	57	17
Dąbie.....	4	274	37	1	122	53
Gubin.....	5	349	58	3	201	64
Maszewo.....	3	203	27	1	77	26

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

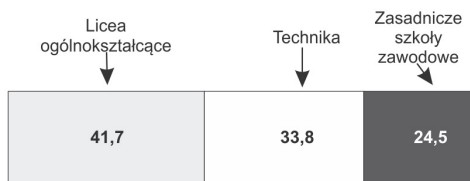
Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 90,2% i był o 0,6 p. proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie krośnieńskim 84,7% i był o 4,3 p. proc. niższy niż ogółem w województwie.

Szkoły podstawowe w powiecie krośnieńskim zatrudniały łącznie 266 nauczycieli w prze-liczeniu na pełne etaty, a gimnazja 137.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie krośnieńskim pozostawało 10 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,2 tys. uczniów. Były to 2 zasadnicze szkoły zawodowe, 3 licea ogólnokształcące, 3 technika i 2 szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

a łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej w powiecie krośnieńskim wyniosła 554,0 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 39,8 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

Spośród gmin powiatu krośnieńskiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych notuje się w gminie miejskiej Gubin (29,7 m³ na 1 mieszkańca), w gminie Bobrowice (28,7 m³) i w gminie Krosno Odrzańskie (27,1 m³).

Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 92,0% (wobec 94,5% średnio w województwie). W 2016 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie krośnieńskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 27,0 m³, tj. o 1,1% mniej niż w 2014 r.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

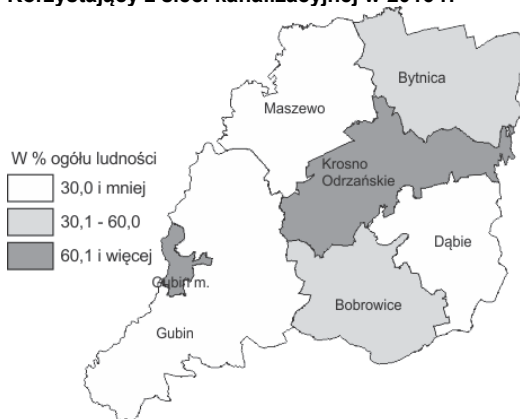
Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²		
POWIAT KROŚNIEŃSKI ...	2015 2016	551,8 554,0	39,7 39,8	91,9 92,0	224,4 225,2	16,1 16,2	59,4 60,3
Gmina miejska							
Gubin		84,0	406,2	98,8	68,8	332,7	90,9
Gmina miejsko-wiejska							
Krosno Odrzańskie		128,3	60,4	86,7	95,7	45,1	73,4
Gminy wiejskie:							
Bobrowice		60,5	32,7	97,7	12,2	6,6	52,3
Bytnica		33,2	15,9	95,5	27,8	13,3	47,5
Dąbie		64,4	37,7	89,2	6,0	3,5	19,8
Gubin		150,1	39,5	85,3	3,7	1,0	9,1
Maszewo		33,5	15,7	98,4	11,0	5,1	19,3

Łącznie ponad 60% sieci gazowej w powiecie mieści się w gminach: miejskiej Gubin i Krosno Odrzańskie.

Na 100 km² przypada tu odpowiednio 330,8 km i 29,3 km sieci gazowej. W gminach tych odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej wyniósł odpowiednio: 13,0% i 92,5%. W pozostałych gminach powiatu wskaźnik ten nie przekracza 6,3%.

W dwóch gminach powiatu krośnieńskiego: Bobrowice i Bytnica nie występuje sieć gazowa.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

W 2016 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie krośnieńskim (225,2 km) była o 12,3% większa niż w 2014 r. Na 100 km² powierzchni powiatu przypadało 16,2 km sieci kanalizacyjnej (wobec 31,2 km na 100 km² średnio w województwie). Z sieci kanalizacyjnej korzystało 60,3% ludności powiatu krośnieńskiego (wobec 56,6% w 2014 r. i 73,5% średnio w województwie).

Powiat krośnieński jest drugim powiatem w województwie o najmniejszym zagęszczeniu sieci gazowej. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 215,9 km, tj. o 8,9% więcej niż w 2014 r. W przeliczeniu na 100 km² było to 15,5 km (wobec 14,3 km w 2014 r. i 30,7 km średnio w województwie). Relatywnie

niewielki był także odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie, który wyniósł 33,6% (wobec 51,9% średnio w województwie) i nie zmienił się znacząco w stosunku do 2014 r. (33,3%). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu zwiększyła się o 2,8% do 6,6 tys.). Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 799,7 m³, tj. o 9,6% więcej niż w 2014 r.

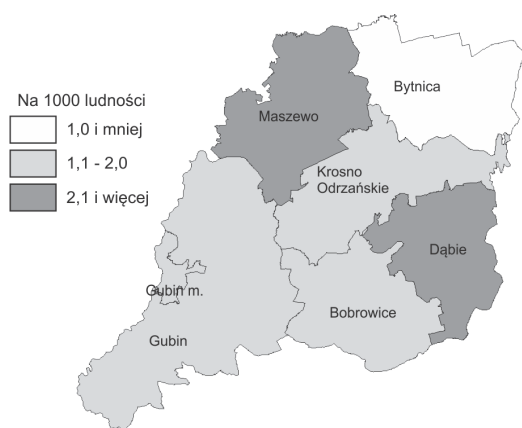
W powiecie krośnieńskim w końcu 2016 r. było 19,2 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej (tj. o 0,9% więcej niż w 2014 r.). Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 2136 kWh, tj. o 25,1% więcej niż w 2014 r. oraz o 7,5% więcej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii elektrycznej wyniosło 734 kWh (wobec 575 kWh w 2014 r. i 730 przeciętnie w województwie).

MIESZKANIA

W 2016 r. w powiecie krośnieńskim oddano do użytkowania 94 mieszkania (tj. 2,6% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), przy czym w 89,4% były to mieszkania w budownictwie indywidualnym. Liczba ta była mniejsza niż w 2015 r. (o 4,1%) i w 2014 r. (o 13,8%).

W latach 2015 i 2016 najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w gminie miejskiej Gubin i miejsko-wiejskiej Krosno Odrzańskie. W ciągu 2 lat było to łącznie 114 mieszkań, tj. 59,4% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w tym czasie w powiecie.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 127,1 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 1,7 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 341 mieszkań, tj. o 51,9% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie krośnieńskim znajduje się 453,2 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 7,3% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km²

powierzchni przypada 32,6 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 656 wobec 596 w 2014 r. W 2016 r. znacząco wzrosło natężenie wypadków drogowych w powiecie w stosunku do lat poprzednich. Liczba wypadków drogowych wyniosła 47 wobec 25 w 2015 r. i 32 w 2014 r. Było to 8,4 wypadku drogowego w przeliczeniu na 10 tys. ludności wobec 4,5 w 2015 r. i 5,7 w 2014 r. (przy średniej liczbie wypadków na 10 tys. ludności w województwie na poziomie 6,7).

W wypadkach drogowych w powiecie krośnieńskim odnotowano 3 ofiary śmiertelne (podobnie jak w 2014 r. i o 1 więcej niż w 2015 r.). W większym stopniu wzrosła liczba rannych: z 43 w 2014 r. i 32 w 2015 r. do 57 w 2016 r.

W 2016 r. w powiecie krośnieńskim znajdowało się, podobnie jak w 2014 r., 34,3 km ścieżek rowerowych (tj. 6,6% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 2,5 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie).

Większość ścieżek rowerowych w powiecie mieści się w gminie wiejskiej Gubin i miejsko-wiejskiej Krosno Odrzańskie (łącznie 78,5% ogółu ścieżek w powiecie).

Finanse publiczne

W 2016 r. zanotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami budżetu powiatu krośnieńskiego, która stanowiła 8,4% ogółu dochodów powiatu wobec nadwyżki w 2015 r. odpowiadającej 3,2% ogółu dochodów.

Wszystkie gminy powiatu krośnieńskiego 2016 r. zamknęły nadwyżką dochodów nad wydatkami.

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody powiatu krośnieńskiego w wysokości 58,0 mln zł wzrosły w stosunku do 2015 r. o 5,7% oraz w porównaniu z 2014 r. o 6,3%. Z kolei wydatki powiatu w kwocie 53,1 mln zł pozostały na poziomie z 2015 r., były jednak o 5,4% niższe niż w 2014 r. Wynik budżetu powiatu krośnieńskiego w 2016 r. wyniósł 4,9 mln zł (wobec 1,8 mln zł w 2015 r. i minus 1,7 mln zł w 2014 r.).

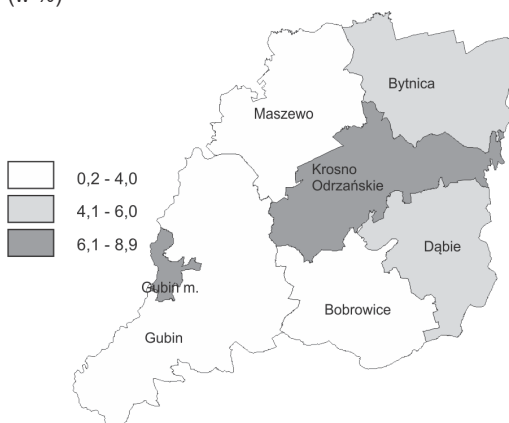
W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu krośnieńskiego wyniosły 1038 zł i były o 10,4% wyższe od przeciętnych dochodów powiatów na 1 mieszkańca w województwie. Wydatki natomiast, w wysokości 951 zł na 1 mieszkańca, były o 4,4% wyższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca w województwie.

Największy udział w ogóle dochodów powiatu krośnieńskiego miała subwencja ogólna (40,3% wobec 40,9% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Dalsze 29,8% ogółu dochodów stanowiły dotacje (wobec 23,6% średnio w województwie). Stosunkowo niewielki był natomiast udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu (na poziomie 29,9% wobec 35,5% średnio w powiatach w województwie lubuskim).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu krośnieńskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 2,3 mln zł, co stanowiło 4,0% ogółu dochodów powiatu i były wyższe niż w latach poprzednich: o 101,8% w porównaniu z poprzednim rokiem i o 174,4% w stosunku do 2014 r.

W strukturze wydatków budżetu powiatu krośnieńskiego 91,9% stanowiły wydatki bieżące, w tym 63,5% wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Dalsze 8,1% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 11,4% przed rokiem i 14,5% w 2014 r.). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 77 zł, tj. były o 28,7% niższe niż w 2015 r., jednak o 28,3% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na mieszkańca w powiatach województwa.

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

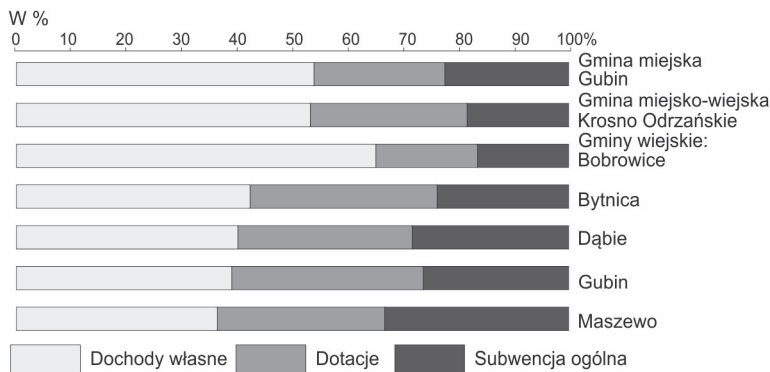
Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT KROŚNIEŃSKI...	1038	310	951	874	77
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gmina miejska					
Gubin	3683	1985	3355	3170	185
Gmina miejsko-wiejska					
Krosno Odrzańskie	3606	1918	3362	3012	350
Gminy wiejskie:					
Bobrowice	5041	3281	4962	4255	707
Bytnica	3791	1603	3562	3477	85
Dąbie	3587	1437	3418	3217	201
Gubin	3398	1324	3346	3211	135
Maszewo	3726	1355	3717	3461	256

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu krośnieńskiego zbiorczo wyniosły 206,5 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 13,7%) i w 2014 r. (o 13,2%). Jednocześnie łączne wydatki gmin wzrosły do 194,5 mln zł (tj. o 13,7% w stosunku do 2015 r. i o 4,7% w porównaniu z 2014 r.).

W 2016 r. spośród gmin powiatu krośnieńskiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminie Bobrowice (65,1%), w gminie miejskiej Gubin (53,9%) oraz w gminie Krosno Odrzańskie (53,2%). Najmniejszy udział dochodów własnych w dochodach ogółem wystąpił w gminach wiejskich: Maszewo (36,4%) i Gubin (39,0%).

Struktura dochodów gmin powiatu krośnieńskiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu krośnieńskiego średnio 50,1% stanowiły dochody własne. Dalsze 27,6% zapewniały dotacje, a 22,3% – subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu krośnieńskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3698 zł, w tym dochody własne 1853 zł.

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu krośnieńskiego na finansowanie i współfinansowanie progra-

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu krośnieńskiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów
Gmina miejska			
Gubin	1817,2	33,2	0,1
Gmina miejsko-wiejska			
Krosno Odrzańskie	1264,5	552,7	0,8
Gminy wiejskie:			
Bobrowice	726,7	-	-
Bytnica	982,5	-	-
Dąbie	1592,7	72,4	0,4
Gubin	412,4	-	-
Maszewo	246,1	-	-

mów i projektów unijnych wyniosły łącznie 658,3 tys. zł, co stanowiło 0,3% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to znacznie mniej niż w latach poprzednich (o 90,7% mniej niż w 2015 r. i o 92,7% mniej niż w 2014 r.).

W strukturze wydatków budżetów gmin powiatu krośnieńskiego średnio 92,5% stanowiły wydatki bieżące, a 7,5% wydatki inwestycyjne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie krośnieńskim wyniosły 3483 zł, w tym wydatki bieżące 3220 zł, a inwestycyjne – 263 zł.

W 2016 r. spośród gmin powiatu krośnieńskiego dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych zrealizowały 3 gminy, w tym najwyższe gmina Krosno Odrzańskie.

W gminie tej omawiane dochody były jednak o 56,3% niższe niż w poprzednim roku i o 67,5% niższe niż w 2014 r.

W 2016 r. średnio 33,7% wydatków gmin powiatu krośnieńskiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Najwyższy odsetek wydatków w tym dziale notowano w gminie miejskiej Gubin (39,7%) i Dąbie (34,3%), a najniższy w gminie wiejskiej Gubin (30,2%) i Krosno Odrzańskie (30,4%).

Wydatki w dziale oświata i wychowanie w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły od 1012 zł w gminie wiejskiej Gubin i 1021 zł w gminie Krosno Odrzańskie do 1586 zł w gminie Bobrowice.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie krośnieńskim zarejestrowanych było 5,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 5,0% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów nieznacznie wzrosła o 55 (o 1,0%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejskiej Gubin i gminie miejsko-wiejskiej Krosno Odrzańskie, odpowiednio 39,3% i 34,3% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym

- 100 i mniej
- 101 - 150
- 151 i więcej

rolnictwem i rybactwem stanowiły 4,8% ogółu podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty prowadzące działalność usługową – 74,1%.

Powiat krośnieński znajduje się w grupie powiatów o wysokiej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. były to 157 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.

W powiecie krośnieńskim w 2016 r. odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przemysłu i budownictwa ukształtował się na poziomie 21,1% (wobec 21,2% średnio w województwie). Podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem,

Gmina miejska Gubin mieści się w grupie gmin o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – 207 podmiotów (6. lokata wśród ogółu gmin w województwie).

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

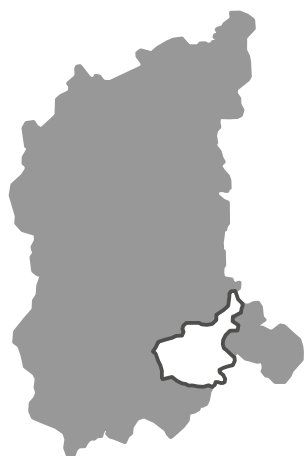
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT KROŚNIEŃSKI... 2015	5555	290	135	264	27	189	3909
POWIAT KROŚNIEŃSKI... 2016	5577	301	136	264	27	202	3900
Gmina miejska							
Gubin	2191	119	55	96	6	55	1457
Gmina miejsko-wiejska							
Krosno Odrzańskie	1911	72	27	94	13	59	1354
Gminy wiejskie:							
Bobrowice	233	34	16	7	1	15	151
Bytnica	149	12	6	4	-	13	100
Dąbie	403	26	16	23	4	21	300
Gubin	504	28	8	29	2	29	397
Maszewo	186	10	8	11	1	10	141

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminach: miejskiej Gubin i miejsko-wiejskiej Krosno Odrzańskie (odpowiednio 40,4% i 19,9% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 301 stanowiły 5,4% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 136 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (45,2% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT NOWOSOLSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

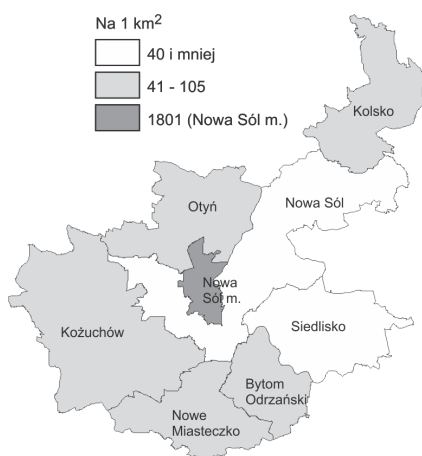
Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT NOWOSOLSKI 2015	771	5,5	87339	8,6	44829
..... 2016	771	5,5	87127	8,6	44712
Gmina miejska					
Nowa Sól	22	0,2	39258	3,9	20626
Gminy miejsko-wiejskie:					
Bytom Odrzański	52	0,4	5499	0,5	2753
Kozuchów	179	1,3	16085	1,6	8231
Nowe Miasteczko.....	77	0,6	5477	0,5	2770
Gminy wiejskie:					
Kolsko	81	0,6	3324	0,3	1631
Nowa Sól	176	1,3	6905	0,7	3485
Otyń	92	0,7	6911	0,7	3390
Siedlisko.....	92	0,7	3668	0,4	1826

Powiat nowosolski, 11. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 8,6% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie malała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 1,2% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu nowosolskiego, do prawie 73,1 tys. osób w 2050 r.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest jednym z wyższych w województwie (na poziomie 51,3%). W rezultacie relatywnie wysoki jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie nowosolskim przypada 105 kobiet.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie nowosolskim jest niższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 4,4 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,3 małżeństwa na 1000 ludności mniej niż w 2014 r. i o 1,5 mniej niż w 2010 r.

Lepiej kształtuje się natomiast współczynnik rozwodów, który jest niższy niż średnio w województwie (w 2016 r. było to 1,7 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie).

Największy spadek przyrostu naturalnego w okresie 2015-2016 r. zanotowano w gminie wiejskiej Nowa Sól (z poziomu 3,6 do minus 1,8 osoby na 1000 ludności) oraz w gminie Otyń (z poziomu 2,6 do minus 0,4 osoby na 1000 ludności).

Dodatni przyrost naturalny stale notuje się jedynie w gminie Siedlisko oraz Bytom Odrzański.

Powiat nowosolski wyróżnia najwyższy w województwie wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 64,3 % i był o 0,4 p. proc. mniejszy niż w 2014 r. oraz o 1,0 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

W 2016 r. w gminie Siedlisko zanotowano jeden z najmniejszych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 15,1% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie w gminie Siedlisko zanotowano największy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (na poziomie 21,8% wobec 18,1% przeciętnie w województwie). Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w gminie jest niższa od średniej wartości w województwie (odpowiednio 58,5 wobec 60,2).

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

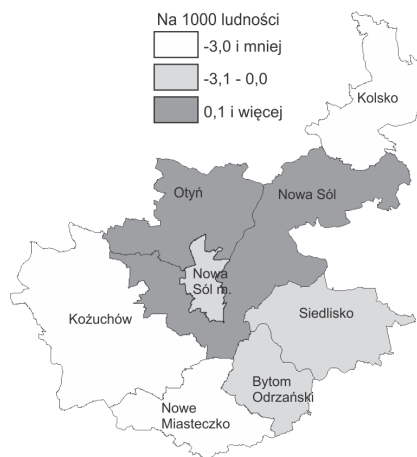
Wyszczególnienie	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	na 1000 ludności		
POWIAT NOWOSOLSKI .. 2015	9,1	10,2	-1,1
2016	8,9	10,1	-1,3
Gmina miejska			
Nowa Sól.....	8,3	9,8	-1,5
Gminy miejsko-wiejskie:			
Bytom Odrzański.....	9,1	8,8	0,4
Kożuchów	9,8	12,6	-2,8
Nowe Miasteczko.....	8,2	10,1	-1,8
Gminy wiejskie:			
Kolsko	10,2	9,3	0,9
Nowa Sól.....	8,9	10,7	-1,8
Otyń	8,7	9,1	-0,4
Siedlisko.....	10,5	6,7	3,9

W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności zmniejszyła się o 0,2, natomiast w relacji do 2010 r. zmalała o 0,1. W powiecie nowosolskim stabilniej kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,7 pkt. niższy niż średnio w województwie. Liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyraźnie obniżyła się (o 0,5 urodzenia w stosunku do 2014 r. i o 2,4 w relacji do 2010 r.). Natomiast poziom zgonów był wyższy niż średnio w województwie (o 0,3 pkt.). W rezultacie w powiecie nowosolskim odnotowano najniższy w województwie przyrost naturalny (po powiecie żagańskim).

W populacji powiatu nowosolskiego 61,4% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadły 63 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Były to o około 3 osoby więcej niż średnio w województwie, co lokuje powiat nowosolski wśród powiatów o najwyższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Prognozuje się, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie nowosolskim wzrośnie do 80.

Spośród gmin powiatu nowosolskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w mieście Nowa Sól i gminie Kożuchów. W 2016 r. było to odpowiednio 243 i 171 osób, tj. łącznie 50% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie nowosolskim. W tych gminach notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 354 i 233). Łącznie było to blisko 59% ogółu wymeldowań w powiecie.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

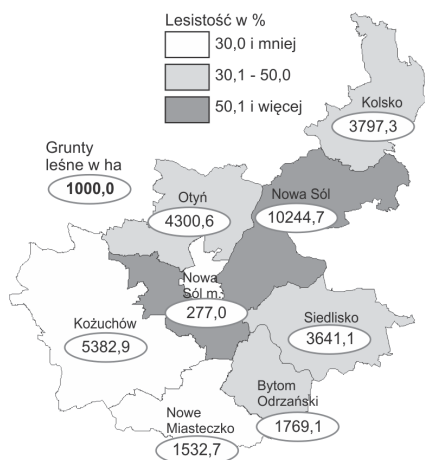

W powiecie nowosolskim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Przy czym odnotowano spadek przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 2,4 osoby na 1000 ludności w 2013 r., przez do 2,2 w 2014 r. do 2,0 w 2016 r.

Środowisko i ekologia

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu nowosolskiego zajmowały obszar 30945,4 ha stanowiąc 4,4% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 30149,6 ha porastały 39,1% powierzchni powiatu.

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach wiejskich Nowa Sól (56,6), Otyń (45,9) i Kolsko (45,7), a najniższy w mieście Bytom Odrzański (2,1).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowała się gmina wiejska Nowa Sól (7,8%), a najmniejszym gmina Siedlisko (0,5%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu nowosolskiego wynosiła 16494,7 ha, co stanowiło 1,2% powierzchni geograficznej województwa i 21,4% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT NOWOSOLSKI ... 2015	16648,1	123,9	16467,3	57,0	102
2016	16494,7	123,9	16313,9	57,0	102
Gmina miejska					
Nowa Sól	-	-	-	-	18
Gminy miejsko-wiejskie:					
Bytom Odrzański	2067,2	56,1	2011,0	-	18
Koźuchów	437,9	-	431,6	6,3	25
Nowe Miasteczko.....	667,3	-	667,3	-	3
Gminy wiejskie:					
Kolsko	4325,3	39,2	4275,2	10,8	6
Nowa Sól	6005,5	-	5993,7	11,8	15
Otyń.....	2611,6	28,5	2555,0	28,1	5
Siedlisko	380,0	-	380,0	-	12

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Nowosolski jest jedenastym powiatem w województwie (przed powiatami: świebodzińskim, wschowskim i sulęcińskim) pod względem zużycia wody ogółem. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 40,4 m³, tj. o 44,2 m³ mniej niż średnio w województwie. Najwięcej – 83,2% zużytej wody – wykorzystano eksploatując sieć wodociągową, 16,8% zużyto na cele produkcyjne w przemyśle.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano poprzez eksploatację sieci wodociągowej (miasto Nowa Sól – 73,6%, pozostałe 26,4% zużycia pochodziło z działalności produkcyjnej w przemyśle). Wielkość zużycia wody w większości gmin powiatu nowosolskiego w 100% zdeterminowana jest eksploatacją sieci wodociągowej.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 2171 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 7,1% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 12,1% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 71,5% ogółu mieszkańców powiatu (o 4,8 p. proc. więcej niż w 2014 r.). Stosunkowo wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat nowosolski na 8. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
	w dam ³		w dam ³			
POWIAT NOWOSOLSKI ... 2015	2084	2058	11,2	26	26	69,2
2016	2171	2145	12,1	26	26	71,5
Gmina miejska						
Nowa Sól	1509	1509	-	-	-	96,3
Gminy miejsko-wiejskie:						
Bytom Odrzański	130	130	100,0	-	-	84,1
Koźuchów	239	213	1,9	26	26	50,0
Nowe Miasteczko.....	86	86	100,0	-	-	58,6
Gminy wiejskie:						
Kolsko.....	22	22	100,0	-	-	29,0
Nowa Sól	79	79	-	-	-	54,9
Otyń	88	88	-	-	-	45,4
Siedlisko	18	18	100,0	-	-	20,5

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwale służące ochronie środowiska wydano 31,2 mln zł, tj. 359 zł w przeliczeniu na mieszkańca (3. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej – 49,4% poniesionych nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 31,6% na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu, 15,9% na gospodarkę odpadami oraz ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochronę wód podziemnych i powierzchniowych, 1,9% na ochronę przed promieniowaniem jonizującym, a pozostałe 1,2% na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 2,2 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 25 zł. Na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody przeznaczono 60,7% ogółu środków w powiecie, na ujęcia i doprowadzenia wody wydatkowano 26,0% ogółu środków, pozostałe środki (13,3%) wydano na realizację inwestycji związanych obwałowaniami przeciwpowodziowymi i stacjami pomp oraz z regulacją i zabudową rzek.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki z zagranicy (stanowiące 57,5% ogółu zainwestowanych środków), 19,0% tworzyły środki własne, 10,5% wynosiły kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe), 6,6% środków pochodziło z innych źródeł, 4,3% stanowiły fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje), a 2,1% pochodziło z budżetów: centralnego, województwa, powiatu i gminy.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT NOWOSOLSKI 2015	12376,3	6701,0
2016	31272,3	2182,5
Gmina miejska		
Nowa Sól	11459,8	238,9
Gminy miejsko-wiejskie:		
Bytom Odrzański.....	78,0	-
Kozuchów	5954,8	1585,0
Nowe Miasteczko.....	588,0	11,0
Gminy wiejskie:		
Kolsko	94,0	-
Nowa Sól	4927,9	284,6
Otyń.....	8120,8	63,0
Siedlisko	49,0	-

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W 2016 r. pracujący w powiecie nowosolskim w liczbie 15,8 tys. stanowili 6,9% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba wzrosła w porównaniu z 2014 r. bardziej dynamicznie niż średnio w województwie (o 4,2% wobec 2,3% średnio w województwie).

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 181 (tj. o 43 osoby mniej niż średnio w województwie). Nowosolski mieści się w grupie 5 powiatów o relatywnie niskiej wartości tego wskaźnika. Mniejszą liczbę pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców notuje się w powiatach: sulęcińskim, strzelecko-drezdeneckim, krośnieńskim i zagańskim.

Spośród gmin powiatu nowosolskiego zdecydowanie najwięcej pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców notuje się w gminie miejskiej Nowa Sól (281). W pozostałych gminach omawiany wskaźnik jest znacznie niższy od średniego w województwie (nie przekracza 150).

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT NOWOSOLSKI- 2015	15077	6,8	7436
2016	15796	6,9	7685
Gmina miejska			
Nowa Sól.....	11049	4,8	5369
Gminy miejsko-wiejskie:			
Bytom Odrzański.....	816	0,4	347
Koźuchów	1744	0,8	872
Nowe Miasteczko	501	0,2	297
Gminy wiejskie:			
Kolsko.....	236	0,1	154
Nowa Sól.....	729	0,3	244
Otyń.....	475	0,2	251
Siedlisko	246	0,1	151

^a Patrz Uwagi ogólne.

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 48,7%, tj. o 1,7 p. proc. mniej niż średnio w województwie, jednak ich liczba wzrosła w stosunku do 2014 r. o 6,8%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn 1,8%.

W powiecie nowosolskim notuje się stosunkowo wysoki odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie (w 2016 r. było to 47,9% ogółu pracujących w powiecie wobec 38,6% średnio w województwie). Mniejszy niż przeciętnie w województwie był natomiast udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (1,9% ogółu pracujących wobec 2,8% w województwie lubuskim) oraz w przedsiębiorstwach prowadzących działalność usługową, w których pracowało 50,2% ogółu pracujących (wobec 58,6% średnio w województwie). W grupie tej znajdują się m.in. pracujący w sekcjach: edukacja, których udział w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 11,3%, handel; naprawa pojazdów samochodowych (11,0%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (7,7%) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (7,2%).

Pracujący na 1000 ludności w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Blisko 70% pracujących w powiecie nowosolskim pracuje w gminie miejskiej Nowa Sól. Miejsc pracy dostarczają tu głównie przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlane (dla 48,6% ogółu pracujących w gminie). Dalsze 11,0% ogółu pracujących w powiecie koncentruje gmina miejsko-wiejska Koźuchów.

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie nowosolskim (w liczbie 4,0 tys. osób) stanowili 12,4% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, przy czym ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 33,1%. W rezultacie zanotowano najgłębszy wśród powiatów województwa lubuskiego spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w stosunku do 2014 r. (o 6,5 p. proc.) do poziomu 14,2%.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 59,2% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 27,0%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 27,0%.

W porównaniu z 2014 r. w powiecie nowosolskim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 37,5%, wobec spadku liczebności tej grupy bezrobotnych

We wszystkich gminach powiatu nowosolskiego liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 1000 ludności jest wyższa od przeciętnej w województwie (32). Najwięcej bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców notuje się w gminie Kożuchów (64) oraz w gminie Siedlisko (60), a najmniej w gminie miejsko-wiejskiej Bytom Odrzański (35) oraz w gminie miejskiej Nowa Sól (38).

Należy jednak podkreślić znaczny spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w stosunku do 2014 r. we wszystkich gminach powiatu, największy w gminie wiejskiej Nowa Sól (o 27 bezrobotnych na 1000 mieszkańców), w gminie Nowe Miasteczko (o 26 bezrobotnych) w gminach Kożuchów i Otyń (po 24 bezrobotnych) oraz w gminie Siedlisko (o 21).

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

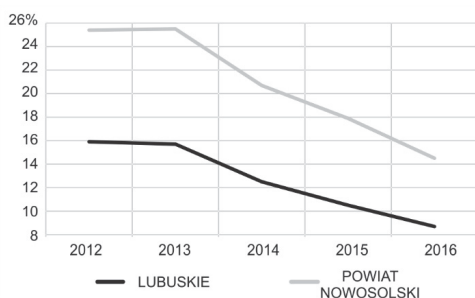
Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT NOWOSOLSKI 2015	5058	12,9	2864
2016	3998	12,4	2366
Gmina miejska			
Nowa Sól	1504	4,6	887
Gminy miejsko-wiejskie:			
Bytom Odrzański.....	193	0,6	132
Kożuchów	1022	3,2	560
Nowe Miasteczko.....	290	0,9	198
Gminy wiejskie:			
Kolsko	149	0,5	84
Nowa Sól	332	1	207
Otyń	288	0,9	155
Siedlisko	220	0,7	143

w województwie średnio o 36,4%. Ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wyniósł 56,5%, tj. o 4,1 p. proc. mniej niż w 2014 r., był jednak wyższy niż w pozostałych powiatach województwa lubuskiego. Korzystne zmiany obserwowano w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. do 11,3% (tj. o 3,0 p. proc.).

W powiecie nowosolskim notuje się nieco niższy niż średnio w województwie odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 3,1%, wobec 3,2% średnio w województwie). Było to o 0,5 p. proc. mniej niż w 2014 r. Niekorzystne zmiany zachodzą natomiast w populacji osób w wieku 50 lat i więcej, których udział w ogóle bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 1,7 p. proc. i wyniósł 29,4% (wobec 30,2% średnio w województwie lubuskim).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

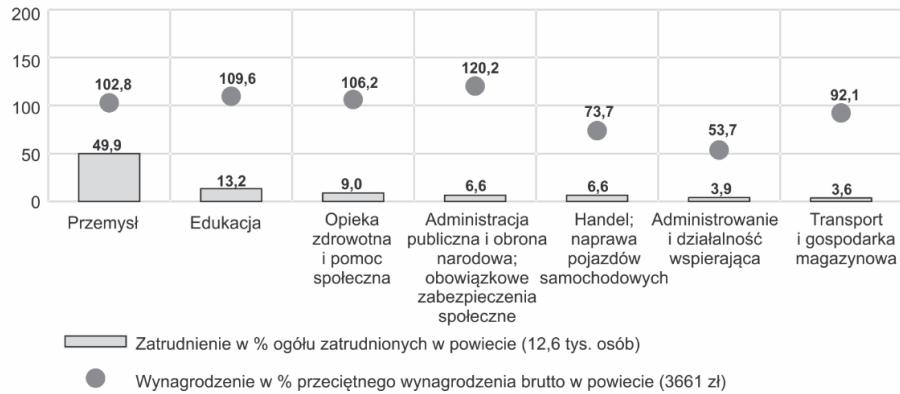
Stan w dniu 31 XII

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie nowosolskim w 2016 r. wyniosło 3661 zł, co stanowiło 98,0% przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). Było to o 8,5% więcej niż w 2014 r. i o 4,4% więcej w porównaniu z 2015 r.

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie nowosolskim funkcjonowały 24 biblioteki publiczne łącznie z filiami, tj. 9,5% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek spadła o 1, tj. o 4,0%, zmniejszyła się również liczba woluminów księgozbioru o 2,2%, spadła także liczba czytelników o 4,6%.

W stosunku do 2014 r. spadła również liczba wypożyczeń o 3,9%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie miejskiej Nowe Miasteczko – 27 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Bytom Odrzański – 8 woluminów.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

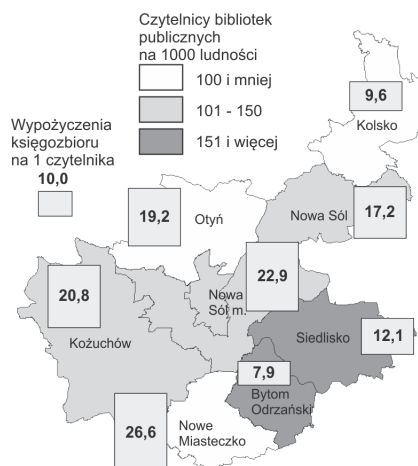
Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	25	2	316,6	12481	242,2
NOWOSOLSKI 2016	24	2	310,6	12145	234,2
Gmina miejska					
Nowa Sól.....	2	-	93,3	5681	129,9
Gminy miejsko-wiejskie:					
Bytom Odrzański.....	1	2	22,8	1504	11,9
Koźuchów.....	9	-	107,8	2192	45,5
Nowe Miasteczko.....	1	-	12,0	430	11,4
Gminy wiejskie:					
Kolsko.....	1	-	10,9	328	3,2
Nowa Sól.....	6	-	30,9	885	15,2
Otyń.....	2	-	15,5	508	9,7
Siedlisko.....	2	-	17,5	617	7,4

w tym 5 zespołów wokalnych i chórów, 7 zespołów folklorystycznych oraz 4 zespoły muzyczno-instrumentalne. Zespoły te skupiały łącznie 374 członków, tj. 5,5% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu nowosolskiego funkcjonowało 12 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 4,2% wszystkich obiektów w województwie. Było to 8 obiektów hotelowych oraz 4 pozostałe obiekty noclegowe, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 645 miejsc noclegowych, tj. o 3,9% mniej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 59,1% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 28,1% - w hotelach. Pozostałe 40,9% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe. Miejsca całoroczne stanowiły 69,0% wszystkich miejsc noclegowych.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu nowosolskiego instytucje zorganizowały łącznie 440 imprez (6,4% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 60,5 tys. osób.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie miejskiej Nowa Sól - 61,4% ogólnej liczby imprez w powiecie. W gminie Siedlisko odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 500 osób.

W powiecie nowosolskim funkcjonowało 26 zespołów artystycznych (5,7% zespołów artystycznych w województwie),

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoro- czne	ogółem	w tym całoro- czne	ogółem	w tym turyści zagra- niczni	ogółem	w tym turystrami zagra- nicznymi
POWIAT 2015	12	10	737	447	17294	1267	33351	3241
NOWOSOLSKI 2016	12	10	645	445	18223	1143	41830	4120
Gmina miejska								
Nowa Sól	4	4	118	118	4031	521	9967	2154
Gminy miejsko-wiejskie	3	3	152	152	5637	316	16932	1420
Gminy wiejskie.....	5	3	375	175	8555	306	14931	546

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

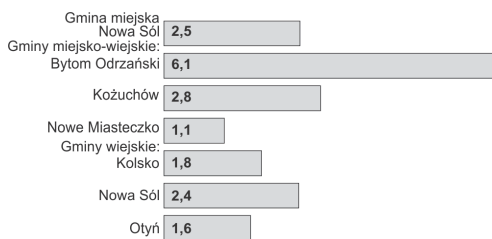
W 2016 r. w powiecie nowosolskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 18,2 tys. turystów, tj. 3,0% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 1,1 tys. osób stanowili 6,3% turystów w powiecie i 0,8% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano wzrost liczby osób korzystających z noclegu - o 10,9%, w tym turystów zagranicznych - o 3,9%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminie miejskiej Nowa Sól (33,3% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz w gminach wiejskich: Nowa Sól i Otyń (po 16,7% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie nowosolskim wzrosła o 7,1 tys., tj. o 20,3%. Zwiększyła się również liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 2,3 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wyniósł 9,8%, tj. o 4,6 p. proc. więcej niż w 2014 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Bytom Odrzański (średnio 6,1 dnia) a najkrótszy w gminie Nowe Miasteczko (średnio 1,1 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 2,3 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie nowosolskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 5,6 p. proc. niższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie miejskiej Nowa Sól (44,0% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 49,9% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu nowosolskiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie nowosolskim funkcjonowało 39 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 7,6% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek wzrosła o 3, tj. o 8,3%.

Przedszkola stanowiły 64,1% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba przedszkoli wzrosła o 2, tj. o 8,7%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie nowosolskim przypadało 96 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 2,7 tys. dzieci, tj. o 4,2% więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 86,2% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 0,7 p. proc. mniej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie nowosolskim przypadało 69 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT 2015/2016	36	24	2236	2368	2093	102
NOWOSOLSKI 2016/2017	39	25	2394	2679	2308	618
Gmina miejska						
Nowa Sól	12	11	1194	1200	1192	331
Gminy miejsko-wiejskie:						
Bytom Odrzański	2	1	175	196	172	52
Kożuchów	8	5	393	460	362	101
Nowe Miasteczko.....	3	1	150	193	141	29
Gminy wiejskie:						
Kolsko	2	2	117	99	99	27
Nowa Sól	5	2	115	173	98	24
Otyń.....	4	1	125	221	125	25
Siedlisko	3	2	125	137	119	29

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2016/2017 w 24 szkołach znajdujących się w powiecie nowosolskim uczyło się 5,2 tys. dzieci, tj. 8,5% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 2,8%, zmniejszyła się również liczba absolwentów szkół podstawowych (o 2,9%). Na jedną szkołę w powiecie nowosolskim przypadało średnio 218 uczniów.

Najwięcej szkół gimnazjalnych zlokalizowanych było w gminie miejskiej Nowa Sól (29,4% ogólnej liczby szkół gimnazjalnych w powiecie).

Edukację młodzieży w powiecie nowosolskim zapewniało także 17 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 2,3 tys. uczniów, tj. 8,4% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 3,4%. Zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 15,6%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie nowosolskim przypadło 134 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT 2015/2016	24	5788	805	14	2325	753
NOWOSOLSKI 2016/2017	24	5238	771	17	2279	685
Gmina miejska						
Nowa Sól	8	2377	325	5	1088	330
Gminy miejsko-wiejskie:						
Bytom Odrzański	1	381	64	1	157	50
Kożuchów	4	893	131	1	379	109
Nowe Miasteczko.....	2	334	58	2	152	54
Gminy wiejskie:						
Kolsko	2	225	27	2	86	29
Nowa Sól	3	365	61	3	100	15
Otyń	2	412	71	2	223	70
Siedlisko	2	251	34	1	94	28

^a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 88,4% i był o 2,4 p. proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie nowosolskim 85,7% i był o 3,3 p. proc. niższy niż ogółem w województwie.

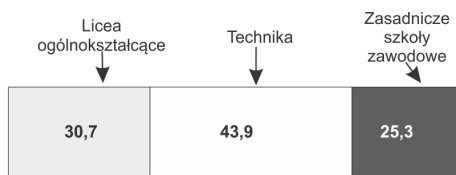
Szkoły podstawowe w powiecie nowosolskim zatrudniały łącznie 376 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 190.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie nowosolskim pozostawało 16 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 2,0 tys. uczniów. Było to 6 zasadniczych szkół zawodowych, 3 licea ogólnokształcące, 6 techników i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie nowosolskim funkcjonowały również 3 szkoły policealne, w których kształciło się 146 uczniów.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

^a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Powiat wyróżnia jeden z wyższych wskaźników zagęszczenia sieci wodociągowej. W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 532,6 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 69,1 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie). Wyższą wartość omawianego wskaźnika zanotowano jedynie w miastach na prawach powiatu: Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze.

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 95,5% (wobec 94,5% średnio w województwie). W 2016 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie nowosolskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 26,6 m³, tj. o 8,6% mniej niż przeciętnie w województwie.

Spośród gmin powiatu nowosolskiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych zanotowano w gminie Otyń (34,0 m³ na 1 mieszkańca), Bytom Odrzański (28,3 m³) i w gminie miejskiej Nowa Sól (27,7 m³), a najmniejsze w gminie Siedlisko (21,6 m³).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

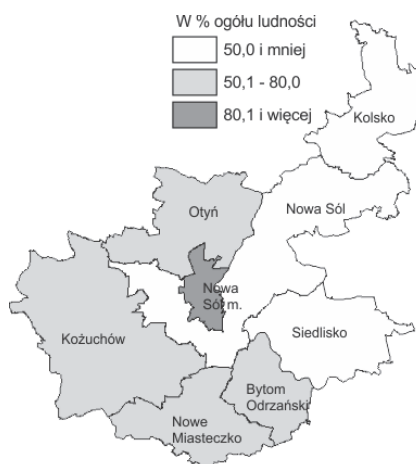
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT NOWOSOLSKI..... 2015	530,8	68,9	95,4	283,5	36,8	73,7
..... 2016	532,6	69,1	95,5	290,1	37,6	74,1
Gmina miejska						
Nowa Sól	87,7	402,3	99,8	102,8	471,6	99,6
Gminy miejsko-wiejskie:						
Bytom Odrzański	50,8	97,0	96,0	29,4	56,1	74,6
Kożuchów	137,4	76,7	90,5	32,5	18,1	55,9
Nowe Miasteczko.....	42,4	55,2	95,9	27,1	35,3	62,4
Gminy wiejskie:						
Kolsko	24,2	30,0	68,2	13,2	16,4	24,5
Nowa Sól	76,0	43,2	96,9	38,7	22,0	41,6
Otyń	72,7	79,3	99,1	40,7	44,4	53,3
Siedlisko.....	41,4	44,9	84,6	5,7	6,2	42,3

Spośród gmin powiatu nowosolskiego największy odsetek korzystających z sieci gazowej notuje się w gminie miejskiej Nowa Sól. W 2016 r. było to 90,3% ogółu ludności miasta. Wyższy od średniego w województwie był także odsetek korzystających z sieci gazowej w gminie Bytom Odrzański (55,4%).

Z kolei w gminach: Siedlisko i Kolsko nie występuje sieć gazowa.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

W porównaniu z 2014 r. wzrosła długość czynnej sieci kanalizacyjnej (o 4,8% do 290,1 km). Na 100 km² przypadało 37,6 km sieci kanalizacyjnej. Było to o 6,4 km na 100 km² więcej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 74,1% ludności powiatu nowosolskiego (wobec 70,5% w 2014 r. i 73,5% średnio w województwie).

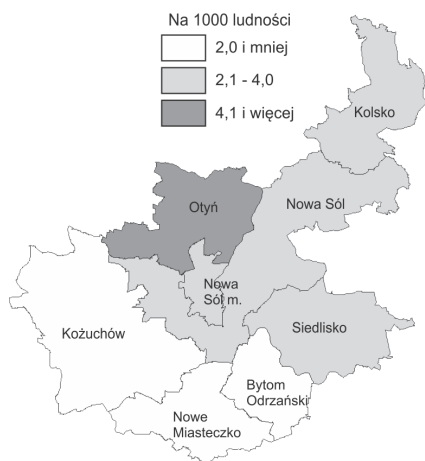
Powiat nowosolski wyróżnia relatywnie wysokie zagęszczenie sieci gazowej. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej w powiecie nowosolskim wyniosła 286,9 km, tj. w przeliczeniu na 100 km² – 37,2 km (wobec 30,7 km

średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie wyniósł 49,4% (wobec 51,9% średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu wzrosła o 1,1%, tj. do 15,7 tys.). Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 754,3 m³, tj. o 15,7% więcej niż w 2014 r. i o 8,6% więcej niż średnio w województwie.

W końcu 2016 r. w powiecie nowosolskim było 31,7 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 1929 kWh, tj. o 46,7% więcej niż w 2014 r. i o 2,9% mniej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii elektrycznej wyniosło 702 kWh (wobec 471 kWh w 2014 r. i 730 średnio w województwie).

MIESZKANIA

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie nowosolskim wzrosła w stosunku do lat poprzednich: o 6,8% w porównaniu z 2014 r. i o 21,2% w stosunku do 2015 r. Były to 252 mieszkania (tj. 7,0% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 180 mieszkań w budownictwie indywidualnym (tj. 10,1% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 95,5 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

W 2016 r. połowa mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie znajdowała się w gminie miejskiej Nowa Sól. Liczba tych mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła 3,2. Najwyższy wskaźnik mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności zanotowano w gminie Otyń (5,6).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 2,9 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 658 mieszkań, tj. o 7,1% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W 2016 r. w powiecie nowosolskim znajdowało się 418,0 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 6,7% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypadają 54,2 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie).

Ścieżki rowerowe w powiecie nowosolskim koncentrują się w gminie miejskiej Nowa Sól (94,9% ogółu ścieżek rowerowych w powiecie). Pozostałe ścieżki rowerowe w powiecie zlokalizowane są w gminie Nowe Miasteczko.

Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 528 wobec 483 w 2014 r. Liczba wypadków drogowych zmniejszyła się w porównaniu z 2015 r. o 4 do 52, była jednak o 2 wypadki większa w porównaniu z 2014 r. W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba wypadków drogowych wyniosła 6,0, tj. o 0,8 wypadku na 10 tys. ludności mniej niż średnio w województwie. W wypadkach drogowych w powiecie nowosolskim odnotowano 6 ofiar śmiertelnych (wobec 5 ofiar w 2014 r. i 10 w 2015 r.) oraz 79 rannych (wobec 70 rannych w 2014 r. i 78 w 2015 r.).

W powiecie nowosolskim znajduje się 45,1 km ścieżek rowerowych, tj. 8,7% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). Nie licząc miast na prawach powiatu, w powiecie nowosolskim zagęszczenie ścieżek rowerowych było największe w województwie. W przeliczeniu na 100 km² było to 5,9 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie).

Finanse publiczne

Rok budżetowy 2016 powiat nowosolski zamknął nadwyżką dochodów nad wydatkami w wysokości odpowiadającej 0,5% zrealizowanych dochodów, wobec nadwyżki w 2015 r. stanowiącej 2,1% ogółu dochodów.

We wszystkich gminach powiatu nowosolskiego dochody budżetów były wyższe niż wydatki, a relacja wyniku do dochodów gmin kształtowała się na poziomie od 0,1% w gminie Kożuchów do 5,8% w gminie Otyń.

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu nowosolskiego w wysokości 83,7 mln zł były wyższe niż w latach poprzednich (o 14,5% w stosunku do 2015 r. i o 8,6% w porównaniu z 2014 r.). Wydatki powiatu w kwocie 83,2 mln zł wzrosły odpowiednio o 16,4% i 10,9%. W rezultacie wynik budżetu powiatu nowosolskiego w 2016 r. wyniósł 0,5 mln zł (wobec 1,5 mln zł w 2015 r. i 2,0 mln zł w 2014 r.).

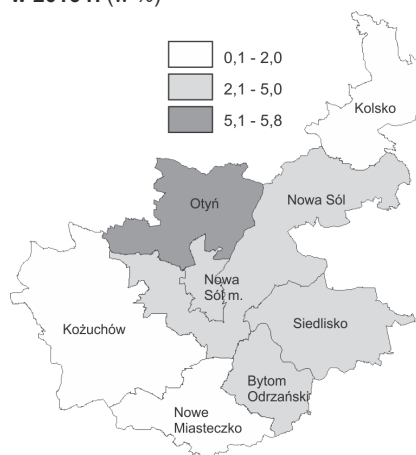
W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu nowosolskiego wyniosły 959 zł i były o 2,0% wyższe od przeciętnych dochodów powiatów w województwie. Wydatki natomiast w wysokości 954 zł na 1 mieszkańca były o 4,8% wyższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca w województwie.

Największy udział w ogóle dochodów powiatu nowosolskiego miała subwencja ogólna (40,8% wobec 40,9% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu ukształtował się na poziomie 30,9% (wobec 35,5% średnio w powiatach w województwie lubuskim), a udział dotacji – 28,3% (wobec 23,6% średnio w województwie).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu nowosolskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 1,3 mln zł, co stanowiło 1,5% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były o 6,3% niższe niż przed rokiem i o 78,6% niższe w porównaniu z 2014 r.

W strukturze wydatków budżetu powiatu nowosolskiego 83,7% stanowiły wydatki bieżące, w tym 51,2% – wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Dalsze 16,3% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 5,0% przed rokiem i 9,4% w 2014 r.). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które wzrosły w stosunku do 2015 r. prawie 4-krotnie, do poziomu 156 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca, tj. najwyższego wśród powiatów województwa lubuskiego (były ponad 3,5-krotnie wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych powiatów w województwie na 1 mieszkańca).

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT NOWOSOLSKI.....	959	296	954	798	156
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gmina miejska					
Nowa Sól	3631	1833	3506	2989	518
Gminy miejsko-wiejskie:					
Bytom Odrzański	3635	1089	3541	3081	460
Kożuchów	3422	1262	3419	3027	377
Nowe Miasteczko.....	4053	1432	3979	3547	432

(dok.)

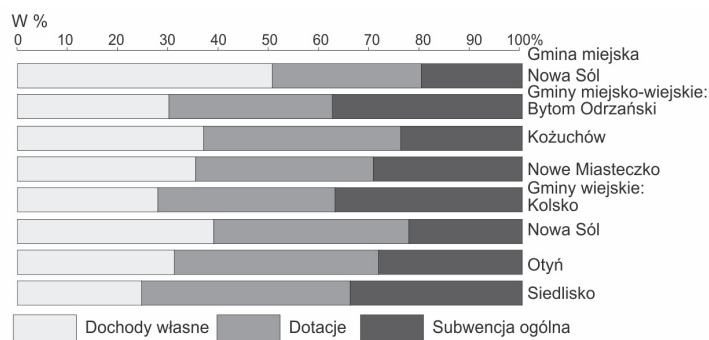
Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy wiejskie:					
Kolsko	4092	1137	4028	3754	273
Nowa Sól	3753	1460	3629	2780	848
Otyń	3926	1219	3700	3099	601
Siedlisko	3978	977	3784	3713	72

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu nowosolskiego zbiorczo wyniosły 321,3 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 10,6%) i w 2014 r. (o 16,9%). Łączne wydatki gmin wzrosły do 312,1 mln zł (tj. o 11,5% w stosunku do 2015 r. i o 16,8% w porównaniu z 2014 r.).

W 2016 r. spośród gmin powiatu nowosolskiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminie miejskiej Nowa Sól (50,5%). W pozostałych gminach powiatu udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetowych kształtował się na poziomie od 24,6% w gminie Siedlisko do 38,9% w gminie wiejskiej Nowa Sól.

Struktura dochodów gmin powiatu nowosolskiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu nowosolskiego średnio 41,1% stanowiły dochody własne. Dalsze 34,1% dochodów zapewniały dotacje, a 24,7% – subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu nowosolskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3684 zł, w tym dochody własne 1516 zł.

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu nowosolskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 3815,3 mln zł, co stanowiło 1,2% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 72,4% mniej niż w 2015 r. i o 82,0% mniej niż w 2014 r.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu nowosolskiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów
Gmina miejska			
Nowa Sól	5693,2	2348,7	1,6
Gminy miejsko-wiejskie:			
Bytom Odrzański	1419,7	-	-
Kożuchów	3419,5	834,5	1,5
Nowe Miasteczko	867,4	258,2	1,2
Gminy wiejskie:			
Kolsko	461,6	-	-
Nowa Sól	861,7	-	-
Otyń	878,5	366,4	1,4
Siedlisko	208,7	7,4	0,1

W strukturze wydatków gmin powiatu nowosolskiego 86,3% stanowiły wydatki bieżące, a 13,6% wydatki inwestycyjne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie nowosolskim wyniosły 3579 zł, w tym wydatki bieżące 3088 zł, a inwestycyjne – 487 zł.

W 2016 r. spośród gmin powiatu nowosolskiego dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w największym stopniu wsparły budżet gminy miejskiej Nowa Sól (stanowiły 1,6% ogółu dochodów miasta) oraz gminę Koźuchów (1,5% dochodów gminy). We wszystkich gminach dochody z tej kategorii dochodowej były jednak niższe niż przed rokiem. W trzech gminach: Bytom Odrzański, Kolsko i w gminie wiejskiej Nowa Sól nie odnotowano dochodów z prezentowanej kategorii.

W 2016 r. 29,1% wydatków gmin powiatu międzyrzeckiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Najwyższy odsetek wydatków w omawianym dziale zanotowano w gminie Siedlisko (33,1%), Bytom Odrzański (32,9%), Kolsko (31,6%) oraz Otyń (30,5%), a najniższy w gminie wiejskiej Nowa Sól (23,4%). Wydatki w dziale oświata i wychowanie w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły od 850 zł w gminie wiejskiej Nowa Sól do 1274 zł w gminie Kolsko.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie nowosolskim zarejestrowanych było 7,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 6,7% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów wzrosła o 252 (o 3,5%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejskiej Nowa Sól i gminie miejsko-wiejskiej Kożuchów, odpowiednio 49,4% i 18,2% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Powiat nowosolski wyróżnia najwyższy wśród powiatów województwa lubuskiego, odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przemysłu i budownictwa – na poziomie 25,5% (wobec 21,2% średnio w województwie). Podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowiły 2,8% ogółu podmiotów gospodarczych, a podmioty prowadzące działalność usługową – 71,7%.

W powiecie nowosolskim gmina miejska Nowa Sól i gmina wiejska Otyń znajdują się w grupie gmin o wysokiej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym (odpowiednio 156 i 138 podmiotów gospodarki narodowej).

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminie miejskiej Nowa Sól (47,9% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 519 stanowiły 7,0% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 94 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (18,1% ogółu spółek handlowych w powiecie).

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT 2015	7349	455	91	332	42	248	5098
NOWOSOLSKI 2016	7437	519	94	334	40	249	5097
Gmina miejska Nowa Sól	3672	319	45	214	15	94	2314
Gminy miejsko-wiejskie:							
Bytom Odrzański	417	25	9	14	6	20	301
Kożuchów	1356	65	18	37	8	51	905
Nowe Miasteczko	394	31	9	13	3	27	291
Gminy wiejskie:							
Kolsko	203	11	2	5	1	10	140
Nowa Sól	529	30	7	20	1	18	441
Otyń	611	24	1	23	3	20	506
Siedlisko	255	14	3	8	3	9	199

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminie miejskiej Nowa Sól (47,9% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 519 stanowiły 7,0% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 94 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (18,1% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI 2015	937	6,7	56290	5,5	28722
..... 2016	937	6,7	56204	5,5	28683
Gminy miejsko-wiejskie:					
Świebodzin	226	1,6	30256	3,0	15697
Zbąszynek	94	0,7	8360	0,8	4244
Gminy wiejskie:					
Lubrza	122	0,9	3562	0,4	1737
Łagów	200	1,4	5024	0,5	2483
Skąpe	182	1,3	5116	0,5	2522
Szczaniec.....	113	0,8	3886	0,4	2000

Powiat świebodziński, 10. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 5,5% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie malała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 1,0% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu świebodzińskiego, W 2050 r. liczba ludności w powiecie wyniesie 47,8 tys. osób.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu wynosi 51,0% i jest nieco niższy od średniej wartości w województwie (51,3%). W rezultacie nieco niższy niż w województwie jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie słubickim przypadają 104 kobiety.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Od 2010 r. gmina Świebodzin oraz Zbąszynek każdego roku notowały dodatni przyrost naturalny. Ponadto, w 2016 r. w skali roku obie gminy zanotowały jego wzrost. Największa jednak poprawa przyrostu naturalnego w tym czasie wystąpiła w gminie Lubrza (wzrost z minus 2,3 do 2,8 osoby na 1000 ludności).

Powiat świebodziński cechuje jeden z niższych wskaźników urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 48,1% i był o 0,1 p. proc. większy zarówno w stosunku do 2014 r., jak i 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie świebodzińskim jest niższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 4,7 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,4 małżeństwa na 1000 ludności mniej niż w 2014 r. oraz o 0,9 mniej niż w 2010 r. Lepiej kształtuje się natomiast współczynnik rozwodów, który jest niższy niż średnio w województwie (w 2016 r. było to 1,7 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności zmalała o 0,1, natomiast w relacji do 2010 r. wzrosła o 0,2.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
POWIAT	2015	10,0	9,9	0,1
ŚWIEBODZIŃSKI	2016	10,3	9,3	1,0
Gminy miejsko-wiejskie:				
Świebodzin		10,6	9,1	1,5
Zbąszynek		11,1	8,5	2,6
Gminy wiejskie:				
Lubrza		11,6	8,8	2,8
Łągów		6,8	10,8	-4,0
Skąpe		8,0	9,1	-1,2
Szczaniec		12,1	10,8	1,3

W powiecie świebodzińskim korzystnie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,7 pkt. wyższy niż średnio w województwie. Liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła w skali roku (o 0,3 urodzenia) i tylko nieznacznie zmalała w porównaniu z poprzednimi latami (o 0,4 urodzenia w relacji do 2010 r.). Powiat świebodziński wyróżnia niższy niż średnio w województwie współczynnik zgonów (o 0,5 pkt.). W rezultacie świebodziński jest jednym z 3 po-

wiatów o najwyższym przyroście naturalnym w województwie (po powiecie zielonogórskim i wschowskim).

W populacji powiatu świebodzińskiego 62,7% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadło ponad 59 osób w wieku nieprodukcyjnym. Było to o ponad 1 osobę mniej niż średnio w województwie, co lokuje powiat świebodziński w grupie powiatów o relatywnie niższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Prognozuje się, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie świebodzińskim wzrośnie do 78.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W 2016 r. w gminie Lubrza zanotowano jeden z mniejszych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 15,2%, przy 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Lubrza jest jedną z gmin o względnie wysokim odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 65,4% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie gmina ta wyróżnia się względnie niskim wskaźnikiem obciążenia demograficznego (52,8 wobec 60,2 średnio w województwie).

W powiecie świebodzińskim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Odnotowano jednak spadek przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 3,1 osoby na 1000 ludności w 2014 r. do 2,2 w 2016 r.

Spośród gmin powiatu świebodzińskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Świebodzin. W 2016 r. były to 274 osoby, tj. 54% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie. W gminie tej notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. – 306), ponad 48% ogółu wymeldowań w powiecie.

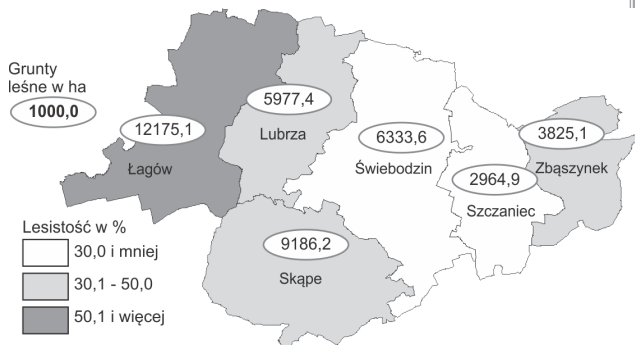
Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu świebodzińskiego zajmowały obszar 40462,3 ha stanowiąc 5,7% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 39340,3 ha porastały 42,0% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Łagów (59,4) i Skąpe (49,1), a najniższy w mieście Świebodzin (2,0).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowała się gmina Łagów (12,1%), a najmniejszym gmina Zbąszynek (1,3%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu świebodzińskiego wynosiła 30296,0 ha, co stanowiło 2,2% powierzchni geograficznej województwa i 32,3% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT 2015	30804,5	176,5	27411,1	53,8	62
ŚWIEBODZIŃSKI 2016	30296,0	176,5	26902,5	53,8	61
Gminy miejsko-wiejskie:					
Świebodzin	5885,0	1,8	5883,1	-	3
Zbąszynek	1185,0	65,6	1114,9	4,5	9
Gminy wiejskie:					
Lubrza	5528,7	11,1	5508,9	8,7	15
Łagów	11312,3	82,3	8187,0	26,0	22
Skąpe	4353,7	-	4193,0	14,6	8
Szczaniec	2031,3	15,8	2015,6	-	4

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Świebodziński jest 12. powiatem w województwie pod względem zużycia wody ogółem (przed powiatami: wschowskim i sulęcińskim). W 2016 r. zużycie wody na potrzeby

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano w rolnictwie i leśnictwie (Lubrza – 72,2%) oraz w przemyśle (Skąpe – 30,4%). Wielkość zużycia wody w pozostałych gminach jest zdeterminowana eksploatacją sieci wodociągowej.

gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 49,4 m³, tj. o 35,1 m³ mniej niż średnio w województwie. Najwięcej – 72,5% zużytej wody – wykorzystano eksploatując sieć wodociągową, 16,2% zużyto do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie, a pozostałe 11,3% na cele produkcyjne w przemyśle.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 1929 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 4,7% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 35,4% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 90,9% ogółu mieszkańców powiatu (o 2,0 p. proc. więcej niż w 2014 r.). Wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat świebodziński na 2. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT 2015	1894	1894	36,6	-	-	89,7
ŚWIEBODZIŃSKI 2016	1929	1929	35,4	-	-	90,9
Gminy miejsko-wiejskie:						
Świebodzin	1050	1050	0,9	-	-	99,9
Zbąszynek	304	304	100,0	-	-	92,6
Gminy wiejskie:						
Lubrza	127	127	-	-	-	99,3
Łagów	172	172	97,7	-	-	82,9
Skąpe	195	195	100,0	-	-	82,1
Szczaniec	81	81	8,6	-	-	31,1

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 1,6 mln zł, tj. 28 zł w przeliczeniu na mieszkańca (11. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej – 45,0% poniesionych nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 44,2% na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, 10,4% na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu, a pozostałe 0,4% na gospodarkę odpadami.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 0,5 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 8 zł. Na realizację inwestycji związanych z regulacją i zabudową rzek wydano 71,7% środków, ujęcia i doprowadzenia wody pochłonęły 28,3% ogółu środków w powiecie.

Podstawowe źródło finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej tworzyły środki własne – 71,7%, kolejnym źródłem finansowania inwestycji były środki z funduszy ekologicznych (stanowiące 16,2% ogółu zainwestowanych środków), a 12,1% środków pochodziło z zagranicy.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie		Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
		w tys. zł	
POWIAT	2015	5263,4	965,3
ŚWIEBODZIŃSKI	2016	1586,8	464,3
Gminy miejsko-wiejskie:			
Świebodzin.....		1078,8	332,7
Zbąszynek.....		46,0	-
Gminy wiejskie:			
Lubrza.....		16,0	8,6
Łagów.....		21,0	116,0
Skąpe.....		366,0	-
Szczaniec.....		59,0	7,0

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W końcu 2016 r. liczba pracujących w powiecie świebodzińskim wyniosła 16,5 tys. co stanowiło 7,2% ogółu pracujących w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba ta wzrosła o 5,4% (wobec wzrostu liczby pracujących w województwie ogółem średnio o 2,3%).

Dwie spośród sześciu gmin powiatu świebodzińskiego mieszczą się w grupie 5 gmin w województwie o największej liczbie pracujących w relacji do liczby ludności. Jest to gmina Zbąszynek (504 pracujących przeliczeniu na 1000 mieszkańców) oraz gmina Świebodzin (315). Gminy te koncentrują łącznie 83,4% ogółu pracujących w powiecie i 6,0% ogółu pracujących w województwie lubuskim.

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	16188	7,3	7668
ŚWIEBODZIŃSKI	2016	16464	7,2	7766
Gminy miejsko-wiejskie:				
	Świebodzin.....	9524	4,2	4698
	Zbąszynek.....	4210	1,8	1643
Gminy wiejskie:				
	Lubrza.....	637	0,3	372
	Łagów.....	715	0,3	349
	Skąpe.....	1077	0,5	584
	Szczaniec.....	301	0,1	120

^a Patrz Uwagi ogólne.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 293 (tj. o 68 osób więcej niż średnio w województwie). Jest to trzecia najwyższa w województwie wartość omawianego wskaźnika (obok miast na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. i Zielona Góra).

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 47,2%, tj. o 3,2 p. proc. mniej niż średnio w województwie, jednak ich liczba

wzrosła w stosunku do 2014 r. o 2,4%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn o 8,2%.

Powiat świebodziński jest trzecim powiatem w województwie o najwyższym odsetku pracujących w przedsiębiorstwach związanych z przemysłem i budownictwem (49,3% wobec 38,6% średnio w województwie). Wyższy odsetek pracujących w tych sekcjach notuje się jedynie w powiecie gorzowskim (56,3%) i żarskim (51,2%).

Przedsiębiorstwa usługowe koncentrują 48,7% ogółu pracujących, w tym 9,6% – podmioty prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych, po 7,8% – jednostki związane z transportem i gospodarką magazynową oraz edukacją.

Spośród gmin powiatu świebodzińskiego największy odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie notuje się w gminie Zbąszynek (68,2%) oraz w gminie Świebodzin (48,2%). W gminach tych odsetek zatrudnionych w przedsiębiorstwach usługowych wyniósł odpowiednio 31,1% i 50,4%. Zdecydowanie większy odsetek pracujących w przedsiębiorstwach usługowych wystąpił w gminie Lubrza (92,0%) oraz w gminach: Szczaniec (68,8%) i Skąpe (62,2%).

W rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie pracowało 2,1% ogółu pracujących w powiecie (wobec 2,8% średnio w województwie).

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

BEZROBOTNI

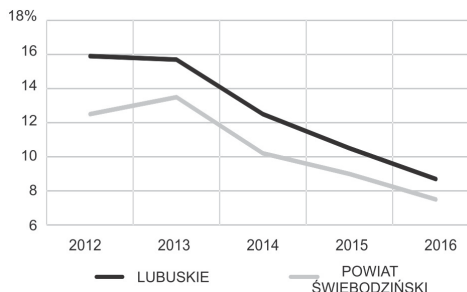
Bezrobotni zarejestrowani w powiecie świebodzińskim stanowili 5,6% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. ich liczba zmniejszyła się o 24,6% i wyniosła 1,8 tys.

Spośród gmin powiatu świebodzińskiego najmniejszą liczbę bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców notowano w gminie: Zbąszynek (18). Była to 4. gmina miejsko-wiejska w województwie o najmniejszym natężeniu bezrobocia. W pozostałych gminach omawiany wskaźnik był równy lub wyższy od jego wartości średniej w województwie, sięgając 45 bezrobotnych na 1000 mieszkańców w gminie Łagów.

W stosunku do 2014 r. we wszystkich gminach liczba bezrobotnych znacząco się zmniejszyła, najbardziej w gminie Łagów (o 19 bezrobotnych na 1000 mieszkańców) oraz w gminach Zbąszynek i Lubrza (po 11 bezrobotnych na 1000 mieszkańców).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

Powiat świebodziński od lat mieści się w grupie powiatów o najniższej w województwie stopie bezrobocia. W końcu 2016 r. udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo wyniósł 7,6%, tj. o 2,6 p. proc.

mniej niż w 2014 r. Niższą stopę bezrobocia zanotowano w powiecie gorzowskim, słubickim i miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. i Zielona Góra.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 55,2% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 17,9%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 31,6%.

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT - 2015	2143	5,4	1126
ŚWIEBODZIŃSKI 2016	1798	5,6	993
Gminy miejsko-wiejskie:			
Świebodzin	986	3,0	540
Zbąszynek	148	0,5	91
Gminy wiejskie:			
Lubrza	147	0,5	77
Łagów	227	0,7	116
Skąpe	167	0,5	94
Szczaniec	123	0,4	75

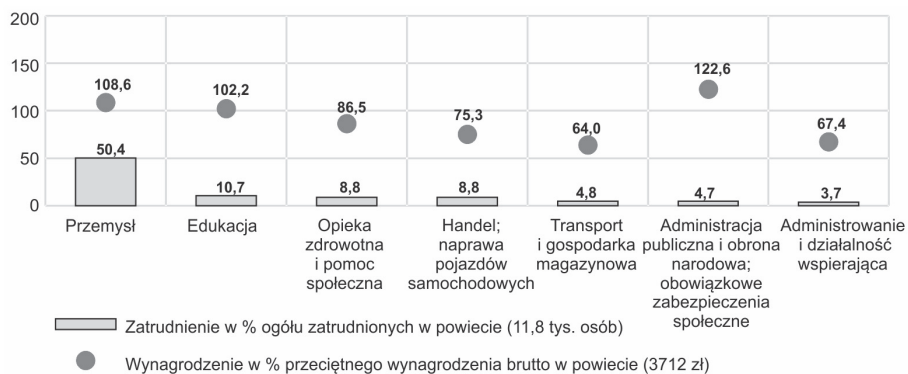
W porównaniu z 2014 r. w powiecie świebodzińskim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 30,7% (wobec średniego spadku w województwie o 36,4%), a ich udział w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 47,1%, tj. o 4,1 p. proc. mniej niż w 2014 r. Korzystne zmiany obserwowano w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. do 15,1% (tj. o 2,3 p. proc.).

W porównaniu z 2014 r. zmniejszył się odsetek bezrobotnych absolwentów w powiecie (o 2,0 p. proc.) i wyniósł 2,6% (wobec 3,2% średnio w województwie). Zwiększył się natomiast udział osób w wieku 50 lat i więcej w populacji zarejestrowanych bezrobotnych, który wyniósł 28,3% (wobec 27,7% w 2014 r. i 30,2% średnio w województwie lubuskim).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie świebodzińskim kształtuje się na poziomie niższym niż średnie wynagrodzenie w województwie. W 2016 r. wyniosło 3712 zł, tj. było o 0,6% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). Notowany w 2016 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do lat poprzednich był jednak bardziej dynamiczny niż średnio w województwie. W stosunku do 2014 r. wyniósł 12,2%, a w porównaniu z 2015 r. – 7,4% (wobec odpowiednio 9,0% i 4,7% średnio w województwie).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Zbąszynek – 23 woluminy, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Lubrza – 15 woluminów.

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie świebodzińskim funkcjonowało 12 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 4,7% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek zmniejszyła się o jedną (7,7%), zmniejszyła się również liczba woluminów księgozbioru o 2,2% oraz liczba czytelników o 15,2%.

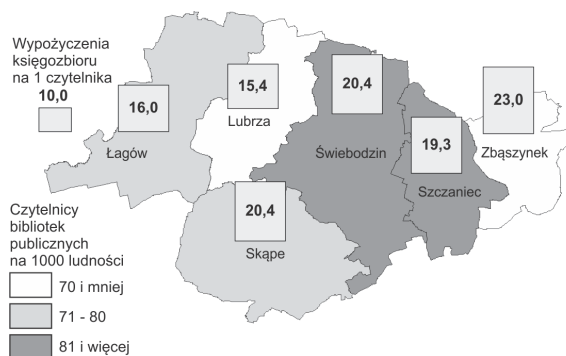
W stosunku do 2014 r. spadła także liczba wypożyczeń o 13,5%.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu świebodzińskiego instytucje zorganizowały łącznie 290 imprez (4,2% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 44,8 tys. osób.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Świebodzin - 83,8% ogólnej liczby imprez w powiecie.

W gminie Zbąszynek natomiast odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 975 osób.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	11	0	154,6	5314	103,0
ŚWIEBODZIŃSKI 2016	12	1	163,6	4893	98,8
Gminy miejsko-wiejskie:					
Świebodzin	4	-	85,9	3379	69,1
Zbąszynek	1	-	14,3	404	9,3
Gminy wiejskie:					
Lubrza	1	1	10,1	50	0,8
Łągów	2	-	20,4	356	5,7
Skąpe	2	-	16,2	372	7,6
Szczaniec	2	-	16,8	332	6,4

W powiecie świebodzińskim funkcjonowały 22 zespoły artystyczne (4,8% zespołów artystycznych w województwie), w tym 4 zespoły wokalne i chóry oraz 4 zespoły muzyczno-instrumentalne. Zespoły te skupiały łącznie 729 członków, tj. 10,6% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu świebodzińskiego funkcjonowało 41 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 14,2% wszystkich obiektów w województwie. Było to 15 obiektów hotelowych oraz 26 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 3271 miejsc noclegowych, tj. o 1,3% mniej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 29,2% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 23,9% - w hotelach. Pozostałe 70,8% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe, w tym 13,5% - zespoły domków noclegowych. Miejsca całoroczne stanowiły 43,6% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoro- czne	ogółem	w tym całoro- czne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT 2015	39	22	3288	1410	102687	42398	230068	68713
ŚWIEBODZIŃSKI 2016	41	23	3271	1426	96245	36187	232260	66227
Gminy miejsko-wiejskie	10	10	462	462	15101	5302	47398	30652
Gminy wiejskie:								
Lubrza.....	7	3	418	84	10181	3038	20939	3195
Łagów.....	17	10	1247	880	55990	27643	95272	31447
Skąpe.....	7	-	1144	-	14973	204	68651	933
Szczaniec.....	-	-	-	-	-	-	-	-

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

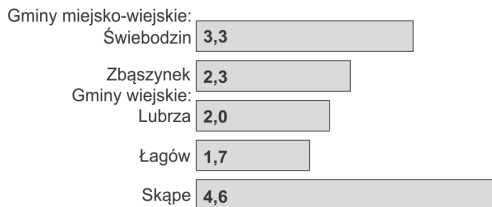
W 2016 r. w powiecie świebodzińskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 96,2 tys. turystów, tj. 15,9% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 36,2 tys. osób stanowili 37,6% turystów w powiecie i 25,2% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano spadek liczby osób korzystających z noclegu - o 11,4% oraz spadek liczby turystów zagranicznych - o 25,6%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Łagów (41,5% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz Świebodziń (19,5% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie świebodzińskim wzrosła o 9,6 tys., tj. o 4,3%. Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym nie uległa zmianie, a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 28,5%, tj. o 1,2 p. proc. mniej niż w 2014 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Skąpe (średnio 4,6 dnia) a najkrótszy w gminie Łagów (średnio 1,7 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 2,4 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie świebodzińskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 3,0 p. proc. wyższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie Świebodzin (47,4% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 56,3% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu świebodzińskiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie świebodzińskim funkcjonowało 30 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 5,9% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 ich liczba nie uległa zmianie.

Przedszkola stanowiły 63,3% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku

szkolnego 2014/2015, liczba przedszkoli zmniejszyła się o 1, tj. o 5,0%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie świebodzińskim przypadło 94 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 1,9 tys. dzieci, tj. o 7,5% więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 89,0% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 4,9 p. proc. więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie świebodzińskim przypadło 64 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT 2015/2016	28	19	1612	1578	1406	41
ŚWIEBODZIŃSKI 2016/2017	30	19	1783	1919	1707	360
Gminy miejsko-wiejskie:						
Świebodzin	13	9	1003	1100	996	204
Zbąszynek	5	5	335	342	342	82
Gminy wiejskie:						
Lubrza	4	2	100	113	86	11
Łagów	3	1	100	128	85	24
Skąpe	4	1	125	125	87	4
Szczaniec	1	1	120	111	111	35

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

Najwięcej szkół podstawowych zlokalizowanych było w gminie Świebodzin (30,0% ogólnej liczby szkół podstawowych w powiecie).

W roku szkolnym 2016/2017 w 20 szkołach znajdujących się w powiecie świebodzińskim uczyło się 3,4 tys. dzieci, tj. 5,6% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 3,2%, w nieznacznym stopniu zmniejszyła się również liczba absolwentów szkół podstawowych (o 0,8%).

Na jedną szkołę w powiecie świebodzińskim przypadło średnio 171 uczniów.

Edukację młodzieży w powiecie świebodzińskim zapewniało także 8 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,6 tys. uczniów, tj. 5,8% wszystkich uczniów gimnazjów

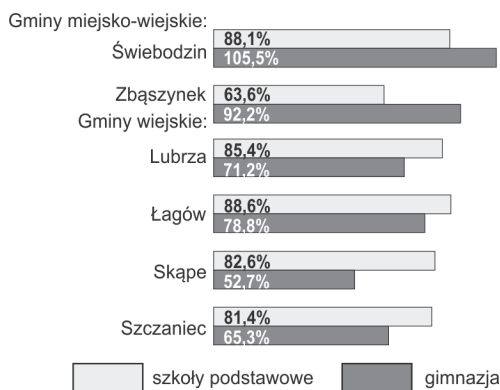
w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 7,5%. Zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 14,4%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie świebodzińskim przypadło 197 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI 2015/2016	20	3820	517	8	1606	584
ŚWIEBODZIŃSKI 2016/2017	20	3415	522	8	1575	522
Gminy miejsko-wiejskie:						
Świebodzin	6	1967	289	3	959	328
Zbąszynek	3	496	75	1	237	72
Gminy wiejskie:						
Lubrza.....	3	210	38	1	80	23
Łagów.....	3	254	40	1	111	34
Skąpe.....	3	271	46	1	101	39
Szczaniec.....	2	217	34	1	87	26

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 91,3% i był o 0,5 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie świebodzińskim 90,7% i był o 1,7 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie.

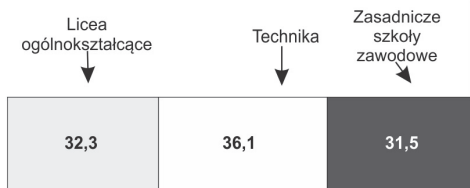
Szkoły podstawowe w powiecie świebodzińskim zatrudniały łącznie 252 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 136.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie świebodzińskim pozostawało 10 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,8 tys. uczniów. Były to 4 zasadnicze szkoły zawodowe, 2 licea ogólnokształcące, 3 technika i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie świebodzińskim funkcjonowała również jedna szkoła policealna, w której kształciło się 28 uczniów.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016

a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 300,9 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 32,1 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

Spośród gmin powiatu świebodzińskiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych zanotowano w gminach: Zbąszynek i Skąpe (po 29,2 m³ na 1 mieszkańca), a najmniejsze w gminie Łągów (22,0 m³). W stosunku do 2014 r. w większości gmin powiatu zużycie wody na 1 mieszkańca wzrosło, najbardziej w gminie Lubrza (o 9,2%). Spadek zużycia wody wystąpił w gminie Zbąszynek (o 18,9%) i Łągów (o 12,0%).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 93,9% (wobec 94,5% średnio w województwie). W 2016 r. przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie świebodzińskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 26,3 m³, tj. o 3,0% mniej niż w 2014 r.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI 2015	299,5	32,0	93,9	419,0	44,7	84,4
..... 2016	300,9	32,1	93,9	428,6	45,8	84,3
Gminy miejsko-wiejskie:						
Świebodzin	93,2	41,2	92,5	143,3	63,3	92,0
Zbąszynek	53,1	56,4	95,0	59,2	62,9	90,4
Gminy wiejskie:						
Lubrza.....	23,9	19,6	99,9	71,9	58,8	69,6
Łągów	36,3	18,2	93,6	53,7	27,0	86,0
Skąpe	59,0	32,5	91,5	71,5	39,4	66,3
Szczaniec	35,4	31,2	100,0	29,0	25,6	46,2

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie świebodzińskim wzrosła w porównaniu z 2014 r. o 5,0% do 428,6 km. Na 100 km² powierzchni przypadło 45,8 km sieci kanalizacyjnej. Było to o 14,6 km na 100 km² więcej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 84,3% ludności powiatu świebodzińskiego (wobec 73,5% średnio w województwie). Większy odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej zanotowano jedynie w miastach na prawach powiatu Gorzów Wlkp. (99,9%) i Zielona Góra (84,4%).

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

W końcu 2016 r. długość sieci gazowej w powiecie świebodzińskim wyniosła 216,8 km, tj. w przeliczeniu na 100 km² 23,1 km (wobec 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie wyniósł 54,1% (wobec 51,9% średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu wzrosła o 3,3% do 11,0 tys.). Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 783,3 m³, tj. o 12,8% więcej niż średnio w województwie.

W 2016 r. w dwóch spośród sześciu gmin powiatu świebodzińskiego zanotowano wyższe niż średnio w województwie wskaźniki gęstości sieci gazowej: w gminie Zbąszynek (45,1 km na 100 km² powierzchni) oraz w gminie Świebodzin (34,9 km). W gminach tych odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej wyniósł odpowiednio 73,2% i 69,1%.

Jedyną gminą w powiecie świebodzińskim, w której nie występuje sieć gazowa jest gmina Szczaniec.

W powiecie świebodzińskim w końcu 2016 r. było 19,4 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 1973 kWh, tj. o 10,7% więcej niż w 2014 r. i o 0,7% mniej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii elektrycznej wyniosło 681 kWh (wobec 603 kWh w 2014 r. i 730 średnio w województwie).

MIESZKANIA

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie świebodzińskim wzrosła w stosunku do lat poprzednich: o 105,0% w porównaniu z 2014 r. i o 71,8% w relacji do 2015 r. Było to 244 mieszkania (tj. 6,8% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 127 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (tj. 8,0% ogółu mieszkań w tej formie budownictwa

Spośród 386 mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie świebodzińskim w latach 2015-2016, najwięcej było zlokalizowanych w gminie Świebodzin (łącznie 249 mieszkań, tj. 64,5% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania ciągu 2 lat w powiecie).

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

w województwie) oraz 117 mieszkań w budownictwie indywidualnym (tj. 6,5% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 74,4 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 4,3 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 921 mieszkań, tj. o 30,0% więcej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

Ponad 70% długości ścieżek rowerowych w powiecie świebodzińskim koncentruje się w gminach: Zbąszynek (12,8 km) i Świebodzin (11,2 km), a ponad 21% – w gminie Skąpe (7,3 km).

W powiecie świebodzińskim znajduje się 540,2 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 8,7% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada 57,7 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie).

Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 583 wobec 539 w 2014 r. Wzrosła także liczba wypadków drogowych z 39 w 2014 r. i 30 w 2015 r. do 52 w 2016 r. W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba wypadków drogowych wyniosła 9,3, tj. o 2,5 wypadku na 10 tys. ludności więcej niż średnio w województwie. W wypadkach drogowych w powiecie świebodzińskim odnotowano 13 ofiar śmiertelnych (wobec 6 ofiar śmiertelnych w 2014 r. i 2 w 2015 r.) oraz 66 rannych (wobec 60 rannych w 2014 r. i 45 w 2015 r.).

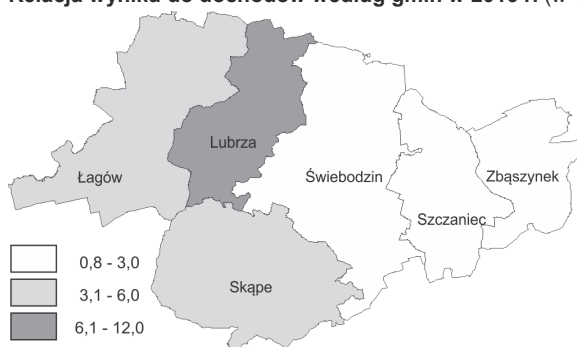
W 2016 r. w powiecie znajdowało się 34,1 km ścieżek rowerowych, tj. 6,5% ogółu ścieżek rowerowych w województwie. W przeliczeniu na 100 km² było to 3,6 km ścieżek (wobec 3,5 km w 2014 r. i 3,7 km średnio w województwie).

Finanse publiczne

Rok budżetowy 2016 powiat świebodziński zamknął nadwyżką stanowiącą 2,6% ogółu dochodów budżetu, wobec nadwyżki w poprzednim roku w wysokość odpowiadającej 7,1% ogółu dochodów.

We wszystkich gminach powiatu świebodzińskiego zanotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami, najwyższą w gminie Lubrza (na poziomie 12,0% ogółu zrealizowanych dochodów).

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu świebodzińskiego w wysokości 59,2 mln zł były wyższe niż w latach 2015 i 2014 odpowiednio o 8,1% i 8,4%. Z kolei wydatki w kwocie 57,6 mln zł wzrosły w porównaniu z 2015 r. (o 13,2%), były jednak o 2,4% niższe niż w 2014 r. Wynik budżetu powiatu świebodzińskiego w 2016 r. wyniósł 1,5 mln zł (wobec 3,9 mln zł w 2015 r. i minus 4,5 mln zł w 2014 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu świebodzińskiego wyniosły 1053 zł i były o 11,9% wyższe od przeciętnych dochodów powiatów w województwie na 1 mieszkańca. Wydatki natomiast w wysokości 1025 zł na 1 mieszkańca były o 12,6% wyższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca.

Największy udział w ogóle dochodów powiatu świebodzińskiego miała subwencja ogólna (37,8% wobec 40,9% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Stosunkowo wysoki był także udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu (na poziomie 37,2% wobec 35,5% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Pozostałe 25,0% ogółu dochodów stanowiły dotacje (wobec 23,6% średnio w województwie).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu świebodzińskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 816,4 tys. zł, co stanowiło 1,4% ogółu dochodów powiatu. Dochody w tej kategorii dochodowej wzrosły w porównaniu z 2015 r. (ponad 5-krotnie) i w porównaniu z 2014 r. (ponad 3-krotnie).

W strukturze wydatków budżetu powiatu świebodzińskiego 93,7% stanowiły wydatki bieżące, w tym 61,3% – wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Dalsze 6,3% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 1,9% przed rokiem i 6,6% w 2014 r.). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 64 zł, tj. były prawie 4-krotnie wyższe od zrealizowanych w 2015 r. i o 6,7% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na mieszkańca w powiatach województwa.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

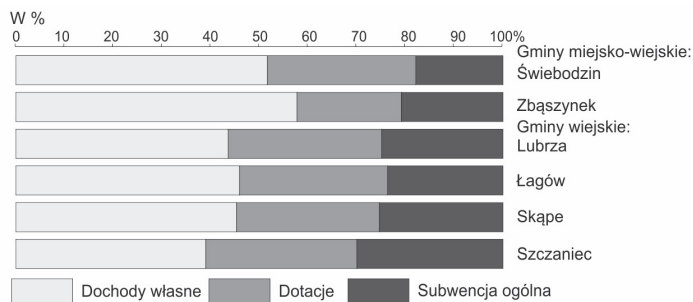
Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI	1053	391	1025	961	64
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejsko-wiejskie:					
Świebodzin	3555	1835	3527	3213	315
Zbąszynek	4778	2755	4640	3897	743
Gminy wiejskie:					
Lubrza.....	4021	1754	3539	3045	494
Łagów.....	3985	1830	3757	3525	233
Skąpe.....	4069	1843	3900	3579	321
Szczaniec.....	3897	1521	3868	3490	378

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu świebodzińskiego zbiorczo wyniosły 217,9 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 11,2%) i w 2014 r. (o 15,0%). Jednocześnie łączne wydatki gmin wzrosły do 212,1 mln zł (tj. o 15,2% w stosunku do 2015 r. i o 13,7% w porównaniu z 2014 r.).

W 2016 r. spośród gmin powiatu świebodzińskiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminie Zbąszynek (57,7%) i Świebodzin (51,6%). W pozostałych gminach powiatu udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetowych kształtował się na poziomie od 39,0% w gminie Szczaniec do 45,9% w gminie Łagów.

Struktura dochodów gmin powiatu świebodzińskiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu świebodzińskiego średnio 50,2% stanowiły dochody własne. Dalsze 28,8% zapewniały dotacje, a 21,0% – subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu świebodzińskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3875 zł (tj. 0,1% mniej w porównaniu z przeciętnymi dochodami gmin województwa lubuskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca), w tym dochody własne 1945 zł (tj. o 6,7% więcej niż średnio w gminach województwa).

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu świebodzińskiego

Wyszczególnienie	2015		2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów	
Gminy miejsko-wiejskie:				
Świebodzin.....	1959,8	1098,0	1,0	-
Zbąszynek.....	1033,4	-	-	-
Gminy wiejskie:				
Lubrza.....	322,6	72,8	0,5	-
Łagów.....	98,7	223,4	1,1	-
Skąpe.....	38,7	-	-	-
Szczaniec.....	1203,6	16,3	0,1	-

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu świebodzińskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 1,4 mln zł, co stanowiło 0,6% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 69,7% mniej niż w 2015 r. i o 83,4% mniej niż w 2014 r.

Z ogółu wydatków budżetów gmin powiatu świebodzińskiego 89,7% stanowiły wydatki bieżące, a 10,3% wydatki inwestycyjne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie świebodzińskim wyniosły 3772 zł (tj. o 0,8% więcej w porównaniu z przeciętnymi wydatkami gmin w województwie lubuskim na 1 mieszkańca), w tym wydatki bieżące 3384 zł. Wydatki inwestycyjne w kwocie 387 zł na 1 mieszkańca były o 4,6% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na 1 mieszkańca zrealizowanych przez gminy w województwie lubuskim.

Spośród gmin powiatu świebodzińskiego największe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowano w gminie Zbąszynek (o 100,8% wyższe od przeciętnych wydatków inwestycyjnych gmin na 1 mieszkańca) oraz w gminie Lubrza (o 33,5% wyższe).

W 2016 r. średnio 31,5% wydatków gmin powiatu świebodzińskiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków na oświatę i wychowanie notowano w gminie Łagów (35,4%), a najniższy w gminie Lubrza (26,4%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to od 935 zł w gminie Lubrza do 1477 zł w gminie Zbąszynek.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie świebodzińskim zarejestrowanych było 5,7 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 5,1% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów wzrosła o 17 (o 0,3%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejsko-wiejskiej Świebodzin – 61,9% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Powiat świebodziński znajduje się w grupie powiatów o niższej niż w województwie liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. było to 161 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym przy 176 podmiotach w województwie.

Gmina miejsko-wiejska Świebodzin mieści się w grupie gmin o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – 188 podmiotów (11. lokata wśród ogółu gmin w województwie).

W powiecie świebodzińskim w 2016 r. odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przemysłu i budownictwa ukształtował się na poziomie 22,8% (wobec 21,2% średnio w województwie). Podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowiły 4,0% ogółu podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty prowadzące działalność usługową – 73,2%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT 2015	5698	447	133	374	21	198	3856
ŚWIEBODZIŃSKI 2016	5687	466	135	373	21	217	3799
Gminy miejsko-wiejskie:							
Świebodzin	3518	270	76	296	11	117	2247
Zbąszynek	772	58	15	26	3	27	544
Gminy wiejskie:							
Lubrza	287	15	9	9	1	13	227
Łagów	478	80	23	17	2	16	331
Skąpe	390	18	3	18	2	32	274
Szczaniec	242	25	9	7	2	12	176

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminie miejsko-wiejskiej Świebodzin (56,3% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 466 stanowią 8,2% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 135 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

POWIAT WSCHOWSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT WSCHOWSKI..... 2015	624	4,5	39297	3,9	19866
2016	624	4,5	39256	3,9	19891
Gminy miejsko-wiejskie:					
Sława.....	327	2,3	12688	1,2	6372
Szlichtyngowa.....	100	0,7	5072	0,5	2515
Wschowa.....	197	1,4	21496	2,1	11004

Powiat wschowski, 12. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 3,9% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu nieznacznie zmalała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 0,4% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się jednak dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu wschowskiego. W 2050 r. liczba ludności powiatu wyniesie 35,4 tys.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest jednym z niższych w województwie (na poziomie 50,7%). W rezultacie relatywnie niski jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie wschowskim przypadają 103 kobiety.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Gmina Sława od początku tej dekady każdego roku wykazywała dodatni przyrost naturalny. W 2016 r. w skali roku przyrost naturalny zwiększył się, osiągając najwyższy poziom w powiecie (2,3 osoby na 1000 ludności). Wzrost zanotowały także gmina Wschowa i Szlichtyngowa.

W badanych latach w powiecie wschowskim nieco zmalał wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 50,3% i był o 0,1 p. proc. mniejszy niż w 2014 r. oraz podobny jak w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie wschowskim jest wyższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 5,4 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,4 małżeństwa na 1000 ludności mniej niż w 2014 r.,

podobnie jak w 2010 r. Lepiej kształtuje się także współczynnik rozwodów, który jest niższy niż średnio w województwie (w 2016 r. było to 1,7 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności nie zmieniła się, natomiast w relacji do 2010 r. zwiększyła się o 0,4. W powiecie wschowskim korzystnie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,8 pkt. wyższy niż średnio w województwie. Liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców utrzymuje się na względnie stałym, wyższym poziomie. Jednocześnie współczynnik zgonów jest jednym z najniższych w województwie (o 0,9 pkt. niższy od jego średniej wartości w województwie). W rezultacie wschowski wykazuje najwyższy przyrost naturalny w województwie (po powiecie zielonogórskim).

W populacji powiatu wschowskiego 62,4% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 60 osób w wieku nieprodukcyjnym, podobnie jak przeciętnie w województwie. Powiat wschowski lokuje się wśród powiatów o względnie wyższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Prognozuje się, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie wschowskim wzrośnie do 76.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	na 1000 ludności		
POWIAT WSCHOWSKI..... 2015	10,5	10,5	-
2016	10,4	8,9	1,5
Gminy miejsko-wiejskie:			
Sława	10,0	7,7	2,3
Szlichtyngowa	9,6	7,9	1,8
Wschowa	10,8	9,9	0,9

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W 2016 r. w gminie Szlichtyngowa zanotowano niższy niż przeciętnie w województwie udział ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 15,6% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Szlichtyngowa jest jedną z gmin o względnie wysokim odsetku osób w wieku przedprodukcyjnym (na poziomie 20,0% wobec 18,1% przeciętnie w województwie). Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w gminie jest niższa od średniej dla województwa (odpowiednio 55,1 wobec 60,2).

W powiecie wschowskim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Odnotowano jednak spadek przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 4,2 osoby na 1000 ludności w 2014 r. do 1,4 w 2016 r.

Spośród gmin powiatu wschowskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Sława i Wschowa. W 2016 r. było to odpowiednio 191 i 176 osób, tj. łącznie 90% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie wschowskim. W tych gminach notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 149 i 247). Łącznie było to blisko 85% ogółu wymeldowań w powiecie.

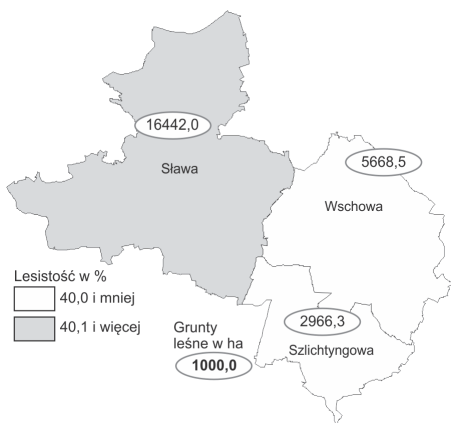
Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu wschowskiego zajmowały obszar 25076,9 ha stanowiąc 3,5% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 24454,3 ha porastały 39,2% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Łagów (59,4) i Skąpe (49,2), a najniższy w mieście Świebodzin (2,0).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowała się gmina Łagów (12,1%), a najmniejszym gmina Zbąszynek (1,3%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu wschowskiego wynosiła 14053,7 ha, co stanowiło 1,0% powierzchni geograficznej województwa i 22,5% powierzchni geograficznej powiatu.

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano na obszarze wiejskim gminy Sława (49,0), a najniższy w mieście Wschowa (2,4).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowała się gmina Sława (14,6%), a najmniejszą gmina Wschowa (7,9%).

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT WSCHOWSKI..... 2015	15542,9	-	13537,0	5,9	53
2016	14053,7	-	12047,8	5,9	52
Gminy miejsko-wiejskie:					
Sława.....	9122,7	-	9116,8	5,9	29
Szlichtyngowa.....	-	-	-	-	15
Wschowa.....	4931,0	-	2931,0	-	8

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Wschowski jest 13. (przed powiatem sulęcińskim) powiatem w województwie pod względem zużycia wody. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 49,0 m³, tj. o 35,5 m³ mniej niż średnio w województwie. Najwięcej – 80,9% zużytej wody – wykorzystano eksploatując sieć wodociągową, pozostałe 19,1% na cele produkcyjne w przemyśle.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody zużyto w wyniku eksploatacji sieci wodociągowej (miasto Sława – 96,3%), a także na cele produkcyjne w przemyśle (obszar wiejski Sławy – 63,4%). Wielkość zużycia wody w gminach Szlichtyngowa i Wschowa jest zdeterminowana eksploatacją sieci wodociągowej.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 1292 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 3,5% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 61,9% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 62,5% ogółu mieszkańców powiatu (o 0,4 p. proc. więcej niż w 2014 r.). Niski udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat wschowski na 12. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT WSCHOWSKI..... 2015	1274	1274	61,7	-	-	62,7
2016	1292	1292	61,9	-	-	62,5
Gminy miejsko-wiejskie:						
Sława.....	681	681	100,0	-	-	35,2
Szlichtyngowa.....	119	119	100,0	-	-	96,9
Wschowa.....	492	492	-	-	-	70,4

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 14,9 mln zł, tj. 380 zł w przeliczeniu na mieszkańca (2. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej poniesionych nakładów (98,5%) przeznaczono na gospodarkę odpadami, pozostałe 1,5% na gospodarkę ściekową i ochronę wód.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 0,2 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 6 zł. Realizacja inwestycji związanych z ujęciami i doprowadzeniem wody pochłonęły 80,6% środków w powiecie, pozostałe 19,4% wydano na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były kredyty i pożyczki krajowe – 67,9%, kolejnym źródłem finansowania inwestycji były środki własne, stanowiące 17,2% ogółu zainwestowanych środków oraz pozyskane z zagranicy – 14,9%.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT WSCHOWSKI..... 2015	2716,0	2772,0
2016	14908,1	247,1
Gminy miejsko-wiejskie:		
Sława.....	14712,1	40,1
Szlichtyngowa.....	-	82,0
Wschowa.....	196,0	125,0

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W końcu 2016 r. pracujący w powiecie wschowskim stanowili 3,2% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z 2014 r. o 2,5% i wyniosła 7,3 tys. osób (wobec wzrostu liczby pracujących w województwie w analogicznym okresie średnio o 2,3%).

Ponad połowę pracujących w powiecie (52,1%) zatrudniają podmioty zlokalizowane w gminie Wschowa, a 40,2% – w gminie Sława. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących w tych gminach wyniosła odpowiednio 177 i 231.

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	7165	3,2	3889
WSCHOWSKI	2016	7301	3,2	4011
Gminy miejsko-wiejskie:				
Sława.....		2937	1,3	1625
Szlichtyngowa.....		557	0,2	320
Wschowa.....		3807	1,7	2066

a Patrz Uwagi ogólne.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 186 (tj. o 38 osób mniej niż średnio w województwie). Podobnie omawiany wskaźnik kształtował się w powiecie nowosolskim (181 pracujących na 1000 ludności) i zielonogórskim (188).

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 54,9%, tj. o 4,5 p. proc. więcej niż średnio w województwie, jednak ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 2,7%, przy spadku liczby pracujących mężczyzn 2,3%.

W powiecie wschowskim notuje się najwyższy w województwie odsetek pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (12,1% ogółu pracujących wobec 2,8% średnio w województwie lubuskim). W przemyśle pracuje 38,1% ogółu pracujących w powiecie, a w jednostkach usługowych – 49,8%. Znacząca dla rynku pracy powiatu wschowskiego jest grupa przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie handlu, naprawy pojazdów samochodowych, które zapewniają miejsca pracy dla 15,9% ogółu pracujących w powiecie oraz edukacji – 13,9%. Przedsiębiorstwa z sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne koncentrowały 5,5% ogółu pracujących w powiecie, a jednostki związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną – 4,7%.

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

W gminie Wschowa, koncentrującej ponad połowę pracujących w powiecie, większość (63,6%) pracuje w przedsiębiorstwach usługowych. Dalsze 32,0% ogółu pracujących w gminie zatrudniają przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlane. Relatywnie wysoki odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie notuje się w gminie Sława (w 2016 r. 47,1%). W gminie tej jednostki usługowe koncentrują 34,7% pracujących, a podmioty z sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 18,1%.

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie wschowskim stanowili 4,6% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, przy czym ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 18,0% do poziomu 1,5 tys. osób w końcu 2016 r. Stopa bezrobocia w powiecie kształtuje się na poziomie wyższym od średniej w województwie. W końcu 2016 r. wyniosła 11,1% (wobec 8,6% średnio w województwie) i była niższa niż w końcu 2014 r. o 2,2 p. proc.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 57,2% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 15,3%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 21,5%.

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT 2015	1605	4,1	950
WSCHOWSKI 2016	1485	4,6	849
Gminy miejsko-wiejskie:			
Sława	429	1,3	263
Szlichtyngowa	224	0,7	136
Wschowa	832	2,6	450

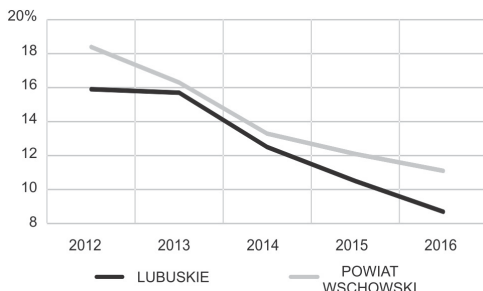
W porównaniu z 2014 r. w powiecie wschowskim zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych – o 19,6%, tj. mniej dynamicznie niż średnio w województwie (spadek o 36,4%), a ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wyniósł 52,3% (tj. o 1,0 p. proc. mniej niż w 2014 r.). Korzystne zmiany obserwowano także w populacji

osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. do 15,3% (tj. o 3,6 p. proc.).

We wszystkich gminach powiatu wschowskiego liczba bezrobotnych na 1000 ludności była wyższa od średniej w województwie. Najwięcej bezrobotnych zanotowano w gminie Szlichtyngowa (44 na 1000 mieszkańców). Jednocześnie w porównaniu z 2014 r. w gminie tej spadek natężenia bezrobocia mierzonego liczbą bezrobotnych na 1000 mieszkańców był jednym z najmniejszych w skali województwa (o 3 bezrobotnych na 1000 mieszkańców gminy wobec poprawy średniej wartości analogicznego wskaźnika w województwie o 14).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

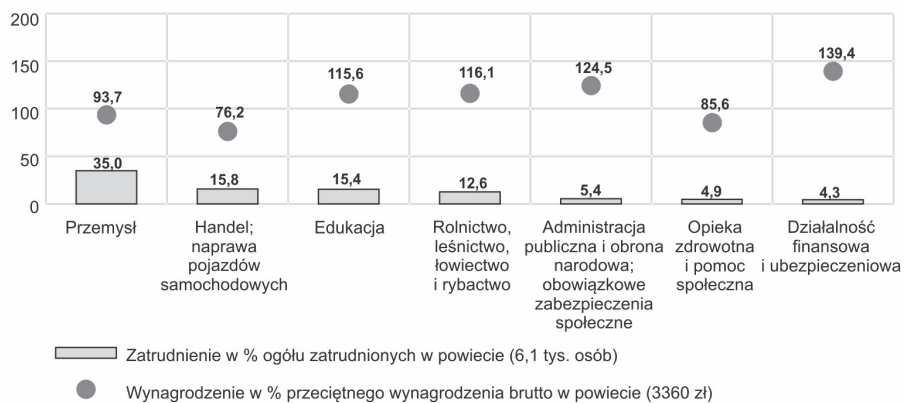

W powiecie wschowskim notuje się najwyższy spośród powiatów województwa lubuskiego odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 4,9% wobec 3,2% średnio w województwie). Było to o 0,2 p. proc. mniej niż w 2014 r. Podobnie jak w większości powiatów województwa, w populacji bezrobotnych w powiecie wschowskim rosła odsetek osób w wieku 50 lat i więcej. W 2016 r. wyniósł 29,2% (tj. o 2,9 p. proc. więcej niż w 2014 r.).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie wschowskim jest jednym z niższych w województwie. W 2016 r. wyniosło 3360 zł, tj. było o 10,0% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). W stosunku do lat poprzednich przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie wzrosło mniej dynamicznie niż średnia płaca w województwie. W relacji do 2014 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w powiecie wyniósł 7,3% (wobec 9,0% średnio w województwie), a w porównaniu z 2015 r. – 3,9% (wobec 4,7%).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie wschowskim funkcjonowało 8 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 3,2% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, zmniejszyła się natomiast liczba woluminów księgozbioru o 8,1% oraz liczba czytelników o 4,5%.

W stosunku do 2014 r. spadła również liczba wypożyczeń o 3,6%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Szlichtyngowa – 18 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Wschowa i Sława – po 16 woluminów.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	8	1	134,8	6635	105,3
WSCHOWSKI 2016	8	1	124,3	6444	103,8
Gminy miejsko-wiejskie:					
Sława	5	1	36,0	1214	19,6
Szlichtyngowa	2	-	27,8	690	12,5
Wschowa	1	-	60,5	4540	71,7

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu wschowskiego instytucje zorganizowały łącznie 320 imprez (4,7% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 30,5 tys. osób.

W powiecie wschowskim funkcjonowało 21 zespołów artystycznych (4,6% zespołów artystycznych w województwie), w tym 4 zespoły

wokalne i chóry, 1 zespół folklorystyczny oraz 4 zespoły muzyczno-instrumentalne. Zespoły te skupiały łącznie 314 członków, tj. 4,6% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu wschowskiego funkcjonowało 27 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 9,3% wszystkich obiektów w województwie. Było to 5 obiektów hotelowych oraz 22 pozostałe obiekty noclegowe, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 2603 miejsca noclegowe, tj. o 12,6% więcej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 5,4% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych. Pozostałe 94,6% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe, w tym 7,6% - zespoły domków noclegowych. Miejsca całoroczne stanowiły 9,0% wszystkich miejsc noclegowych.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Sława - 48,8% ogólnej liczby imprez w powiecie.

Również w tej gminie odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 129 osób.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT 2015	27	7	2538	235	32192	985	97142	2564
WSCHOWSKI 2016	27	7	2603	235	32100	764	108847	2372

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

W 2016 r. w powiecie wschowskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 32,1 tys. turystów, tj. 5,3% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 0,8 tys. osób stanowili 2,4% turystów w powiecie i 0,5% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano wzrost liczby osób korzystających z noclegu - o 25,8%, natomiast niewielki spadek liczby turystów zagranicznych - o 0,4%.

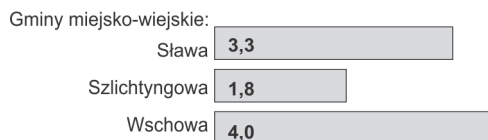
Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminie Sława (74,1% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Wschowa (średnio 4,0 dnia) a najkrótszy w gminie Szlichtyngowa (średnio 1,8 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 3,4 dnia.

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie wschowskim wzrosła o 25,5 tys., tj. o 30,5%. Zwiększyła się również liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 0,4 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 2,2%, tj. o 0,2 p. proc. mniej niż w 2014 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie wschowskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 1,8 p. proc. wyższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie Wschowa (57,1% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 65,4% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu wschowskiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie wschowskim funkcjonowało 33 placówki wychowania przedszkolnego, tj. 6,5% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek wzrosła o 2, tj. 6,5%.

Przedszkola stanowiły 42,4% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba przedszkoli wzrosła o 2, tj. o 16,7%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie wschowskim przypadało 91 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 1,5 tys. dzieci, tj. o 6,3% więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 79,8% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 2,7 p. proc. więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie wschowskim przypadało 45 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT 2015/2016	32	14	1192	1248	967	42
WSCHOWSKI 2016/2017	33	14	1273	1497	1194	287
Gminy miejsko-wiejskie:						
Sława.....	13	4	301	440	283	63
Szlichtyngowa.....	5	2	139	171	137	27
Wschowa.....	15	8	833	886	774	197

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

Najwięcej szkół gimnazjalnych zlokalizowanych było w gminie Wschowa (57,1% ogólnej liczby szkół gimnazjalnych w powiecie).

W roku szkolnym 2016/2017 w 19 szkołach znajdujących się w powiecie wschowskim uczyło się 2,6 tys. dzieci, tj. 4,2% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 3,1%, zmniejszyła się również liczba absolwentów szkół podstawowych (o 12,8%). Na jedną szkołę w powiecie wschowskim przypadało średnio 135 uczniów.

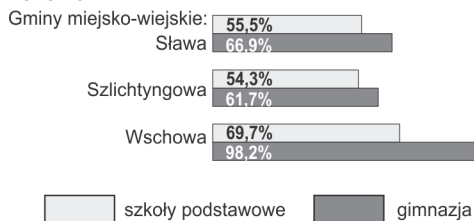
Edukację młodzieży w powiecie wschowskim zapewniało także 7 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,2 tys. uczniów, tj. 4,5% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 6,3%, zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 2,3%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie wschowskim przypadało 174 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie		Szkoły podstawowe			Gimnazja		
		szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT	2015/2016	19	2806	437	7	1288	362
	2016/2017	19	2566	360	7	1216	418
Gminy miejsko-wiejskie:							
	Sława.....	7	868	136	2	387	115
	Szlichtyngowa.....	3	342	41	1	108	38
	Wschowa.....	9	1356	183	4	721	265

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

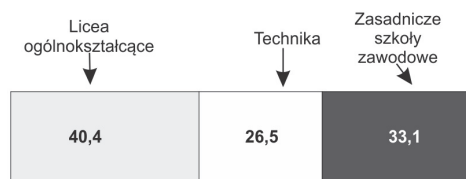
Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 91,6% i był o 0,8 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie wschowskim 88,6% i był o 0,4 p. proc. niższy niż ogółem w województwie.

Szkoły podstawowe w powiecie wschowskim zatrudniały łącznie 208 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 98.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie wschowskim pozostawało 9 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,0 tys. uczniów. Były to 3 zasadnicze szkoły zawodowe, 3 licea ogólnokształcące, 2 technika i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

a łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 318,7 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 51,1 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 92,9% (wobec 92,7% w 2014 r. i 94,5% średnio w województwie). Przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie wschowskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 28,3 m³, tj. o 2,1% mniej niż w 2014 r.

W 2016 r. spośród gmin powiatu wschowskiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych zanotowano w gminie Wschowa (32,6 m³ na 1 mieszkańca). Było to o 4,8% więcej niż w 2014 r. Najwyższy wzrost zużycia wody wystąpił w gminie Szlichtyngowa (o 29,3% do 23,8 m³ na 1 mieszkańca). Z kolei w gminie Sława nastąpił znaczny spadek zużycia wody (o 22,6% do 22,9 m³ na 1 mieszkańca).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT WSCHOWSKI..... 2015	306,4	49,1	92,8	164,7	26,4	68,7
2016	318,7	51,1	92,9	184,8	29,6	68,9
Gminy miejsko-wiejskie:						
Sława.....	113,6	34,7	85,1	53,4	16,3	46,9
Szlichtyngowa.....	72,0	72,2	97,6	83,3	83,5	93,4
Wschowa.....	133,1	67,4	96,4	48,1	24,4	76,1

Spośród gmin powiatu największe zagęszczenie sieci gazowej zanotowano w gminie Wschowa (46,6 km na 100 km²). W gminie tej z instalacji gazowej korzystało 65,3% ogółu ludności.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie wschowskim wzrosła w stosunku do 2014 r. o 32,9% i wyniosła 184,8 km. W przeliczeniu na 100 km² wyniosła 29,6 i była o 1,6 km na 100 km² mniejsza niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 68,9% ludności powiatu wschowskiego (wobec 73,5% średnio w województwie).

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Zagęszczenie sieci gazowej w powiecie wschowskim jest mniejsze niż średnio w województwie. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 131,9 km, tj. o 23,4% więcej niż w 2014 r. W przeliczeniu na 100 km² było to 21,1 km wobec 17,1 km w 2014 r. i 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie na poziomie 37,2% był niższy niż średnio w województwie (51,9%). Liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu nie zmieniła się znacząco w porównaniu ze stanem z przed dwóch lat i wyniosła 4,9 tys. Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 988,0 m³, tj. o 42,3% więcej niż średnio w województwie.

W powiecie wschowskim w końcu 2016 r. było 13,1 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 2152 kWh, tj. o 2,3% więcej niż w 2014 r. i o 8,3% więcej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii wyniosło 717 kWh (wobec 648 kWh w 2014 r. i 730 kWh średnio w województwie).

MIESZKANIA

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Z 244 mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2015-2016 ponad połowę (55,3%) stanowiły mieszkania zlokalizowane w gminie Wschowa, a 34,4% - w gminie Sława.

W 2016 r. w powiecie wschowskim oddano do użytkowania 105 mieszkań, tj. 2,9% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była o 5,0% większa niż w 2014 r. i o 24,5% mniejsza w porównaniu z 2015 r. Z ogółu mieszkań oddanych do użytkowania 103 stanowiły mieszkania w budownictwie indywidualnym.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 130,1 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 2,7 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 493 mieszkania, tj. o 31,4% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie wschowskim znajduje się 224,7 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 3,6% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada 36,0 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 578 wobec 531 w 2014 r. Liczba wypadków drogowych w 2016 r. wyniosła 18 (wobec 10 w 2014 r. i 17 w 2015 r.), co stanowiło 2,6% ogółu wypadków drogowych w województwie. W przeliczeniu na 100 tys. ludności było to 45,9 wypadków, tj. o 21,4 wypadki na 100 tys. ludności mniej niż średnio w województwie. W 2016 r. wypadkach drogowych w powiecie wschowskim odnotowano 6 ofiar śmiertelnych (w latach 2014 i 2015 – po 2) oraz 22 rannych (w 2014 r. – 10, a w 2015 r. – 21).

Spośród gmin powiatu wschowskiego większość ścieżek rowerowych koncentruje gmina Sława (4,0 km, tj. 90,9% ogółu ścieżek rowerowych w powiecie). W gminie tej długość ścieżek rowerowych w 2016 r. była o 21,2% większa niż w 2014 r.

W 2016 r. w powiecie wschowskim znajdowało się 4,4 km ścieżek rowerowych (0,8% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 10 tys. km² było to 70,5 km ścieżek (wobec 372,6 km średnio w województwie). Tym samym powiat wschowski jest powiatem o najmniejszym zagęszczeniu ścieżek rowerowych w województwie.

Finanse publiczne

W 2016 r. dochody budżetu powiatu wschowskiego były wyższe od jego wydatków. W rezultacie rok budżetowy zamknięto nadwyżką stanowiącą 1,2% dochodów (wobec nadwyżki w 2015 r. w wysokości odpowiadającej 0,4% zrealizowanych dochodów).

W gminach powiatu wschowskiego dochody budżetów były wyższe od zrealizowanych wydatków, a relacja wyniku do dochodów wyniosła od 2,2% do 7,0%.

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu wschowskiego ukształtowały się na poziomie zbliżonym do zrealizowanych w poprzednich latach (były o 0,2% wyższe w porównaniu z 2015 r. i o 1,2% wyższe w stosunku do zanotowanych w 2014 r.). Z kolei wydatki zmniejszyły się zarówno w porównaniu z 2015 r., jak i 2014 r. odpowiednio o 0,7% i 4,2%. Wynik budżetu powiatu wschowskiego w 2016 r. wyniósł 0,4 mln zł (wobec 0,1 mln zł w 2015 r. i minus 1,6 mln zł w 2014 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu wschowskiego wyniosły 934 zł i były o 0,7% niższe od przeciętnych dochodów powiatów w województwie. Wydatki natomiast w wysokości 922 zł na 1 mieszkańca były o 1,3% wyższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca w województwie.

Największy udział w ogóle dochodów powiatu wschowskiego miały wpływy z tytułu subwencji ogólnej (47,4% wobec 40,9% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Dochody własne stanowiły 28,6%, a dotacje – 24,0% (wobec odpowiednio 35,5% i 23,6% średnio w powiatach w województwie).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu wschowskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 179,5 tys. zł, co stanowiło 0,5% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były jednak wyższe w stosunku do zrealizowanych w poprzednich latach: o 32,9% w porównaniu z 2014 r. i o 220,1% w relacji do 2014 r.

Większość wydatków budżetu powiatu wschowskiego stanowiły wydatki bieżące (92,4%), w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń (63,8%). Dalsze 7,6% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 12,1% przed rokiem i 15,7% w 2014 r.). Były to wydatki inwestycyjne, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 70 zł, tj. były o 38,1% niższe niż w 2015 r. i o 16,7% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na mieszkańca w powiatach województwa.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT WSCHOWSKI.....	934	267	922	852	70
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejsko-wiejskie					
Sława.....	4286	1855	4013	3868	145
Szlichtyngowa.....	3804	1342	3537	3462	75
Wschowa.....	3391	1306	3315	3133	171

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

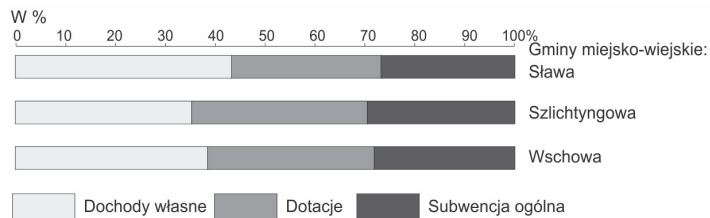

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu wschowskiego zbiorczo wyniosły 146,6 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 19,4%) i w 2014 r. (o 22,8%). Jednocześnie łączne wydatki gmin wzrosły do 140,2 mln zł (tj. o 15,5% w stosunku do 2015 r. i o 17,4% w porównaniu z 2014 r.).

W 2016 r. spośród gmin powiatu wschowskiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminie Sława (43,3%) i Wschowa (38,5%). W gminie Szlichtyngowa udział dochodów własnych w dochodach budżetu wyniósł 35,3%.

Struktura dochodów gmin powiatu wschowskiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu wschowskiego średnio 39,9% stanowiły dochody własne. Dalsze 32,3% dochodów pochodziło z dotacji, a 27,9% – z subwencji ogólnej.

Dochody gmin powiatu wschowskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3733 zł, w tym dochody własne 1488 zł, tj. mniej niż średnio w gminach województwa lubuskiego odpowiednio o 3,8% i 18,4%).

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu wschowskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 721,7 tys. zł, co stanowiło 0,5% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 70,8% mniej niż w 2015 r. i o 76,1% mniej niż w 2014 r.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu wschowskiego

Wyszczególnienie	2016	
	w tys. zł	w % ogółu dochodów
Gminy miejsko-wiejskie:		
Sława	139,5	1,2
Szlichtyngowa	430,8	-
Wschowa	1900,3	0,1

Spośród gmin powiatu wschowskiego najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowano w gminie Wschowa (w wysokości stanowiącej 46,2% średnich wydatków inwestycyjnych gmin w województwie na 1 mieszkańca).

W 2016 r. średnio 36,4% wydatków gmin powiatu wschowskiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków związanych z oświatą i wychowaniem zanotowano w gminie Sława (37,8%) i Szlichtyngowa (37,5%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to od 1165 zł w gminie Wschowa do 1515 zł w gminie Sława.

Z ogółu wydatków budżetów gmin powiatu 95,6% stanowiły wydatki bieżące, a 4,2% wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie wschowskim wyniosły 3569 zł, tj. o 4,6% mniej niż średnio w gminach województwa lubuskiego), w tym wydatki bieżące 3412 zł. Wydatki inwestycyjne w wysokości 150 zł na 1 mieszkańca były o 59,5% niższe niż średnio w gminach województwa.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie wschowskim zarejestrowanych było 3,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 3,2% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów wzrosła o 74 (o 2,1%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminach miejsko-wiejskich Wschowa i Sława, odpowiednio 61,9% i 31,0% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Powiat wschowski znajduje się w grupie powiatów o najniższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym (obok powiatów zielonogórskiego, nowosolskiego oraz sulęcińskiego). W 2016 r. były to 144 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym (przy średniej w województwie lubuskim 176).

Gmina miejsko-wiejska Wschowa znajduje się w grupie gmin o relatywnie wysokiej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. były to 163 podmioty gospodarki narodowej.

Powiat wschowski wyróżnia jeden z najwyższych, wśród powiatów województwa lubuskiego, odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (na poziomie 5,9% wobec 3,0% średnio w województwie). Podmioty związane z przemysłem i budownictwem stanowiły 24,3% ogółu podmiotów gospodarczych, a podmioty związane z sektorem usługowym – 69,8%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT 2015	3493	203	28	154	20	148	2480
WSCHOWSKI 2016	3536	211	29	153	21	151	2503
Gminy miejsko-wiejskie:							
Sława.....	1097	75	14	50	4	63	823
Szlichtyngowa.....	252	8	1	10	3	21	177
Wschowa.....	2187	128	14	93	14	67	1503

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminach miejsko-wiejskich Sława oraz Wschowa (po 48,3% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 211 stanowiły 6,0% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 29 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (13,7% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT ZIELONOGÓRSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT ZIELONOGÓRSKI 2015	1350	9,7	75219	7,4	38121
..... 2016	1350	9,7	75314	7,4	38158
Gminy miejsko-wiejskie:					
Babimost.....	93	0,7	6277	0,6	3170
Czerwieńsk.....	195	1,4	9973	1,0	5054
Kargowa.....	129	0,9	5826	0,6	2980
Nowogród Bobrzański.....	260	1,9	9431	0,9	4765
Sulechów.....	237	1,7	26434	2,6	13487
Gminy wiejskie:					
Bojadła.....	102	0,7	3292	0,3	1632
Świdnica.....	160	1,1	6519	0,6	3292
Trzebiechów.....	81	0,6	3427	0,3	1680
Zabór.....	93	0,7	4135	0,4	2098

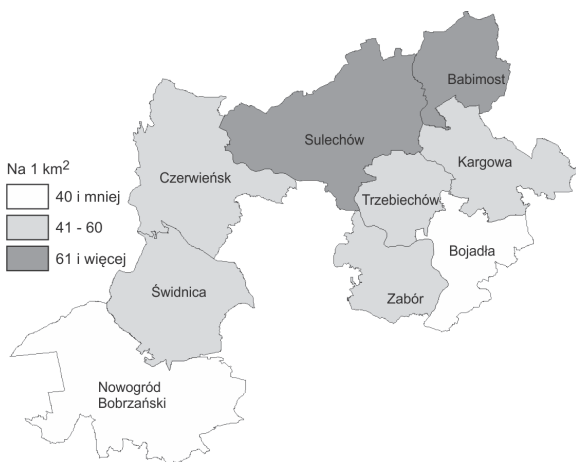
Powiat zielonogórski, 4. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 7,4% populacji województwa. W wyniku odłączenia gminy wiejskiej Zielona Góra (która połączyła się z miastem Zieloną Górą), o ponad 19 tys. zmniejszyła się liczba mieszkańców powiatu – w końcu 2016 r. była o 19,3% niższa niż w 2010 r.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest jednym niższych w województwie (na poziomie 50,7%). W rezultacie relatywnie niski jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie zielonogórskim przypadają 103 kobiety.

Gmina Trzebiechów w 2016 r. w skali roku odnotowała największy w powiecie wzrost przyrostu naturalnego (z poziomu minus 2,5 do 6,7 osoby na 1000 ludności). Pod względem jego poziomu gmina zajęła pierwsze miejsce w województwie. Wysoki przyrost naturalny wykazała także gmina Świdnica (4,6 osoby na 1000 ludności – 4. miejsce) oraz gmina Babimost (3,4 osoby na 1000 ludności – 7. miejsce).

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Spośród gmin powiatu zielonogórskiego najczęściej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Sulechów i gminie Czerwieńsk. W 2016 r. było to odpowiednio 360 i 160 osób, tj. łącznie ponad 50% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie zielonogórskim. W tych gminach notuje się także najczęściej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 402 i 132). Łącznie było to 54% ogółu wymeldowań w powiecie.

Powiat zielonogórski cechuje jeden z niższych wskaźników urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 45,2% i był o 9,0 p. proc. większy niż w 2014 r. oraz o 7,8 p. proc. większy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie zielonogórskim jest wyższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 5,3 wobec 5,0 w województwie lubuskim).

Było to o 0,5 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,5 mniej niż w 2010 r. Korzystnie także kształtuje się współczynnik rozwodów, który jest niższy niż średnio w województwie (w 2016 r. było to 1,5 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności spadła o 0,8, a w relacji do 2010 r. zmalała o 0,1.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
POWIAT	2015	9,6	9,5	0,1
ZIELONOGÓRSKI	2016	10,5	9,0	1,5
Gminy miejsko-wiejskie:				
Babimost		11,7	8,3	3,4
Czerwieńsk		9,9	8,9	1,0
Kargowa		10,1	8,2	1,9
Nowogród Bobrzański		8,4	10,0	-1,6
Sulechów		10,3	8,4	1,9
Gminy wiejskie:				
Bojadła		8,8	13,6	-4,9
Świdnica		14,0	9,4	4,6
Trzebiechów		14,6	7,9	6,7
Zabór		9,6	10,3	-0,7

W powiecie zielonogórskim korzystnie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,9 pkt. wyższy niż średnio w województwie. Liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła w skali roku (o 0,9 urodzenia) i tylko nieznacznie zmalała w porównaniu z poprzednimi latami (o 0,3 urodzenia w relacji do 2010 r.). Powiat zielonogórski wyróżnia jeden z najniższych w województwie współczynników zgonów (o 0,8 pkt. niższy od jego średniej wartości w województwie). W rezultacie powiat zielonogórski zanotował najwyższy przyrost naturalny w województwie.

W populacji powiatu zielonogórskiego 63,8% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 57 osób w wieku nieprodukcyjnym. Były to o ponad 3 osoby mniej niż średnio w województwie, co lokuje powiat zielonogórski w grupie powiatów o najniższej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego (wraz z powiatem krośnieńskim, gorzowskim i ślubickim).

W 2016 r. w gminie Zabór zanotowano jeden z najmniejszych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 14,6% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Zabór jest jedną z trzech gmin o największym odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 65,9% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie w gminie zanotowano najniższy wskaźnik obciążenia demograficznego w województwie (51,6 wobec 60,2 średnio w województwie).

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

Powiat zielonogórski jest jedynym z nielicznych powiatów w województwie, w którym saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było dodatnie. Przewaga liczby zameldowań na pobyt stały nad wymeldowaniami jednak wyraźnie zmalała i oscylowała wokół zera (z 5,4 osoby na 1000 ludności w 2012 r. do 0,5 w 2016 r.).

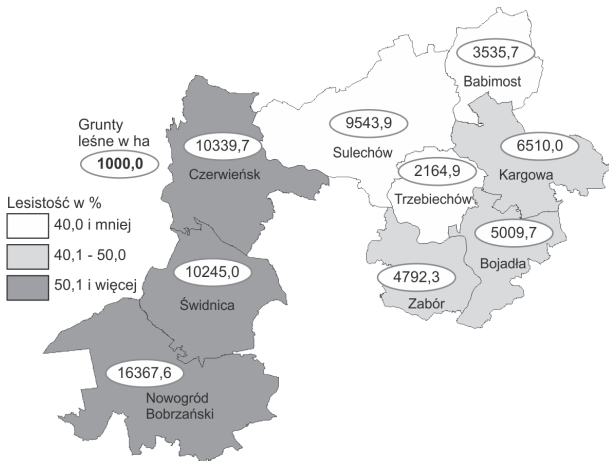
Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu zielonogórskiego zajmowały obszar 68508,6 ha stanowiąc 9,7% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 66500,1 ha porastały 49,3% powierzchni powiatu.

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Świdnica (61,4) i Nowogród Bobrzański (61,2), a najniższy w mieście Babimost (1,3).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowała się gmina Czerwieńsk (4,4%), a najmniejszą gmina Babimost (0,9%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu zielonogórskiego wynosiła 33622,6 ha, co stanowiło 2,4% powierzchni geograficznej województwa i 24,9% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
w ha					
POWIAT 2015	38600,2	98,5	37582,5	428,8	214
ZIELONOGÓRSKI 2016	33622,6	98,5	32582,4	451,4	213
Gminy miejsko-wiejskie:					
Babimost.....	1259,3	42,9	1208,4	8,0	7
Czerwieńsk.....	5878,9	-	5204,7	183,9	17
Kargowa.....	4621,1	-	4588,5	32,6	12
Nowogród Bobrzański.....	4024,3	-	4004,8	19,5	23
Sulechów.....	4286,7	38,4	4146,3	101,9	67
Gminy wiejskie:					
Bojadła.....	2422,9	-	2404,7	18,2	6
Świdnica.....	5141,7	-	5140,1	1,6	47
Trzebiechów.....	3183,2	17,2	3118,8	47,2	12
Zabór.....	2804,5	-	2766,0	38,5	22

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Zielonogórski jest 10. powiatem w województwie pod względem zużycia wody ogółem (przed powiatami: nowosolskim, świebodzińskim, wschowskim i sulęcińskim). W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 49,6 m³, tj. o 34,9 m³ mniej niż średnio w województwie. Najwięcej – 70,8% zużytej wody – wykorzystano eksploatując sieć wodociągową, 24,7% na cele produkcyjne w przemyśle, a pozostałe 4,5% zużyto do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 2270 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 70,4% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 69,5% ogółu mieszkańców powiatu. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat zielonogórski na 9. lokacie w województwie.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano w rolnictwie i leśnictwie (obszar wiejski gminy Babimost – 60,0%), oraz w przemyśle (gmina Trzebiechów – 58,9%, obszar wiejski Sulechowa – 57,3% i miasto Kargowa – 52,9%). Wielkość zużycia wody w pozostałych gminach jest zdeterminowana eksploatacją sieci wodociągowej.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną		
		w dam ³		w dam ³			
POWIAT	2015	2173	2172	71,8	1	-	68,7
ZIELONOGÓRSKI	2016	2270	2269	70,4	1	-	69,5
Gminy miejsko-wiejskie:							
Babimost.....		224	224	100,0	-	-	95,3
Czerwieńsk.....		254	254	-	-	-	70,6
Kargowa.....		277	277	-	-	-	64,4
Nowogród Bobrzański.....		194	194	100,0	-	-	54,5
Sulechów.....		897	896	89,1	1	-	80,7
Gminy wiejskie:							
Bojadła.....		43	43	100,0	-	-	44,0
Świdnica.....		211	211	79,6	-	-	94,1
Trzebiechów.....		140	140	100,0	-	-	13,4
Zabór.....		30	30	100,0	-	-	24,9

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 18,1 mln zł, tj. 240 zł w przeliczeniu na mieszkańca (4. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej – 45,5% poniesionych nakładów przeznaczono na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu, 31,1% na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 21,9% na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, a pozostałe 1,5% na działalność związaną z oszczędzaniem energii, zmniejszaniem hałasu i wibracji oraz na gospodarkę odpadami.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 1,7 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 23 zł. Najwięcej środków finansowych (79,5%) przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody, 13,7% poniesionych nakładów wydatkowano na stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych, 5,4% środków wydano na obwałowania przeciwpowodziowe, natomiast 1,4% wydatków pochłonęły inwestycje związane z budową i modernizacją stacji uzdatniania wody.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki pochodzące z zagranicy (54,0% ogółu zainwestowanych środków), środki własne stanowiły 36,5%, kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) – 7,8%, a pozyskane z budżetu województwa – 1,7%.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie		Ochrona	Gospodarka
		środowiska	wodna
		w tys. zł	
POWIAT	2015	95387,6	25547,7
ZIELONOGÓRSKI	2016	18082,6	1742,6
Gminy miejsko-wiejskie:			
Babimost		89,0	-
Czerwieńsk		-	94,2
Kargowa		17,0	-
Nowogród Bobrzański		451,4	20,2
Sulechów		15895,2	1275,2
Gminy wiejskie:			
Świdnica		38,0	44,0
Trzebiechów		1117,0	-
Zabór		475,0	309,0

Rynek pracy

PRACUJĄCY

Z ogółu pracujących w powiecie, najwięcej osób pracuje w gminie Sulechów (34,3%), w której w końcu 2016 r. liczba pracujących była nieco niższa niż w końcu 2014 r. (o 1,8%). Spadek liczby pracujących zanotowano także w gminach: Świdnica (o 18,1%) oraz Bojadła (o 8,6%). Z kolei najwyższy wzrost liczby pracujących wystąpił w gminie Czerwieńsk (o 50,2%), a udział pracujących w tej gminie w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 17,5%. Wzrost liczby pracujących w porównaniu z 2014 r. wystąpił także w gminach: Zabór (o 8,9%), Kargowa (o 6,1%), Babimost (o 6,9%), Nowogród Bobrzański (o 4,2%) i Trzebiechów (o 0,8%).

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	14261	6,4	6330
ZIELONOGÓRSKI	2016	14152	6,2	6500
Gminy miejsko-wiejskie:				
	Babimost.....	1880	0,8	735
	Czerwieńsk	2473	1,1	807
	Kargowa.....	1596	0,7	839
	Nowogród Bobrzański	1250	0,5	693
	Sulechów	4853	2,1	2264
Gminy wiejskie:				
	Bojadła	310	0,1	159
	Świdnica.....	671	0,3	312
	Trzebiechów.....	655	0,3	397
	Zabór	464	0,2	294

^a Patrz Uwagi ogólne.

Spośród gmin powiatu zielonogórskiego największą liczbę pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności notowano w gminie Babimost (300) i gminie Kargowa (274), które były odpowiednio siódmą i dziesiątą gminą w województwie o najwyższej wartości omawianego wskaźnika. Wyższą od średniej w województwie liczbę pracujących w relacji do liczby ludności zanotowano także w gminie Czerwieńsk (248 na 1000 ludności).

W 2016 r. liczba pracujących w powiecie zielonogórskim wyniosła 14,2 tys. osób, co stanowiło 6,2% ogółu pracujących w wo-

wództwie lubuskim. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących wyniosła 188 (tj. o 37 osób mniej niż średnio w województwie).

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 45,9%, tj. o 4,5 p. proc. mniej niż średnio w województwie.

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Spośród gmin powiatu zielonogórskiego największy odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie zanotowano w gminach Kargowa (72,2%), Babimost 71,8%) oraz Trzebiechów (58,3%).

W powiecie zielonogórskim notuje się wyższy niż średnio w województwie odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie (w 2016 r. łącznie było to 45,1% ogółu pracujących w powiecie wobec 38,6% średnio w województwie). Większy niż przeciętnie w województwie był także udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (4,6% ogółu pracujących wobec 2,8% w województwie lubuskim). W jednostkach prowadzących działalność usługową pracowało łącznie 50,3% ogółu pracujących (wobec 58,7% średnio w województwie), w tym 12,8% w transporcie i gospodarce magazynowej, 12,1% w edukacji, a 8,0% w handlu; naprawie pojazdów samochodowych.

BEZROBOTNI

W 2016 r. bezrobotni zarejestrowani w powiecie zielonogórskim, w liczbie 2,3 tys. osób, stanowili 7,2% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego była nieco wyższa od średniej stopy bezrobocia w województwie lubuskim. W końcu 2016 r. wyniosła 9,0% (wobec 8,6% w województwie) i była o 2,1 p. proc. niższa niż w poprzednim roku.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 58,9% stanowiły kobiety (wobec 56,5% średnio w województwie). Nieco niższy niż średnio w województwie był odsetek długotrwale bezrobotnych (49,2% wobec 49,4%).

Najmniej bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 ludności notuje się w gminie Babimost, która jest 5. gminą miejsko-wiejską w województwie o najmniejszej wartości tego wskaźnika. W pozostałych gminach powiatu liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła od 26 w gminie: Świdnica do 41 w gminie Bojadła.

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	2893	7,4	1611
ZIELONOGÓRSKI	2016	2325	7,2	1369
Gminy miejsko-wiejskie:				
		119	0,4	75
Babimost		323	1,0	185
Czerwieńsk		201	0,6	107
Kargowa		344	1,1	204
Nowogród Bobrzański		777	2,4	488
Sulechów				
Gminy wiejskie:				
		136	0,4	75
Bojadła		169	0,5	105
Świdnica		119	0,4	52
Trzebiechów		137	0,4	78
Zabór				

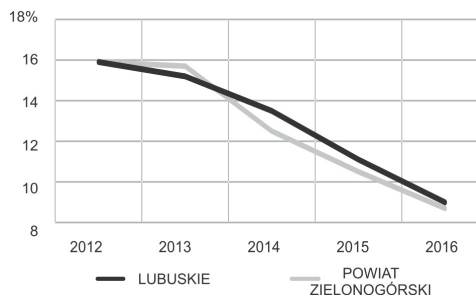
Stosunkowo wysoki był także odsetek osób młodych, w wieku do 25 lat, w populacji bezrobotnych zarejestrowanych, który wyniósł 14,6% wobec 12,4% średnio w województwie).

Relatywnie wysoki był także odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 4,0%, wobec 3,2% średnio w województwie).

Z drugiej strony w powiecie zielonogórskim odsetek osób w wieku 50 lat i więcej, który wyniósł 26,8% był najniższy w województwie (przy średnim udziale osób z tej kategorii wiekowej w populacji bezrobotnych na poziomie 30,2%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

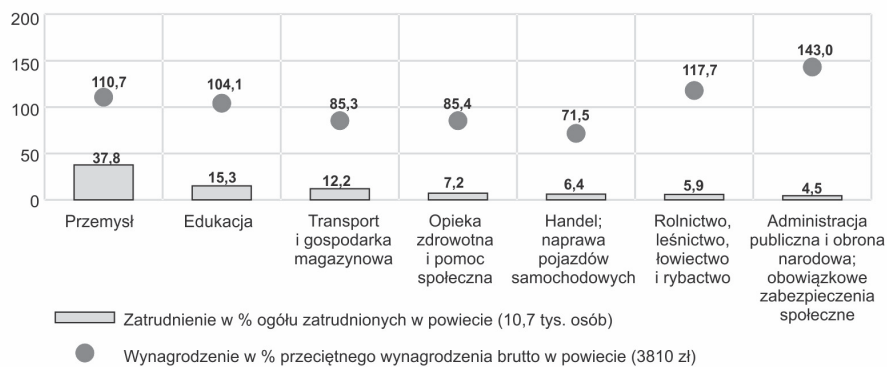
Stan w dniu 31 XII

WYNAGRODZENIA

Od 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie zielonogórskim kształtuje się na poziomie wyższym od przeciętnego wynagrodzenia w województwie. W 2016 r. wyniosło 3810 zł, tj. było o 2,0% wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie zielonogórskim funkcjonowały 24 biblioteki publiczne łącznie z filiami, tj. 9,5% wszystkich bibliotek w województwie.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Nowogród Bobrzański – 28 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Bojadła – 7 woluminów.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu zielonogórskiego instytucje zorganizowały łącznie 707 imprez (10,3% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 65,9 tys. osób.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Sulechów - 56,2% ogólnej liczby imprez w powiecie.

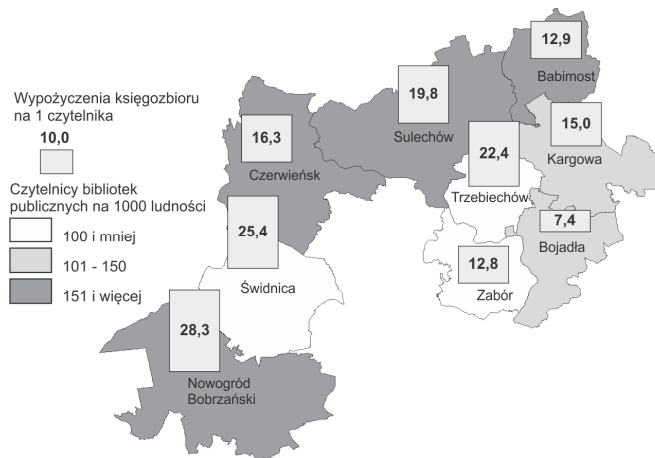
W gminie Babimost natomiast odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyły 263 osoby.

W powiecie zielonogórskim funkcjonowało 61 zespołów artystycznych (12,6% zespołów artystycznych w województwie), w tym 13 zespołów wokalnych i chórów, 11 zespołów folklorystycznych oraz 10 zespołów muzyczno-instrumentalnych. Zespoły te skupiały łącznie 866 członków, tj. 13,3% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu zielonogórskiego funkcjonowało 14 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 4,8% wszystkich obiektów w województwie. Było to 6 obiektów hotelowych oraz 8 pozostałych obiektów noclegowych, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 659 miejsc noclegowych. Z ogółu miejsc noclegowych 50,5% stanowiły

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT 2015	24	4	288,1	11511	214,3
ZIELONOGÓRSKI 2016	24	4	290,1	11144	208,0
Gminy miejsko-wiejskie:					
Babimost	2	-	27,6	1502	19,4
Czerwieńsk	5	1	45,5	1576	25,7
Kargowa	2	-	28,0	810	12,2
Nowogród Bobrzański	3	-	40,8	1456	41,1
Sulechów	6	-	82,4	4348	86,0
Gminy wiejskie:					
Bojadła	2	-	21,1	490	3,6
Świdnica	2	-	15,7	370	9,4
Trzebiechów	1	-	11,7	311	7,0
Zabór	1	3	17,3	281	3,6

miejsca w obiektach hotelowych, w tym 20,2% - w hotelach. Pozostałe 49,5% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe. Miejsca całoroczne stanowiły 70,9% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT 2015	14	11	645	453	23057	3751	43798	4035
ZIELONOGÓRSKI 2016	14	11	659	467	20327	3258	43881	3612
Gminy miejsko-wiejskie	11	8	544	352	17838	3221	34904	3506
Gminy wiejskie.....	3	3	115	115	2489	37	8977	106

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

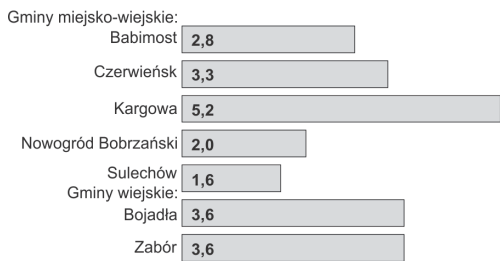
W 2016 r. w powiecie zielonogórskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 20,3 tys. turystów, tj. 3,3% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 3,3 tys. osób stanowili 16,0% turystów w powiecie i 2,3% ogółu turystów zagranicznych w województwie.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Kargowa (35,7% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz w gminie Sulechów (21,4% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

Udział noclegów udzielonych turystom zagranicznym w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 8,2%.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Kargowa (średnio 5,2 dnia) a najkrótszy w gminie Sulechów (średnio 1,6 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie i w powiecie na poziomie 2,2 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie zielonogórskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 5,4 p. proc. niższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w powiecie miasto Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 2,6 tys. dzieci, tj. o 16,1% mniej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 74,94% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 3,5 p. proc. więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie zielonogórskim przypadało 62 dzieci.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie zielonogórskim funkcjonowało 41 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 8,0% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 ich liczba zmniejszyła się o 11, tj. o 21,2%.

Przedszkola stanowiły 56,1% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba przedszkoli zmniejszyła się o 2, tj. o 8,0%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie zielonogórskim przypadało 96 miejsc.

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie miejskiej Sulechów (26,1% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 36,4% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu zielonogórskiego.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat
POWIAT 2015/2016	43	24	1938	2189	1630	83
ZIELONOGÓRSKI 2016/2017	41	23	2198	2551	1911	409
Gminy miejsko-wiejskie:						
Babimost.....	3	3	241	213	213	52
Czerwieńsk.....	8	4	314	383	275	59
Kargowa.....	3	1	125	206	109	-
Nowogród Bobrzański.....	4	2	287	331	249	72
Sulechów.....	13	6	801	948	699	147
Gminy wiejskie:						
Bojadła.....	2	2	125	104	104	25
Świdnica.....	4	1	50	152	48	5
Trzebiechów.....	2	2	120	108	108	21
Zabór.....	2	2	135	106	106	28

Najwięcej szkół gimnazjalnych zlokalizowanych było w gminie miejskiej Sulechów (23,5% ogólnej liczby szkół gimnazjalnych w powiecie).

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2016/2017 w 33 szkołach znajdujących się w powiecie zielonogórskim uczyło się 4,3 tys. dzieci, tj. 7,0% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie.

W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 23,9%, zmniejszyła się również liczba absolwentów szkół podstawowych (o 22,2%). Na jedną szkołę w powiecie zielonogórskim przypadało średnio 130 uczniów.

Edukację młodzieży w powiecie zielonogórskim zapewniało także 17 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 1,9 tys. uczniów, tj. 6,8% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 18,5%, zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 29,0%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie zielonogórskim przypadało 109 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT 2015/2016	33	4745	702	16	1919	651
ZIELONOGÓRSKI 2016/2017	33	4296	657	17	1850	623
Gminy miejsko-wiejskie:						
Babimost.....	4	369	72	2	219	84
Czerwieńsk.....	5	550	82	1	192	74
Kargowa.....	2	345	46	2	162	65
Nowogród Bobrzański.....	4	529	91	2	206	61
Sulechów.....	8	1555	206	4	682	220
Gminy wiejskie:						
Bojadła.....	2	194	35	1	102	27
Świdnica.....	3	331	49	1	123	35
Trzebiechów.....	1	201	31	1	80	34
Zabór.....	4	222	45	3	84	23

^a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

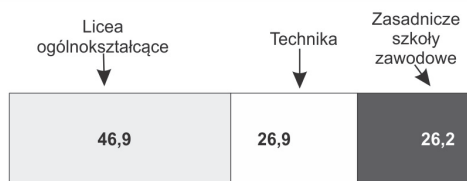
Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 84,8% i był o 6,0 p. proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wyniósł w powiecie zielonogórskim 77,4% i był o 11,6 p. proc. niższy niż ogółem w województwie.

Szkoły podstawowe w powiecie zielonogórskim zatrudniały łącznie 380 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 190.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie zielonogórskim pozostawało 7 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 1,1 tys. uczniów. Były to 2 zasadnicze szkoły zawodowe, 3 licea ogólnokształcące, 1 technikum i 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

^a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W powiecie zielonogórskim w końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 638,6 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 47,3 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 96,1% (wobec 94,5% średnio w województwie). Przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie zielonogórskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 28,2 m³, tj. o 3,1% mniej niż przeciętnie w województwie.

Spośród gmin powiatu zielonogórskiego najmniejsze zużycie wody w gospodarstwach domowych notuje się w gminach: Świdnica (20,4 m³ na 1 mieszkańca) i Bojadła (21,3 m³). W gminach tych wystąpił najgłębszy w powiecie spadek zużycia wody w porównaniu z 2014 r., odpowiednio o 34,4% i 14,8%. Największe zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca zanotowano w gminie Babimost (36,2 m³). Zużycie wody w tej gminie było o 12,8% wyższe niż w 2014 r.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

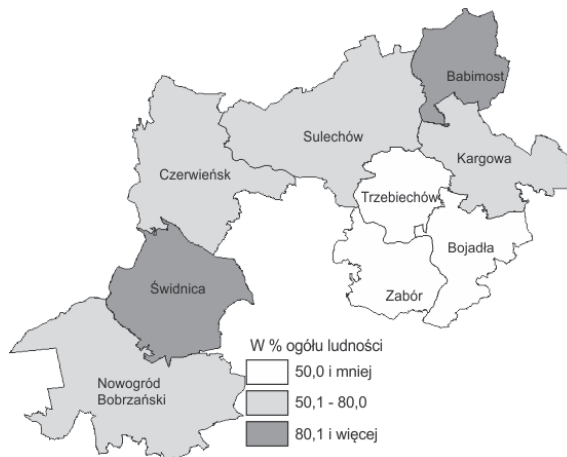
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT ZIELONOGÓRSKI..... 2015	635,3	47,1	96,0	408,4	30,3	65,3
2016	638,6	47,3	96,1	410,9	30,4	66,0
Gminy miejsko-wiejskie:						
Babimost.....	42,8	46,1	88,5	48,2	52,0	92,6
Czerwieńsk.....	92,4	47,5	96,2	87,4	44,9	67,4
Kargowa.....	38,6	30,0	85,4	23,4	18,2	52,5
Nowogród Bobrzański.....	131,6	50,7	98,6	33,3	12,8	52,4
Sulechów.....	145,1	61,3	99,8	90,8	38,4	78,0
Gminy wiejskie:						
Bojadła.....	26,7	26,1	88,0	30,5	29,8	33,7
Świdnica.....	62,7	39,0	96,4	90,1	56,0	95,0
Trzebiechów.....	51,9	64,1	96,9	2,0	2,5	7,1
Zabór.....	46,8	50,1	98,0	5,2	5,6	24,8

Najwięcej km sieci gazowej w przeliczeniu na 100 km² przypadło w gminie Babimost (66,4 wobec 57,8 w 2014 r.). Wyższe niż średnio w województwie zagęszczenie sieci gazowej zanotowano także w gminie Sulechów (49,0 km na 100 km²). W gminach tych odsetek korzystających z sieci gazowej sięgnął odpowiednio 89,4% i 70,2% ludności.

Spośród gmin powiatu zielonogórskiego w gminie Bojadła nie występuje sieć gazowa.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r

W 2016 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie zielonogórskim wyniosła 410,9 km. W przeliczeniu na 100 km² było to 30,4 km, tj. o 0,8 km na 100 km² mniej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 66,0% ludności powiatu zielonogórskiego (wobec 73,5% średnio w województwie).

W 2016 r. zagęszczenie sieci gazowej w powiecie zielonogórskim było większe niż średnio w województwie. W końcu roku długość sieci gazowej wyniosła 463,3 km, tj. 34,3 km w przeliczeniu na 100 km² (wobec 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie, na poziomie 46,8%, jest jednak niższy niż średnio w województwie (51,9%). Liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu wyniosła 12,1 tys. (tj. 6,2% ogółu odbiorców gazu w województwie). Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 866,4 m³, tj. o 24,8% więcej niż średnio w województwie.

W powiecie zielonogórskim w końcu 2016 r. było 24,6 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 2282 kWh, tj. o 14,8% więcej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii wyniosło 745 kWh (wobec 730 kWh średnio w województwie).

MIESZKANIA

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Z ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2015-2016 (łącznie 511) 37,4% stanowiły mieszkania zlokalizowane w gminie Sulechów. Dalsze 15,3% ogółu mieszkań oddano w gminie Czerwieńsk, a 14,7% w gminie Zabór.

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie zielonogórskim wyniosła 254 (tj. o 1,2% mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 7,1% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie. Z ogółu mieszkań oddanych do użytkowania 225 stanowiły mieszkania w budownictwie indywidualnym (tj. 12,6% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie

indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 117,5 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu w 2016 r. wyniósł 3,4 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 633 mieszkania, tj. o 10,5% mniej niż średnio w województwie.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie zielonogórskim znajduje się 547,8 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 8,8% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada 40,6 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 730 wobec odpowiednio 721 w 2015 r. Liczba wypadków drogowych w 2016 r. wyniosła 53 (tj. 7,7% ogółu wypadków drogowych w województwie) i była o 12 wypadków niższa niż w 2015. W przeliczeniu na 10 tys. ludności było to 7,0 wypadku, tj. o 0,3 wypadku na 10 tys. ludności więcej niż średnio w województwie. W 2016 r. w wypadkach drogowych w powiecie zielonogórskim odnotowano 18 ofiar śmiertelnych (tj. o 8 ofiar śmiertelnych więcej niż w 2015 r.) oraz 58 rannych (tj. o 20 rannych mniej niż w poprzednim roku).

W powiecie zielonogórskim znajduje się 51,7 km ścieżek rowerowych (9,9% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² było to 3,8 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie).

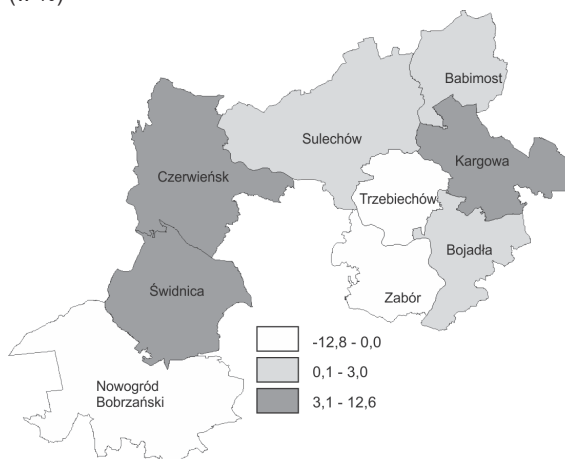
Spośród gmin powiatu zielonogórskiego najwięcej ścieżek rowerowych koncentruje gmina Babimost (30,2 km, tj. 58,4% ogółu ścieżek rowerowych w powiecie). Dalsze 8,5 km ścieżek znajduje się w gminie Kargowa, a 6,6 km – w gminie Świdnica. W stosunku do 2014 r. 3-krotnie wzrosła długość ścieżek rowerowych w gminie Sulechów i wyniosła 5,4 km.

Finanse publiczne

Rok budżetowy 2016 powiat zielonogórski zamknął nadwyżką w wysokości stanowiącej 1,7% ogółu dochodów budżetu wobec nadwyżki przed rokiem stanowiącej 6,2% ogółu dochodów.

Spośród gmin powiatu zielonogórskiego w większości zanotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami, najwyższą w gminie Świdnica (stanowiącą 12,6% ogółu dochodów budżetu). W trzech gminach rok budżetowy zamknięto deficytem: w gminie Zabór (w której deficyt stanowił 12,8% zrealizowanych dochodów), w gminie Trzebiechów (2,5%) i Nowogród Bobrzański (0,8%).

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r.
(w %)

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu zielonogórskiego w kwocie 68,5 mln zł były niższe niż w 2015 r. (o 4,0%). Z kolei wydatki wzrosły w porównaniu z 2015 r. (o 0,7%) do poziomu 67,4 mln zł.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu zielonogórskiego wyniosły 910 zł i były o 3,2% niższe od przeciętnych dochodów powiatów w województwie. Wydatki natomiast w wysokości 895 zł na 1 mieszkańca były o 1,7% niższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca w województwie.

W strukturze dochodów powiatu zielonogórskiego największy udział miały dochody własne (41,8% wobec 35,5% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Udział subwencji ogólnej w ogóle dochodów budżetu wyniósł 36,1% wobec 40,9% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Pozostałe 22,1% ogółu dochodów stanowiły dotacje (wobec 23,6% średnio w województwie).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu zielonogórskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 0,7 mln zł, co stanowiło 1,0% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były o 19,8% wyższe w stosunku do zanotowanych przed rokiem.

W strukturze wydatków budżetu powiatu zielonogórskiego 91,2% stanowiły wydatki bieżące, w tym 54,2% wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń. Dalsze 8,8% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 9,4% przed rokiem). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 79 zł, tj. były o 6,0% niższe niż w 2015 r. i o 31,7% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych powiatów na 1 mieszkańca.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT ZIELONOGÓRSKI	910	381	895	817	79
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejsko-wiejskie:					
Babimost.....	4526	2523	4406	3780	626
Czerwieńsk.....	4041	1813	3756	3528	228
Kargowa.....	4175	1743	3912	3163	748
Nowogród Bobrzański.....	3529	1666	3557	3181	376
Sulechów.....	3463	1802	3383	3181	203

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy wiejskie:					
Bojadła	3794	1374	3772	3440	332
Świdnica	4325	2468	3780	3607	172
Trzebiechów	3761	1304	3855	3507	348
Zabór	3708	1801	4184	3087	1097

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu zielonogórskiego zbiorczo wyniosły 286,6 mln zł, tj. były o 11,1% wyższe od notowanych w 2015 r. Z kolei łączne wydatki gmin w kwocie 278,3 mln zł wzrosły w stosunku do 2015 r. o 11,0%.

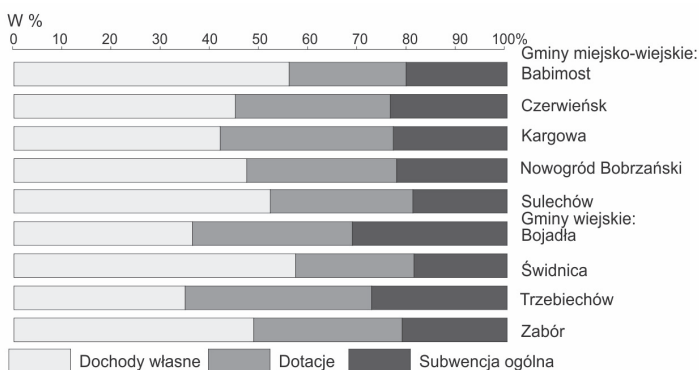
W dochodach budżetów gmin powiatu zielonogórskiego średnio 48,8% stanowiły dochody własne. Dalsze 29,6% zapewniały dotacje, a 21,6% - subwencja ogólna.

Dochody gmin powiatu zielonogórskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3807 zł, tj. o 1,9% mniej niż średnio w budżetach gmin w województwie, w tym dochody własne 1857 zł, tj. o 1,9% więcej w stosunku do przeciętnych dochodów własnych na 1 mieszkańca w gminach.

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu zielonogórskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 2,5 mln zł, co stanowiło 0,9% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 85,2% mniej niż w 2015 r.

W 2016 r. spośród gmin powiatu zielonogórskiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminie Świdnica (57,1%) oraz Babimost (55,7%) i Sulechów (52,0%). W pozostałych gminach powiatu udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetowych kształtował się na poziomie od 34,7% w gminie Trzebiechów do 47,2% w gminie Nowogród Bobrzański.

Struktura dochodów gmin powiatu zielonogórskiego według rodzajów w 2016 r.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu zielonogórskiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł	w tys. zł	w % ogółu dochodów
Gminy miejsko-wiejskie:			
Babimost.....	2781,1	186,8	0,7
Czerwieńsk	2392,5	593,7	1,5
Kargowa.....	1696,0	839,4	3,4
Nowogród Bobrzański	812,6	36,3	0,1
Sulechów	2581,5	109,0	0,1
Gminy wiejskie:			
Bojadła	2551,0	299,4	2,4
Świdnica	1113,7	333,7	1,2
Trzebiechów.....	1554,7	95,7	0,7
Zabór	1318,1	-	-

W strukturze wydatków budżetów gmin powiatu 90,2% stanowiły wydatki bieżące, a 9,8% wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie zielonogórskim wyniosły 3696 zł i były o 1,2% niższe od przeciętnych wydatków gmin na 1 mieszkańca w województwie. Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3333 zł, a inwestycyjne – 363 zł.

Spośród gmin powiatu zielonogórskiego najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowano w gminie Zabór (1097 zł, tj. prawie 3-krotnie wyższe niż średnio w gminach województwa lubuskiego) oraz w gminie Kargowa (748 zł, tj. ponad dwukrotnie wyższe) i w gminie Babimost (626 zł, tj. ponad 1,5-krotnie wyższe).

W 2016 r. średnio 32,9% wydatków gmin powiatu zielonogórskiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków związanych z oświatą i wychowaniem zanotowano w gminie Nowogród Bobrzański (37,6%) oraz Sulechów (36,6%), a najniższy w gminie Zabór (20,5%).
W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to od 858 zł w gminie Zabór do 1346 zł w gminie Babimost i 1338 zł w gminie Nowogród Bobrzański.

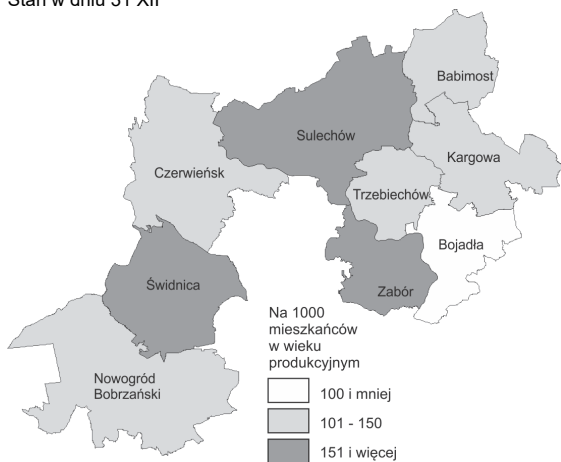
Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie zielonogórskim zarejestrowanych było 6,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 6,2% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim.

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejsko-wiejskiej Sulechów (39,2% ogólnej liczby podmiotów w powiecie).

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Powiat zielonogórski znajduje się w grupie powiatów o niższej niż w województwie liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. były to 143 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym przy 176 podmiotach w województwie.

Gmina wiejska Świdnica mieści się w grupie gmin o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – 185 podmiotów (12. lokata wśród ogółu gmin w województwie).

W powiecie zielonogórskim w 2016 r. odsetek przedsiębiorstw prowadzących

działalność w zakresie przemysłu i budownictwa kształtował się na poziomie 25,3% (wobec 21,2% średnio w województwie). Podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowiły 4,8% ogółu podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty prowadzące działalność w zakresie usług – 69,9%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT 2015	6784	469	109	343	38	262	4955
ZIELONOGÓRSKI 2016	6889	511	114	341	36	277	4984
Gminy miejsko-wiejskie:							
Babimost.....	518	24	5	24	3	27	362
Czerwieńsk	787	55	13	37	2	30	568
Kargowa	546	36	7	34	3	22	411
Nowogród Bobrzański.....	704	46	15	27	4	36	512
Sulechów.....	2699	229	51	163	13	81	1874

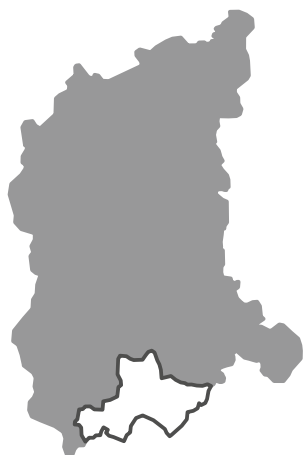
(dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
Gminy wiejskie:							
Bojadła	194	12	5	5	1	9	152
Świdnica	777	67	9	31	6	42	596
Trzebiechów	223	19	6	7	2	8	167
Zabór	441	23	3	13	2	22	342

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminie miejsko-wiejskiej Sulechów (44,7% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 511 stanowiły 7,4% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 114 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

POWIAT ŻAGAŃSKI

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT ŻAGAŃSKI 2015	1132	8,1	80997	8,0	41507
..... 2016	1132	8,1	80633	7,9	41314
Gminy miejskie:					
Gozdnica	24	0,2	3172	0,3	1648
Żagań	40	0,3	26188	2,6	13531
Gminy miejsko-wiejskie:					
Iłowa	153	1,1	6964	0,7	3576
Małomice	80	0,6	5265	0,5	2679
Szprotawa	233	1,7	21164	2,1	10943
Gminy wiejskie:					
Brzeźnica	122	0,9	3749	0,4	1860
Niegosławice	136	1,0	4502	0,4	2254
Wymiarki	63	0,5	2334	0,2	1226
Żagań	281	2,0	7295	0,7	3597

Powiat żagański, 8. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 7,9% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie malała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 2,7% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu żagańskiego, do ponad 60,6 tys. osób w 2050 r. – w porównaniu z 2013 r. oznacza to największy (o 25,9%) ubytek ludności wśród powiatów województwa lubuskiego.

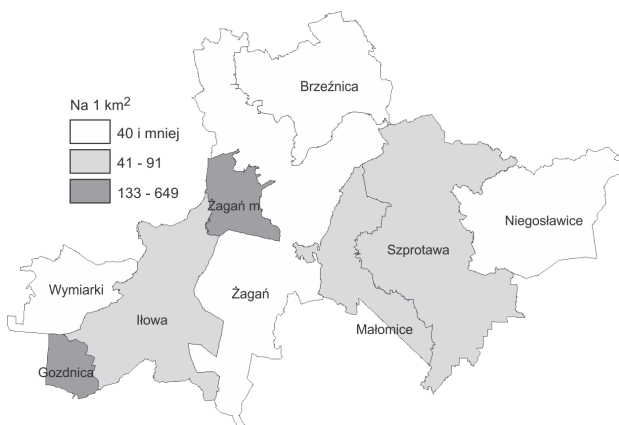
Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu wynosi 51,2% i zbliżony jest do średniej wartości w województwie (51,3%). W rezultacie równy średniej jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie żagańskim przypada 105 kobiet.

W gminie Iłowa w 2016 r. w skali roku odnotowano wyraźne pogłębienie ujemnego przyrostu naturalnego (z poziomu minus 1,4 do minus 5,3 osoby na 1000 ludności). W rezultacie poziom przyrostu naturalnego w tej gminie był jednym z najniższych w województwie.

Dotadni przyrost naturalny (od 2010 r.) najczęściej występował w gminie wiejskiej Żagań (w 2016 r. na poziomie 1,4 osoby na 1000 ludności).

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Powiat żagański wyróżnia relatywnie wysoki wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 60,7% i był podobny jak w 2014 r. oraz o 0,4 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie żagańskim jest nieco niższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 4,9 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,1 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,4 mniej niż w 2010 r. Podobnie jak

w całym województwie kształtuje się natomiast współczynnik rozwodów (w 2016 r. było to 1,9 rozwodów

na 1000 ludności). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności zmniejszyła się o 0,1, natomiast w relacji do 2010 r. wzrosła o 0,1.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
POWIAT ŻAGAŃSKI.....	2015	8,3	10,8	-2,5
	2016	9,5	11,5	-2,1
Gminy miejskie:				
Gozdnicza.....		5,3	10,3	-5,0
Żagań.....		9,4	10,5	-1,1
Gminy miejsko-wiejskie:				
Ilowa.....		8,2	13,5	-5,3
Malomice.....		8,7	12,7	-4,0
Szprotawa.....		9,2	11,9	-2,7
Gminy wiejskie:				
Brzeźnica.....		11,4	12,8	-1,3
Niegosławice.....		13,0	14,1	-1,1
Wymiarki.....		9,4	13,2	-3,8
Żagań.....		10,9	9,5	1,4

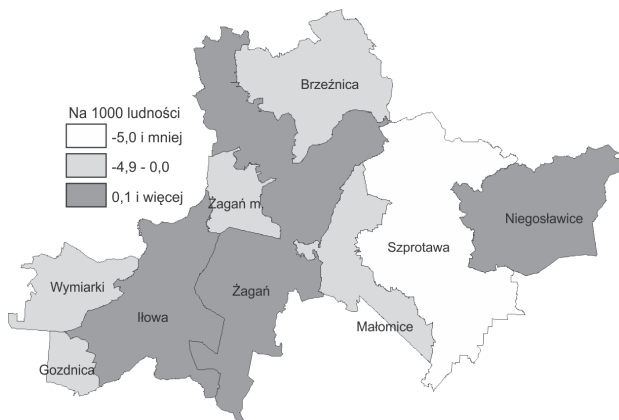
W 2016 r. w gminie Gozdnicza zanotowano jeden z największych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 22,2% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Gozdnicza miała najmniejszy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w województwie (na poziomie 14,3% wobec 18,1% przeciętnie w województwie). Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w gminie jest niższa od średniej dla województwa (57,3 wobec 60,2 średnio w województwie).

W powiecie żagańskim gorzej kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. Mimo, że liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła w 2016 r. (o 1,2 urodzenia w stosunku do 2015 r.), pozostała na poziomie niższym niż liczba zgonów (o 2,1 pkt.). Powiat żagański wyróżnia najwyższy współczynnik zgonów w województwie (o 1,7 pkt. wyższy od średniej wartości w województwie). W rezultacie w 2016 r. w powiecie odnotowano najniższy przyrost naturalny.

W populacji powiatu 62,9% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 59 osób w wieku nieprodukcyjnym. Było to o ponad 1 osobę mniej niż średnio w województwie, co lokuje powiat żagański w grupie powiatów o relatywnie niskiej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego.

Prognozuje się, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie żagańskim wzrośnie do 82.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

Spośród gmin powiatu żagańskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie Żagań i Szprotawa. W 2016 r. było to odpowiednio 239 i 187 osób, tj. łącznie 48% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie żagańskim. W tych gminach notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 337 i 308). Łącznie było to blisko 58% ogółu wymeldowań w powiecie.

W powiecie żagańskim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Zanotowano jednak spadek przewagi liczby wymeldowań na pobyt stały nad zameldowaniami z 4,2 osoby na 1000 ludności w 2011 r. poprzez 2,4 w 2014 i 2,8 w 2016 r.

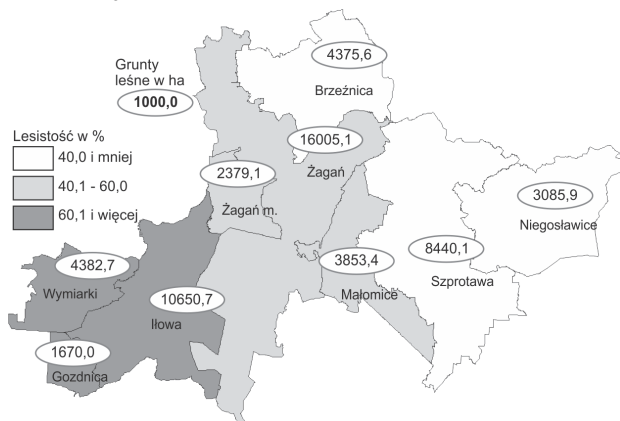
wał na pobyt stały nad zameldowaniami z 4,2 osoby na 1000 ludności w 2011 r. poprzez 2,4 w 2014 i 2,8 w 2016 r.

Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w Gozdnicy (67,6), a najniższy w mieście Szprotawa (10,0).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowała się gmina wiejska Żagań (7,4%), a najmniejszym miasto Żagań (0,2%).

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu Żagańskiego zajmowały obszar 54842,4 ha stanowiąc 7,7% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 52891,6 ha porastały 46,7% powierzchni powiatu.

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu żagańskiego wynosiła 29891,6 ha, co stanowiło 2,1% powierzchni geograficznej województwa i 26,4% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

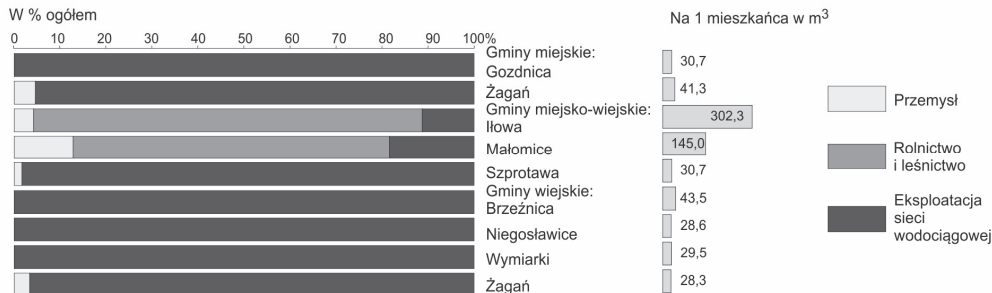
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
		w ha			
POWIAT ŻAGAŃSKI 2015	30004,3	158,2	29537,8	221,4	101
2016	29891,6	158,2	29425,0	221,4	101
Gminy miejskie:					
Gozdnicza	1517,0	-	1510,5	6,6	1
Żagań	241,3	-	241,3	-	3
Gminy miejsko-wiejskie:					
Iłowa	7853,5	-	7721,0	132,5	17
Małomice	774,4	-	728,7	45,7	11
Szprotawa	4243,2	152,3	4003,9	-	29
Gminy wiejskie:					
Brzeźnica	1047,8	5,9	1034,1	7,8	9
Niegosławice	4257,9	-	4257,9	-	7
Wymiarki	1572,9	-	1571,0	1,9	11
Żagań	8383,6	-	8356,7	26,9	13

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Żagański jest 8. powiatem w województwie pod względem zużycia wody ogółem (za krośnieńskim, żarskim, gorzowskim, miastami Zielona Góra i Gorzów Wlkp., powiatem słubickim i międzyrzeckim). W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 65,3 m³, tj. o 19,2 m³ mniej niż średnio w województwie. Najwięcej – 51,4% zużytej wody – wykorzystano eksploatując sieć wodociągową, 43,8% w wyniku nawodnień w rolnictwie i leśnictwie, a 4,8% na cele produkcyjne w przemyśle.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 1861 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 3,0% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 33,0% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 73,6% ogółu mieszkańców powiatu (w 2014 r. 50,9%). Relatywnie wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat żagański na 7. lokacie w województwie.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano w rolnictwie i leśnictwie (obszar wiejski gminy Łłowa – 94,6% oraz obszar wiejski gminy Małomice – 91,3%). Najwięcej wody na cele produkcyjne w przemyśle zużyto w miastach: Małomice (19,6%) i Łłowa (8,8%). Wielkość zużycia wody w pozostałych gminach jest zdeterminowana eksploatacją sieci wodociągowej.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT ŻAGAŃSKI 2015	1902	1676	27,1	226	224	63,0
..... 2016	1861	1820	33,0	41	39	73,6
Gminy miejskie:						
Gozdnica	82	43	100,0	39	39	33,8
Żagań	898	898	-	-	-	100,0
Gminy miejsko-wiejskie:						
Łłowa	147	145	-	2	-	57,2
Małomice	83	83	100,0	-	-	66,9
Szprotawa	452	452	98,7	-	-	
Gminy wiejskie:						
Brzeźnica	13	13	100,0	-	-	11,4
Niegosławice	98	98	-	-	-	53,5
Wymiarki	12	12	100,0	-	-	14,2
Żagań	76	76	5,3	-	-	61,6

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 1,6 mln zł, tj. 20 zł w przeliczeniu na mieszkańca (12. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej – 60,1% poniesionych nakładów przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 34,4% na gospodarkę odpadami, a pozostałe 5,5% na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły 0,05 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 0,6 zł. Całość środków przeznaczono na inwestycje związane z ujęciami i doprowadzenia wody.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki własne (stanowiące 89,1% ogółu zainwestowanych środków) oraz środki pochodzące z budżetu gminy (10,9%).

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT ŻAGAŃSKI..... 2015	42555,4	2843,1
2016	1640,4	49,0
Gmina miejska		
Żagań.....	570,1	-
Gminy miejsko-wiejskie:		
Iłowa	69,0	-
Małomice	92,0	49,0
Szprotawa	826,3	-
Gmina wiejska		
Niegosławice.....	23,0	-
Żagań.....	60,0	-

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W 2016 r. liczba pracujących w powiecie żagańskim wyniosła 11,0 tys. osób, co stanowiło 4,8% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba w końcu 2016 r. była o 4,1% wyższa niż w końcu 2014 r.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących w powiecie żagańskim jest najmniejsza spośród powiatów województwa. W 2016 r. wyniosła 136, tj. o 88 mniej niż średnio w województwie lubuskim.

We wszystkich gminach powiatu żagańskiego liczba pracujących w przeliczeniu na liczbę mieszkańców była mniejsza niż średnia w województwie lubuskim (224). Najwięcej pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności notowano w gminie miejskiej Żagań (185 osób). Było to jednak mniej niż w pozostałych gminach miejskich województwa.

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	10573	4,8	5945
ŻAGAŃSKI	2016	10964	4,8	6094
Gminy miejskie:				
	Gozdnica	402	0,2	183
	Żagań	4854	2,1	2803
Gminy miejsko-wiejskie:				
	Iłowa	1084	0,5	491
	Małomice	464	0,2	229
	Szprotawa.....	3015	1,3	1738
Gminy wiejskie:				
	Brzeźnica	205	0,1	143
	Niegostawice	289	0,1	174
	Wymiarki.....	290	0,1	141
	Żagań	361	0,2	192

^a Patrz Uwagi ogólne.

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 55,6%, tj. o 5,2 p. proc. więcej niż średnio w województwie, a ich liczba wzrosła w stosunku do 2014 r. o 3,2%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn o 5,3%.

W powiecie żagańskim 60,4% stanowili pracujący w jednostkach usługowych, w tym 16,0% w edukacji, 14,4% w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, 8,7% w administracji publicznej; obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, 6,2% w trans-

Pracujący na 1000 ludności w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Spośród gmin powiatu żagańskiego najwięcej pracujących koncentrowała gmina miejska Żagań (44,3% ogółu pracujących w powiecie). Z ogółu pracujących w tej gminie 60,9% miało miejsce pracy w jednostkach usługowych, a 37,6% w przemyśle i budownictwie. Z kolei w drugiej ze względu na liczbę pracujących gminie powiatu – w gminie Szprotawa (27,5% ogółu pracujących w powiecie), odsetek pracujących w przedsiębiorstwach usługowych wyniósł 69,7%, a w przemyśle i budownictwie 27,5%.

porcie i gospodarce magazynowej, a 5,6% w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej. W przedsiębiorstwach przemysłowych i budowlanych pracowało łącznie 35,8% ogółu pracujących w powiecie (wobec 38,6% średnio w województwie), a w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie 3,8% (wobec 2,8% średnio w województwie).

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie żagańskim w liczbie 3,1 tys. osób stanowili 9,5% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, przy czym ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 38,0%, tj. bardziej dynamicznie niż średnio w województwie (spadek o 31,3%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie obniżyła się w porównaniu ze stanem z przed dwóch lat do poziomu 14,4%, tj. o 7,8 p. proc. niższego niż w końcu 2014 r. Był to najgłębszy bezwzględny spadek stopy bezrobocia w województwie. W rezultacie powiat żagański awansował w rankingu powiatów ze względu na wielkość stopy bezrobocia, z zajmowanej dotychczas ostatniej (14.) lokaty na miejsce 12., przed powiaty: strzelecko-drezdenecki i międzyrzecki.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 58,9% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 33,3%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 43,6%.

W końcu 2016 r. udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie żagańskim wyniósł 50,2% wobec 54,7% w końcu 2014 r. Korzystne zmiany obserwowano w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2014 r. do 12,3% (tj. o 1,8 p. proc.).

Odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 3,5%) był wyższy

W większości gmin powiatu żagańskiego liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest wyższa niż średnia w województwie (32 osoby). W 2016 r. wyniosła od 26 na 1000 mieszkańców w gminie miejskiej Żagań do 60 w gminie Niegosławice.

We wszystkich gminach nastąpiła jednak poprawa wartości prezentowanego wskaźnika w stosunku do notowanego w końcu 2014 r., największa w gminie Wymiarki (o 32 osoby na 1000 mieszkańców). Spadek natężenia bezrobocia w gminach miejskich powiatu: Gozdnicza (o 27 osób na 1000 mieszkańców) i Żagań (o 24 osoby) był najgłębszy spośród gmin miejskich w województwie.

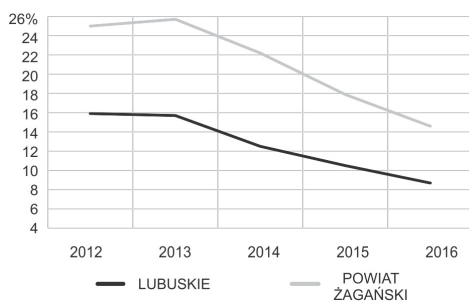
Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT	2015	3846	9,8	2113
ŻAGAŃSKI	2016	3059	9,5	1803
Gminy miejskie:				
Gozdnicza		113	0,3	86
Żagań		669	2,1	412
Gminy miejsko-wiejskie:				
Iłowa		272	0,8	152
Małomice		264	0,8	124
Szprotawa		934	2,9	531
Gminy wiejskie:				
Brzeźnica		165	0,5	102
Niegosławice		270	0,8	164
Wymiarki		116	0,4	70
Żagań		256	0,8	162

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

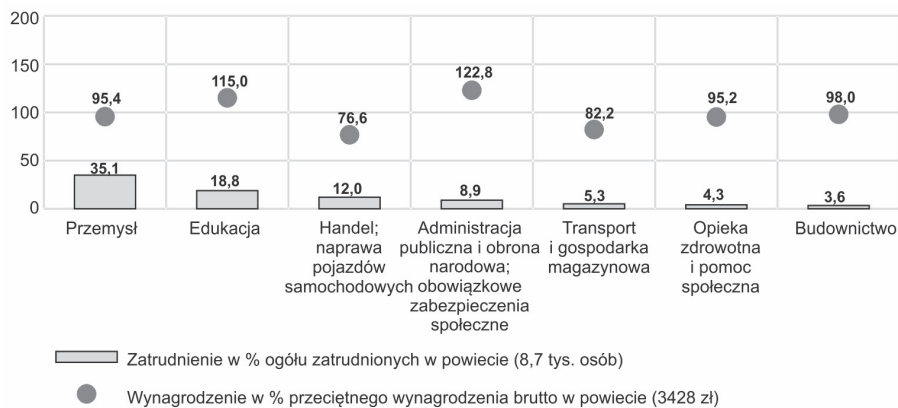

niż średnio w województwie (3,2%). Był jednak niższy w porównaniu z notowanym w 2014 r. o 0,6 p. proc. Niekorzystne zmiany zachodzą natomiast w populacji osób w wieku 50 lat i więcej, których udział w ogóle bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 3,3 p. proc., do 29,0%.

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie żagańskim od lat jest jednym z niższych wśród powiatów województwa lubuskiego. W 2016 r. wyniosło 3428 zł, tj. stanowiło 91,8% przeciętnego wynagrodzenia w województwie (3735 zł). Notowany w 2016 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do lat poprzednich był jednak bardziej dynamiczny niż średnio w województwie. W stosunku do 2014 r. wyniósł 9,7% (wobec 9,0% średnio w województwie), a w relacji do 2015 r. – 5,5% (wobec 4,7% średnio w województwie).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie żagańskim funkcjonowało 29 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 11,5% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie, zmniejszyła się natomiast liczba woluminów księgozbioru o 5,7% oraz liczba czytelników o 4,6%.

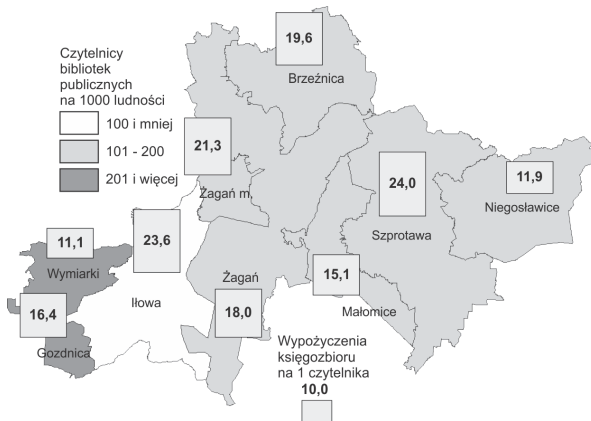
W stosunku do 2014 r. spadła również liczba wypożyczeń o 4,5%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminach Iłowa i Szprotawa – 24 woluminy, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Wymiarki – 11 woluminów.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu żagańskiego instytucje zorganizowały łącznie 812 imprez (11,8% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 80,1 tys. osób.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Niegosławice - 29,1% ogólnej liczby imprez w powiecie. W gminie Małomice odnotowano natomiast najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyły 303 osoby.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

Biblioteki publiczne Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
POWIAT ŻAGAŃSKI	29	2	384,5	12731	257,4
2015	29	2	367,1	12407	249,8
Gminy miejskie:					
Gozdnica.....	1	-	14,0	764	12,5
Żagań.....	5	-	121,1	3982	84,9
Gminy miejsko-wiejskie:					
Iłowa.....	1	-	7,8	425	10,0
Małomice.....	1	-	17,0	596	9,0
Szprotawa.....	6	1	78,5	3633	87,0
Gminy wiejskie:					
Brzeźnica.....	2	-	18,3	455	8,9
Niegosławice.....	4	1	32,7	860	10,3
Wymiarki.....	1	-	9,0	485	5,4
Żagań.....	8	-	68,7	1207	21,7

W powiecie żagańskim funkcjonowało 31 zespołów artystycznych (6,8% zespołów artystycznych w województwie), w tym 11 zespołów wokalnych i chórów, 7 zespołów folklorystycznych oraz 4 zespoły muzyczno-instrumentalne. Zespoły te skupiały łącznie 453 członków, tj. 6,6% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu żagańskiego funkcjonowało 6 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 2,1% wszystkich obiektów w województwie. Były to 4 obiekty hotelowe oraz 2 pozostałe obiekty noclegowe, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 278 miejsc noclegowych, tj. o 19,7% mniej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 91,4%

stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w hotelach. Pozostałe 8,6% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe obiekty noclegowe. Miejsca całoroczne stanowiły 96,4% wszystkich miejsc noclegowych.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT ŻAGAŃSKI .. 2015	6	5	270	260	23669	4537	35337	5257
2016	6	5	278	268	22760	5529	35550	6102
Gminy miejskie	1	1	66	66	4432	-	11208	-
Gminy miejsko-wiejskie	4	3	198	188	17612	5529	22116	6102
Gminy wiejskie.....	1	1	14	14	716	-	2226	-

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

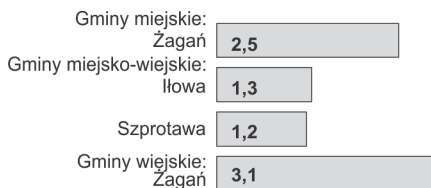
W 2016 r. w powiecie żagańskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 22,8 tys. turystów, tj. 3,8% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 5,5 tys. osób stanowili 24,3% turystów w powiecie i 3,8% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano wzrost liczby osób korzystających z noclegu - o 4,6% oraz wzrost liczby turystów zagranicznych - o 11,2%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminach: Iłowa i Szprotawa (łącznie blisko 70,0% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie żagańskim wzrosła o 3,1 tys., tj. o 9,4%. Nie zmieniła się natomiast liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym, a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wynosił 17,2%, tj. o 1,6 p. proc. mniej niż w 2014 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Żagań (średnio 3,1 dnia) a najkrótszy w gminie Szprotawa (średnio 1,2 dnia), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 1,6 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie żagańskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 7,0 p. proc. wyższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

Najwięcej szkół gimnazjalnych zlokalizowanych było w gminie Szprotawa (37,5% ogólnej liczby szkół gimnazjalnych w powiecie).

W roku szkolnym 2016/2017 w 33 szkołach znajdujących się w powiecie żagańskim uczyło się 4,5 tys. dzieci, tj. 7,3% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 2,4%, zmniejszyła się również liczba absolwentów szkół podstawowych (o 11,0%). Na jedną szkołę w powiecie żagańskim przypadało średnio 136 uczniów.

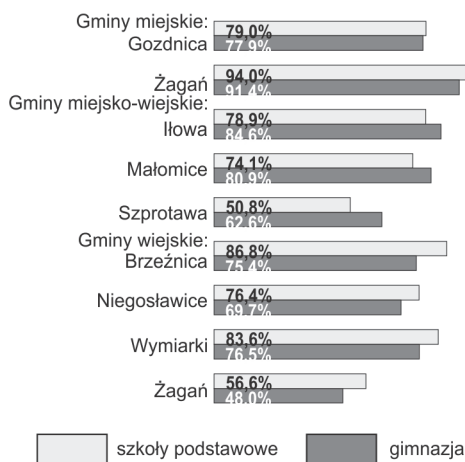
Edukację młodzieży w powiecie żagańskim zapewniało także 16 gimnazjów, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 2,1 tys. uczniów, tj. 7,9% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 9,2%, zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 5,4%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie żagańskim przypadało 133 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT ŻAGAŃSKI 2015/2016	34	4980	672	17	2226	747
2016/2017	33	4485	680	16	2128	733
Gminy miejskie:						
Gozdnica	1	132	18	1	64	19
Żagań	8	1521	234	3	704	249
Gminy miejsko-wiejskie:						
Iłowa	2	380	67	1	170	63
Małomice	2	289	39	1	131	40
Szprotawa	7	1284	173	6	662	216
Gminy wiejskie:						
Brzeźnica	3	222	36	1	105	41
Niegostawice	2	261	46	1	118	38
Wymiarki	1	94	19	1	56	18
Żagań	7	302	48	1	118	49

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 85,7% i był o 5,1 p. proc. niższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie żagańskim 83,9% i był o 5,1 p. proc. niższy niż ogółem w województwie.

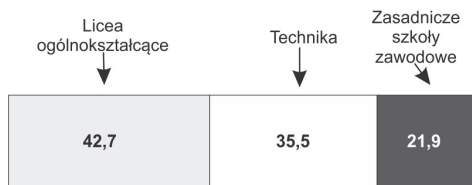
Szkoły podstawowe w powiecie żagańskim zatrudniały łącznie 365 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 189.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie żagańskim pozostawało 16 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało 2,0 tys. uczniów. Było to 5 zasadniczych szkół zawodowych, 4 licea ogólnokształcące, 5 techników i 2 szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie żagańskim funkcjonowały również dwie szkoły policealne, w której kształciło się 272 osoby.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

^a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W powiecie żagańskim notuje się relatywnie wysoki wskaźnik zagęszczenia sieci wodociągowej. W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 662,3 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 58,5 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 96,0% (wobec 94,5% średnio w województwie). Przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie żagańskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 27,7 m³, tj. o 1,8% mniej niż w 2014 r.

Spośród gmin powiatu żagańskiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych notuje się w gminie Brzeźnica (42,3 m³ na 1 mieszkańca), a najniższe w gminie Małomice (21,2 m³).

W porównaniu z 2014 r. największy spadek zużycia wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca zanotowano w gminie Niegosławice (o 12,4%). W największym stopniu wzrosło natomiast zużycie wody w gminie Wymiarki (o 10,2%).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT ŻAGAŃSKI 2015	661,0	58,4	96,0	375,1	33,1	65,7
..... 2016	662,3	58,5	96,0	416,1	36,8	68,7
Gminy miejskie:						
Gozdnica	11,4	47,7	98,6	11,7	48,9	84,0
Żagań	114,4	283,3	99,9	113,8	281,8	87,9
Gminy miejsko-wiejskie:						
Iłowa	70,8	46,3	89,7	31,2	20,4	43,2
Małomice	53,9	67,7	95,3	21,8	27,4	65,8
Szprotawa	139,3	59,9	92,6	119,3	51,3	66,1
Gminy wiejskie:						
Brzeźnica	80,0	65,5	90,9	2,5	2,0	10,8
Niegosławice	65,8	48,2	96,6	49,0	35,9	49,4
Wymiarki	21,3	33,8	95,4	1,9	3,0	6,1
Żagań	105,4	37,6	99,9	64,9	23,1	88,9

Największe zagęszczenie sieci gazowej w powiecie żagańskim zanotowano w gminie miejskiej Żagań (192,8 km na 100 km²). W gminie tej odsetek korzystających z sieci gazowej sięga 89,9%.

Wyższe niż średnio w województwie było także zagęszczenie sieci gazowej w gminie Gozdnica (58,9 km na 100 km²) oraz Wymiarki (41,5 km na 100 km²), przy czym odsetek korzystających z sieci gazowej w tych gminach nie był wysoki: odpowiednio 10,8% i 38,1%.

Spośród gmin powiatu żagańskiego w gminie Brzeźnica nie występuje sieć gazowa.

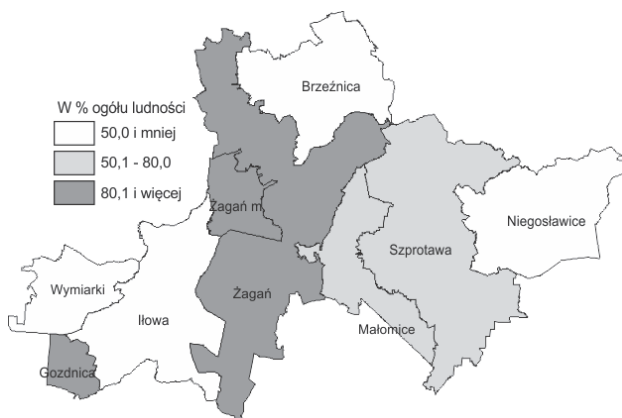
W końcu 2016 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie żagańskim wyniosła 416,1 km i była wyższa w porównaniu z 2014 r. o 12,7%. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 36,8 km sieci kanalizacyjnej, tj. 5,6 km na 100 km² więcej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 68,7% ludności powiatu żagańskiego (wobec 73,5% średnio w województwie).

Zagęszczenie sieci gazowej w powiecie żagańskim jest mniejsze niż średnio w województwie. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 272,4 km, tj. w przeliczeniu na 100 km² – 24,1 km (wobec 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie, na poziomie 55,8%, był jednak wyższy niż w większości pozostałych powiatów

(z wyjątkiem miast na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. i Zielona Góra). W porównaniu z 2014 r. liczba

gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu zwiększyła się o 1,2%, tj. do 17,0 tys. Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 743,7 m³, tj. o 7,1% więcej niż średnio w województwie.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

W powiecie żagańskim w końcu 2016 r. było 29,2 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 1801 kWh, tj. o 49,5% więcej niż w 2014 r. i o 9,4% mniej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii wyniosło 650 kWh (wobec 457 kWh w 2014 r. i 730 średnio w województwie).

MIESZKANIA

Z 206 mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie w latach 2015-2016, 32,5% było zlokalizowanych w gminie miejskiej Żagań, a 26,2% – w gminie wiejskiej Żagań. Około 16,0% mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2015-2016 było zlokalizowanych w gminie Szprotawa.

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie żagańskim była mniejsza niż w latach poprzednich: o 4,0% w stosunku do 2014 r. i o 14,4% w porównaniu z 2015 r. Było to 95 mieszkań (tj. 2,7% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 94 mieszkania w budownictwie indywidualnym (tj. 5,2% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym w województwie). Przeciętna powierzchnia

użytkowa mieszkania wyniosła 128,8 m² (wobec 134,4 m² w 2014 r. i 90,6 m² średnio w województwie).

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie żagańskim był jednym z niższych wśród powiatów województwa lubuskiego i wyniósł 1,2 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 241 mieszkań, tj. o 66,0% mniej niż średnio w województwie.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie żagańskim znajduje się 574,3 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 9,2% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypadało 50,7 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 610 wobec 553 w 2014 r. Liczba wypadków drogowych w 2016 r. wyniosła 49 i była o 5 wypadków mniejsza niż w 2014 r., jednak o 6 większa niż w 2015 r. Wypadki drogowe w powiecie żagańskim stanowiły 7,2% ogółu wypadków drogowych w województwie. W przeliczeniu na 10 tys. ludności było to 6,1 wypadku, tj. o 0,6 wypadku na 10 tys. ludności mniej niż średnio w województwie. W 2016 r. wypadkach drogowych

Najwięcej ścieżek rowerowych w powiecie żagańskim koncentruje gmina Szprotawa (8,5 km, tj. 46,2% ogółu ścieżek rowerowych w powiecie) i gmina miejska Żagań (7,7 km, tj. 41,8%).

w powiecie żagańskim odnotowano 14 ofiar śmiertelnych, tj. więcej niż w 2014 r. (o 6) i w 2015 r. (o 4). Wyższa niż w latach poprzednich była także liczba rannych w wypadkach drogowych, która wyniosła 66 wobec 65 w 2014 r. i 47 w 2015 r.

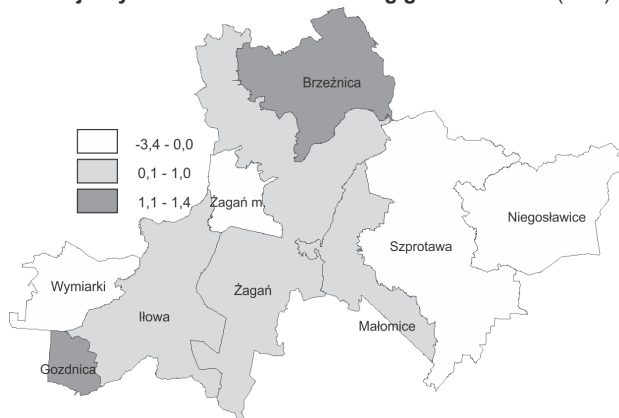
Według stanu w końcu 2016 r. w powiecie żagańskim znajduje się 18,4 km ścieżek rowerowych (3,5% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² było to 1,6 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie).

Finanse publiczne

W 2016 r. dochody budżetu powiatu żagańskiego były wyższe od jego wydatków. W rezultacie rok budżetowy zamknięto nadwyżką w wysokości stanowiącej 3,8% ogółu dochodów powiatu, wobec nadwyżki przed rokiem w wysokości odpowiadającej 5,5% dochodów.

W większości gmin powiatu żagańskiego zanotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami, najwyższą w gminie Brzeźnica (1,4% ogółu dochodów). Deficyt wystąpił w gminach Niegosławice (w wysokości 3,4% zrealizowanych w 2016 r. dochodów), Wymiarki (2,5% dochodów), Szprotawa (1,6%) oraz w gminie miejskiej Żagań (0,2%).

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu żagańskiego w wysokości 70,7 mln zł były o 4,1% wyższe niż w 2015 r. i o 1,1% niższe w porównaniu z 2014 r. Analogicznie wydatki w wysokości 68,0 mln zł wzrosły w stosunku do poprzedniego roku (o 5,9%), były jednak niższe niż w 2014 r. (o 5,4%). W rezultacie wynik budżetu powiatu żagańskiego był dodatni i wyniósł 2,7 mln zł wobec nadwyżki w 2015 r. w wysokości 3,7 mln zł i deficytu w 2014 r. w wysokości 0,4 mln zł.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu żagańskiego wyniosły 874 zł i były o 7,0% niższe od przeciętnych dochodów powiatów w województwie na 1 mieszkańca. Wydatki natomiast, w wysokości 841 zł na 1 mieszkańca, były o 7,6% niższe od średnich wydatków powiatów na mieszkańca.

W strukturze dochodów powiatu żagańskiego 49,7% stanowiły dochody z tytułu subwencji ogólnej (wobec 40,9% średnio w powiatach w województwie lubuskim). Dalsze 27,5% stanowiły dochody własne (wobec 35,5% średnio w powiatach), a 22,8% – dotacje (wobec 23,6%).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu żagańskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 0,7 mln zł, co stanowiło 1,1% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były niższe niż w 2015 r. (o 60,4%) i w 2014 r. (o 86,8%).

W strukturze wydatków budżetu powiatu żagańskiego 87,0% stanowiły wydatki bieżące, w tym 54,3% wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Dalsze 13,0% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 9,4% przed rokiem i 18,7% w 2014 r.). Były to wydatki o charakterze inwestycyjnym, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 109 zł, tj. były o 47,3% wyższe niż w 2015 r. i o 81,7% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na mieszkańca w powiatach województwa.

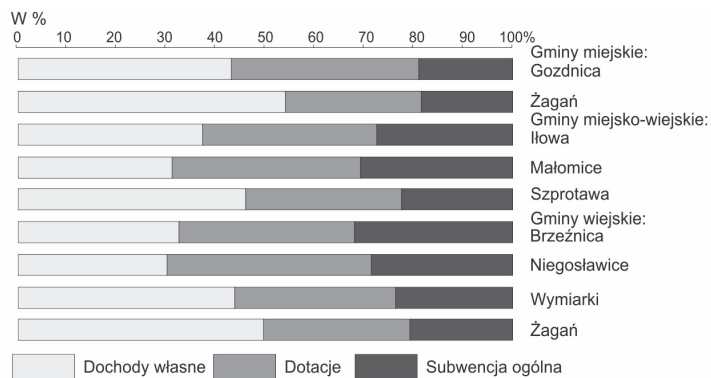
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT ŻAGAŃSKI	874	240	841	732	109
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejskie:					
Gozdnica	3849	1661	3803	3277	492
Żagań	3408	1839	3413	3082	226
Gminy miejsko-wiejskie:					
Itowa	3896	1453	3890	3346	544
Małomice	3693	1146	3676	3447	229
Szprotawa.....	3987	1834	4052	3670	379
Gminy wiejskie:					
Brzeźnica	3960	1285	3903	3822	81
Niegostawice.....	3790	1142	3921	3740	181
Wymiarki.....	3513	1538	3602	3316	286
Żagań	3720	1846	3685	3108	577

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu żagańskiego zbiorczo wyniosły 300,4 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 9,2%) i w 2014 r. (o 5,4%). Jednocześnie łączne wydatki gmin wzrosły do 302,0 mln zł, tj. o 4,0% w stosunku do 2015 r. i o 1,7% w porównaniu z 2014 r.

Struktura dochodów gmin powiatu żagańskiego według rodzajów w 2016 r.

W 2016 r. spośród gmin powiatu żagańskiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminie miejskiej Żagań (54,0%). W pozostałych gminach powiatu udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetowych kształtował się na poziomie od 30,1% w gminie Niegostawice i 31,0% w gminie Małomice do 49,6% w gminie wiejskiej Żagań.

W dochodach budżetów gmin powiatu żagańskiego średnio 45,2% stanowiły dochody własne. Dalsze 32,0% dochodów pochodziło z dotacji, a 22,9% - z subwencji ogólnej.

Dochody gmin powiatu żagańskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3717 zł i były o 4,2% niższe w porównaniu z przeciętnymi dochodami gmin na 1 mieszkańca w województwie. Dochody własne na 1 mieszkańca wyniosły 1679 zł (tj. o 7,9% mniej niż średnio w gminach).

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu żagańskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 3,6 mln zł, co stanowiło 1,2% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 74,7% mniej niż w 2015 r. i o 89,6% mniej niż w 2014 r.

Z ogółu wydatków budżetów gmin powiatu żagańskiego 90,2% stanowiły wydatki bieżące, a 8,8% wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie żagańskim wyniosły 3736 zł (tj. o 0,2% mniej niż średnio w gminach województwa lubuskiego), w tym wydatki bieżące 3371 zł. Wydatki inwestycyjne wyniosły 328 zł na 1 mieszkańca i były o 11,4% niższe od średnich wydatków inwestycyjnych gmin.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu żagańskiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów
Gminy miejskie:			
Gozdnica.....	66,2	-	-
Żagań.....	1935,5	2029,5	2,3
Gminy miejsko-wiejskie:			
Iłowa.....	286,9	1,4	0,0
Małomice.....	97,4	-	-
Szprotawa.....	9231,2	1559,8	1,8
Gminy wiejskie:			
Brzeźnica.....	-	-	-
Niegosławice.....	967,2	-	-
Wymiarki.....	869,3	-	-
Żagań.....	728,5	-	-

W 2016 r. 28,8% ogółu wydatków gmin w powiecie żagańskim stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków związanych z oświatą i wychowaniem zanotowano w gminie miejskiej Żagań (31,5%) oraz w gminie Brzeźnica (30,0%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to od 757 zł w gminie Gozdnica do 1173 zł w gminie Brzeźnica.

Spośród gmin powiatu żagańskiego najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosła gmina wiejska Żagań (o 55,9% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych gmin w województwie na 1 mieszkańca), gmina Iłowa (o 47,0% wyższe) oraz gmina Gozdnica (o 33,0% wyższe).

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie żagańskim zarejestrowanych było 7,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 6,6% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów obniżyła się o 45 (o 0,6%).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejskiej

Żagań i gminie miejsko-wiejskiej Szprotawa, odpowiednio 42,1% i 26,2% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Powiat żagański znajduje się w grupie powiatów o niższej niż w województwie liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. było to 145 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym przy 176 podmiotach w województwie.

Gmina miejska Żagań mieści się w grupie gmin o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – 190 podmiotów (8. lokata wśród ogółu gmin w województwie).

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT ŻAGAŃSKI .. 2015	7410	398	103	360	44	216	5127
2016	7358	435	110	367	43	226	5017
Gminy miejskie:							
Gozdnica	246	21	3	12	1	8	114
Żagań	3095	210	44	185	10	65	2030
Gminy miejsko-wiejskie:							
Iłowa	503	19	6	20	4	18	348
Małomice	408	14	8	17	5	15	261
Szprotawa	1931	104	29	87	13	52	1355
Gminy wiejskie:							
Brzeźnica	256	4	1	15	3	12	204
Niegosławice.....	223	12	-	5	2	17	172
Wymiarki.....	153	10	6	8	2	9	108
Żagań	543	41	13	18	3	30	425

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminie miejskiej Żagań i gminie miejsko-wiejskiej Szprotawa (odpowiednio 40,0% i 26,4% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 435 stanowiły 5,9% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 110 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (25,3% ogółu spółek handlowych w powiecie).

POWIAT ŻARSKI

Demografia

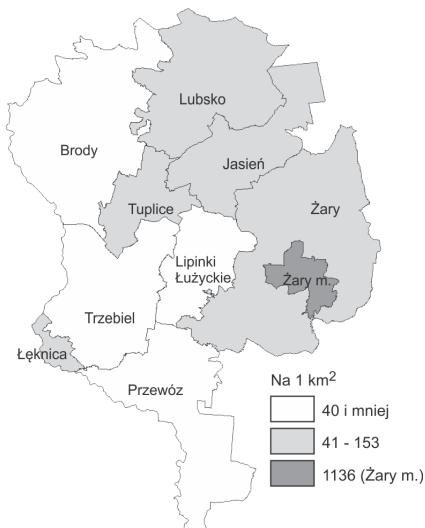
Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
POWIAT ŻARSKI 2015	1393	10,0	98160	9,6	50499
..... 2016	1393	10,0	97783	9,6	50335
Gminy miejskie:					
Łęknica	16	0,1	2508	0,2	1284
Żary	33	0,2	38048	3,7	20015
Gminy miejsko-wiejskie:					
Jasień	127	0,9	7126	0,7	3577
Lubsko	183	1,3	18829	1,9	9606
Gminy wiejskie:					
Brody	241	1,7	3450	0,3	1733
Lipinki Łużyckie	89	0,6	3321	0,3	1707
Przewóz	178	1,3	3208	0,3	1612
Trzebień	166	1,2	5764	0,6	2900
Tuplice	66	0,5	3138	0,3	1620
Żary	294	2,1	12391	1,2	6281

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Powiat żarski, 1. pod względem powierzchni powiat w województwie lubuskim, zamieszkuje 9,6% populacji województwa. Od początku tej dekady liczba ludności powiatu sukcesywnie malała, osiągając w końcu 2016 r. poziom o 2,2% niższy niż w 2010 r. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców powiatu żarskiego. W 2050 r. liczba ludności w powiecie wyniesie 78,2 tys. osób.

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, przy czym ich udział w ogólnej liczbie ludności powiatu jest jednym z wyższych w województwie (na poziomie 51,5%). W rezultacie relatywnie wysoki jest także współczynnik feminizacji, zgodnie z którym na 100 mężczyzn w powiecie żarskim przypada 106 kobiet.

Powiat żarski wyróżnia relatywnie wysoki wskaźnik urbanizacji. Udział ludności miejskiej w ludności ogółem w 2016 r. wyniósł 60,5% i był o 0,3 p. proc. mniejszy niż w 2014 r. oraz o 0,9 p. proc. mniejszy niż w 2010 r.

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie żarskim jest wyższa od średniej wartości w województwie (w 2016 r. wyniosła 5,2 wobec 5,0 w województwie lubuskim). Było to o 0,6 małżeństwa na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,2 mniej niż w 2010 r. Korzystniej kształtuje się także współczynnik rozwodów, który jest niższy niż średnio w województwie (w 2016 r. było to 1,7 rozwodów na 1000 ludności wobec 1,9 średnio w województwie). W porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności zmniejszyła się o 0,5, natomiast w relacji do 2010 r. zmalała o 0,2.

W 2016 r. w gminie Lubsko i Brody poziom przyrostu naturalnego był jednym z niższych województwie (minus 3,8 osoby na 1000 ludności).

Największą poprawę wielkości przyrostu naturalnego w skali roku odnotowano w gminie Łęknica (z poziomu minus 2,0 do 4,4 osoby na 1000 ludności).

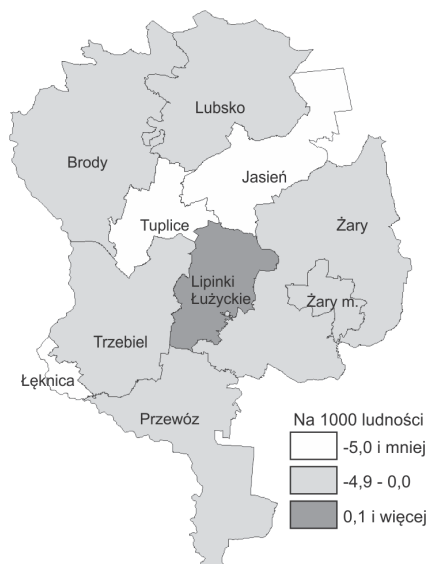
Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
POWIAT ŻARSKI	2015	8,4	10,6	-2,2
	2016	9,3	10,5	-1,1
Gminy miejskie:				
Łęknica.....		11,1	6,7	4,4
Żary.....		9,7	10,3	-0,6
Gminy miejsko-wiejskie:				
Jasień.....		10,1	11,3	-1,3
Lubsko		8,6	12,4	-3,8
Gminy wiejskie:				
Brody.....		9,0	12,8	-3,8
Lipinki Łużyckie.....		11,8	10,9	0,9
Przewóz.....		6,8	7,8	-0,9
Trzebień.....		10,1	9,6	0,5
Tuplice		9,6	12,8	-3,2
Żary.....		8,4	8,1	0,2

W powiecie żarskim słabiej kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń był o 0,3 pkt. niższy niż średnio w województwie. Mimo, że liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła w skali roku (o 1 urodzenie), pozostała na poziomie niższym niż liczba zgonów. Powiat żarski wyróżnia wyższy niż średnio w województwie współczynnik zgonów (o 0,7 pkt.). W rezultacie powiat lokuje się w grupie powiatów o niskiej wartości współczynnika przyrostu naturalnego.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W 2016 r. w gminie Brody zanotowano jeden z mniejszych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców gminy (na poziomie 15,4% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie gmina Brody jest jedną z trzech lubuskich gmin o największym odsetku osób w wieku produkcyjnym (na poziomie 65,9% wobec 62,4% przeciętnie w województwie). W rezultacie w gminie zanotowano jeden z najniższych wskaźników obciążenia demograficznego w województwie (51,7 wobec 60,2 średnio w województwie).

W populacji powiatu żarskiego 63,1% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadało 59 osób w wieku nieprodukcyjnym, czyli o 1 osobę mniej niż średnio w województwie. Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego lokuje powiat żarski w grupie powiatów o relatywnie niskiej wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Prognozuje się, że do 2050 r. wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco się pogorszy we wszystkich powiatach, w tym w powiecie żarskim wzrośnie do 79.

Spośród gmin powiatu żarskiego najwięcej zameldowań na pobyt stały notuje się w gminie miejskiej Żary oraz gminie Lubsko. W 2016 r. było to odpowiednio 271 i 191 osób, tj. łącznie 50% ogółu zameldowań na pobyt stały w powiecie żarskim. W gminie miejskiej Żary i gminie Lubsko notuje się także najwięcej wymeldowań (w 2016 r. odpowiednio 432 i 240). Łącznie było to 55% ogółu wymeldowań w powiecie.

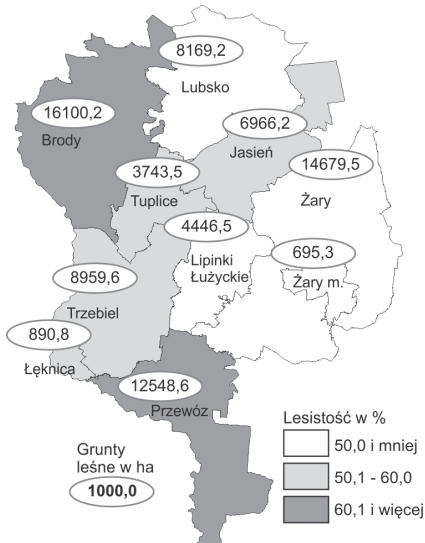
W powiecie żarskim, podobnie jak w większości powiatów województwa lubuskiego, saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne. Odnotowano jednak spadek przewagi liczby wymeldowań z pobytu stałego nad zameldowaniami z 3,9 osoby na 1000 ludności w 2014 r. do 3,1 w 2016 r.

Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

W końcu 2016 r. grunty leśne powiatu żarskiego zajmowały obszar 77199,3 ha stanowiąc 10,9% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 74962,9 ha porastały 53,8% powierzchni powiatu.

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminie Przewóz (68,2) a najniższy w mieście Jasień (12,5).

Największym udziałem obszarów prawnie chronionej przyrody w ogólnej powierzchni powiatu cechowała się gmina Przewóz (9,2%), a najmniejszym Łęknica (0,9%).

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu żarskiego wynosiła 62208,7 ha, co stanowiło 4,4% powierzchni geograficznej województwa i 44,7% powierzchni geograficznej powiatu.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

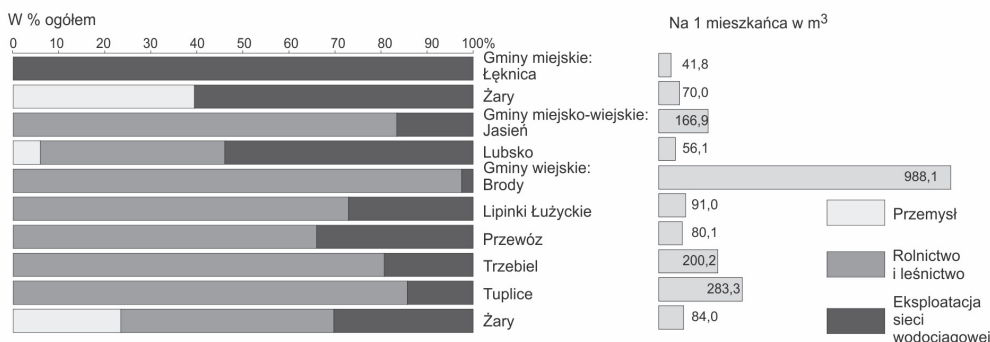
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody
		rezerваты przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne	
		w ha			
POWIAT ŻARSKI 2015	62161,5	528,1	43244,4	239,7	120
..... 2016	62208,7	528,1	43244,4	238,7	120
Gminy miejskie:					
Łęknica	1188,0	127,2	-	-	6
Żary	-	-	-	-	14
Gminy miejsko-wiejskie:					
Jasień	5559,6	-	5438,0	121,6	10
Lubsko	6253,4	149,8	6079,2	24,4	6
Gminy wiejskie:					
Brody	10123,8	10,5	9342,4	58,4	14
Lipinki Łużyckie.....	2483,2	65,0	2383,0	11,3	2
Przewóz.....	12769,4	171,6	10829,8	7,5	17
Trzebiel.....	12500,2	-	849,0	2,4	6
Tuplice	4130,0	4,0	1135,0	-	6
Żary	7201,1	-	7188,0	13,1	39

WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Żarski jest 2. powiatem w województwie pod względem zużycia wody ogółem (po powiecie krośnieńskim). W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 123,2 m³, tj. o 38,6 m³ więcej niż średnio w województwie. Najwięcej – 60,5% zużytej wody – wykorzystano do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie, 28,3% w wyniku eksploatacji sieci wodociągowej, a 11,2% na cele produkcyjne w przemyśle.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 3507 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił spadek o 0,6% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 42,4% ścieków. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków stanowiła 61,6 % ogółu mieszkańców powiatu (w 2014 r. 61,2%). Niski udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia powiat żarski na 13. lokacie w województwie.

W gminach o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwięcej wody wykorzystano w rolnictwie i leśnictwie (gmina Brody – 97,5%, obszar wiejski gminy Jasień – 94,6%). Na cele produkcyjne w przemyśle najwięcej wody zużyto w mieście Żary (39,4%) oraz w gminie wiejskiej Żary (23,4%). Wielkość zużycia wody w gminach wiejskich i obszarach wiejskich gmin miejsko-wiejskich powiatu jest zdeterminowana wykorzystaniem wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	
		w dam ³		w dam ³		
POWIAT ŻARSKI 2015	3423	3402	36,2	21	20	61,6
..... 2016	3507	3487	42,4	20	19	61,6
Gminy miejskie:						
Łęknica	95	95	100,0	-	-	100,0
Żary	2070	2070	5,3	-	-	92,3
Gminy miejsko-wiejskie:						
Jasień	94	75	100,0	19	19	41,0
Lubsko	1095	1094	100,0	1	-	70,8
Gminy wiejskie:						
Brody	30	30	100,0	-	-	42,0
Lipinki Łużyckie.....	14	14	100,0	-	-	22,3
Przewóz.....	10	10	100,0	-	-	14,2
Tuplice	44	44	100,0	-	-	54,6
Żary	55	55	9,1	-	-	16,1

NAKLĄDY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano 10,3 mln zł, tj. 105 zł w przeliczeniu na mieszkańca (7. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej – 37,6% poniesionych nakładów przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, 35,9% na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 21,8% na pozostałą działalność związaną z ochroną środowiska (oszczędzanie energii), a 4,7% na gospodarkę odpadami oraz ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochronę wód podziemnych i powierzchniowych.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie	Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
	w tys. zł	
POWIAT ŻARSKI..... 2015	60694,7	2759,4
2016	10292,5	1665,3
Gminy miejskie:		
Łęknica.....	31,4	18,1
Żary.....	9630,6	571,4
Gminy miejsko-wiejskie:		
Jasień.....	26,6	40,7
Lubsko.....	297,4	-
Gminy wiejskie:		
Brody.....	23,3	-
Lipinki Łużyckie.....	-	8,0
Przewóz.....	-	177,3
Trzebiel.....	-	465,0
Żary.....	283,2	384,8

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły łącznie 1,7 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 17 zł. Większość środków – 59,7% przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody, 22,7% na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody, 9,6% na obwałowania przeciwpowodziowe, a pozostałe 8,0% na regulację i zabudowę rzek.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej były środki własne (stanowiące 88,6% ogółu zainwestowanych środków), fundusze ekologiczne wynosiły 5,0%, środki pochodzące z zagranicy stanowiły 3,9%, a udział środków z budżetu województwa i gminy wyniósł 2,5%.

Rynek pracy

PRACUJĄCY

W 2016 r. liczba pracujących w powiecie żarskim wyniosła 20,9 tys. osób, co stanowiło 9,2% ogółu pracujących w województwie lubuskim. Ich liczba w końcu 2016 r. była większa niż w 2014 r. o 5,6% (wobec wzrostu liczby pracujących w województwie lubuskim ogółem o 2,3%).

Spośród gmin powiatu żarskiego najwięcej pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców notowano w gminie miejskiej Żary (315). Jest to 4. w województwie gmina miejska o najwyższej liczbie pracujących w relacji do liczby ludności. W pozostałych gminach prezentowany wskaźnik kształtował się na poziomie od 59 pracujących na 1000 mieszkańców w gminie Brody do 203 pracujących na 1000 mieszkańców w gminie Lubsko.

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT ŻARSKI..... 2015	20229	9,1	9877
..... 2016	20910	9,2	10259
Gminy miejskie:			
Łęknica	322	0,1	211
Żary	11975	5,2	5900
Gminy miejsko-wiejskie:			
Jasień	1145	0,5	356
Lubsko	3815	1,7	2029
Gminy wiejskie:			
Brody	203	0,1	136
Lipinki Łużyckie.....	247	0,1	174
Przewóz.....	216	0,1	114
Trzebiel.....	522	0,2	327
Tuplice.....	250	0,1	148
Żary	2215	1,0	864

^a Patrz Uwagi ogólne.

Spośród gmin powiatu żarskiego najwięcej pracujących koncentruje gmina miejska Żary (57,3% ogółu pracujących w powiecie). Dalsze 18,2% populacji pracujących w powiecie koncentrowały przedsiębiorstwa w gminie Lubsko, a 10,6% – w gminie wiejskiej Żary. W gminach tych odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie był wyższy niż średnio w województwie (wyniósł od 48,2% w gminie miejskiej Żary do 74,2% w gminie wiejskiej Żary).

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących w powiecie żarskim wyniosła 214, tj. o 11 mniej niż średnio w województwie lubuskim.

Udział kobiet w ogóle pracujących w powiecie wyniósł 49,1%, tj. o 1,3 p.proc. mniej niż średnio w województwie, a ich liczba wzrosła w stosunku do 2014 r. o 6,1%, przy wzroście liczby pracujących mężczyzn o 5,1%.

Powiat żarski jest jednym z dwóch powiatów województwa (obok powiatu gorzowskiego) o najwyższym odsetku pracujących w przemyśle (51,2%). W jednostkach usługowych pracowało 47,1% ogółu pracujących w powiecie, w tym 11,0% w edukacji, 9,9% w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, a 7,1% w transporcie i gospodarce magazynowej.

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

BEZROBOTNI

Bezrobotni zarejestrowani w powiecie żarskim w liczbie 2,7 tys. osób, stanowili 8,5% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim, przy czym ich liczba zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 36,9%, wobec spadku liczby bezrobotnych w województwie średnio o 31,3%. Stopa bezrobocia w powiecie żarskim kształtuje się na poziomie niższym od jej wartości średniej w województwie. W końcu 2016 r. wyniosła 8,2% (wobec 8,6% średnio w województwie) i była o 4,7 p. proc. niższa niż w 2014 r.

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
POWIAT 2015	3223	8,2	1751
ŻARSKI 2016	2745	8,5	1536
Gminy miejskie:			
Łęknica.....	38	0,1	17
Żary.....	630	1,9	363
Gminy miejsko-wiejskie:			
Jasień.....	327	1,0	182
Lubsko.....	862	2,7	486
Gminy wiejskie:			
Brody.....	210	0,6	118
Lipinki Łużyckie.....	81	0,3	45
Przewóz.....	85	0,3	49
Trzebień.....	118	0,4	67
Tuplice.....	162	0,5	85
Żary.....	232	0,7	124

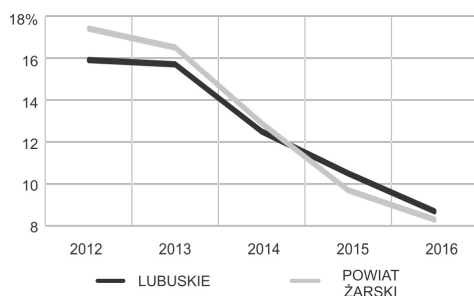
W populacji zarejestrowanych bezrobotnych 56,0% stanowiły kobiety. W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat liczba bezrobotnych kobiet w powiecie zmniejszyła się o 34,2%, przy spadku liczby bezrobotnych mężczyzn o 40,0%.

W porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat zmniejszyła się liczba długotrwale bezrobotnych (o 41,9%), a ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2016 r. wyniósł 50,9% wobec 55,3% w końcu 2014 r. Korzystne zmiany obserwowano w populacji osób młodych, w wieku do 25 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku

do 2014 r. do 14,1% (tj. o 1,7 p. proc.), pozostał jednak na poziomie wyższym niż średnio w województwie (12,4%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

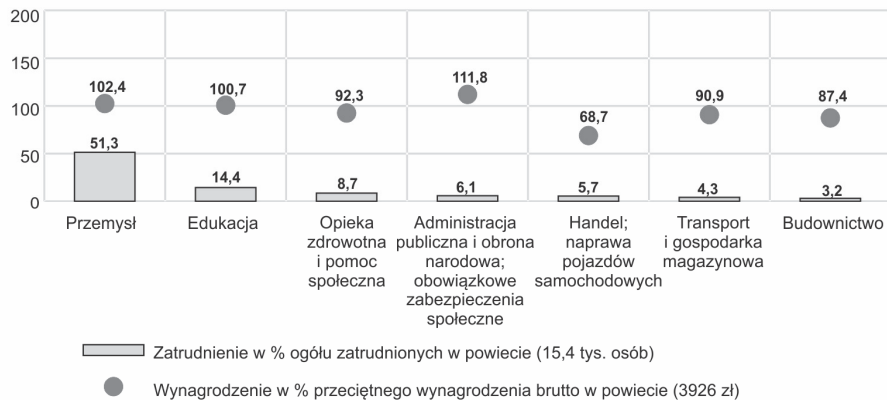
Nieco wyższy niż średnio w województwie był także odsetek bezrobotnych absolwentów (na poziomie 3,4% wobec 3,2% w województwie). W porównaniu z 2014 r. udział absolwentów w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych uległ jednak obniżeniu (o 1,0 p. proc.). Niekorzystne zmiany zachodzą natomiast w populacji osób w wieku 50 lat i więcej, których udział w ogóle bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2014 r. o 1,9 p. proc., do 30,4% (wobec 30,2% średnio w województwie lubuskim).

Spośród gmin powiatu żarskiego najmniejszą liczbę bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zanotowano w gminach miejskich: Łęknica (15) i Żary (17). Gminy te były odpowiednio 2. i 4. w województwie gminami miejskimi (za gminą Kostrzyn nad Odrą) o najmniejszej liczbie bezrobotnych na 1000 mieszkańców. W pozostałych gminach powiatu żarskiego omawiany wskaźnik wyniósł od 19 bezrobotnych na 1000 ludności w gminie wiejskiej Żary i 21 w gminie Trzebień do 61 w gminie Brody. W porównaniu ze stanem w końcu 2014 r. najgłębszy spadek liczby bezrobotnych na 1000 mieszkańców wystąpił w gminie Lubsko (o 23 bezrobotnych na 1000 mieszkańców) oraz w gminach: Przewóz i Tuplice (po 21).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie żarskim od lat jest jednym z wyższych wśród powiatów województwa lubuskiego. W 2016 r. wyniosło 3926 zł, tj. o 5,1% więcej w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie (3735 zł). Notowany w 2016 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do lat poprzednich był bardziej dynamiczny niż średnio w województwie. W stosunku do 2014 r. wyniósł 9,1%, a w relacji do 2010 r. – 5,7% (wobec odpowiednio 9,0% i 4,7% średnio w województwie).

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w powiecie w 2016 r.

Kultura i turystyka

BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie żarskim funkcjonowało 29 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 11,5% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2014 r. liczba bibliotek zwiększyła się o dwie (7,4%), zmniejszyła się natomiast liczba woluminów księgozbioru o 3,7%, a liczba czytelników wzrosła o 11,0%.

W stosunku do 2014 r. spadła liczba wypożyczeń o 1,1%.

Najwięcej wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika odnotowano w gminie Lubsko – 22 woluminów, najmniej wypożyczył czytelnik w gminie Łęknica – 9 woluminów.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające na terenie powiatu żarskiego instytucje zorganizowały łącznie 977 imprez (14,3% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 238,1 tys. osób.

Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII

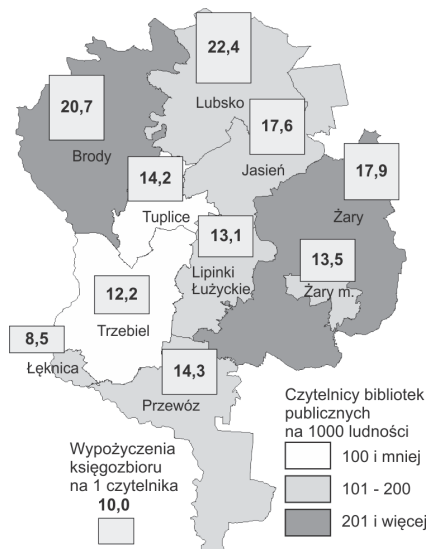
Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.	
POWIAT ŻARSKI	2015 2016	29 29	4 4	372,7 358,4	15328 15555	256,5 254,9
Gminy miejskie:						
Łęknica	1	-	19,3	414	3,5	
Żary	4	1	98,2	6363	85,8	
Gminy miejsko-wiejskie:						
Jasień	3	-	18,8	1059	18,6	
Lubsko	4	-	75,5	2829	63,4	
Gminy wiejskie:						
Brody	2	-	24,0	870	18,0	
Lipinki Łużyckie	1	-	16,0	530	6,9	
Przewóz	1	-	15,5	497	7,1	
Trzebień	1	1	3,1	190	2,3	
Tuplice	1	-	18,9	272	3,9	
Żary	11	2	69,3	2531	45,4	

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w gminie Lubsko - 52,7% ogólnej liczby imprez w powiecie.

W gminie miejskiej Żary natomiast odnotowano najwyższą frekwencję – średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 509 osób.

objekty noclegowe. Miejsca całoroczne stanowiły 100,0% wszystkich miejsc noclegowych.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

W powiecie żarskim funkcjonowały 74 zespoły artystyczne (16,1% zespołów artystycznych w województwie), w tym 18 zespołów wokalnych i chórów, 1 zespół folklorystyczny oraz 21 zespołów muzyczno-instrumentalnych. Zespoły te skupiały łącznie 775 członków, tj. 11,3% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach powiatu żarskiego funkcjonowało 11 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 3,8% wszystkich obiektów w województwie. Było to 7 obiektów hotelowych oraz 4 pozostałe obiekty noclegowe, w których do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 316 miejsc noclegowych, tj. o 37,5% mniej niż w 2014 r. Z ogółu miejsc noclegowych 74,7% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 28,5% - w hotelach. Pozostałe 25,3% miejsc noclegowych zapewniały pozostałe

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b	
	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym całoroczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym
POWIAT ŻARSKI 2015	14	14	523	523	19707	4845	31433	7806
2016	11	11	316	316	16891	4701	27189	7619
Gminy miejskie...	5	5	173	173	12867	3295	20010	5732
Gminy miejsko-wiejskie...	-	-	-	-	98	-	511	-
Gminy wiejskie...	6	6	143	143	3926	1406	6668	1887

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

W 2016 r. w powiecie żarskim turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 16,9 tys. turystów, tj. 2,8% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 4,7 tys. osób stanowili 27,8% turystów w powiecie i 3,3% ogółu turystów zagranicznych w województwie. W porównaniu z danymi za 2014 r. odnotowano spadek liczby osób korzystających z noclegu - o 31,9%, w tym turystów zagranicznych - o 30,0%.

Najwięcej obiektów noclegowych znajduje się w gminie miejskiej Żary (36,4% ogólnej liczby obiektów w powiecie) oraz gminach wiejskich Tuplice i Żary (po 18,2% ogólnej liczby obiektów w powiecie).

W stosunku do 2014 r. liczba udzielonych noclegów w powiecie żarskim spadła o 10,1 tys., tj. o 27,0%. Zmniejszyła się również liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym o 2,3 tys., a ich udział w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w powiecie w 2016 r. wyniósł 28,0%, tj. o 1,4 p. proc. więcej niż w 2014 r.

Najdłuższy pobyt turysty w obiekcie noclegowym odnotowano w gminie Tuplice (średnio 5,7 dnia) a najkrótszy w gminie Trzebień (średnio 1,0 dzień), przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 2,2, a w powiecie 1,6 dnia.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W powiecie żarskim wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 6,8 p. proc. niższym niż średnio w województwie, przy najwyższej wartości tego wskaźnika w Gorzowie Wielkopolskim (41,8%), a najniższej w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych było w gminie miejskiej Żary (45,8% ogólnej liczby przedszkoli w powiecie), które oferowały 50,2% wszystkich miejsc w przedszkolach z terenu powiatu żarskiego.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie żarskim funkcjonowało 45 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 8,8% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba placówek wzrosła o 1, tj. o 2,3%.

Przedszkola stanowiły 53,3% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w powiecie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 ich liczba wzrosła o 4,3%. Średnio na 1 przedszkole w powiecie żarskim przypadało 106 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego uczęszczało 3,1 tys. dzieci, tj. o 3,7% więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Dzieci w przedszkolach stanowiły 83,3% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, tj. o 2,5 p. proc. więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w powiecie żarskim przypadało 69 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym	
	ogółem	w tym w przedszkolach			w przed-szkolach	w wieku 6 lat
POWIAT ŻARSKI 2015/2016	45	23	2375	2685	2180	97
..... 2016/2017	45	24	2552	3108	2589	734
Gminy miejskie:						
Łęknica	1	1	100	97	97	23
Żary	11	11	1282	1367	1367	379
Gminy miejsko-wiejskie:						
Jasień	4	1	150	200	140	41
Lubsko	7	5	448	604	435	144
Gminy wiejskie:						
Brody	1	1	95	113	113	31
Lipinki Łużyckie.....	1	1	100	100	100	30
Przewóz.....	3	1	50	82	44	12
Trzebień.....	3	1	135	139	111	27
Tuplice	1	1	100	90	90	24
Żary	13	1	92	316	92	23

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W roku szkolnym 2016/2017 w 38 szkołach znajdujących się w powiecie żarskim uczyło się 5,9 tys. dzieci, tj. 9,6% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 1,1%, zmniejszyła się również liczba absolwentów szkół

Najwięcej szkół gimnazjalnych zlokalizowanych było w gminie miejskiej Żary (37,5% ogólnej liczby szkół gimnazjalnych w powiecie).

podstawowych (o 7,9%). Na jedną szkołę w powiecie żarskim przypadało średnio 156 uczniów.

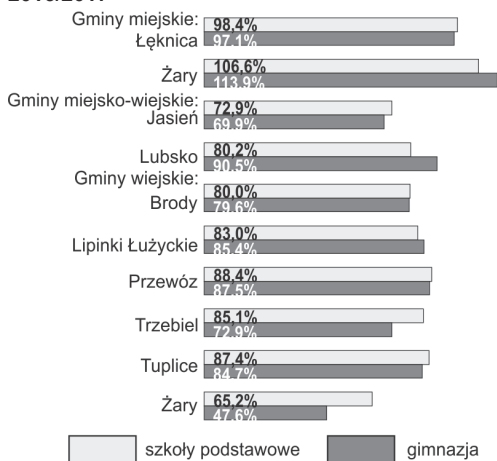
Edukację młodzieży w powiecie żarskim zapewniało także 24 gimnazja, do których w roku szkolnym 2016/2017 uczęszczało łącznie 2,7 tys. uczniów, tj. 10,0% wszystkich uczniów gimnazjów w województwie. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zmniejszyła się o 9,9%. Zmniejszyła się również liczba absolwentów (o 12,0%). Średnio na 1 gimnazjum w powiecie żarskim przypadało 114 uczniów.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
POWIAT ŻARSKI 2015/2016	38	6551	863	24	2837	1045
..... 2016/2017	38	5936	837	24	2730	920
Gminy miejskie:						
Łęknica	1	184	20	1	72	26
Żary	10	2520	351	9	1246	418
Gminy miejsko-wiejskie:						
Jasień	3	383	64	1	152	54
Lubsko	7	1123	166	5	575	205
Gminy wiejskie:						
Brody	1	219	21	1	80	30
Lipinki Łużyckie.....	1	215	25	1	85	21
Przewóz.....	3	187	34	1	100	34
Trzebień.....	4	332	48	1	133	47
Tuplice.....	1	160	25	1	84	25
Żary	7	613	83	3	203	60

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł 92,0% i był o 1,2 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w powiecie żarskim 89,4% i był o 0,4 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie.

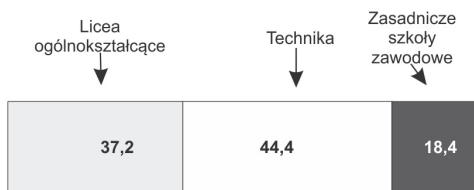
Szkoły podstawowe w powiecie żarskim zatrudniały łącznie 454 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a gimnazja 257.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w powiecie żarskim pozostawały 22 szkoły ponadgimnazjalne, do których uczęszczało 3,2 tys. uczniów. Było to 7 zasadniczych szkół zawodowych, 6 liceów ogólnokształcących, 7 techników i 2 szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

W roku szkolnym 2016/2017 w powiecie żarskim funkcjonowały również 4 szkoły policealne, w których kształciło się 141 osób.

Struktura absolwentów szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

a Łącznie ze specjalnymi.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W powiecie żarskim notuje się jeden z wyższych w województwie wskaźników zagęszczenia sieci wodociągowej. W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 843,7 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to 60,6 km wodociągu (wobec 49,4 km średnio w województwie).

Spośród gmin powiatu żarskiego najwyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych zanotowano w gminach: Trzebiel i Tuplice (po 35,6 m³ na 1 mieszkańca) oraz Łęknica (32,5 m³). W pozostałych gminach powiatu zużycie wody w gospodarstwach domowych wyniosło od 23,0 m³ na 1 mieszkańca w gminie Brody i 23,1 m³ w gminie Lipinki Łużyckie do 29,2 m³ w gminie miejskiej Żary.

W końcu 2016 r. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 93,2% (wobec 93,0% w 2014 r. i 94,5% średnio w województwie). Przeciętne zużycie wody w gospodarstwach domowych w powiecie żarskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 27,6 m³, tj. o 2,2% więcej niż w 2014 r.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

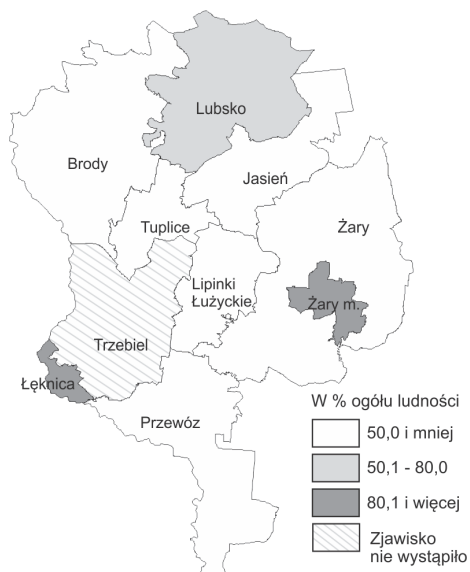
Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
POWIAT ŻARSKI 2015	841,6	60,4	93,2	298,4	21,4	57,7
..... 2016	843,7	60,6	93,2	327,5	23,5	58,2
Gminy miejskie:						
Łęknica	16,2	98,6	97,6	15,1	91,9	94,7
Żary	163,4	487,9	95,2	131,3	392,1	88,0
Gminy miejsko-wiejskie:						
Jasień	76,0	59,9	93,1	18,5	14,6	44,1
Lubsko	83,8	45,9	98,0	89,6	49,1	69,5
Gminy wiejskie:						
Brody	51,0	21,2	92,0	13,4	5,6	40,1
Lipinki Łużyckie.....	63,1	71,1	90,6	1,6	1,8	3,6
Przewóz.....	87,8	49,2	100,0	6,1	3,4	19,5
Trzebiel.....	66,3	39,9	81,2	-	-	-
Tuplice	60,0	91,3	100,0	23,1	35,1	29,8
Żary	176,1	60,0	82,0	28,8	9,8	14,1

Największe zagęszczenie sieci gazowej notuje się w gminie miejskiej Żary (369,4 km na 100 km²). Odsetek korzystających z instalacji gazowej w tej gminie wyniósł 86,8%.

W końcu 2016 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie żarskim wyniosła 327,5 km. Było to o 142,4% więcej niż w końcu 2014 r. W przeliczeniu na 100 km² była długość sieci kanalizacyjnej wyniosła o 23,5 km, tj. o 7,7 km na 100 km² mniej niż średnio w województwie. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 58,2% ludności powiatu żarskiego (wobec 73,5% średnio w województwie).

Mniejsze niż średnio w województwie jest zagęszczenie sieci gazowej w powiecie żarskim. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła 241,8 km, tj. 17,4 km w przeliczeniu na 100 km² powierzchni (wobec 30,7 km średnio w województwie). Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w powiecie na poziomie 51,6% jest jednak zbliżony do przeciętnego w województwie (51,9%). W porównaniu z 2014 r. liczba gospodarstw domowych, będących odbiorcami gazu zwiększyła się o 0,7% do 18,5 tys. Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe wyniosło 734,1 m³, tj. o 16,7% więcej niż w 2014 r. i o 5,7% więcej niż średnio w województwie.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

W powiecie żarskim w końcu 2016 r. było 33,8 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe w powiecie wyniosło 2073 kWh, tj. o 5,7% więcej niż w 2014 r. i o 4,3% więcej niż przeciętnie w województwie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii wyniosło 717 kWh (wobec 638 kWh w 2014 r. i 730 kWh średnio w województwie).

MIESZKANIA

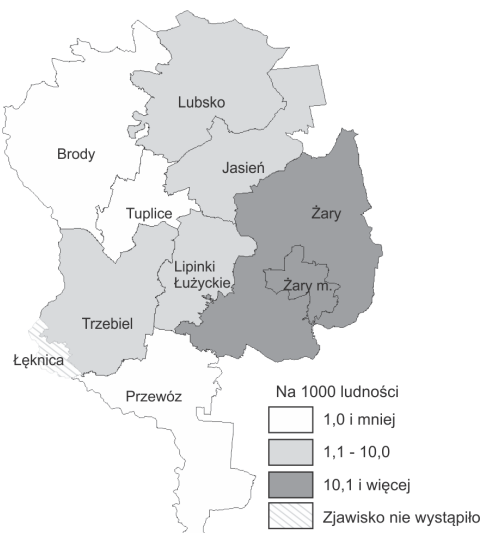
W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie żarskim wzrosła w porównaniu z 2014 r. (o 25,6%), była jednak o 22,4% mniejsza niż w 2015 r. Były to 152 mieszkania (tj. 4,2% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie), w tym 143 mieszkania w budownictwie indywidualnym (tj. 8,0% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym

w województwie). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 130,9 m² (wobec 90,6 m² średnio w województwie).

Z 348 mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie żarskim w latach 2015-2016 38,5% stanowiły mieszkania zlokalizowane w gminie miejskiej Żary, 26,4% - w gminie wiejskiej Żary, a 19,0% - w gminie Lubsko.

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie żarskim był jednym z niższych wśród powiatów województwa lubuskiego i wyniósł 1,6 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw oddano do użytkowania 296 mieszkań, tj. o 58,2% mniej niż średnio w województwie.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W powiecie żarskim znajduje się 814,7 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 13,1% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie). Na 100 km² powierzchni przypada blisko 58,5 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (wobec 44,4 km średnio w województwie). Rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w 2016 r. wyniosła 649 wobec 599 w 2014 r.

Zmniejszyła się natomiast liczba wypadków drogowych z 70 w 2014 r. i 67 w 2015 r. do 50 w 2016 r. Wypadki drogowe w powiecie żarskim stanowiły 7,3% ogółu wypadków w województwie. Natężenie wypadków mierzone ich liczbą w przeliczeniu na 10 tys. ludności było mniejsze niż średnio w województwie i wyniosło 5,1 wobec 7,1 w 2014 r. i 6,7 średnio w województwie. W 2016 r. wypadkach drogowych w powiecie żarskim odnotowano 3 ofiary śmiertelne (tj. o 2 mniej niż w 2014 r. i o 3 mniej w porównaniu z 2015 r.) oraz 61 rannych (tj. mniej niż w latach 2014 i 2015 odpowiednio o 35 i 25 rannych).

W powiecie żarskim znajduje się 54,7 km ścieżek rowerowych (10,5% ogółu ścieżek rowerowych w województwie). W przeliczeniu na 100 km² było to 3,9 km ścieżek (wobec 3,7 km średnio w województwie).

Najwięcej ścieżek rowerowych w powiecie żarskim koncentruje gmina Brody (26,8 km, tj. 49,0% ogółu ścieżek rowerowych w powiecie) i gmina miejska Żary (14,6 km, tj. 26,7%).

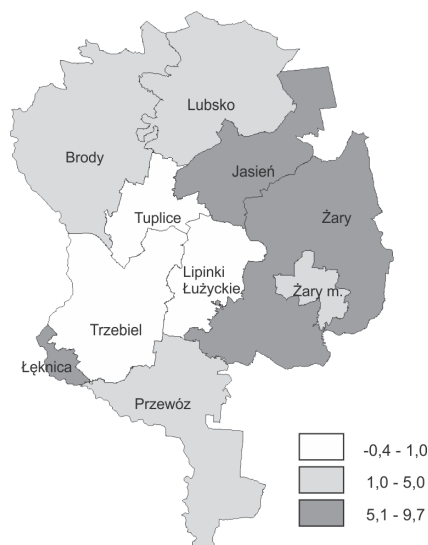
Finanse publiczne

W 2016 r. dochody budżetu powiatu żarskiego były wyższe od jego wydatków. W rezultacie rok budżetowy 2016 zamknięto nadwyżką w wysokości stanowiącej 0,4% ogółu dochodów budżetu, wobec nadwyżki przed rokiem w wysokości odpowiadającej 6,1% dochodów.

Spośród gmin powiatu żarskiego w większości zanotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami, najwyższą w gminie wiejskiej Żary (stanowiąca 9,7% ogółu zrealizowanych dochodów) oraz w gminie Łęknica (9,0% dochodów).

Deficyt, w wysokości stanowiącej 4,0% dochodów budżetu, zanotowano w gminie Trzebiel.

Relacja wyniku do dochodów według gmin w 2016 r. (w %)

BUDŻET POWIATU

W 2016 r. dochody budżetu powiatu żarskiego w wysokości 97,6 mln zł były niższe niż w latach 2015 i 2014 (odpowiednio o 1,9% i 7,1%). Z kolei wydatki w kwocie 97,3 mln zł wzrosły w porównaniu z 2015 r. o 4,1%, były jednak niższe niż w 2014 r. o 7,8%. Wynik budżetu powiatu żarskiego w 2016 r. wyniósł 0,4 mln zł (wobec 6,0 mln zł w 2015 r. i minus 0,4 mln zł w 2014 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody powiatu żarskiego wyniosły 997 zł i były o 6,0% wyższe od przeciętnych dochodów powiatów w województwie. Wydatki natomiast w wysokości 993 zł na 1 mieszkańca były o 9,0% wyższe od średnich wydatków powiatów na 1 mieszkańca w województwie.

W strukturze dochodów powiatu żarskiego 48,7% stanowiła subwencja ogólna (wobec 40,9% średnio w powiatach w województwie). Dalsze 34,8% dochodów zapewniały dochody własne (35,5% średnio w powiatach), a 16,5% – dotacje (23,6% przeciętnie w powiatach).

W 2016 r. dochody budżetu powiatu żarskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 1,1 mln zł, tj. 1,2% ogółu dochodów powiatu. Dochody te były niższe w stosunku do zrealizowanych przed rokiem (o 58,6%) i w 2014 r. (o 84,0%).

W strukturze wydatków budżetu powiatu żarskiego 86,8% stanowiły wydatki bieżące, w tym 55,3% wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynagrodzeń. Dalsze 13,2% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe (wobec 13,0% przed rokiem i 21,1% w 2014 r.), w tym 11,6% – wydatki inwestycyjne.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki inwestycyjne powiatu żarskiego wyniosły 115 zł, tj. nie zmieniły się w stosunku do zrealizowanych w 2015 r. Były jednak o 91,7% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na mieszkańca w powiatach województwa.

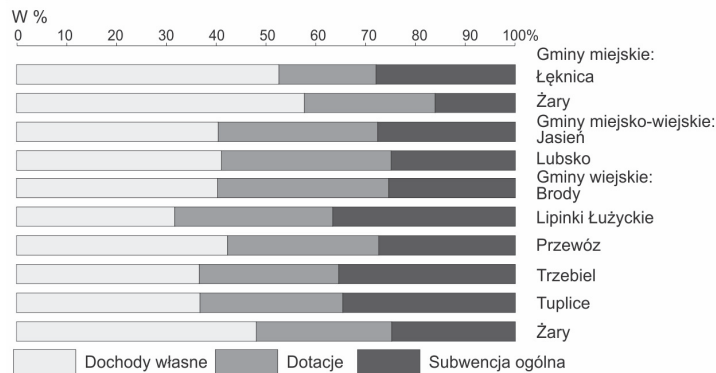
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU					
POWIAT ŻARSKI.....	997	347	993	862	115
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN					
Gminy miejskie:					
Łęknica	5337	2808	4857	4589	267
Żary	3888	2243	3773	3304	469
Gminy miejsko-wiejskie:					
Jasień	3650	1473	3449	3408	41
Lubsko	3906	1607	3854	3573	281
Gminy wiejskie:					
Brody	4085	1647	3969	3776	193
Lipinki Łużyckie.....	3816	1210	3781	3350	430
Przewóz.....	3766	1593	3694	3656	38
Trzebień.....	3430	1257	3569	3226	343
Tuplice	3798	1400	3794	3689	106
Żary	3804	1829	3435	2911	516

BUDŻETY GMIN

W 2016 r. dochody gmin powiatu żarskiego zbiorczo wyniosły 379,2 mln zł i były wyższe od notowanych w 2015 r. (o 10,8%) i w 2014 r. (o 13,4%). Jednocześnie łączne wydatki gmin wzrosły do 366,7 mln zł (tj. o 8,6% w stosunku do 2015 r. i o 6,6% w porównaniu z 2014 r.).

Struktura dochodów gmin powiatu żarskiego według rodzajów w 2016 r.

W dochodach budżetów gmin powiatu żarskiego 48,2% stanowiły dochody własne. Dalsze 28,8% dochodów pochodziło z dotacji, a 23,0% – z subwencji ogólnej.

Dochody gmin powiatu żarskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3872 zł (tj. o 0,2% mniej niż średnio wśród gmin województwa lubuskiego), w tym dochody własne 1865 zł (tj. o 2,3% więcej niż średnio w gminach województwa).

W 2016 r. spośród gmin powiatu żarskiego najwyższy odsetek dochodów własnych notowano w gminach miejskich: Żary (57,7%) i Łęknica (52,6%). W pozostałych gminach powiatu udział dochodów własnych w ogóle dochodów budżetowych kształtował się na poziomie od 31,7% w gminie Lipinki Łużyckie do 48,1% w gminie wiejskiej Żary.

W 2016 r. dochody budżetów gmin powiatu żarskiego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły łącznie 1,8 mln zł, co stanowiło 0,5% ogółu dochodów gmin w powiecie. W wartościach bezwzględnych było to o 89,9% mniej niż w 2015 r. i o 85,6% mniej niż w 2014 r.

Z ogółu wydatków budżetów gmin powiatu średnio 90,4% stanowiły wydatki bieżące, a 9,6% wydatki inwestycyjne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki gmin w powiecie żarskim wyniosły 3744 zł, w tym wydatki bieżące 3385 zł. Wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 358 zł i były o 3,2% niższe od przeciętnych wydatków inwestycyjnych gmin w województwie na 1 mieszkańca.

Spośród gmin powiatu żarskiego najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowano w gminie wiejskiej Żary (o 39,5% wyższe od średnich wydatków inwestycyjnych na 1 mieszkańca w gminach województwa), w gminie miejskiej Żary (o 26,8% wyższe) oraz w gminie Lipinki Łużyckie (o 16,2% wyższe).

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w gminach powiatu żarskiego

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w tys. zł		w % ogółu dochodów
Gminy miejskie:			
Łęknica	371,1	-	-
Żary	1295,6	54,6	0,0
Gminy miejsko-wiejskie:			
Jasień	351,4	122,0	0,5
Lubsko	9918,5	1516,3	2,1
Gminy wiejskie:			
Brody	750,6	-	-
Lipinki Łużyckie	438,1	-	-
Przewóz	688,9	12,0	0,1
Trzebień	257,1	65,4	0,3
Tuplice	1857,6	-	-
Żary	1547,8	-	-

W 2016 r. średnio 31,0% wydatków gmin powiatu żarskiego stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. Spośród gmin powiatu, najwyższy odsetek wydatków związanych z oświatą i wychowaniem zanotowano w gminie Trzebień (36,2%), Przewóz (34,6%) i Tuplice (34,2%), a najniższy w gminie Lubsko (26,4%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to od 1016 zł w gminie Lubsko i 1107 zł w gminie wiejskiej Żary do 1494 zł w gminie Łęknica.

Podmioty gospodarki narodowej

Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejskiej Żary i gminie miejsko-wiejskiej Lubsco, odpowiednio 46,4% i 18,4% ogólnej liczby podmiotów w powiecie.

W końcu grudnia 2016 r. w powiecie żarskim zarejestrowanych było 9,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 8,5% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim. W porównaniu z 2014 r. liczba podmiotów wzrosła o 75 (o 0,8%).

Gmina miejska Łęknica jest gminą o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym – 274 podmioty (1. lokata wśród ogółu gmin w województwie).

Powiat żarski znajduje się w grupie powiatów o niższej niż w województwie liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym. W 2016 r. były to 154 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym przy 176 podmiotach w województwie.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
POWIAT ŻARSKI 2015	9500	689	295	523	56	308	6365
2016	9508	711	296	525	54	318	6320
Gminy miejskie:							
Łęknica	452	88	73	19	3	12	274
Żary	4408	345	100	324	27	124	2819
Gminy miejsko-wiejskie:							
Jasień	613	36	12	25	2	17	416
Lubsco	1747	84	35	77	8	61	1059

(dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym					
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
Gminy wiejskie:							
Brody	217	37	9	5	1	13	148
Lipinki Łużyckie.....	230	15	6	7	1	12	169
Przewóz.....	254	14	6	8	2	8	193
Trzebień.....	424	30	19	13	5	17	329
Tuplice.....	247	19	7	15	3	8	175
Żary	916	43	29	32	2	46	738

Najwięcej spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego było zarejestrowanych w gminach miejskich Żary i Łęknica (odpowiednio 33,8% i 24,7% ogółu tych spółek w powiecie).

Spółki handlowe w liczbie 711 stanowiły 7,5% podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym 296 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego (41,6% ogółu spółek handlowych w powiecie).

MIASTA NA PRAWACH POWIATU GORZÓW WLKP. ZIELONA GÓRA

Demografia

Powierzchnia i ludność

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność		
	w km ²	województwo = 100	ogółem	województwo = 100	z ogółem kobiety
GORZÓW WLKP..... 2015	86	0,6	123762	12,2	64790
2016	86	0,6	123995	12,2	65018
ZIELONA GÓRA.....2015	277	2,0	138711	13,6	72846
2016	277	2,0	139330	13,7	73197

Gorzów Wlkp. i Zieloną Górę, miasta na prawach powiatu w województwie lubuskim, zamieszkuje łącznie 25,9% populacji województwa. Liczba ludności w Gorzowie Wlkp. – pomimo wzrostu w okresie 2015-2016 r. – osiągnęła poziom o 0,5% niższy w porównaniu z 2010 r. W Zielonej Górze w tym czasie liczba ludności zwiększyła się o 17,1%, przede wszystkim w wyniku przyłączenia gminy wiejskiej do miasta. Prognozuje się dalszy spadek liczby mieszkańców Gorzowa Wlkp. – do ponad 118,3 tys. w 2030 r., tj. o 4,6% w porównaniu z 2016 r., natomiast w Zielonej Górze liczba ludności będzie wzrastać do 2026 r., następnie zmaleje do 140,3 tys.¹ osób (o 0,7% więcej niż w 2016 r.).

Podobnie jak w pozostałych powiatach województwa ponad połowę populacji stanowią kobiety, w Gorzowie Wlkp. – 52,4% ogólnej liczby ludności i w Zielonej Górze – 52,5%. Udziały te należą do najwyższych w województwie. Podobnie jak współczynniki feminizacji, zgodnie z którymi na 100 mężczyzn w tych miastach przypadało odpowiednio 110 i 111 kobiet, przy średniej dla województwa wynoszącej 105.

W latach 2010-2012 poziom przyrostu naturalnego w Gorzowie Wlkp. był wyższy niż w Zielonej Górze, następnie zmalał i od 2013 r. utrzymuje się poniżej notowanego w drugiej stolicy.

W okresie 2015-2016 r. w miastach zanotowano wzrost przyrostu naturalnego.

Gęstość zaludnienia (ludność na km²)

Stan w dniu 31 XII

Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w Gorzowie Wielkopolskim jest wyższa od średniej wartości w województwie, natomiast w Zielonej Górze jest niższa (w 2016 r. wyniosły odpowiednio 5,6 i 4,4 wobec 5,0 średnio w województwie lubuskim). W Gorzowie Wielkopolskim było to o 1 małżeństwo na 1000 ludności więcej niż w 2014 r. i o 0,3 mniej niż w 2010 r. W Zielonej Górze współczynnik zawierania małżeństw zmniejszył się w stosunku do 2014 i 2010 r., odpowiednio o 0,2 i 1,5. Gorzej kształtuje się natomiast współczynnik rozwodów, który zarówno w Gorzowie Wielkopolskim (w 2016 r. 2,6 rozwodów na 1000 ludności), jak i w Zielonej Górze (2,0) jest wyższy niż średnio w województwie (1,9). Niemniej, w badanych latach odnotowano spadek natężenia rozwodów w miastach, w porównaniu z 2014 r. liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności w Gorzowie Wielkopolskim obniżyła się o 0,2, natomiast w relacji

do 2010 r. o 0,1. W Zielonej Górze współczynnik rozwodów był niższy odpowiednio o 0,5 i 0,3 pkt.

¹ Zgodnie z prognozą ludności gmin na lata 2017-2030, która jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r.

Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
		na 1000 ludności		
GORZÓW	2015	9,3	9,9	-0,6
WIELKOPOLSKI	2016	9,5	9,6	0,0
ZIELONA GÓRA	2015	9,5	9,4	0,1
	2016	9,6	9,0	0,5

W miastach na prawach powiatu nadal korzystnie kształtują się wskaźniki obrazujące ruch naturalny ludności. W 2016 r. współczynnik urodzeń w Gorzowie Wlkp. był o 0,1 pkt. niższy niż średnio w województwie, natomiast w Zielonej Górze był równy przeciętnej. Liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zwiększyła się w stosunku do 2014 r.

(odpowiednio o 0,7 i 0,5 urodzenia), natomiast zmalała w relacji do 2010 r. (o 0,2 urodzenia w obu miastach). Z kolei współczynniki zgonów były niższe niż średni poziom w województwie (odpowiednio o 0,2 i 0,8 pkt.). W rezultacie przyrost naturalny w miastach ukształtował się nieco powyżej średniej dla całego województwa.

W populacji Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry około 61% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na 100 osób w tym wieku przypadają odpowiednio 65 i 64 osoby w wieku nieprodukcyjnym, natomiast w województwie – 60 osób. Biorąc pod uwagę wskaźnik obciążenia demograficznego, miasta zajmują najwyższe miejsca wśród pozostałych powiatów województwa lubuskiego. Prognozuje się, że do 2030 r. wskaźnik w Gorzowie Wielkopolskim wzrośnie do 78, zaś w Zielonej Górze – do 76².

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

W 2016 r. w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze zanotowano jedno z największych w województwie udziałów ludności w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców miast (odpowiednio na poziomie 22,2% oraz 21,8% wobec 19,5% średnio w województwie). Jednocześnie w miastach niższe od średniej wartości w województwie były odsetki osób w wieku przedprodukcyjnym (odpowiednio na poziomie 17,2% i 17,4% wobec 18,1% przeciętnie w województwie).

W latach 2010-2014 w Gorzowie Wlkp. saldo migracji na pobyt stały było ujemne, zaś w 2016 r. – odnotowano dodatnie saldo migracji, a przewaga liczby zameldowań na pobyt stały nad wymeldowaniami wyniosła 1,1 osoby w przeliczeniu na 1000 ludności. W Zielonej Górze w tym czasie notowano dodatnie saldo migracji, w 2016 r. były to 3,3 osoby na 1000 ludności.

W 2016 r. więcej zameldowań na pobyt stały odnotowano w Zielonej Górze niż w Gorzowie Wlkp. Było to odpowiednio 1453 i 1215 osób, tj. łącznie 24% ogółu zameldowań na pobyt stały w województwie. Biorąc pod uwagę wymeldowania z pobytu stałego, więcej osób wyjechało z Gorzowa Wielkopolskiego – 1081 osób niż z Zielonej Góry – 994 osoby. Łącznie było to około 18% ogółu wymeldowań w województwie.

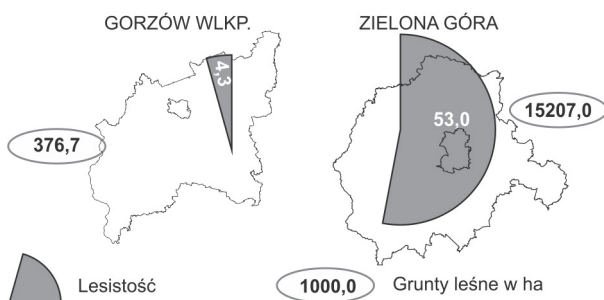
² Tamże.

Środowisko i ekologia

WARUNKI NATURALNE

Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

W końcu 2016 r. grunty leśne miast na prawach powiatu – Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry zajmowały łącznie obszar 15583,7 ha stanowiąc 2,2% powierzchni gruntów leśnych województwa. Lasy z powierzchnią 15106,0 ha porastały 53,0% powierzchni Zielonej Góry i 4,3% powierzchni Gorzowa Wlkp.

W 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry wynosiła 6720,7 ha, co stanowiło 0,5% powierzchni geograficznej województwa i 18,5% powierzchni tych miast łącznie.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			Pomniki przyrody	
		rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu	użytki ekologiczne		
		w ha				
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	2015	7061,8	167,0	6748,3	41,5	113
	2016	6720,7	167,0	6407,2	41,5	113
Gorzów Wlkp.		440,3	78,3	360,0	2,0	53
Zielona Góra		6280,4	88,7	6047,2	39,5	60

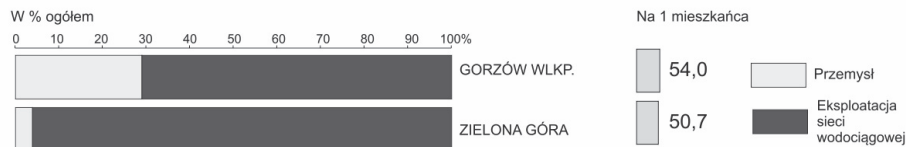
WYKORZYSTANIE I OCHRONA WÓD

Gorzów Wlkp. jest 5. powiatem w województwie pod względem zużycia wody ogółem (po powiatach: krośnieńskim, żarskim i gorzowskim i mieście Zielona Góra). W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 54,0 m³, tj. o 30,5 m³ mniej niż średnio w województwie.

Zielona Góra zajmuje 4. lokatę w województwie (przed Gorzowem Wlkp.) w związku z ogólnym zużyciem wody. W 2016 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 50,7 m³, tj. o 33,8 m³ mniej niż średnio w województwie.

W Gorzowie Wlkp. najczęściej – 71,0% zużytej wody – wykorzystano eksploatując sieć wodociagową, 29,0% – wody spożytkowano na cele produkcyjne w przemyśle. Eksploatacja sieci wodociagowej w Zielonej Górze pochłonęła 96,1% zużywanej wody, 3,9% wody wykorzystano w przemyśle.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2016 r.

W 2016 r. odprowadzono w Gorzowie Wlkp. do wód lub do ziemi 5566 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 4,2% ilości ścieków odprowadzonych.

W Zielonej Górze w 2016 r. odprowadzono do wód lub do ziemi 5768 dam³ ścieków przemysłowych i komunalnych. W porównaniu z 2014 r. nastąpił wzrost o 9,0% ilości ścieków odprowadzonych. Oczyszczaniu biologicznemu poddano 0,1% ścieków.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w Gorzowie Wlkp. stanowiła 97,9% ogółu mieszkańców powiatu (w 2014 r. 100,0%). Wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia Gorzów Wlkp. na 1. miejscu w województwie.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w Zielonej Górze stanowiła 86,2% ogółu mieszkańców powiatu (w 2014 r. 93,2%). Wysoki udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogóle ludności stawia Zieloną Górę na 3. lokacie w województwie.

Ścieki przemysłowe i komunalne oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Wyszczególnienie	Ścieki ogółem	Oczyszczane		Nieoczyszczane		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	
		razem	w tym biologicznie w % ogółem	razem	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną		
		w dam ³		w dam ³			
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	2015	11004	11002	0,4	2	-	92,5
	2016	11334	11332	0,0	2	-	91,7
Gorzów Wlkp.	2015	5244	5242	0,0	2	-	100,0
	2016	5566	5564	-	2	-	97,9
Zielona Góra.....	2015	5760	5760	0,7	-	-	85,7
	2016	5768	5768	0,1	-	-	86,2

NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano w Gorzowie Wlkp. 23,6 mln zł, tj. 191 zł w przeliczeniu na mieszkańca (5. lokata w województwie lubuskim). Najwięcej – 47,3% poniesionych nakładów przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, 34,6% na gospodarkę ściekową i ochronę wód, 14,6% na działalność związaną z oszczędzaniem energii, a pozostałe 3,5% na gospodarkę odpadami oraz ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu.

W 2016 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska wydano w Zielonej Górze 64,8 mln zł, tj. 467 zł w przeliczeniu na mieszkańca (1. lokata w województwie lubuskim). Większość środków – 52,9% wydatkowano na pozostałą działalność w zakresie ochrony środowiska związaną z oszczędzaniem energii, 27,5% – na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu, 15,5% – na gospodarkę ściekową i ochronę wód, a pozostałe 4,1% na gospodarkę odpadami i ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły w Gorzowie Wlkp. łącznie 0,04 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 0,3 zł. Środki te przeznaczono w całości na regulację i zabudowę rzek.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły w Zielonej Górze łącznie 3,3 mln zł, a w przeliczeniu na mieszkańca powiatu 24 zł. Większość środków – 67,7%, wydatkowano na ujęcia i doprowadzenia wody, a pozostałe 32,3% na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w Gorzowie Wlkp. były środki własne (stanowiące 63,8% ogółu zainwestowanych środków), 36,0% pozyskano z funduszy ekologicznych, a pozostałe 0,2% pochodziło z budżetu województwa.

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w Zielonej Górze były kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe) – stanowiące 37,3% ogółu zainwestowanych środków, 31,1% stanowiły środki własne, 29,8% środków pozyskano z zagranicy, a 1,8% z funduszy ekologicznych.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Wyszczególnienie		Ochrona środowiska	Gospodarka wodna
		w tys. zł	
MIASTA NA PRAWACH POWIATU.....	2015	143987,7	30006,8
	2016	88490,4	3335,4
Gorzów Wlkp.....	2015	54879,5	526,7
	2016	23644,6	42,5
Zielona Góra.....	2015	89108,2	29480,1
	2016	64845,8	3292,9

Rynek pracy

PRACUJĄCY

Pracujący w miastach na prawach powiatu Gorzów Wlkp. i Zielona Góra (łącznie 84,3 tys. osób) stanowili 37,0% ogółu pracujących w województwie lubuskim. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących w Gorzowie Wlkp. i w Zielonej Górze wyniosła po 320 i była o 96 pracujących na 1000 mieszkańców wyższa niż średnio w województwie. Spośród gmin miejskich w województwie wyższą wartość omawianego wskaźnika notowano jedynie w gminie Kostrzyn nad Odrą (414 pracujących na 1000 ludności).

Spośród 18 miast – stolic regionów w Polsce, Gorzów Wlkp. i Zielona Góra mieszczą się w grupie miast o najmniejszej liczbie pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Niższy wskaźnik zanotowano w Toruniu (314 pracujących na 1000 mieszkańców), Białymstoku (286) i Szczecinie (274).

Pracujący^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
GORZÓW WLKP. 2015	40062	18,0	21587
2016	39660	17,4	21047
ZIELONA GÓRA..... 2015	42567	19,1	22438
2016	44646	19,6	23076

^a Patrz Uwagi ogólne.

Udział kobiet w ogóle pracujących w Gorzowie Wlkp. był nieco wyższy niż w Zielonej Górze (odpowiednio 53,1% i 51,7%).

Z ogółu pracujących w Gorzowie Wlkp. 36,5% zatrudniały przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlane, a 63,3% jednostki usługowe, w tym najwięcej podmioty związane

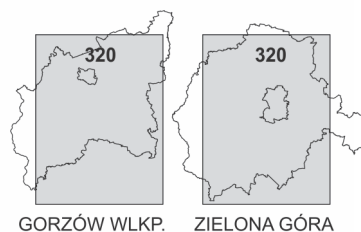
z handlem; naprawą pojazdów samochodowych (13,2%). Po 9,7% pracujących w mieście pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie edukacji oraz administrowania i działalności wspierającej, 8,7% – w jednostkach z sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne. W opiece zdrowotnej i opiece społecznej pracowało 6,1% ogółu pracujących w Gorzowie Wlkp., a w transporcie i gospodarce magazynowej – 5,5%.

Z kolei w populacji pracujących w Zielonej Górze wyraźnie mniejszy w porównaniu z Gorzowem Wlkp., jest odsetek pracujących w przemyśle i budownictwie. W 2016 r.

Pracujący w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Na 1000 ludności

Gorzów Wlkp. koncentruje 16,0% ogółu pracujących w przemyśle w województwie lubuskim i 21,5% pracujących w budownictwie. Odsetek pracujących w analogicznych sekcjach w Zielonej Górze w 2016 r. wyniósł odpowiednio 10,6% i 25,8%.

Zielona Góra koncentruje natomiast 27,5% ogółu pracujących w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych w województwie oraz 27,2% ogółu pracujących w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (w Gorzowie Wlkp. odsetek pracujących w tych sekcjach wyniósł odpowiednio 19,6% i 18,2%).

w sekcjach tych pracowało łącznie 23,2% ogółu pracujących w mieście. Relatywnie więcej miejsc pracy zapewniają natomiast przedsiębiorstwa usługowe, które koncentrują 75,8% ogółu pracujących w Zielonej Górze. Były to głównie jednostki prowadzące działalność w zakresie: handlu; naprawy pojazdów samochodowych (które koncentrowały 17,6% ogółu pracujących w mieście), edukacji (12,6%) oraz administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (10,9%). Ponadto 7,3% ogółu pracujących było związanych z przedsiębiorstwami z sekcji administrowanie i działalność wspierająca, 6,7% – transport i gospodarka magazynowa, a 6,5% – opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

BEZROBOTNI

Populacja bezrobotnych zarejestrowanych w miastach na prawach powiatu Gorzów Wlkp. i Zielona Góra liczyła łącznie 5,2 tys. osób, co stanowiło 16,2% ogółu bezrobotnych w województwie lubuskim. W 2016 r. stopa bezrobocia w Gorzowie Wlkp. była najniższa w województwie i wyniosła 3,9%. W Zielonej Górze stopa bezrobocia wyniosła 4,6%, przy czym niższą wartość tego wskaźnika oprócz Gorzowa Wlkp. zanotowano w powiecie słubickim.

Bezrobotni zarejestrowani

Stan w dniu 31 XII

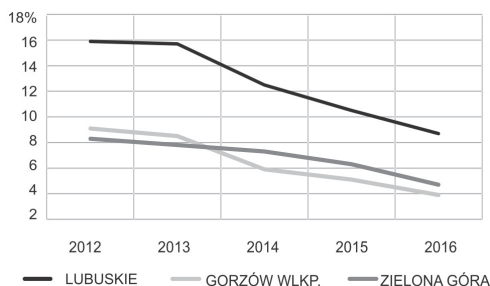
Wyszczególnienie	Ogółem	Województwo =100	Z ogółem kobiety
GORZÓW WLKP. 2015	2918	7,4	1504
2016	2230	6,9	1247
ZIELONA GÓRA 2015	4003	10,2	2170
2016	2994	9,3	1684

Miasta na prawach powiatu różnicuje struktura populacji bezrobotnych. W Gorzowie Wlkp. 55,9%, zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły kobiety. Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych ogółem wyniósł 35,0% i był niższy niż w Zielonej Górze i pozostałych powiatach województwa. Niższy niż w większości powiatów województwa (z wyjątkiem Zielonej Góry i powiatu słubickiego) był także odsetek osób młodych w wieku do 25 lat, który wyniósł 8,9%.

Absolwenci stanowili 2,8% ogółu bezrobotnych w Gorzowie Wlkp., tj. mniej niż średnio w województwie (3,2%). Jednym z wyższych w województwie był natomiast udział osób powyżej 50 roku życia w populacji bezrobotnych zarejestrowanych, który w końcu 2016 r. wyniósł 34,5% (wobec 30,2% średnio w województwie).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

W Zielonej Górze kobiety stanowiły 56,2% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych. Niższy niż średnio w województwie (49,4%) był odsetek długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 46,4% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych. Był on jednak o 11,4 p. proc. wyższy niż w Gorzowie Wlkp. Osoby młode w wieku do 25 lat stanowiły 8,5% ogółu bezrobotnych, a absolwenci – 3,3%. Relatywnie wysoki (lecz niższy niż średnio w województwie) był także odsetek osób w wieku 50 lat i więcej, który wyniósł 30,1%.

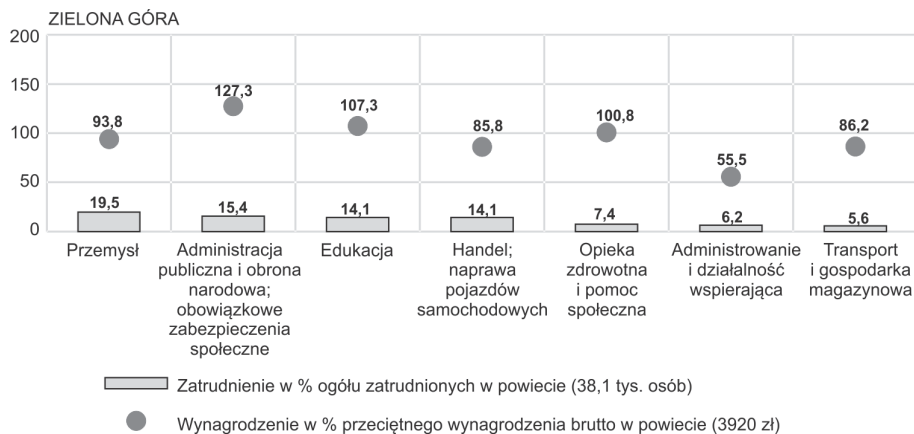
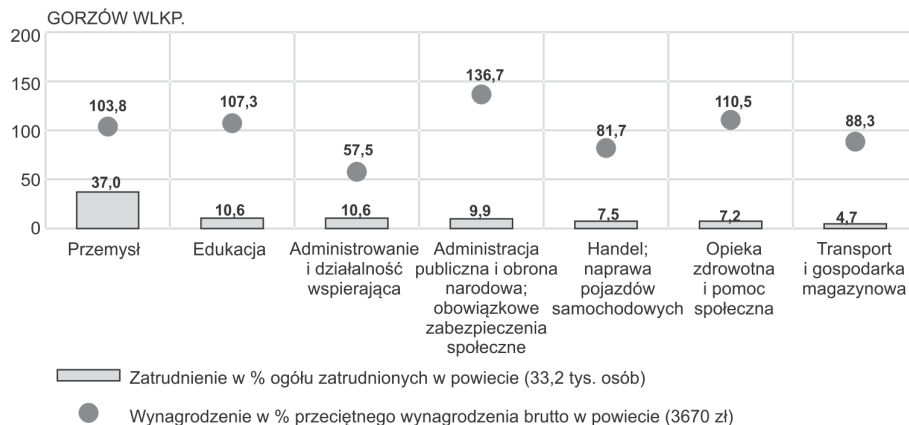
WYNAGRODZENIA

W 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gorzowie Wlkp. wyniosło 3670 zł i było niższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie o 1,7%.

Z kolei w Zielonej Górze przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w wysokości 3920 zł było drugim najwyższym w województwie (po powiecie żarskim), o 5,0% wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie.

Dodatkowo w ostatnich latach zróżnicowanie przeciętnego wynagrodzenia w miastach na prawach powiatu w województwie nasila się: w 2014 r. przeciętne wynagrodzenie w Gorzowie Wlkp. stanowiło 95,9% przeciętnego wynagrodzenia w Zielonej Górze, w 2015 r. – 94,7%, a w 2016 r. – 93,6%.

Zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji o największym udziale w zatrudnieniu w miastach na prawach powiatu w 2016 r.

Kultura i turystyka

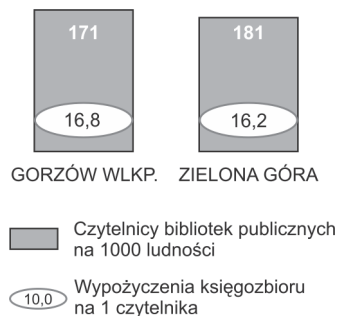
BIBLIOTEKI ORAZ INSTYTUCJE KULTURY

W końcu grudnia 2016 r. w mieście Gorzów Wlkp. funkcjonowało 15 bibliotek publicznych łącznie z filiami, tj. 5,9% wszystkich bibliotek w województwie. Natomiast w mieście Zielona Góra działalność prowadziło 20 bibliotek publicznych łącznie z filiami, co stanowiło 7,9% wszystkich bibliotek w województwie. W porównaniu z 2015 r. liczba bibliotek nie uległa zmianie zarówno w Gorzowie Wlkp. jak i w Zielonej Górze. W obu miastach zwiększyła się natomiast liczba woluminów księgozbioru odpowiednio o 1,7% i 2,6%, a liczba czytelników spadła odpowiednio o 7,3% i 0,2%.

W stosunku do 2015 r. w Gorzowie Wlkp. spadła liczba wypożyczeń o 6,2% natomiast w Zielonej Górze wzrosła o 2,0%.

Do aktywnego uczestnictwa w kulturze zachęca działalność domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic. W 2016 r. działające w miastach na prawach powiatu instytucje zorganizowały łącznie 1146 imprez (16,7% ogółu imprez w województwie), w których uczestniczyło łącznie 169,1 tys. osób.

Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w 2016 r.

W Gorzowie Wlkp. odnotowano 17 wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika, natomiast w Zielonej Górze dokonano 16 wypożyczeń na 1 czytelnika.

W miastach na prawach powiatu funkcjonowały 73 zespoły artystyczne (15,9% zespołów artystycznych w województwie), w tym 29 zespołów wokalnych i chórów, 4 zespoły folklorystyczne oraz 7 zespołów muzyczno-instrumentalnych. Zespoły te skupiały łącznie 923 członków, tj. 13,5% ogółu członków zespołów artystycznych w województwie.

Biblioteki publiczne Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Biblioteki i filie	Punkty biblioteczne	Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy	Wypożyczenia w tys.
GORZÓW WLKP.... 2015	15	20	441,1	22792	377,5
2016	15	20	448,5	21135	354,0
ZIELONA GÓRA..... 2015	20	3	476,1	25142	399,7
2016	20	3	488,4	25081	407,5

TURYSTYKA

Zgodnie ze stanem w dniu 31 VII 2016 r. w granicach lubuskich miast na prawach powiatu funkcjonowało 31 turystycznych obiektów noclegowych, tj. 10,8% wszystkich obiektów

w województwie. Bazę noclegową w Gorzowie Wlkp. tworzyło 10 obiektów hotelowych, natomiast w Zielonej Górze funkcjonowało 13 obiektów hotelowych oraz 8 pozostałych obiektów noclegowych. W lubuskich miastach na prawach powiatu do dyspozycji turystów przygotowanych było łącznie 1696 miejsc noclegowych tj. o 10,3% mniej niż w 2015 r. Z ogółu miejsc noclegowych 81,6% stanowiły miejsca w obiektach hotelowych, w tym 67,6% - w hotelach. Miejsca całonocne stanowiły 92,0% wszystkich miejsc noclegowych.

Najwięcej różnorodnych imprez zorganizowanych było w Gorzowie Wlkp. - 74,8% ogólnej liczby imprez w miastach na prawach powiatu, natomiast najwyższą frekwencję odnotowano w Zielonej Górze - średnio w jednej zorganizowanej imprezie uczestniczyło 335 osób.

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Wyszczególnienie	Obiekty ^a		Miejsca noclegowe ^a		Korzystający ^b		Udzielone noclegi ^b		
	ogółem	w tym cało- roczne	ogółem	w tym cało- roczne	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym tury stom zagra- nicznym	
GORZÓW WLKP.	2015	11	11	786	786	59944	12411	109672	33716
	2016	10	10	765	765	59594	13602	117601	41458
ZIELONA GÓRA.....	2015	23	20	1105	985	58370	11177	101938	23816
	2016	21	19	931	795	53038	10788	89360	22259

a Stan w dniu 31 VII, b W ciągu roku

W 2016 r. w miastach Gorzów Wlkp. i Zielona Góra turystyczne obiekty noclegowe przyjęły 112,6 tys. turystów, tj. 18,6% ogółu korzystających z noclegów w województwie. Turyści zagraniczni w liczbie 24,4 tys. osób stanowili 21,7% ogółu turystów w obu miastach i 17,0% ogółu turystów zagranicznych w województwie.

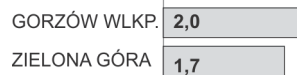
W porównaniu z danymi za 2015 r. odnotowano spadek liczby osób korzystających z noclegu - o 4,8%, jednak wzrost liczby turystów zagranicznych - o 3,4%.

W stosunku do 2015 r. liczba udzielonych noclegów w Zielonej Górze spadła o 12,6 tys., tj. o 12,3%, w tym turystom zagranicznym o 1,6 tys., tj. o 6,6%. W Gorzowie Wlkp. liczba udzielonych noclegów wzrosła o 7,9 tys., tj. o 7,2%, w tym turystom zagranicznym o 7,7 tys. tj. o 23,0%. Udział noclegów udzielonych turystom zagranicznym w ogólnej liczbie udzielonych noclegów w miastach na prawach powiatu w 2016 r. wyniósł 30,8%, tj. o 3,6 p. proc. więcej niż w 2015 r.

Z obu miast na prawach powiatu wyższy wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w Gorzowie Wlkp. 41,8%, niższy natomiast w Zielonej Górze - 29,6%, przy średniej wartości wskaźnika w województwie na poziomie 28,7%.

Stopień wykorzystania pokoi w hotelach wyniósł 50,3% w Gorzowie Wlkp. i 52,1% w Zielonej Górze, przy najniższej wartości wskaźnika w powiecie międzyrzeckim - 14,1%, a najwyższej w powiecie sulcińskim - 59,5%.

Średnia długość pobytu w obiekcie noclegowym w 2016 r.

O turystycznej atrakcyjności danego regionu świadczy również stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych. W mieście Gorzowie Wlkp. wskaźnik stopnia wykorzystania miejsc noclegowych ukształtował się na poziomie o 3,8 p. proc. wyższym niż w 2015 r. i był najwyższy w województwie, natomiast w Zielonej Górze wskaźnik ten był o 0,6 p. proc. wyższy niż w 2015 r., Najniższą wartość wskaźnika stopnia wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w powiecie międzyrzeckim (19,7%).

Edukacja i wychowanie

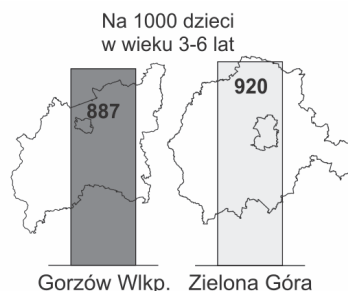
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

W roku szkolnym 2016/2017 w miastach na prawie powiatu funkcjonowało łącznie 116 placówek wychowania przedszkolnego, tj. 22,7% wszystkich placówek w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 ich liczba zwiększyła się o 26 placówek. W Zielonej Górze działało o 18 placówek wychowania przedszkolnego więcej niż w Gorzowie Wlkp.

Przedszkola stanowiły 79,6% wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w Gorzowie Wlkp. oraz 65,7 w Zielonej Górze. W stosunku do roku szkolnego 2014/2015 liczba przedszkoli wzrosła (o 2) w Gorzowie Wlkp., w Zielonej Górze (o 7). Przedszkola w omawianych miastach oferowały łącznie 32,9% wszystkich miejsc w przedszkolach w województwie lubuskim. Średnio na 1 przedszkole w Gorzowie Wlkp. przypadało 112 miejsc, a w Zielonej Górze 120 miejsc.

W roku szkolnym 2016/2017 na zajęcia w placówkach wychowania przedszkolnego w Gorzowie Wlkp. uczęszczało 4,6 tys. dzieci, a w Zielonej Górze 5,6 tys. Dzieci w przedszkolach stanowiły w Gorzowie Wlkp. 94,2%, a w Zielonej Górze 89,4% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Średnio na 1 placówkę wychowania przedszkolnego w Gorzowie Wlkp. przypadało 93 dzieci, a w Zielonej Górze 83 dzieci.

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017

W Zielonej Górze do przedszkoli uczęszczało 17,8% dzieci w wieku 6 lat, w Gorzowie-20,7%

Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie	Placówki		Miejsca w przedszkolach	Dzieci ogółem	W tym		
	Ogółem	w tym w przedszkolach			w przedszkolach	w wieku 6 lat	
GORZÓW WLKP.....	2015/2016	42	37	4024	3940	3841	170
	2016/2017	49	39	4376	4571	4304	891
ZIELONA GÓRA.....	2015/2016	49	41	4970	4666	4494	174
	2016/2017	67	44	5270	5561	4971	885

SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze w roku szkolnym 2016/2017 działało łącznie 51 szkół podstawowych, tj. o 10 placówek więcej niż w roku szkolnym 2014/2015. W szkołach podstawowych znajdujących się na terenie miast na prawach powiatu uczyło się łącznie 16,0 tys. dzieci, tj. 26% wszystkich uczniów szkół podstawowych w województwie. W porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 liczba uczniów wzrosła (o 13,0%). Zmniejszyła się natomiast liczba absolwentów (o 2,7%). Średnio na 1 szkołę podstawową w Gorzowie Wlkp. przypadało 313 uczniów, a w Zielonej Górze -314.

W miastach na prawach powiatu największą popularnością wśród młodzieży cieszyły się technika, w których naukę wybrało 50% uczniów.

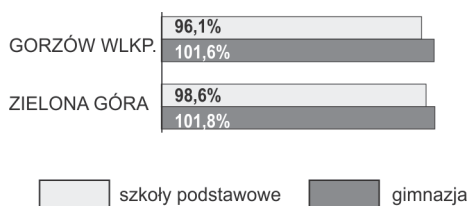
W roku szkolnym 2016/2017 w miastach na prawach powiatu funkcjonowało łącznie 39 gimnazjów i w porównaniu z rokiem szkolnym 2014/2015 ich liczba zwiększyła się o 2 gimnazja. W gimnazjach kształciło się łącznie 7,0 tys. uczniów, tj. 25,7% wszystkich gimnazjalistów w województwie. W porównaniu do roku szkolnego 2014/2015 liczba uczniów zwiększyła się o 2,7%, zwiększyła się również liczba absolwentów o 4,7%. Średnio na 1 gimnazjum w Gorzowie Wlkp. przypadają 157 uczniów, a w Zielonej Górze -204.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe			Gimnazja		
	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a	szkoły	uczniowie	absolwenci ^a
GORZÓW WLKP..... 2015/2016	23	8061	996	21	3299	1026
2016/2017	24	7523	976	21	3303	986
ZIELONA GÓRA..... 2015/2016	27	9106	1127	17	3696	1141
2016/2017	27	8470	1101	18	3668	1207

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Współczynnik skolaryzacji netto w roku szkolnym 2016/2017

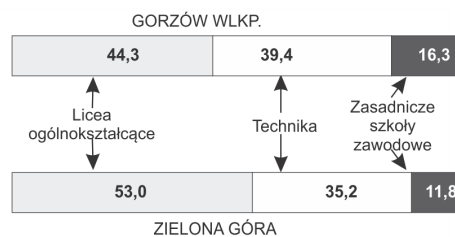
Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31.XII.2016 r. współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych (uczniowie w wieku 6-12 lat) w roku szkolnym 2016/2017 wyniósł w Gorzowie Wlkp. 96,9% i był o 6,1 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie, a w Zielonej Górze 98,6%, tj. o 7,8 p. proc wyższy niż ogółem w województwie. Analogiczny wskaźnik dla gimnazjów (uczniowie w wieku 13 – 15 lat) wynosił w Gorzowie Wlkp. 101,6% i był o 12,6 p. proc. wyższy niż ogółem w województwie, a w Zielonej Górze 101,8% i był wyższy o 12,8 p. proc. niż ogółem w województwie.

Szkoły podstawowe w Gorzowie Wlkp. zatrudniały łącznie 536 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty, a w Zielonej Górze 615. W gimnazjach zatrudnionych nauczycieli było odpowiednio 319 i 341 .

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Do dyspozycji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2016/2017 w miastach na prawach powiatu pozostawało 54 szkół ponadgimnazjalnych, do których uczęszczało łącznie 12,4 tys. uczniów. Szkoły ponadgimnazjalne Gorzowa Wlkp. tworzyły 7 zasadniczych szkół zawodowych, 9 liceów ogólnokształcących, 10 techników, 1 szkoła artystyczna dająca uprawnienia zawodowe oraz 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy. Jednocześnie w Zielonej Górze działało: 6 zasadniczych szkół zawodowych, 9 liceów ogólnokształcących, 8 techników, 2 szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy. W roku szkolnym 2016/2017 w Gorzowie Wlkp. działało również 12 szkół policealnych, a w Zielonej Górze 20, w których kształciło się odpowiednio 1363 i 2807 osób.

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych^a dla młodzieży z roku szkolnego 2015/2016 (w %)

Infrastruktura komunalna. Mieszkania. Drogi

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W miastach na prawach powiatu notuje się najwyższe w województwie wskaźniki zagęszczenia sieci wodociągowej. W końcu 2016 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej w Gorzowie Wlkp. wyniosła 322,8 km, a w Zielonej Górze – 425,3 km. W przeliczeniu na 100 km² powierzchni było to odpowiednio 376,6 km wodociągu i 152,8 km (wobec 49,4 km średnio w województwie).

W końcu 2016 r. w Gorzowie Wlkp. odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wyniósł 100,0%, a w Zielonej Górze 94,8% (wobec 94,5% średnio w województwie). Przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe w obu miastach było wyższe niż średnio w województwie i wyniosło 31,1 m³ na 1 mieszkańca w Gorzowie Wlkp. oraz 32,8 m³ w Zielonej Górze (wobec 29,1 m³ średnio w województwie).

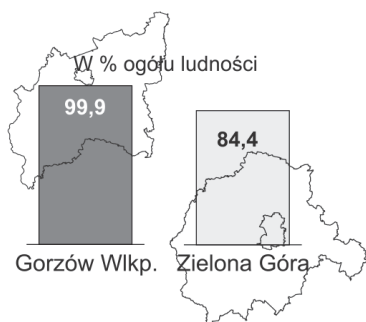
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Sieć wodociągowa km		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	Sieć kanalizacyjna km		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności
	ogółem	na 100 km ²		ogółem	na 100 km ²	
GORZÓW WLKP..... 2015	372,1	434,1	100,0	291,3	339,8	99,9
2016	322,8	376,6	100,0	319,3	372,5	99,9
ZIELONA GÓRA..... 2015	423,8	152,3	94,8	375,1	134,8	84,2
2016	425,3	152,8	94,8	376,7	135,3	84,4

W końcu 2016 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gorzowie Wlkp. wyniosła 319,3 km, a w Zielonej Górze 376,7 km. W przeliczeniu na 100 km² było to odpowiednio 372,5 km i 135,3 km sieci kanalizacyjnej. Odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej w Gorzowie Wlkp. znacznie przewyższał odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej w Zielonej Górze (wskaźniki te wyniosły odpowiednio 99,9% i 84,4%).

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Zagęszczenie sieci gazowej jest znacznie większe w Gorzowie Wlkp. niż w Zielonej Górze. W końcu 2016 r. długość sieci gazowej wyniosła odpowiednio 274,2 km i 494,5 km., tj. w przeliczeniu na 100 km² – odpowiednio 319,9 km i 177,7 km.

Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej w Gorzowie Wlkp. był jednak niższy niż w Zielonej Górze (odpowiednio 80,4% i 84,6%).

Przeciętne zużycie gazu w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe w obu miastach było niższe niż średnio w województwie (694,4 m³). W Zielonej Górze wyniosło 690,6 m³, a w Gorzowie Wlkp. 347,4 m³.

W końcu 2016 r. w miastach na prawach powiatu łącznie było 105,5 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej. Przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe było niższe od przeciętnego zużycia energii w województwie: w Gorzowie Wlkp. wyniosło 1765 kWh, a w Zielonej Górze 1834 kWh.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu przeciętne zużycie energii w Gorzowie Wlkp. wyniosło 724 kWh, a w Zielonej Górze nieznacznie mniej – 721 kWh, przy średnim zużyciu energii na 1 mieszkańca w województwie na poziomie 730 kWh.

MIESZKANIA

W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w miastach na prawach powiatu łącznie wyniosła 1655, tj. 46,2% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie. Wśród mieszkań oddanych do użytkowania 1201, tj. 72,6% stanowiły mieszkania na sprzedaż lub wynajem, a 16,8% - mieszkania w budownictwie indywidualnym.

Z 2,9 tys. mieszkań oddanych do użytkowania w miastach na prawach powiatu w latach 2015-2016, 63,8% stanowiły mieszkania zlokalizowane w Zielonej Górze.

Wskaźnik liczby mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze wyniósł odpowiednio 4,1 i 8,2 wobec 3,5 średnio w województwie. W przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw w Gorzowie Wlkp. oddano do użytkowania 740 mieszkań, a w Zielonej Górze 1853.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

W 2016 r. w Gorzowie Wlkp. oddano do użytkowania 510 mieszkań, tj. 14,2% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w województwie. Były to głównie mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (w liczbie 336), stanowiące 21,1% ogółu mieszkań na sprzedaż lub wynajem w województwie oraz mieszkania w budownictwie indywidualnym (68), które stanowiły 3,8% ogółu mieszkań w tej formie budownictwa w województwie.

W Zielonej Górze liczba mieszkań oddanych do użytkowania w 2016 r. wyniosła 1145, w tym liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem 865, a w budownictwie indywidualnym 210. Mieszkania oddane do użytkowania w Zielonej Górze stanowiły 32,0% ogółu mieszkań oddanych w województwie. W mieście zlokalizowanych było 54,3% ogółu mieszkań na sprzedaż lub wynajem w województwie oraz 11,7% ogółu mieszkań w budownictwie indywidualnym.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTU

W miastach na prawach powiatu znajduje się łącznie 368,0 km dróg gminnych i powiatowych (tj. 5,9% ogółu dróg gminnych i powiatowych w województwie).

W obu miastach rośnie liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców: w Gorzowie Wlkp. w 2016 r. wyniosła 539, a w Zielonej Górze 505 (wobec odpowiednio 515 i 470 w 2015 r.).

W miastach na prawach powiatu w 2016 r., podobnie jak w 2015 r., miało miejsce łącznie 145 wypadków drogowych, które stanowiły 21,2% ogółu wypadków drogowych w województwie. Liczba wypadków drogowych w przeliczeniu na 10 tys. ludności była większa w Zielonej Górze (5,9) niż w Gorzowie Wlkp. (5,1). W obu miastach na prawach powiatu wartość tego wskaźnika kształtowała się jednak poniżej jego średniego poziomu w województwie (6,7). Z 14 ofiar śmiertelnych tych wypadków, 8 było w Gorzowie Wlkp. Z kolei ze 188 rannych w wypadkach drogowych w miastach na prawach powiatu, 101 było ofiarami wypadków w Zielonej Górze. W 2016 r. zarówno łączna liczba ofiar śmiertelnych w miastach na prawach powiatu, jak i liczba rannych, była wyższa niż w 2015 r. odpowiednio o 7,8% i 16,0%.

W Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze znajdowało się łącznie 106,1 km ścieżek rowerowych, w tym 62,2 km w Zielonej Górze. Było to łącznie 20,3% ogółu ścieżek rowerowych w województwie. W przeliczeniu na 100 km² długość ścieżek rowerowych w Zielonej Górze wyniosła 22,3 km, a w Gorzowie Wlkp. 51,2 km.

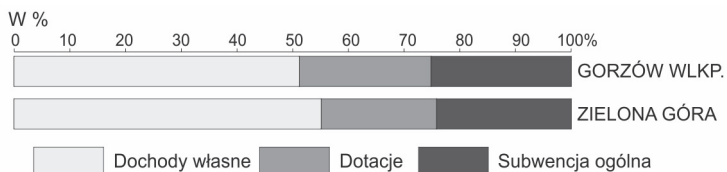
Finanse publiczne

W 2016 r. zarówno dochody, jak i wydatki miast na prawach powiatu w województwie lubuskim wzrosły w stosunku do notowanych w roku poprzednim. W Gorzowie Wlkp. dochody ukształtowały się na poziomie 630,8 mln zł (tj. wyższym niż w 2015 r. o 26,1%). Wydatki miasta, w kwocie 597,9 mln były o 21,7% wyższe. Dochody Zielonej Góry wyniosły 720,5 mln zł (tj. o 15,0% więcej w porównaniu z 2015 r.), a wydatki – 691,9 mln zł, tj. o 11,1% więcej.

W rezultacie miasta Gorzów Wlkp. i Zielona Góra rok budżetowy 2016 zamknęły nadwyżką w wysokości odpowiednio 32,9 mln zł i 28,6 mln zł. W Gorzowie Wlkp. relacja wyniku do zrealizowanych w 2016 r. dochodów wyniosła 5,2% (wobec 6,5% w 2015 r.). Wynik budżetu Zielonej Góry stanowił 4,0% dochodów miasta, wobec 0,6% w 2015 r.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody miast na prawach powiatu wyniosły przeciętnie 5142 zł (tj. o 17,4% więcej niż w 2015 r.). Dochody własne w kwocie 2741 zł na 1 mieszkańca były o 8,4% wyższe niż przed rokiem.

Struktura dochodów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2016 r.

W strukturze dochodów budżetów miast na prawach powiatu ponad połowę stanowiły dochody własne. W budżecie Gorzowa Wlkp. odsetek dochodów własnych wyniósł 51,2%. Dalsze 25,2% dochodów miasta stanowiły dochody z tytułu subwencji ogólnej, a 23,6% - z tytułu dotacji. W dochodach budżetu Zielonej Góry dochody własne stanowiły 55,1%. Nieco mniejszy niż w Gorzowie Wlkp. był odsetek dochodów z tytułu subwencji ogólnej (24,2%) i dotacji (20,6%).

Dochody i wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2016 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	W tym dochody własne	Wydatki ogółem	W tym wydatki	
				bieżące	inwestycyjne
GORZÓW WLKP.	5091	2609	4825	4171	651
ZIELONA GÓRA.....	5187	2860	4981	4470	511

W 2016 r. dochody miast na prawach powiatu na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych łącznie wyniosły 31,0 mln zł, tj. 2,3% ogółu dochodów budżetów. Dochody z tej kategorii dochodowej w Gorzowie Wlkp. stanowiły 1,5% ogółu dochodów miasta. W wartościach bezwzględnych były o 3,8 mln zł (tj. o 69,8%) wyższe niż w 2015 r.

Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w miastach na prawach powiatu

Wyszczególnienie	2016	
	w tys. zł	w % ogółu dochodów
GORZÓW WLKP.	5416,5	1,5
ZIELONA GÓRA.....	26626,0	3,0

W 2016 r. w Gorzowie Wlkp. 32,1% wydatków budżetu stanowiły wydatki w dziale oświata i wychowanie. W Zielonej Górze wydatki te stanowiły 35,0% ogółu wydatków budżetu.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki związane z oświatą i wychowaniem wyniosły 1549 zł w Gorzowie Wlkp. i 1741 zł w Zielonej Górze.

W Zielonej Górze dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiły 3,0% ogółu dochodów miasta. Dochody te były jednak niższe niż w roku poprzednim: o 4,8 mln zł (tj. o 18,1%).

W ogóle łącznych wydatków budżetów miast na prawach powiatu 88,2% stanowiły wydatki bieżące, a 11,8% - wydatki inwestycyjne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki Gorzowa Wlkp. wyniosły 4825 zł, w tym wydatki inwestycyjne – 651 zł. Wydatki Zielonej Góry na 1 mieszkańca wyniosły 4981 zł, w tym wydatki inwestycyjne – 511 zł.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2016 r. w Gorzowie Wlkp. zarejestrowanych było 17,8 tys. podmiotów gospodarki narodowej, natomiast w Zielonej Górze 21,1 tys. tj. odpowiednio 15,9% i 18,9% wszystkich podmiotów w województwie lubuskim.

W 2016 r. w Gorzowie Wlkp. zanotowano wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej, w relacji do poprzedniego roku, w większości form prawnych, największy w przypadku spółek handlowych, a także fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (wzrost odpowiednio o 7,3% i o 4,4%).

Podmioty gospodarki narodowej w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Zielona Góra i Gorzów Wlkp. znajdują się w grupie powiatów o najwyższej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę ludności w wieku produkcyjnym (obok powiatów ślubickiego i gorzowskiego). W 2016 r. było to odpowiednio 249 i 237 podmiotów gospodarczych.

W 2016 r. w Zielonej Górze zanotowano największy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej, w porównaniu z poprzednim rokiem, w przypadku spółek handlowych (o 8,2%), w tym spółek z udziałem kapitału zagranicznego o 3,8%.

Zieloną Górę i Gorzów Wlkp. wyróżnia najwyższy wśród powiatów województwa lubuskiego, odsetek przedsiębiorstw z sektora usług – odpowiednio 80,7% i 79,7%. Podmioty prowadzące działalność w zakresie przemysłu i budownictwa stanowią w Gorzowie Wlkp. 19,3%, a w Zielonej Górze 18,3%

ogółu podmiotów gospodarczych, natomiast podmioty związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem - odpowiednio po 1,0%.

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form prawnych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym						
		spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	
		razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego					
GORZÓW WLKP.....	2015	17830	1999	514	1197	66	459	12310
	2016	17808	2145	527	1206	66	479	12097
ZIELONA GÓRA.....	2015	20933	3230	576	1323	59	717	13891
	2016	21138	3494	598	1318	58	738	13794

Spółki handlowe stanowiły w Gorzowie Wlkp. 12,0% ogółu podmiotów gospodarki narodowej, w tym 3,0% to spółki z udziałem kapitału zagranicznego. W Zielonej Górze spółki handlowe stanowiły 16,5% ogółu podmiotów gospodarczych w mieście, w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 2,8%. Spółki handlowe zlokalizowane w miastach na prawach powiatu stanowiły 51,2% ogółu tych spółek w województwie.